

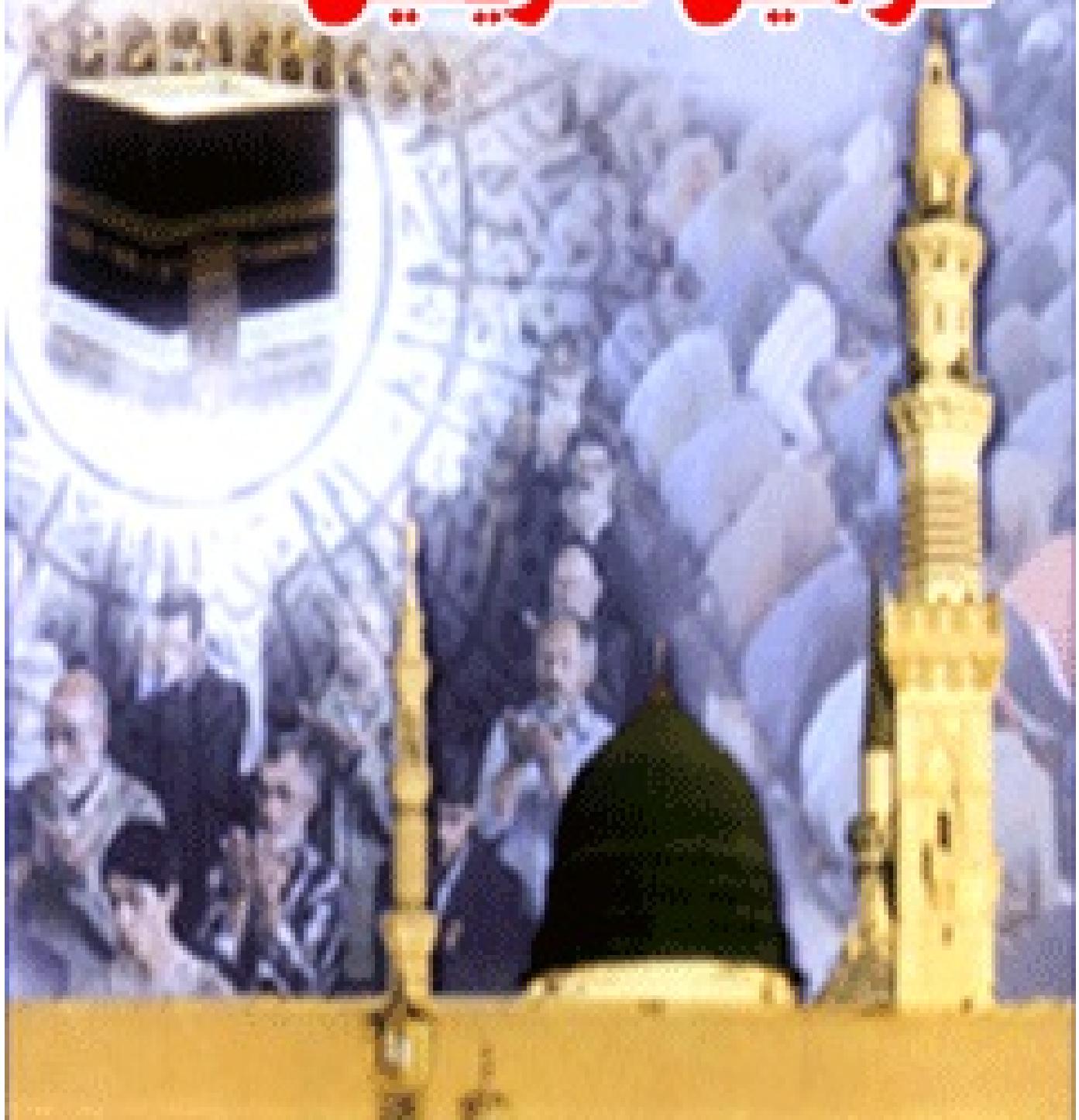

زيارة خاص امام صادق عليه السلام

السلام عليك ايها الإمام الصادق، السلام عليك ايها الوصي الناطق،
 السلام عليك ايها الفائق الرائق، السلام عليك ايها السنام الأعظم،
 السلام عليك ايها الصراط الأقوم، السلام عليك يا مصباح الظلمات،
 السلام عليك يا دافع المعضلات، السلام عليك يا مفتاح الخيرات،
 السلام عليك يا معدن البركات، السلام عليك يا صاحب الحجج والدلائل،
 السلام عليك يا صاحب البراهين الواضحات، السلام عليك يا ناصر دين الله،
 السلام عليك يا ناشر حكم الله، السلام عليك يا فاصل الخطابات،
 السلام عليك يا كاشف الكربيات، السلام عليك يا عميد الصادقين،
 السلام عليك يا لسان الناطقين، السلام عليك يا خلف الخائفين،
 السلام عليك يا زعيم الصادقين الصالحين، السلام عليك يا سيد المسلمين،
 السلام عليك يا هادي المسلمين، السلام عليك يا س肯 الطائرين،
 أشهد يا مولاي أنك على الهدى، والعروة الوثقى، وشمس الضحى،
 وبحر المدى، وكهف الورى، والممثل الأعلى، صلى الله علی روحک وبدنک،
 والسلام عليك وعلى العباس عمر رسول الله،
 صلى الله علیه وآلہ وسلم ورحمة الله وبركاته.

سپس دو رکعت نماز زیارت خوانده شود.

ادعیہ و آداب حرمین شریفین

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

ادعیه و آداب حرمین شریفین در عمره مفرده با ترجمه فارسی

نویسنده:

مرکز تحقیقات حج

ناشر چاپی:

مشعر

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۱۰	ادعیه و آداب حرمین شریفین در عمره مفرده با ترجمه فارسی
۱۰	مشخصات کتاب
۱۰	پیشگفتار
۱۳	فصل اول: ادعیه و زیارات مشترکه
۱۳	ادعیه و زیارات مشترکه
۱۳	تعقیبات مشترکه نمازهای روزانه:
۱۵	دعای مسلول
۱۸	دعای کمیل
۲۴	دعای ندب
۳۰	دعای سمات
۳۳	دعای مجیر
۳۶	دعای رفع گرفتاری
۳۷	دعای فرج
۳۸	دعای سریع الإجابة
۳۹	دعای حضرت مهدی صلوات الله عليه
۴۱	مناجات شعبانیه
۴۲	مناجات امیر مؤمنان عليه السلام
۴۴	چند مناجات از مناجات خمسه عشر
۴۴	مناجات تائین
۴۵	مناجات شاکین
۴۵	مناجات خائفین
۴۶	زیارت جامعه

۴۷	زیارت جامعه کبیره
۵۳	زیارت امین الله
۵۴	زیارت وارث
۵۶	زیارت آل پس
۵۸	دعا برای حضرت حجۃ بن الحسن
۵۹	دعای عهد
۶۰	نماز شب
۶۰	نماز حضرت فاطمه علیها السلام
۶۱	نماز حضرت صاحب الزَّمان علیه السلام
۶۱	نماز حاجت
۶۲	نماز جعفر طیار
۶۳	فصل دوم: اعمال مدینه منوره
۶۳	فضیلت زیارت پیامبر، فاطمه زهرا و ائمه بقیع علیهم السلام
۶۴	آداب زیارت
۶۵	زیارت اول حضرت رسول صلی الله علیه و آله
۶۷	زیارت دوم حضرت رسول صلی الله علیه و آله
۶۸	نماز زیارت و دعا بعد از آن
۶۹	بخشی از مستحبات مسجدالتبی صلی الله علیه و آله
۷۰	دعا و نماز نزد ستون توبه
۷۰	استحباب روزه و دعا در مدینه و مسجدالتبی صلی الله علیه و آله
۷۱	زیارت وداع رسول اکرم صلی الله علیه و آله
۷۱	زیارت حضرت فاطمه زهرا علیها السلام
۷۲	زیارت اول حضرت فاطمه علیها السلام
۷۲	زیارت دوم حضرت فاطمه زهرا علیها السلام

۷۳	زیارت ائمه بقیع علیهم السلام
۷۴	زیارت امام حسن مجتبی علیه السلام
۷۵	زیارت امام زین العابدین علیه السلام
۷۵	زیارت امام محمد باقر علیه السلام
۷۶	زیارت امام صادق علیه السلام
۷۶	زیارت وداع ائمه بقیع علیهم السلام
۷۷	زیارت عباس بن عبدالملک علیهمما السلام
۷۷	زیارت مادر گرامی امیرالمؤمنین علیه السلام
۷۸	زیارت دختران حضرت رسول صلی الله علیه و آله
۷۸	زیارت عقیل وعبدالله فرزند جعفر طیار علیهمما السلام
۷۹	ابراهیم، فرزند رسول اکرم صلی الله علیه و آله
۷۹	زیارت اسماعیل فرزند امام صادق علیهمما السلام
۷۹	زیارت حلیمه سعدیه علیها السلام
۸۰	زیارت عمه‌های رسول اکرم صلی الله علیه و آله
۸۰	زیارت ام البنین مادر حضرت ابوالفضل علیه السلام
۸۰	زیارت شهدای واقعه حزّه در بقیع
۸۱	زیارت اهل قبور
۸۱	زیارت حضرت عبد الله بن عبدالملک علیهمما السلام
۸۲	فضیلت زیارت حمزه و سایر شهدای احمد
۸۲	زیارت حضرت حمزه عموی پیامبر صلی الله علیه و آله
۸۴	زیارت شهدای احمد
۸۴	مستحبات مدینه منوره و مسجدالتبی صلی الله علیه و آله
۸۵	اعمال مسجد قبا
۸۵	مسجد قبلتین

۸۶	مسجد فتح (مسجد احزاب)
۸۶	دعا در مسجد الاجاہ
۸۶	فصل سوم: اعمال مکّه مکرّمه
۸۶	مستحبّات احرام
۸۷	مستحبّات ورود به حرم
۸۸	آداب ورود به مسجد الحرام
۹۰	مستحبّات طواف
۹۰	مستحبّات سعی
۹۲	مستحبّات واعمال مکّه مکرّمه
۹۲	طواف وداع
۹۳	زیارت مزارهای متبرّکه مکّه مکرّمه
۹۳	زیارت عبد المناف
۹۳	زیارت عبدالملّک جد پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله
۹۴	زیارت حضرت ابوطالب علیه السلام
۹۴	زیارت حضرت خدیجہ علیها السلام
۹۵	زیارت حضرت قاسم فرزند رسول اکرم صلی الله علیه و آله
۹۵	جیر اسماعیل
۹۵	زیارت حضرت اسماعیل و هاجر در جیر اسماعیل
۹۶	زیارت سایر انبیای عظام در حجر اسماعیل
۹۷	محل ولادت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله
۹۷	خانه حضرت خدیجہ علیها السلام
۹۷	مسجد غدیر خم
۹۸	بدر
۹۸	ربذہ

ادعیه و آداب حرمین شریفین در عمره مفردہ با ترجمه فارسی

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور : ادعیه و آداب حرمین شریفین در عمره مفردہ با ترجمه فارسی / تدوین و آماده‌سازی مرکز تحقیقات حج.
 مشخصات نشر : تهران: مشعر ۱۳۸۹. مشخصات ظاهربی: ۳۲۸ ص. ۱۴ × ۵/۱۰ س.م. شابک: ۱۲۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۵۴۰-۹۶۴-۲۳۷-۰. ۱۲۰۰۰ ریال (چاپ سی و هشتم) وضعیت فهرست نویسی: فاپا یادداشت: کتاب حاضر قبلاً با عنوان «ادعیه و آداب حرمین در عمره مفردہ ویژه عمره دانشجویی» توسط انتشارات مشعر در سال ۱۳۸۶ منتشر شده است. یادداشت: چاپ سی و هشتم: ۱۳۸۹ عنوان دیگر: ادعیه و آداب حرمین در عمره مفردہ ویژه عمره دانشجویی. موضوع: حج -- کتاب‌های دعا موضوع: دعاها موضوع: زیارت‌نامه‌ها شناسه افروده: حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت. مرکز تحقیقات حج رده بندی کنگره: BP۲۶۷/۸ الف ۳۵۳ ۱۳۸۹ رده بندی دیوی: ۲۹۷/۷۷۲ شماره کتابشناسی ملی: ۲۰۳۹۴۳۰

پیشگفتار

ادعیه و زیارات مدنیه منوره دعا و زیارت، دو بال برای پرواز آدمیان به سوی کمال مطلق و رسیدن به قرب الهی است. هر انسانی برای دستیابی به اخلاق اسلامی، و پایایش روح خود از تیرگی گناه و معصیت و وسوسه‌های شیطانی و تقویت اراده و نیروی تفکر در خویشتن، نیاز به دعا و نیایش و مناجات با حق تعالی دارد؛ از این رو بخش عظیمی از تعالیم پیامبران، به خصوص رسول خدا صلی الله علیه و آله و امامان معصوم علیهم السلام را دعا و نیایش تشکیل می‌دهد. آن عزیزان با توجه به شناخت و معرفت وسیعی که نسبت به خداوند، و شناختی که از انسان و نیازهایش دارند، حقایق دل و روح و نیازهای آدمیان را در زمینه‌های گوناگون، با زبان دعا بیان داشته‌اند. رسول خدا صلی الله علیه و آله دعا را سلاح مؤمن و ستون دین و نور آسمانها و زمین دانسته و فرموده است: «الدُّعَاءُ سِلَاحٌ ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۰ الْكَوْمِينَ، وَعَمُودُ الدِّينِ وَنُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ». «۱» خداوند نیز در قرآن این بشارت را به بندگان خود داده است که اگر او را با اخلاق‌اص بخوانند دعاها یشان را مستجاب می‌گرداند: وَإِذَا سَأَلَكَ عَبَادٍ عَنِّي فَإِنَّى قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلَيْسَتِ تَجْبِيُوا لِي وَلَيْوُمُنَا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ^۲. «و هنگامی که بندگان من از تو درباره من می‌پرسند، بگو: من نزدیکم، دعای دعاکننده را به هنگامی که مرا می‌خواند پاسخ می‌گویم پس آنها دعوت مرا پذیرند و به من ایمان بیاورند، باشد که بر حقیقت راه یابند». زیارت نیز در اسلام و به خصوص در فرهنگ تشیع، جایگاه والا و ویژه‌ای دارد. از یک سو معصومان علیهم السلام برای زیارت ارزش قائل شده و از سوی دیگر زائران را گرامی و ارجمند می‌شمارند، هم «مزارها» اهمیت و اعتبار خاصی ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۱ دارند و هم مزورها (زیارت‌شوندگان) مورد تکریم و احترام فراوانند و در نتیجه زائران میهمانان مائدۀ معنوی اولیای خدا هستند و با زیارت این شایستگی را خواهند یافت که مورد عنايت و توجه پروردگار و معصومان علیهم السلام قرار گیرند. البته هر دعا و درخواستی از خداوند یکتا، مطلوب شارع مقدس است لیکن ثواب و فضیلت دعاها و زیارت‌های رسیده از معصومان علیهم السلام به مراتب بیشتر و بالاتر است. از این رو در دعاها و زیارت‌هایی که از پیشوایان دینی نقل شده، در صورت صحّت سند و مدرک، می‌توان آنها را به قصد ورود خواند و اگر چنین اعتمادی وجود نداشت، نباید آنها را به معصوم نسبت داد بلکه باید به امید درک ثواب و رسیدن به پاداش الهی خواند. همچنین هر دعا و زیارت و یا عملی که برای زمان یا مکان خاصی وارد شده، اگر در غیر آن بخواهد خوانده شود، لازم است به قصد رجاء و رسیدن به ثواب و پاداش الهی قرائت شود. لازم به تذکر است که با توجه به شرایط کنونی، چون برخی از نکات مطرح شده در زیارات قابل عمل نمی‌باشد لذا در این کتاب از ذکر آن خودداری شده است. ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۲ خداوند برای

حاجیان و زائران خانه خدا و حرم نبوی و ائمه بقیع علیهم السلام شرایط زمانی و مکانی را جهت استجابت دعا فراهم ساخته است لذا ما در این کتاب تلاش کرده‌ایم تا بیشترین دعاها و زیارات مربوط به مدینه منوره و مکه مکرمه و نیز برخی ادعیه دیگر، که معمولاً در این گونه اماکن خوانده می‌شود، را با رعایت اختصار گردآوری نموده، در اختیار زائران محترم قرار دهیم و قبل از هر چیز لازم است به شرائط استجابت دعا و آداب سفر اشاره شود. امید است مورد استفاده واقع شده، همگان از آن بهره‌مند گردد. الف: شرایط استجابت وقویی دعا در احادیث و روایات ما برای اجابت دعا شرایط متعددی بیان شده که برای آگاهی از آنها می‌توان به کتاب‌های مفصل روایی مراجعه کرد که ما در اینجا به برخی از آنها اشاره می‌کنیم: امام صادق علیه السلام در جواب قومی که عرض کردند: ما دعا می‌کنیم ولی مستجاب نمی‌شود، فرمودند: چون کسی را می‌خوانید که نمی‌شناسید: «لَأَنَّكُمْ تَدْعُونَ مَنْ أَدْعِيْهِ وَآدَابَ حرمین شریفین، ص: ۱۳ لَا تَعْرُفُونَهُ»^{۱۱}. شرط اول استجابت دعا معرفت پروردگار است، زیرا هر کس را به قدر معرفتش مزد می‌دهند. از حضرت علی علیه السلام سؤال شد: «فَمَا بِالنَا نَدْعُوا فَلَا نُجَابُ؟» چرا دعای ما مستجاب نمی‌شود؟ حضرت فرمود: «إِنَّ قُلُوبَكُمْ خَانَتْ بِشَمَانِ خِصَالٍ: أَوْلَهَا أَنْكُمْ عَرَفْتُمُ اللَّهَ فَلَمْ تُؤْدُوا حَقَّهُ كَمَا أَوْجَبَ عَلَيْكُمْ...». اولين علت آن است که نسبت به خداوند معرفت و شناخت پیدا کردید، ولی حق معرفت را عملیاً پیاده نکردید. رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: هر کس می‌خواهد دعا یش مستجاب شود باید لقمه و کارش حلال باشد^{۱۲}. امام صادق علیه السلام فرمود: خداوند دعای بنده‌ای را که بر عهده‌اش، مظالم و حقوق مردم باشد یا غذای حرام بخورد، قبول نمی‌کند. «۴» ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۴ رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: خداوند دعای کسی را که حضور قلب ندارد، قبول نمی‌کند. «۱» امام صادق علیه السلام فرمود: خداوند به عزت و جلال خود قسم یاد کرده که من دعای مظلومی را که خود در حق دیگری چنین ظلمی نموده است، مستجاب نمی‌کنم. «۲» رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: دعا یی که اویش «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» باشد، رد نمی‌شود. «۳» رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: صلوات شما بر من مایه اجابت دعای شما خواهد بود. «۴» امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس پیش از خود به چهل مؤمن دعا کند، دعا یش مستجاب می‌شود. «۵» در حدیث قدسی وارد شده است: خداوند به حضرت عیسی علیه السلام فرمود: ای عیسی مرا بخوان همانند خواندن شخص ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۵ اندوهناک و غرق شده‌ای که هیچ فریادرسی ندارد. «۱» ملاحظه می‌کنید که برای اجابت دعا شرایطی بیان شده است، واژ همه بیشتر بر روی معرفت و شناخت و خودسازی و آمادگی برای ضیافت پروردگار و شناخت میزان حقیقی تکیه شده است. ب: آداب سفر آداب و ادعیه سفر بسیار است، و ما در اینجا به برخی از آنها اشاره می‌کنیم: ۱- وصیت: مستحب است انسان قبل از شروع به سفر وصیت کند، خصوصاً نسبت به حقوق واجبه و اداء دُیون. در روایات اهل بیت علیهم السلام نیز درباره وصیت کردن به ویژه برای کسی که قصد سفر دارد، تأکید زیادی شده است. ۲- آگاه نمودن برادران دینی و آشنايان: از پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله روایت شده که فرمودند: از حقوق مسلمان بر برادر دینی خود یکی این است که هرگاه خواست سفر کند آنان را مطلع ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۶ سازد، و او بر برادران ایمانی حق دارد که پس از مراجعت به دیدارش بیایند. ۳- روایت شده که مسافر پیش از سفر، سوره حمد و قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ وَ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ وَ آيَةُ الْكُرْسِی وَ سوره إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ وَ آیات ۱۹۱ تا ۱۹۴ سوره آل عمران را که از این قرار است بخواند: إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاحْتِلَافِ اللَّيْلِ «مسلمانًا در آفرینش آسمانها و زمین و آمد و رفت شب و الهار لایات لاؤلی الالباب»* الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَ رُوزَ شَاهِنَهَاهِی برای خردمندان است. آنان خدا را ایستاده وَقَعُودًا وَعَلَى جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَ نشسته و آنگاه که بر پهلو خفته‌اند، یاد می‌کنند و در اسرار آفرینش آسمانها وَالْأَرْضِ رَبَّنَا ما خلقت هدا باطلاً سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ و زمین می‌اندیشند (ومی گویند): پروردگار! این‌ها را بیهوده نیافریدی، تو منزه‌ی، ما را از عذاب النّارِ رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تُدْخِلُ النّارَ فَقَدْ أَخْرَيْتَهُ وَمَا لِلظَّالَمِينَ آتش نگاهدار، پروردگار! تو هر کس را به آتش وارد سازی، او را خوار ساخته‌ای و ستمکاران را مِنْ أَنْصَارِ رَبَّنَا إِنَّا سِيَّمْعَنَا مُنَادِيًّا يُنَادِي لِلْأَيَمَانِ أَنْ أَمِنُوا ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۷ یاوری نمی‌باشد. پروردگار! منادی ایمان را

شنیدیم که می‌گفت ایمان آورید بِرَبِّکُمْ فَآمَنَا رَبَّنَا فَاعْفُوْرُ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفْرُ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا بِهِ پروردگارتان، و ما ایمان آوردیم، پروردگار! گناهان ما را ببخش و بدی‌های ما را بپوشان و ما را بمیران معَ الْأَبْرَارِ * رَبَّنَا وَآتَنَا مَا وَعَدْنَا عَلَى رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا بَأْنِيَكَان. پروردگار! آنچه را که به‌وسیله پیامبرانت و عده داده‌ای به ما عنایت کن و رسایمان مسازِ یومِ القیامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ. در روز استاخیز که تو از وعدهات تخلَّف نمی‌ورزی.»^۴ قبل از مسافت صدقه دهد و پس از آن بگوید: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَرِيْتُ بِهِذِهِ الصَّدَقَةِ سَلَامَتِي وَسَلَامَةَ سَيِّدِنَا وَهُوَ خَادِنَا! من با این صدقه خریدم سلامتی خویش، سلامت سفرم و سلامت وما معی، فَسَلَّمْنِی وَسَلَّمْ مَا مَعِیَ وَلَعْنِی وَلَعْنُ مَا مَعِیَ آنچه را با من است، پس ما و آنچه را با من است به سلامت دار و به مقصد برسان مرا و آنها را بِلَا غَكَ الْحَسَنِ الْجَمِيلِ». به نیکی و زیبایی که از سوی تو است.^۵ در هنگام سوار شدن بگوید: سُبْحَانَ اللَّهِ وَسَلَّمَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ، پس هفت مرتبه بگوید: سُبْحَانَ اللَّهِ اَدْعِيْهِ وَآدَابُ حَرَمِينَ شَرِيفِيْنَ، ص: ۱۸ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ. ^۶ از امام صادق علیه السلام منقول است کسی که در سفر هر شب آیه‌الکرسی را بخواند، خود و آنچه با اوست سالم بماند. ^۷ در سفر تأکید شده که مسافر بعد از هر نماز، سی مرتبه بگوید: سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ. ^۸ در سفر این دعا را بخواند تا در امان پروردگار باشد: بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ وَمِنَ اللَّهِ وَإِلَيَّ اللَّهُ وَفِي سَيِّلِ اللَّهِ اللَّهُمَّ إِلَيْكَ «بنام خدا و بهیاری او، واژخدایم، و به سوی خدا می‌رویم، و در راه خداگام می‌نهیم، خدایا! أَسْلَمْتُ نَفْسِي، وَإِلَيْكَ وَجَهْتُ وَجْهِي، وَإِلَيْكَ فَوَضْتُ خود را تسليم تو کردم، و به سوی تو رو نمودم، و کارم را به اُمری، فَأَخْفَقْتُنِی بِحِفْظِ الْإِيمَانِ مِنْ يَقِينِ يَدِيَ وَمِنْ خَلْفِي وَعَنْ تو سپردم، پس مرا در پناه ایمان، از پیش رو و پشت سر و از یمینی وَعَنْ شَمَالِي وَمِنْ فَوْقِي وَمِنْ تَحْتِي وَادْفَعْ عَنِي بِحَوْلَتِكَ راست و چپ و از سمت بالا- و پایین حفظ فرما و به نیرو و تواناییت وَقُوَّتِكَ، فَإِنَّهُ لَا حُوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ». ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۹ از من دفاع کن که نیرو و توانی جز به وسیله خداوند والا و بزرگ نمی‌باشد. چند توصیه در زمینه وحدت امت اسلامی: اگرچه درباره توصیه های لازم به حجاج محترم کتاب‌های جداگانه‌ای نوشته شده و به طور مفصل نکاتی را تذکر داده‌اند، و ما هم در همین کتاب به مناسبت‌های مختلف به بعضی از آنها اشاره کرده‌ایم، لکن به خاطر اهمیت موضوع سزاوار است برخی از نکات یادآوری شود: الف- اهمیت وحدت امت اسلامی یکی از اسرار اعمال و مناسک حج و زیارت مشاهد مشرفه، تمرین تواضع و اخلاص، متخلّق شدن به اخلاق الهی، نمایش وحدت و عزت امت اسلامی و ارتباط نزدیک با برادران دینی، و همدلی و تبادل نظر با آنها است. از این رو زائر بیت الله‌الحرام و حرم نبوی صلی الله علیه و آله باید به همه میهمانان خانه خدا با هر ملیت و مذهب و از هر سرزمینی که باشند، با چشم عزت و برادری بنگرد، و با برخورد موذت آمیز، آن‌گونه که مایل است بندگان خدا با او رفتار نمایند، با دیگران رفتار کند، و با اقدا به پیشوایان دینی خود مایه عزت و زینت اسلام و رسول الله صلی الله علیه و آله و ائمه اطهار علیهم السلام باشد، و در یک سخن ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۰ اختلاف در مذهب نباید موجب بدینی و تشتنگ گردد؛ زیرا مشترکات موجود میان ما و مسلمانان فراوان است، و باید تمام مسلمین در برابر دشمنان قرآن و انسانیت ید واحده باشند، و از عظمت و عزت قرآن و اسلام دفاع کنند، و شاید به همین دلیل است که در روایات ما توصیه‌های مؤکدی درباره شرکت در جماعت‌برادران دینی اهل سنت شده است. پس زائران محترم از انجام کارهایی که موجب بدینی و تفرقه و جدایی امت بزرگ اسلامی می‌شود باید پرهیز نمایند. ب- میهمانان خدا در سفر الهی حج زیارت خانه خدا و قبر مطهر پیامبر اکرم و ائمه بقیع- صلوات الله علیهم اجمعین- سفر الهی و دارای ابعاد گوناگون می‌باشد، و چه بسا در زندگی تنها یک بار توفیق این سفر معنوی نصیب انسان گردد، لذا سزاوار است به اهمیت و سازندگی آن پیش از پیش توجه کنیم، و از هنگام تصمیم و عزم به مسافت تا پایان آن قدم به قدم، الهی بودن این میهمانی را مدد نظر داشته باشیم، و از ارزش و منزلت همسفران و رعایت حقوق آنها غفلت نکنیم، و در موقع ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۱ ازدحام و شلوغی روحیه عفو و اغماس و چشم پوشی از خطای دیگران را پیشه خود سازیم، و از کمک و همراهی و خدمت به میهمانان خانه خدا غفلت نورزیم، و این سنت ارزشمند پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و ائمه معصومین علیهم

السلام را زنده نگه داریم. ج- فرصت را مغتنم بشماریم عمر سفر کوتاه، و ایام زیارت به زودی سپری می‌گردد، باید با برنامه‌ریزی منظم بهترین استفاده را از اوقات شبانه روز خود بنماییم، و بهجای وقت گذرانی برای کارهای بی‌نتیجه، بیشترین وقت خود را صرف شناخت احکام و آداب و اسرار حج و زیارت و بهره‌مندی از مشاهد شریفه و موافق کریمه نماییم، که از جمله آنها، حضور و شرکت به موقع در نمازهای جماعت مسجدالحرام و مسجدالنبی صلی الله علیه و آله و قرائت قرآن در این دو مسجد با عظمت (حدائق) یک ختم قرآن در مسجدالحرام و یک ختم در مسجدالنبی صلی الله علیه و آله) و خواندن دعاها و مناجات‌های واردۀ از طرف معصومین علیهم السلام ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۲ در ایام و مناسبات‌های مختلف می‌باشد. د- کیفیت عبادت را فدای کمیت آن نکنیم همان‌گونه که قبلًا تذکر دادیم، روح و عظمت دعا و عبادت و مناسک حجّ به معرفت و اخلاص و رعایت ادب و حضور در محضر خداوند متعال بستگی دارد. لذا باید تنها به مقدار و کمیت اعمال و عبادات خود اکتفا نکرده، بیشتر به کیفیت آن پردازیم؛ زیرا اگر یک دعا یا زیارت و یا نماز، از روی معرفت و اخلاص باشد، موجب شکستن دل و تحول درونی انسان می‌گردد، و باعث نجات از عذاب الهی و دست یافتن به بهشت جاوید خواهد شد. «رَزَقْنَا اللَّهُ وَإِيَّاكُمْ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى . ۵- بر زائران محترم سزاوار است بیش از دیگران به اخلاص در اعمال و مراقبت از حدود الهی اهتمام داشته باشند، زیرا گذشته از اینکه به مهمانی پروردگار می‌روند، و مهمان باید رضایت صاحب خانه را فراهم آورد، طبق حديث شریف: «كُنُوا لَنَا زَيْنًا وَلَا تُكُنُوا عَلَيْنَا شَيْنًا»، «۱» باید ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۳ آینه تمام‌نمای اسلام ناب محمیدی باشند، و لازم است مراقب اعمال خود بوده، و به نمازهای واجب در اوّل وقت اهتمام بیشتری دهنده، در جماعات برادران اهل سنت شرکت کنند، تا از ثواب جماعت بهره‌مند شوند، و خدای نخواسته باید بعضی افراد ناآگاه کاری کنند که در شأن یک زائر ایرانی نبوده و موجب نفرت دیگران گردد، و در نتیجه اعمال صالحه سایرین را هم تحت الشُّعاع قرار دهد. خداوند به همه ما توفیق دهد تا بتوانیم به وظایف دینی خود عمل نماییم و آنگونه باشیم که خداوند فرموده است. و- اخلاق حسن و کمک به یکدیگر در سفر لازم است به همراهان کمک کرده، و در انجام کارها پیشقدم بوده، و از برآوردن احتیاجات دیگران روگردان نباشد، تا خداوند متعال او را از گرفتاری‌های دنیا و آخرت نجات دهد، در حديث آمده است: در سفر، بدترین افراد آن کسی است که بتواند به دیگران کمک نماید ولی کوتاهی کند و منتظر کمک دیگران باشد. ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۴ همچنین اکیداً سفارش شده که با دوستان و همراهان، با اخلاق خوب، برخورد نموده و به آنان کمک نماید، به ویژه در مشکلات و سختی‌ها صبور و بربار باشد. ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۶

فصل اوّل: ادعیه و زیارات مشترک

ادعیه و زیارات مشترک

تعقیبات مشترکه نمازهای روزانه:

از مصباح شیخ طوسی رحمه الله و کتب دیگر نقل شده هرگاه سلام نماز را دادی، سه مرتبه الله أَكْبَر بگو، و در هر یک دست‌ها را تا برابر گوش‌ها بلند کن و سپس بگو: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ إِلَهًا وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»، «معبدی جز خدا آن معبد یکتا نیست و ما در برابر او تسلیمیم معبدی جز خدا نیست و لا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُتَشْرِكُونَ، لَا إِلَهَ وَمَا جزَ او نُپرسیم و دین (وعبادت) را خالص برای او گردانیم و اگر چه بر مشرکان بد آید، معبدی إِلَّا اللَّهُ، رَبُّنَا وَرَبُّ آبَاءِنَا الْمَوْلَينَ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ وَحْدَهُ جز خدانیست که پروردگار ما و پروردگار پدران پیشین ما است معبدی نیست جز خدا که یکتای وحدت، آنجز وَعِيدَهُ، وَنَصِيرَ عَبْدَهُ، وَأَعْرَجُنْدَهُ، وَهَزَمَ الْأَخْزَابَ یکتا به وعده خودوفا کرد و بتدها ش را یاری کرد و لشگرش را عزت داد و به تنها ی

احزاب را مغلوب ساخت ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۹ وَحَدَّهُ، فَلَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، يُحِبِّي وَيُمِيِّتُ، وَيُمِيِّتُ وَيُحِبِّي، پس او راست ملک هستی واو راست سپاس که زنده می کند و می میراند و می میراندوز نده می کند و هو حی لا یموت، بیده الخیر، و هو علی کل شی قدری». و او است زنده‌ای که نمی میرد هر خیری به دست او است و بر هر چیز قادر است. پس بگو: «أَشِتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَكِيْمُ الْقَيْوُمُ وَاتُّوْبُ إِلَيْهِ». طلب آمرزش دارم از خدای یگانه جاوید و به سوی او باز می گردم. آنگاه بگو: «اللَّهُمَّ اهْدِنِي مِنْ عِنْدِكَ، وَإِفْضُ عَلَيَّ مِنْ فَضْلِكَ، وَانْشُرْ بارِخَدَايَا مَرَا از جانِبِ خود راهنماییم فرما و از فضل خویش بهره مندم فرما و از رحمت علی مِنْ رَحْمَتِكَ، وَأَنْزِلْ عَلَيَّ مِنْ بَرَكَاتِكَ، سَبِّحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا بَرْ من بگستان و از برکات بر من فرو بار، متنزهی تو، معبدی جز آنت، اغفر لی ذنوبي کلها جمیعاً، فَإِنَّهُ لَا يَعْفُرُ الذُّنُوبَ كُلُّها تو نیست همه گناهانم را بیامرز؛ زیرا جز تو کسی همه گناهان را نیامرزد جمیعاً إِلَيْهَا أَنْتَ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ كُلِّ خَيْرٍ أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ بار خدایا من از تو درخواست می کنم هر چیزی را که علمت بدان احاطه نمود، بار خدایا من از تو در تمام ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۰ عافینک فی اُمورِی کلها، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ خَرْيِ الدُّنْيَا وَعَذَابِ کارهایم عافیت می خواهم و به تو پناه می برم از رسوائی و خواری دنیا و عذاب الآخرة، وَأَعُوذُ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَعَزَّتِكَ الَّتِي لَا تُرَامُ وَقِدْرَتِكَ آخرت و پناه می برم به ذات بزرگوارت و به عزت که فوق آن متصور نیست و به قدرت التی لا یمتنع منها شئیء مِنْ شَرِّ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنْ شَرِّ که چیزی از آن سریچی نتواند، از شر دنیا و آخرت و از شر الْأُؤْجَاعِ کلها وَمِنْ شَرِّ کل دایه آنت آخذ بناصیه‌یتها، إِنَّ رَبِّي تمامی دردها و از گزند هر جنبده‌ای که تو فرمانروای او هستی همانا پروردگار من علی صِرَاطِ مُسْتَقِيمِ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، بر روش حقی است و هیچ جنبش و نیرویی نیست جز به دست خدای والای بزرگ تو کل علی الحی الَّذِي لَا یَمُوتُ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ یَتَحَمَّدْ توکل کنم بر خدای همیشه زنده‌ای که هر گز نمیرد و ستایش مخصوص خدایی است که فرزندی ولیداً وَلَمْ یَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ یَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلُّ نَكْرَفَهُ وَكَسِي در ملک هستی شریک او نیست و خواری ندارد تا نیازمند یاور باشد وَكَبُرَهُ تَكْبِيرًا. وَ كَامِلًا او را بزرگ شمار.» و نیز می گویی: ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۱ إِلَهِي هذِهِ صِيَّلَاتِي صَلَيْتُهَا لِحَاجَةِ مِنْكَ إِلَيْهَا وَلَا رَغْبَةً «ای معبد من این نمازی که من بجا آوردم نه به خاطر احتیاجی از تو به آن بود و نه رغبتی مِنْكَ فِيهَا إِلَيْهَا تَعْظِيْمًا وَطَاعَيْهَا وَإِجَابَيْهَا لَكَ إِلَى ما أَمْرَتَنِي بِهِ، إِلَهِي که تو در آن داشته باشی جز تعظیم و فرمانبرداری تو و پذیرفتن آنچه مرا بدان مأمور کردی، معبد من إِنْ كَانَ فِيهَا خَلَلٌ أَوْ نَقْصٌ مِنْ رُكُوعِهَا أَوْ سُجُودِهَا فَلَا تُؤَاخِذْنِي اگر در این نماز من خللی یا نقصی در رکوع یا سجودش هست پس مرا مؤاخذه مکن و با وَتَفَضَّلْ عَلَيَّ بِالْقَبُولِ وَالْغُفرَانِ بِرَحْمَتِكَ يا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.» پذیرفتن آن و آمرزش (من) بر من تفضل کن. به (امید) رحمت، ای مهربانترین مهربانان.» و نیز بعد از هر نماز این دعا را که پیغمبر صلی الله علیه و آله برای تقویت حافظه تعلیم امیر المؤمنین علیه السلام نمود، می خوانی: «سَبِّحَانَ مَنْ لَا-يَعْتَدِي علی أَهْلِ مَمْلَكَتِهِ، سَبِّحَانَ مَنْ لَا-«منزه است خدایی که بر آنان که تحت فرمانش هستند ستم نکند، منزه است خدایی که یا خُذْ أَهْلَ الْأَرْضِ بِالْوَانِ العَذَابِ، سَبِّحَانَ الرَّءُوفِ الرَّحِيمِ، مردم زمین را به عذابهای رنگارنگ نگیرد، منزه است خدای رؤوف مهربان اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِي فِي قَلْبِي نُورًا وَبَصِيرًا وَقَهْمًا وَعِلْمًا، إِنَّكَ عَلَى بار خدایا در دل من نور (معرفت) و بصیرت و فهم و علمی قرار داده که تو بر کل شئیء قدری». هر چیز توانایی.» ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۲ از شیخ شهید نقل شده است که حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرموده: هر کس بخواهد خدا او را در قیامت بر اعمال بدش مطلع نگرداشد و دیوان گناهانش نگشايد، بعد از هر نماز این دعا را بخواند: «اللَّهُمَّ إِنَّ مَغْفِرَتَكَ أَرْجُي مِنْ عَمَلي، وَإِنَّ رَحْمَتَكَ أَوْسَعُ مُعْ خَدَايَا! مَسْلَمًا آمرزش تو امیدوار کننده تر از کار خیر من است و به یقین رحمت تو وسیع تر مِنْ ذَنْبِي. اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ ذَنْبِي عِنْدَكَ عَظِيْمًا فَعَفُوْكَ أَعْظَمُ مِنْ از گناه من است، بار خدایا اگر گناه پیش تو بزرگ است ولی عفو تو بزرگتر از ذَنْبِي. اللَّهُمَّ إِنْ لَمْ اكُنْ أَهْلًا تَرْحَمَنِي فَرَحْمَتِكَ أَهْلِيْلَ أَنْ گناه من است، بار خدایا اگر من شایسته رسیدن رحمت نیست ولی رحمت تو مرا شایستگی تبلغی و تسعی، لَأَنَّهَا وَسَعَتْ كُلَّ شَيْءٍ بِرَحْمَتِكَ يا فراگرفتن دارد؛ زیرا

که رحمت تو همه موجودات را فراگرفته به (امید) رحمت ای **أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ**. مهربانترین مهربانان.» پس هر حاجت که داری از خدا بخواه. شیخ کفعمی فرموده: بعد از هر نماز می‌گویی: ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۳ «رَضِيَ اللَّهُ رَبُّا، وَبِالإِسْلَامِ دِينًا، وَبِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ خَوْشَنُودم که پروردگارم خدا است و دین اسلام است و پیغمبر محمد صلی الله علیه و آله است و آله نبیاً وَعَلَیٰ إِمامًا وَبِالْحَسَنِ وَالْحُسَنِ وَعَلَیٰ وَمُحَمَّدٍ وَامامانم علی و حسن و حسین و علی و محمد و جعفر و موسی و علی و مُحَمَّدٍ وَعَلَیٰ وَالْحَسَنِ وَمُحَمَّدٍ الْخَلَفِ و جعفر و موسی و علی و محمد و علی و حسن و فرزند الصالح علیهم السلام ائمه و سادة و قاده، بهم آنولی وَمِنْ شایسته او، درود بر ایشان که پیشوایان و آقایان و رهبراند به ایشان دوستی دارم و از أَعْدَائِهِمْ أَتَبَرَّ. دشمنانشان بیزاری جویم.» پس سه مرتبه بگو: **اللَّهُمَّ إِنِّي أَسأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ وَالْمُعَافَاهَةَ فِي الدُّنْيَا** «بار خدایا من از تو گذشت و سلامتی و آسایش در دنیا وَالآخِرَةِ». و آخرت را خواستارم.» ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۴

دعای مشلول

پس تو برتری از آنچه ستمکاران گویند بسیار برتر، ای والا ای بلند رتبه یا باذخ، یا فتّاح یا نفّاح یا مُرتَاح، یامُغَرِّج یانا صُرْ یامُتَصْرُ ای والا مقام، ای گشاينده ای عطا بخشندۀ ای فرح بخش، ای گشايش دهنده ای یاور ای مدد کار یامِدر ک یامهٔلک یامتّقُم، یاباعث یاوَارِث، یاطالِب یاغالِب، ای دریابنده ای هلاک کتنده ای انتقام گیرنده، ای برانگیزندۀ ای ارت برندۀ، ای جوینده ای پیروزمند یامن لایفوٰتہ هارب، یاتَّاب یاؤَب یاؤَهَب، یامُسِبَب ای کسی که از دستش نرود گریز پایی، ای توبهٔ پذیر ای رجوع پذیر ای بخشندۀ، ای سبب ساز ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۷ الْأَسْبَاب، یامُفَتَّح الْمَبْوَاب، یامَنْ حَيْثُ مَا دُعِيَ أَجَاب، هر سبب، ای گشاينده درهای بسته، ای کسی که هر زمان بخواندش اجابت کند یاطھور یاشکُور، یاعُفُو یاغفُر، یانُور النُّور، یامُدَبَّر الْأُمُور، ای پاکی بخش ای پاداش ده شاکران، ای در گذرنده ای آمرزنده، ای نور روشنیها، ای تدبیر کتنده امور یالطیف یاخیبُر، یامُجِیْر یامُنِیر، یابصیر یاظهیر یاکَبِر، یاوتُر ای نعمت بخش ای بینا، ای پناه ده ای روشنی ده، ای بینا ای پشتیبان ای بزرگ، ای یگانه یافَرُد، یاَيُدُّ یاسِنَد یاضیهَمُد، یاکافی یاشافی، یاوافی یامعافی، ای بی‌همتا، ای جاویدان ای تکیه‌گاه ای بی‌نیاز، ای کفایت کتنده ای شفا دهنده، ای وفادار ای صحت بخش یامُحْسِن یامُجَمِّل، یامُنْعِم یامُفْضِل، یامُتَكَرِّم یامُتَفَرِّد، ای نیکوکار ای زیب بخش، ای نعمت ده ای فزون بخش، ای بزرگوار ای یگانه شناخته شده، یامَنْ عَلَالْفَقَهَر، یامَنْ مَلَكَ فَقَدَر، یا مَنْ بَطَنَ فَخَبَر، یا مَنْ عِدَ ای که از برتری بر همه قاهر است، ای که فرمانروا است و نیرومند، ای که در درونی و از درون آگاه، ای پرسندش فَشَّکَر، یا مَنْ لَاتَحْوِيهِ الْفَكَر، ولَا یُدْرُكُه و او پاداش دهد ای که نافرمانیش کنند و بیامرzd، ای که در فکرها نگنجد و دیدهای بصَر، ولَا یَخْفِي عَلَيْهِ أَثْر، یا رازِ البَشَرِ، یا مُقَدَّرَ كُلَّ قَدَر، او را درنیابد، و هیچ کاری بر او پنهان نماند، ای روزی ده بشر، ای اندازه گیر هر اندازه یا عالی المکان، یا شدید الارکان، یا مُبِدَّل الزَّمَانِ، یا قَابِلَ ای والا مکان، ای سخت قدرت، ای جابجا کتنده زمان، ای قبول کتنده ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۸ الْقُرْبَانِ، یا ذَا الْمَنْ وَالْإِحْسَانِ، یا ذَا الْعِزَّةِ وَالسُّلْطَانِ، یا رَحِيمُ قربانی، ای دارنده نعمت و احسان، ای صاحب عزت و سلطنت، ای بخشانده یا رَحْمَنُ، یا مَنْ هُوَ كُلَّ يَوْمٍ فِي شَاءِنِ، یا مَنْ لَايُشَغِّلُه شَاءُنْ عَنْ ای مهربان، ای که هر روز در کاری است، ای کاری از کار دیگر سرگرمش شَاءِنِ، یا عَظِيمُ الشَّاءِنِ، یا مَنْ هُوَ بِكُلِّ مَكَانِ، یا سامِع نکند ای بزرگ مقام، ای که در هر جا هستی، ای شنوای الاصواتِ، یا مُجِيبَ الدَّعَوَاتِ، یا مُنْبِحَ الطَّلَبَاتِ، یا اقاضی هر صدا، ای اجابت کتنده دعاها، ای برآرنده خواسته‌ها، ای روا کتنده الحاجاتِ، یا مُنْزِلَ الْبَرَكَاتِ، یا راجِمَ الْعَبَرَاتِ، یا مُقِيلَ حاجتها، ای فرو فرستنده برکات، ای رحم کتنده بر اشکها (و گریه‌ها)، ای نادیده گیر العَرَاثَاتِ، یا کاشفَ الْكُرْبَاتِ، یا وَلَئِ الْحَسَنَاتِ، یا رافع لغشهای، ای برطرف کتنده ناراحتیها، ای بدست دارنده نیکیها، ای بالا-برندۀ الدَّرَجَاتِ، یا مُؤْتَمِيَ السُّؤْلَاتِ، یا مُحْبِي الْأَمْوَاتِ، یا جامع مقامها، ای دهنده خواسته‌ها، ای زنده کتنده مرده‌ها، ای گردآورنده الشَّتَاتِ، یا مُطَلِّعاً عَلَى الشَّيَّاتِ، یا رادَ ما قَدْ فات، یا مَنْ پراکنده‌ها، ای آگاه بر نیتهای دل، ای برگردانده آنچه از دست رفته، ای که لَاتَسْتَهُ عَلَيْهِ الْأَصْوَاتُ، یا مَنْ لَاتُضْمِجِرُهُ الْمَسْأَلَاتُ، صدایها بر او مشتبه نشود، ای که (زیادی) خواشها او را به ستوه و خستگی در نیاورد ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۹ وَلَمَا تَعْشَاهُ الظُّلْمَاتُ، یا نُورُ الْأَرْضِ وَالسَّمَاوَاتِ، یا سَابِعُ وَتَارِیکِیَّا او را فرا نگیرد، ای روشنی زمین و آسمانها، ای سرشار دهنده اللَّعْمِ، یا دافع النَّفَقَمِ، یا بارِئَ النَّسَمِ، یا جامع الْأَمَمِ، نعمتها، ای جلوگیر رنج و ملالها، ای آفریننده انسان، ای گردآورنده ملتها یا شافی السَّقَمِ، یا خالق النُّورِ وَالظُّلْمِ، یا ذَا الْجُودِ وَالْكَرَمِ، ای بهبودی ده بیماریها، ای خالق روشنی و تاریکیها، ای صاحب جود و کرم یا مَنْ لَايَطَّا عَرَشَهُ قَدَمَ، یا أَجْوَدُ الْأَجْوَدِينَ، یا أَكْرَمُ الْأَكْرَمِينَ، ای که گامی به عرشش نرسد، ای بخشندۀ ترین بخشندگان، ای کریم ترین کریمان یا اَسْمَمَ السَّامِعِينَ، یا بَصِيرَ النَّاظِرِينَ، یاجار الْمُشَتَّجِرِینَ، ای شنواترین شنوايان، ای بیناترین بینایان، ای پناه پناه‌جویان یا اَمَانَ الْخَائِفِينَ، یا ظَهَرَ الْلَّاجِينَ، یا وَلَئِ الْمُؤْمِنِينَ، یاغیاث ای ایمنی بخش ترسناکان، ای پشت و پناه پناهندگان، ای یاور مؤمنان، ای فریادرس الْمُسْتَغْشِيَّينَ، یا غَائِيَّهُ الطَّالِبِينَ، یاصاحب گل غریب، یامونیس فریاد طلبان، ای منتها مقصود خواهندگان، ای رفیق هر غریب، و مونس گل وحید، یاملجم گل طرید، یاماوى گل شرید، یاحافظ هر تنها، ای پناه هر آواره، ای جای ده هر گریخته، ای نگهدار گل ضالله، یارا حِمَ الشَّيْخِ الْكَبِيرِ، یارا زَقَ الطَّفْلِ الصَّغِيرِ، هر گمشده، ای رحم کتنده پیر

کهن سال، ای روزی ده کودک خردسال ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۴۰ یا جابر^{العظم} الکسییر، یافاک^{کل} اسیر، یامعنی^{بائیس الفقیر}، ای پیوند دهنده استخوان شکسته، ای رها کننده هر گرفتار دریند، ای بی نیاز کن هر بینوای مستمند یاعصمه^{الخائف} الْمُسْتَجِير، یا مَنْ لَهُ التَّدْبِيرُ وَالتَّقْدِيرُ، ای پناه ترسناک^{پناه}جو، ای که چاره‌اندیشی و اندازه‌گیری کارها بدست او است یا مَنِ الْعَسِيرُ علیه سَهْلٌ يَسِيرٌ، یا مَنْ لَا يَحْتَاجُ إِلَى تَفْسِيرٍ، ای که هر مشکلی برای او سهل و آسان است، ای که بی نیازی از شرح و تفسیر یا مَنْ هُوَ علی کُلِّ شَئْيٍ قَدِيرٌ، یا مَنْ هُوَ بِكُلِّ شَئْيٍ خَبِيرٌ، ای که بر هر چیز توانایی، ای که بهر چیز خیر و آگاهی یا مَنْ هُوَ بِكُلِّ شَئْيٍ بَصِيرٌ، یا مُرْسِلُ الرِّياحِ، یافاقي^{الاصبح} باح، ای که به هر چیز بینایی، ای فرستنده بادها، ای شکافنده روشنی صبح یا باغث^{الأذواح}، یادا^{الجود} والسماح، یا مَنْ يَدِهِ كُلُّ مِفْتَاحٍ، ای برانگیزنده جانها، ای صاحب جود و سخا، ای که بدست قدرت او است هر کلید یا سامع^{كُل} صوت^ت، یاسابق^{كُل} فوت^ت، یا مُحْيٰ كُلْ نَفْسٍ بَعْدَ ای شنوونده هر صدا، ای جلوتر از هر گذشته، ای زنده کننده هر شخصی پس از المُؤْتِ، یا مَعِيدٌ تِي فِي شِتَّدَتِي، یاحافظی^{في غربتی}، یا مُونِسَةٍ مرگ، ای ذخیره من در روز سختی و دشواری، ای نگهدارم در روز غربت و بی کسی، ای همدمم^{فی وحدتی}، یا ولی^{فی نعمتی}، یا کهفی^{حین تعیینی} در تهایی، ای ولی نعمتم، ای پناهگاه من در آن هنگام که راهها مرا مانده و ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۴۱ الْمَدَاهِبُ، وَتُسَلْمُنِ الْأَقَارِبُ، وَيَخْدُلُنِي كُلُّ صَاحِبٍ، خسته کنند، و نزدیکان مرا واگذارند، و هر رفیق و دوستی دست از یاریم بکشند یا عِمَادَ مَنْ لَاعِمَادَ لَهُ، یا سَنَدَ مَنْ لَاسَنَدَ لَهُ، یا ذُخْرٌ ای تکیه گاه هر کس که تکیه گاهی ندارد، ای پشتوانه ندارد، ای ذخیره من لَمَذْخَرٌ لَهُ، یا حِزْرٌ مَنْ لَامَحِزْرَ لَهُ، یا کهف مَنْ لَأَكْهَفَ لَهُ، تهیدستان، ای نگهدار کسی که نگهداری ندارد، ای پناهگاه آن کس که پناهگاهی ندارد یا کَنْ مَنْ لَاكْنَ لَهُ، یا رُكْنَ مَنْ لَهُارُكْنَ لَهُ، یا غیاث ای گنج بی گنجان، ای پایه محکم آن کس که پایه محکمی ندارد، ای فریدرس مَنْ لَاغِيَاثَ لَهُ، یا جار مَنْ لَاجِهَارَ لَهُ، یا جاری^{اللصِيق}، کسی که فریدرس ندارد، ای همسایه بی همسایگان، ای همسایه به من پیوسته یا رُكْنَ الْوَثِيقَ، یا إلهی^{بِالْتَّحْقِيقِ}، یَارَبَ الْبَيْتِ الْعَتِيقِ، ای رکن استوار من، ای معبد مسلم من، ای پروردگار خانه کعبه یا شَفِيقُ يا رَفِيقُ، فُكَنِي مَنْ حَلَقِ المضيق، وَاصْرَفْ عَنِي كُلَّ ای مهربان ای رفیق، آزادم کن از حلقه‌های تنگ (روزگار)، و بگردان از من هر هم^{وَغَمٌ} وَضِيق، وَأَكْفَنِي شَرَّ مَا لَمَأْطِيقُ، وَأَعِنِي عَلَى ما أُطِيقُ، غم و اندوه و فشاری را، و کفایت کن مرا از هر چه طاقتی را ندارم، و یاریم کن بر آنچه طاقتی را دارم یا رَادَ يُوسُفَ عَلَى يَعْقُوبَ، یا کاشف^{ضُرُّ} آیوب، یاغافر^{ذَنْبٍ} ای که یوسف را به یعقوب برگرداندی، ای که ایوب را از گرفتاری نجات بخشیدی، ای آمرزنده خطای ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۴۲ داود، یا راقی^{عِيسَى بْنِ مَرْيَمَ وَمُنْجِيَهِ مِنْ آئِدِي الْيَهُودِ}، داود، ای بالا برنده عیسی بن مریم و نجات دهنده او از دست یهود یامِجِیب^{نِدَاءِ يُونُسَ فِي الظُّلُمَاتِ}، یا مُضطَفَی مُوسی ای پاسخ دهنده آواز یونس در تاریکیهای دریا، ای برگزیننده موسی (بوسیله سخن گفتن) بِالْكَلِمَاتِ، یا مَنْ غَرَ لِادَمَ حَطِيَّتَهُ، وَرَقَعَ إِدْرِيسَ مَكَانًا عَلَيْاً بدان کلمات، ای که بخشیدی بر آدم خطایش را، و ادريس را از رحمت خویش به جایی بلند بِرَحْمَتِهِ، یا مَنْ نَجَى نُوحًا مِنَ الْعَرْقِ، یا مَنْ أَهْلَكَ عادًا الْأَوْلَى بردى ای که نوح را از غرق نجات دادی، ای که قوم عاد قدیم را هلاک کرده وَثَمُودَ فَما أَنْقَى وَقَوْمَ نُوحَ مِنْ قَبْلِ إِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ أَظْلَمَ وَثُمُودِيَان را باقی نگذاشتی، و پیش از آنها قوم نوح را که آنها ستمگرتر و سرکش تر وَأَطْغَى وَالْمُؤْتَفَكَهُ أَهْيَوَى یا مَنْ دَمَرَ عَلَى قَوْمٍ لُوطٍ، وَدَمَدَمَ بودند و دهکده‌های واژگون را بیفکنندی، ای که نابودی بر قوم لوط فرستادی و هلاک کرده علی قَوْمٍ شُعَيْبٍ، یا مَنْ اتَّخَذَ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا، یا مَنْ اتَّخَذَ قَوْمٍ شَعَيْبَ را، ای که ابراهیم را خلیل گرفتی، ای که مُوسَى كَلِيمًا، وَاتَّخَذَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَعَلِيهِمْ موسی را هم سخن خود ساختی، و محمد صلی الله علیه و آل‌ه را أَجْمَعَيَ حَبِيبًا، یا مُؤْتَيَ لُقْمانَ الْحِكْمَهَ، وَالْوَاهِبَ لِسْلَیمانَ حبیب خود کرده، ای که به لقمان حکمت عطا کرده، و به سلیمان فرمزاوایی و ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۴۳ مُلْكًا لَمَائِنْبَغِي لَأَحِيدَ مِنْ بَعْدِهِ، یا مَنْ نَصَرَ ذَا الْقُرْنَينَ پادشاهی آن چنانی دادی که برای هیچکس پس از او شایسته نبود، ای که ذوالقرنین را بر عَلَى الْمُلُوكِ الْجَابِرَه، یا مَنْ أَعْطَى الْخِضْرَ الْحِيَاءَ، وَرَدَ لَيُوشَعَ پادشاهان سرکش یاری دادی، ای که به خضر آب حیات دادی، و برای یوشع بْن نُونِ الشَّمَسَ بَعْدَ غُرُوبِهَا، یا مَنْ رَبَطَ عَلَى قَلْبِ أَمَّ مُوسَى بن

نون آفتاب را پس از غروب کردن برگرداندی، ای که به دل مادر موسی آرامش بخشیدی وَأَخْصَنَ فَرَجَ مَرِيمَ ابْنَةَ عِمْرَانَ، یا مَنْ حَصَنَ يَعْيَى بْنَ زَكَرِيَاً و دامن مریم دختر عمران را از آلودگی نگهداشتی، ای که یحیی بن زکریا را مِنَ الذَّنْبِ، وَسَيَّكَنَ عَنْ مُوسَى الْغَضَبَ، یا مَنْ بَشَّرَ زَكَرِيَاً از گناه حفظ کردی، و خشم موسی را فرو نشاندی، ای که زکریا را به ولادتِ یَحْيَى یا مَنْ فَدَى إِسْمَاعِيلَ مِنَ الذَّبِيجِ بِذَبِيجِ عَظِيمٍ، یا مَنْ قَبَلَ يَحْيَى مَثْدَه دادی، ای که اسماعیل را به آن ذبح عظیم فدا فستادی، ای که قُوبَانَ هَابِيلَ، وَجَعَلَ اللَّغْنَهَ عَلَى قَابِيلَ، یا هَازِمَ الْأَخْزَابِ قربانی هابیل را پذیرفتی، و لعنت را بر قابیل مقرر ساختی، ای پراکنده کننده احزاب لِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ برای پشتیبانی محمد صلی الله علیه و آل‌الله، درود فrst بر محمد و آل محمد وَعَلَى جَمِيعِ الْمُرْسَلِينَ وَمَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ وَأَهْلِ طَاعَتِكَ و بر تمامی رسولان و فرشتگان مقرب و همه آنان که فرمانبرداری ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۴۴ أَجْمَعِينَ، وَأَسَأَ لُكَ بِكُلِّ مَسَأَلَةٍ سَأَلَكَ بِهَا أَحَدُ مِنْ رَضِيَّتِهِ تو کنند، و از تو می‌خواهم به هر سؤالی که از تو می‌کنند هر یک از آن اشخاصی که از آنها راضی عنہ، فَحَتَّمَتْ لَهُ عَلَى الْإِجَابَهِ، یا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا رَحْمَنُ هستی و در نتیجه اجابت را برایش مسلم کردی، ای خدا ای خدا، ای بخشاينده یا رَحْمَنُ یا رَحِيمُ، یا رَحِيمُ، یا ذَا الْجَلَلِ ای بخشاينده ای بخشاينده، ای مهربان ای مهربان، ای صاحب جلال وَالْإِكْرَامِ، یا ذَا الْجَلَلِ وَالْإِكْرَامِ، و بزرگواری، ای صاحب جلال و بزرگواری، ای صاحب جلال و بزرگواری بِهِ بِهِ بِهِ بِهِ، أَسَأَ لُكَ بِكُلِّ اسْمَ سَيِّمَيَّتِ بِهِ نَفْسَكَ، بدان بدان بدان بدان بدان، تو را می‌خوانم به حق هر نامی که خود را بدان نامیدی اوْ أَنْزَلْتُهُ فِي شَيْءٍ مِنْ كُتُبِكَ، اوْ اسْتَأْثَرْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ یا در یکی از کتابهای خود آن را نازل کردی، یا آن را در علم غیب برای خویشن عِنْدَكَ، وَبِمَعَاقِدِ الْعَزَّ منْ عَوْشَكَ، وَبِمُنْتَهَى الرَّحْمَهِ مِنْ كِتَابِكَ برگردیدی، و بدان وسائلی که عرشت را عزت بخشید، و به منتهای رحمت از کتابت وَبِما لَوْ أَنَّ مَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَهُ أَقْلَامٌ وَالْبَحْرُ يَمْدُهُ مِنْ و بدانچه «اگر هر درختی که در زمین است قلم باشند و دریا با بعده سَبَعَهُ أَبْخَرِ ما نِفَدَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ، هفت دریای دیگر که آن را کمک دهنده مرکب بود کلمات خدا تمام نمی‌شد براستی خدا نیرومند و فرزانه است» ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۴۵ وَأَسَأَ لُكَ بِأَسْمَائِكَ الْحُسْنَى الَّتِي نَعَّثَهَا فِي كِتَابِكَ فَقُلْتَ: و از تو می‌خواهم به حق آن نامهای نیکویت که در قرآن توصیفشان کرده‌ای و فرموده‌ای: وَلَلَهِ الْأَشْيَاءُ الْحُسْنَى فَادْعُوهُ بِهَا وَقُلْتَ: اذْعُونَی «وبرای خدا است نامهای نیکو پس او را بدان نامها بخوانید» و باز فرمودی: «مرا بخوانید أَسْتَجِبْ لَكُمْ وَقُلْتَ: وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنَّی تَاجَبَتْ كَنْ شَمَا رَا و نیز فرمودی: «و هر گاه بندگان من از تو درباره من بپرسند پس من قَرِيبٌ أَجِيبُ دَعْوَهُ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ، وَقُلْتَ: یا عِبَادِي نزدیکم و پاسخ دهم دعای خواننده را هنگامی که مرا بخواند»، و فرمودی: «ای بندگان من الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ لَا - تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَهِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَعْفُرُ که بر نفس خویش اسراف و زیاده روی کردید از رحمت خدا الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ وَأَنَا أَسَأَ لُكَ یا إِلَهِي، نومید نشوید که خدا همه گناهان را بیامزد و او است آمرزند مهربان» و من از تو می‌خواهم ای معبدم وَأَذْعُوكَ یا ربَّ، وَأَرْجُوكَ یا سَيِّدِي، وَأَطْمَعُ فِي إِجَابَتِی و می‌خوانمت پروردگار، و امیدوار تقام ای آقای من، و از تو طمع اجابت دارم یامولایی کما وَعِدْتَنِی وَقَدْ دَعَوْتُكَ کما أَمْرَتَنِی، فَافْعُلْ بِی ای مولای من چنانچه به من وعده داده‌ای و من تو را خواندم چنانچه به من دستور دادی، پس انجام ده درباره من ما أَنْتَ أَهْلُهُ یا كَرِيمُ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ آنَّ آنچه را تو شایسته آنی ای کریم، وستایش مخصوص پروردگار جهانیان است و درود خدا ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۴۶ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ بر محمد و آلش همگی باد. پس ذکر کن حاجت خود را که برآورده است إن شاء الله تعالى، و در روایت مهج الدّعوات است که نمی‌خوانی این دعا را مگر آنکه با طهارت باشی.

دعای کمیل

این دعا از دعاهای معروفی است که حضرت علی علیه السلام آن را به «کمیل بن زیاد»- که از اصحاب خاص وی بود- تعلیم داد.

نیایشی عارفانه است که بندهای به درگاه خدای غفار انجام می‌دهد، و از پروردگار، رحمت و بخایش می‌طلبد. علامه مجلسی رحمه الله آن را از بهترین دعاها شمرده است. این دعا در شب‌های نیمه شعبان و در هر شب جمعه خوانده می‌شود، و برای اینمی از گزند دشمنان و افایش ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۴۷ روزی و آمرزش گناهان مفید است. متن دعای شریف چنین است:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسأَ لَكَ بِرْحَمَتِكَ الَّتِي وَسَعَتْ كُلَّ شَيْءٍ، «خدايا من از تو می خواهم بحق آن رحمت که همه چیز را فرا گرفته و بِقُوَّتِكَ الَّتِي قَهَرْتِ بِهَا كُلَّ شَيْءٍ، وَخَصَّعَ لَهَا كُلَّ شَيْءٍ، وَذَلَّ وَبِهِ آن نیرویت که همه چیز را بوسیله آن مقهور خویش کردی و همه چیز در برابر آن خاضع و همه لها کُلَّ شَيْءٍ، وَبِجَبَرِ وَتِكَ الَّتِي غَلَبْتِ بِهَا كُلَّ شَيْءٍ، وَعَزَّزْتِكَ درپیش آن خواراست و به جبروت تو که بوسیله آن چیره گشته برهر چیز و به عزت که الَّتِي لَا يَقُولُ لَهَا شَيْءٌ، وَبِعَظَمَتِكَ الَّتِي مَلَأْتُ كُلَّ شَيْءٍ، چیزی در برابرش نایستد و به آن عظمت و بزرگیت که پرکرده هر چیز را وَسِيلَتِلَطَانِكَ الَّذِي عَلَى كُلَّ شَيْءٍ، وَبِوَجْهِكَ الْبَاقِي بَعْدَ فَنَاءِ كُلٍّ وَبِهِ آن سلطنت که بر هر چیز برتری گرفته و به ذات پاکت که پس از نابودی هر چیز شَيْءٍ، وَبِآسِمائِكَ الَّتِي غَلَبْتِ أَرْكَانَ كُلِّ شَيْءٍ، وَبَعِيلِكَ الَّذِي باقی است و به نامهای مقدس است که اساس هر موجودی را پرکرده و به آن دانشت که أحاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ، وَبِنُورِ وَجْهِكَ الَّذِي أَضَاءَ لَهُ كُلَّ شَيْءٍ، یا احاطه یافته به هر چیز و به نور ذاتت که روشن شد در پرتوش هر چیز ای نُورُ یا قُدُوسُ، یا اولَ الْأُولَىينَ وَيَا آخِرَ الْآخِرَينَ. اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي نورِ حقيقی و ای متنه از هر عیب، ای آغاز موجودات اولین و ای پایان آخرين. خدايا! بیامرز ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۴۸ الدُّنُوبَ الَّتِي تَهْتَكُ الْعَصَمَ. اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الدُّنُوبَ الَّتِي تُنْزَلُ آن گناهانی را که پردهها را بدرد. خدايا! بیامرز آن گناهانی را که عقاب و کیفرها را النِّقمَ. اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الدُّنُوبَ الَّتِي تُغَيِّرُ النِّعَمَ. اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي فرو ریزد. خدايا! بیامرز آن گناهانی را که نعمت‌ها را تغیر دهد. خدايا! بیامرز الدُّنُوبَ الَّتِي تَحْبِسُ الدُّعَاءَ. اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الدُّنُوبَ الَّتِي تَفْطَعُ الرِّجَاءَ، آن گناهانی را که از (اجابت) دعا جلوگیری کند. خدايا! بیامرز گناهانی را که انسان را نومید می‌کند، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الدُّنُوبَ الَّتِي تُنْزَلُ الْبَلَاءَ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي کُلَّ خدايا بیامرز آن گناهانی را که بلا نازل کند، خدايا بیامرز هر ذَنْبٍ أَذْبَثْتُهُ، وَكُلَّ حَطَبَتِهِ أَخْطَلْتُهَا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَقَرُّبُ إِلَيْكَ بِذِكْرِكَ، گناهی که کردهام و هر خطایی که از من سرزده خدايا من به سوی تو تقرب جویم بوسیله ذکر تو وَأَسْتَشْفِعُ بِكَ إِلَى نَفْسِكَ، وَأَسْأَلُكَ بِجُودِكَ أَنْ تُدْنِيَنِي مِنْ قُرْبِكَ، وَخُودَتْ را شفیع آورم بدرگاهت به جود و کرمت از تو می خواهم که به مقام قرب خویش نزدیکم سازی وَأَنْ تُوْزِعَنِي سُكْرَكَ، وَأَنْ تُلْهِمَنِي ذِكْرَكَ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسأَلُكَ وَسِاسَگزاریت را روزیم کنی و ذکر خود را به من الهام کنی. خدايا! از تو سُؤَالٌ خاضِعٌ مُتَذَلِّلٌ خاشع، أَنْ تُسَامِحَنِي وَتَرْحَمَنِي وَتَجْعَلَنِي خاضعانه، ذلیلانه و خاشعانه درخواست می‌کنم که بر من آسان گیری و رحمم کنی و به داده بِقُسْئِيْمِكَ راضِيَّا قانِعاً، وَفِي جَمِيعِ الْأَحْوَالِ مُتَوَاضِعًا. اللَّهُمَّ خود راضی و قائم سازی و در تمام حالات فروتنم کنی. خدايا! از تو ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۴۹ وَأَسْأَلُكَ سُؤَالَ مَنِ اشْتَدَّ فَاقْتُهُ، وَأَنْزَلْتِ بِكَ عِنْدَ الشَّدَائِدِ حاجتَهُ، درخواست کنم درخواست کسی که سخت فقیر شده و خواسته‌اش را هنگام سختیها پیش تو آورده وَعَظُمْ فِيمَا عِنْدَكَ رَغْبَتُهُ. اللَّهُمَّ عَظُمْ سُلْطَانِكَ، وَعَلَا مَكَانِكَ، وَامِيدَش بدانچه نزد تو است، بزرگ است خدايا سلطنت بس بزرگ و مقامت بسی بلند است وَخَفِيَ مَكْرُوكَ، وَظَاهَرَ أَمْرُوكَ، وَغَلَبَ قَهْرُوكَ، وَجَرَتْ قُدْرَتُوكَ، وَلَا وَتَدِيرَتْ در کارها پنهان و امر و فرمان آشکار است، قهرت غال و قدرت و نیرویت نافذ است و یُمْكِنُ الْفِرَارُ مِنْ حُكْمِتِكَ. اللَّهُمَّ لَا أَجِدُ لِدِنُوبِي غَافِرًا، وَلَا گریز از تحت حکومت تو ممکن نیست خدايا نیابم برای گناهانم آمرزندهای و نه لِقَبَائِحِي ساِتاِراً، وَلَا لِشَيْءٍ مِنْ عَمَلي الْقَبِيحِ بِالْحَسَنِ مُبَدِّلاً غَيْرِكَ، برای کارهای زشتم پرده‌پوشی و نه کسی را که عمل زشت مرا به کار نیک تبدیل کند جز تو، لِإِلَهٖ إِلَّا أَنْتَ، سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ، ظَلَمْتُ نَفْسِي، وَتَجَرَّأْتُ بِجَهْلِي، نیست معبدی جز تو، مترهی تو و به حمد تو مشغولم من به خویشن ستم کردم و در اثر نادانیم جسارت کردم و سَكَنْتُ إِلَى قَدِيمِ ذِكْرِكَ لِي وَمَتَّكَ عَلَىَّ. اللَّهُمَّ مَوْلَايَ كَمْ مِنْ وَبِهِ اینکه همیشه از قدیم به یاد من بوده و بر من لطف و بخشش داشتی آسود خاطر نشتم و چهای خدا ای مولای من چه بسیار قَبِيْحَ سَرْتَهُ، وَكُمْ مِنْ فادِحٍ مِنَ الْبَلَاءِ أَقْلَهُ، وَكُمْ مِنْ عِثَارٍ وَقَيْتَهُ، زشتیها که از من پوشاندی و چه بسیار بلاهای سنگین که از من بازگرداندی و چه بسیار لغزشها که از آن نگهم داشتی وَكُمْ مِنْ مَكْرُوهِ دَفَعَتَهُ، وَكُمْ

مِنْ شَاءَ جَمِيلٌ لَسْتُ أَهْلًا لَهُ وَ چه بسیار ناراحتیها که از من دور کردی و چه بسیار مرح و شای خوبی که من شایسته اش نبودم و آن را ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۵۰ **نَسَرْتَهُ اللَّهُمَّ عَظَمَ بِلَائِنِي، وَأَفْرَطَ بِي سُوءَ حَالِي، وَقَصَّرَتْ بِي مُنْتَشِرَ ساختی.** خدایا! بلای من بسی بزرگ است و بدی حالم از حد گذشته و اعمالم نارساً اعمالی، **وَقَعَدْتُ بِي أَغْلَالِي، وَجَبَسَنِي عَنْ نَفْعِي بُعْدُ آمَالِي**، است و زنجیرهای علایق مرا خانه نشین و آرزوهای دور و دراز مرا از رسیدن به منافع بازداشته و **وَخَدَعْتِي الدُّنْيَا بِغُورِهَا، وَنَفْسِي بِجَنَاحِهَا**، و مطالی یا سیدی، دنیا باظواهر فریبنده اش مرا گول زده و نفسم بوسیله خیانتش، و به مسامحه گذراندم ای آقای من **فَأَشَأْ لَكَ بِعَزَّتِكَ أَنْ لَا يَحْجُبَ عَنْكَ دُعَائِي سُوءُ عَمَلِي** پس از تو می خواهم به عزت که بدی رفتار و کردار من دعایم را از اجابت جلوگیری و فعالی، **وَلَا تَفْضَلْ حَنْبَلِي بِحَفْنِي مَا اطَّلَعْتَ عَلَيْهِ مِنْ سَرَّى، وَلَا نَكْنَدْ وَرَسَوْ نَكْنَى مَرَا بِهِ آنْجَهِ از اسْرَارِ پَنْهَانِي مِنْ اطْلَاعِ دَارِي وَ شَتَابِ** **تُعَاجِلْنِي بِالْعُقُوقِيَّةِ عَلَى مَا عَمِلْتُهُ فِي خَلْوَاتِي، مِنْ سُوءِ فِعْلِي نَكْنَى در عقوبتم برای رفتار بد و کارهای بدی که در خلوت انجام و اساعتی، و دوام تفریطی و جهالتی، و کثرة شهوتی و غفلتی، دادم و ادامه دادنم به تقسیر و نادانی و زیادی شهوت رانی و بی خبریم و **وَكُنِ اللَّهُمَّ بِعَزَّتِكَ لِي فِي كُلِ الْأَخْوَالِ رَءُوفًا، وَعَلَى فِي جَمِيعِ وَخَدَيَا بِهِ عَزَّتْ سُوْكَنْدَ** که در تمام احوال نسبت به من مهربان باش و در تمام **الْأُمُورِ عَطْفَوْفًا**، **إِلَهِي وَرَبِّي مَنْ لِي غَيْرُكَ أَسْأَلُهُ كَشْفَ ضُرِّي**، امور بر من عطوفت فرما ای معبد من و ای پروردگار من جز تو که را دارم که رفع گرفتاری ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۵۱ **وَالنَّظَرُ فِي أَمْرِي، إِلَهِي وَمَوْلَايَ أَجْرِيَتْ عَلَى حُكْمًا اتَّبَعْتُ فِيهِ** و توجه در کارم را لازم درخواست کنم ای خدای من و ای مولای من تو بر من حکمی را مقرر داشتی که در نتیجه پیروی هوی نفسي، **وَلَمْ أَخْتَرْ سُفْيَنَ فِيهِ مِنْ تَرْبِينَ عَدُوِّي، فَغَرَّنِي بِمَا هَوَى نَفْسِي رَا كَرْدَمْ وَ فَرِيْكَارِي دَشْمِنْ در این باره نهرا سیدم پس او هم طبق دلخواه خویش **أَهْوَى وَأَسْعَدَهُ عَلَى ذِلِّكَ الْقَضَاءِ، فَتَجَاوَزْتُ بِمَا جَرِيَ عَلَى گُولَمْ زَدْ وَ قَضَا وَ قَدْرَهُ هَمْ بَا او كمک کرد و در اثر همین ماجراهی شومی که بر سرم آمد مِنْ ذِلِّكَ مِنْ نَفْضِ حِيدُودِكَ، وَخَالَفْتُ بَعْضَ اُوامِرِكَ، فَلَكَ الْحَجَّةُ نَسْبَتْ به پارهای از حدود و احکامت تجاوز کردم و در برخی از دستورات راه مخالفت را پیمودم پس در تمام آنچه پیش آمده عَلَى فِي جَمِيعِ ذِلِّكَ، وَلَا حُجَّةَ لِي فِيمَا جَرِيَ عَلَى فِيهِ بِرَاهِي تو حَجَّتْ وَ بِرَهَانِ دَارِمْ وَ اكْنُونَ از حَكْمِي که درباره کیفر من جاری گشته و قضاوکَ، وَأَلْرَمْنِي **حُكْمُكَ وَبَلَاؤُكَ، وَقَدْ أَتَيْتُكَ يَا إِلَهِي بَعْدَ قَضَا وَآزْمَايِشْ تو مَرَا بَدَانْ مَلْزَمْ سَاخْتَهْ حَجَّتْ وَ بِرَهَانِي نَدَارِمْ وَ اِيْنِكَ ای معبد من در حالی به در گاهت آمده ام **تَقْصِيَّةِ يَرِي وَأَسْيَارِي عَلَى نَفْسِي**، **مُعَتَذِّرًا نَادِمًا مُنْكَسِّرًا مُسْتَقِيلًا** که درباره ات کوتاهی کرده و برخود زیاده روی نموده و عذرخواه و پشیمان و دل شکسته و پوزش جو **مُسْتَغْفِرًا مُنِيبًا مُقْرَأً مُذْعِنًا مُعْتَرِفًا**، لا **أَجِدْ مَفْرَأً مِمَّا كَانَ مِنِّي**، وَلَا وَآمْرَزْش طلب و بازگشت کنان و به گناه خویش اقرار و اذعان و اعتراف دارم و راه گریزی از آنچه از من سر زده نیام **مَغْرِعًا أَتَوَجَّهُ إِلَيْهِ فِي أَمْرِي**، **غَيْرَ قَبُولِكَ عَيْدِرِي، وَأَدْخَالِتِكَ وَپَنَاهِگَاهِي که بَدَانَ رو آورم در کار خویش ندارم جز اینکه تو عذرمن بپذیری و مرا در ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۵۲ **إِيَّاَيِ فِي سَعَةِ مِنْ رَحْمَتِكَ، اللَّهُمَّ فَاقْبِلْ عَيْدِرِي، وَارْحُمْ شَيْدَهُ فَرَاخْنَاهِي رَحْمَتَ در آوری پس ای خدای من عذرمن بپذیر و بر سخت پریشانیم رحم کن ضری، و فکنی مِنْ شَدِ وَثَاقِي، يا رَبَ ارْحُمْ ضَعْفَ بَدَنِي وَرِقَّهُ وَ از بَنَدْ مستحکم گناهانم رهائیم ده ای پروردگار من بر ناتوانی بدنم و ناز کی جلدی و دقنه عظمی، يا من بدآ حلقی و ذکری و تربیتی و بیری پوست تنم و باریکی استخوانم رحم کن ای کسی که آغاز کردم به آفرینش من و به یاد من و بپورشم و به احسان و تقدیتی، هنین لایتنداء کرمه کَ وَسَالِفِ بِرَّكَ بِي، يا إِلَهِي وَخُوراَكَ دَادِنِم اكْنُونَ بِهِ هَمَانْ بَزَرْ گَوارِي وَ كَرْمِ نَخْسَتْ وَ سَابِقَهِ احْسَانِي که به من داشتی مرابیخش ای معبد من و سیدی و ربی، **أَتَرَاكَ مُعَذِّبِي بِنَارِكَ بَعْدَ تَوْحِيدِكَ، وَبَعْدَ مَا وَاهِي ای آقای من و ای پروردگارم آیا تو به راستی چنانی که مرا به آتش عذاب کنی پس از اینکه انطوى عَلَيْهِ قَلْبِي مِنْ مَعْرِفَتِكَ، وَلَهُجَ بِهِ لِسَانِي مِنْ ذُكْرِكَ، به یکانگیت اقرار دارم و دلم به نور معرفت آباد گشته و زبانم به ذکر تو گویا شده و اعتماده ضمیری مِنْ حِبِّكَ، وَبَعْدَ صِدْقَهِ اعْتِرَافِي وَدُعَائِي، و نهادم به دوستی تو پیوند شده و پس از اعتراف صادقانه و دعای خاصه عا لربوبیتک، هیهات، **أَنْتَ أَكْرَمُ مِنْ أَنْ تُضَيِّعَ مِنْ رَيْتَهُ، أَوْ خَاضِعَهُمْ** به مقام ربویت، بسیار دور است! تو بزرگوار ترا از آنی که ازنظر دور داری کسی را که خود پروریده ای یا تبعید مِنْ آذَنَتَهُ، او تُشَرَّدَ مِنْ**************

آویتَهُ، أَوْ تَسْلِمٌ إِلَى الْبَلَاءِ مَنْ دُورَ گردانی کسی را که خود نزدیکش کرده یا تسلیم بلا و گرفتاری کنی کسی را که ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۵۳ کَفَيْتُهُ وَرَحْمَتَهُ، وَلَيْتَ شِعْرِی یا سَيِّدی وَمَوْلَای اتْسِلْطُ خود سرپرستی کرده و به لطف پروردیده‌ای و کاش می‌دانستم ای آقا و معبد و مولایم آیا چیره می‌کنی النَّارَ عَلَى وُجُوهِ حَرَثٍ لِعَظَمَتِكَ ساجِدَةً، وَعَلَى الْسُّنْ نَطَقْ آتش دوزخ را بر چهره‌هایی که در برابر عظمت به سجده افتاده و بر زبانهایی که صادقانه بِتَوْحِيدِكَ صادِقَةً وَبِشُكْرِكَ مادِحَةً، وَعَلَى قُلُوبٍ اعْتَرَفَتْ به یگانگیت گویا شده و سپاسگزارانه به شکرت باز شده و بر دلهایی که از روی یقین به بِالْهَيَّتِكَ مُحَقِّقَةً، وَعَلَى ضَمَائِرِ حَوْثٍ مِنَ الْعِلْمِ بِكَ حَتَّى خَدَائِيتَ اعْتَرَافَ کردند و بر نهادهایی که علم و معرفت آنها را فرا گرفته تا به جایی که در برابرت صارت خاشعَةً، وَعَلَى حَجَوارِحِ سَعْتِ إِلَى أَوْطَانِ تَعْبِدِكَ خَاشِعَ گَشْتَه وَبِرِاعْضَاءِ وَجَوارِحِي که مستاقانه به پرستشگاه‌های طائعَةً، وَاسْأَرَتْ بِاسْتِغْفارِكَ مُذِعْنَةً، ما هَكَذَا الظُّنْ بِكَ، وَلَا شَتَافَهُ وَبِالْأَقْرَارِ بِهِ گَنَاهِ جَوَيَّا آمِرَّشْ تو هَسْتَنَدْ چنین گمانی به تو نیست اخْبُرَنَا بِفَضْلِكَ عَنْكَ، یا كَرِيمُ یا ربِّ، وَأَنْتَ تَعْلَمُ ضَعْفِي عَنْ وَازْ فَضْلِ تو چنین خبری به ما نرسیده ای خدای کریم ای پروردگار من و تو ناتوانی مرا در مقابل قلیل مِنْ بَلَاءِ الدُّنْيَا وَعَقُوبَاتِهَا، وَما يَعْرِي فِيهَا مِنَ الْمَكَارِهِ اندکی از بلای دنیا و کیفرهای ناچیز آن و ناملایماتی که معمولًا عَلَى أَهْلِهَا، عَلَى أَنَّ ذَلِكَ بَلَاءً وَمَكْرُوهًا، قَلِيلٌ مَكْثُهُ، يَسِيرٌ بِرِاهْلِ آنِ مِرْسَدِ مِدَانِی در صورتی که این بلا و ناراحتی دوامش کم است و دورانش ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۵۴ بِقَوْأَهُ، قَصَّهُ يَسِيرٌ مُدَّهُ، فَكَيْفَ احْتِمَالِي لِبَلَاءِ الْآخِرَةِ، وَجَلِيلٌ وَقُوْعَ اندک و مدت‌ش کوتاه است پس چگونه تاب تحمل بلای آخرت و آن ناملایمات بزرگ را در الْمَكَارِهِ فِيهَا، وَهُوَ بَلَاءٌ تَطْوُلُ مُدَّهُ، وَيَدُومُ مَقَامُهُ، وَلَا يُخَفِّفُ آنچا دارم در صورتی که آن بلا مدت‌ش طولانی و دوامش همیشگی است و تخیفی عَنْ أَهْلِهِ، لِإِنَّهُ لَا يَكُونُ إِلَّا عَنْ غَضَبِكَ وَأَنْتِقَامِكَ وَسَخْطِكَ، برای مبتلایان به آن نیست زیرا آن بلاز خشم و انتقام و غضب تو سرچشمه گرفته و هدا ما لا تَقُومُ لَهُ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ، یا سَيِّدِی، فَكَيْفَ بِي وَآنِهِمْ چیزی است که آسمانها و زمین تاب تحمل آن را ندارند ای آقای من تا چه رسد به وَأَنَا عَبْدُكَ الضَّعِيفُ الذَّلِيلُ الْحَقِيرُ الْمِسْكِينُ الْمُسْتَكِينُ، یا من بندۀ ناتوان خوار ناچیز مستمند بیچاره! ای إِلَهِ وَرَبِّی وَسَيِّدِی وَمَوْلَای، لِأَيِ الْأَمْوَارِ إِلَيْكَ أَشْكُو، وَلِمَا مَعْبُودُ وَبَرْرَادَگَارُ وَآقا وَمَوْلَای من آیا برای کدامیک از گرفتاریهایم به تو شکایت کنم مِنْهَا أَضْرِيجُ وَأَبْكِي، لِأَلِيمِ الْعِذَابِ وَشَدَّتِهِ، أَمْ لِطُولِ الْبَلَاءِ وَبِرَاهِ کدامیک از آنها شیون و گریه کنم، آیا برای عذاب در دنایک و سخت یا برای بلای طولانی وَمُدَّتِهِ، فَلَئِنْ صَيَّرْتَنِي لِلْعُقُوبَاتِ مَعَ أَعْدَائِكَ، وَجَمَعْتَ بَيْنِي وَمَدِيدِ پس اگر بنا شود مرا بخاطر کیفرهایم در زمرة دشمنات اندازی و مرا با گرفتاران وَبَيْنَ أَهْلِ بَلَاءِكَ، وَفَرَقْتَ بَيْنِي وَبَيْنَ أَحْبَائِكَ وَأَوْلَائِكَ، در بلا و عذابت در یکجا گردآوری و میان من و دوستانت جدایی اندازی، گیرم ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۵۵ فَهَنِيْ یا إِلَهِ وَرَبِّی، صَبَرْتُ عَلَى عَذَابِكَ، فَكَيْفَ که ای معبد و پروردگار من بر عذاب تو صبر کنم اما چگونه أَصْبِرُ عَلَى فِرَاقِكَ، وَهَبَنِي صَبَرْتُ عَلَى حَرَنَارِکَ، بر دوری از تو طاقت آورم و گیرم که ای معبد من حرارت آتشت را تحمل کنم فَكَيْفَ أَصْبِرُ عَنِ النَّظَرِ إِلَى كَرَامَتِكَ، أَمْ كَيْفَ أَشْكُنْ فِي النَّارِ اما چگونه چشم پوشیدن از بزرگواریت را بر خود هموار سازم یا چگونه در میان آتش بمانم وَرَجَائِي عَفْوُكَ، فَبِعَزَّتِكَ يا سَيِّدِی وَمَوْلَای، اقْسِمُ صَادِقًا، لَئِنْ بِاِنِّي که امید عفو تو را دارم پس به عزت سوگند ای آقا و مولای من براستی سوگند می‌خورم که تَرْكِتِنِي ناطِقاً لَأَضِّهِ جَنَّ إِلَيْكَ بَيْنَ أَهْلِهَا ضَجِيجَ الْأَمْلِينَ، اگر زبانم را در آنجا بازگذاری حتماً در میان دوزخیان شیون را بسویت سردهم شیون اشخاص آرزومند وَلَأَصِرُّ خَنَّ إِلَيْكَ صُرَاخَ الْمُسْتَصِرِّخِينَ، وَلَمَبِكِنَّ عَلَيْكَ بُكَاءً وَمَسْلَمًا چون فریدارس خواهان به درگاهت فریاد برآرم و قطعاً مانند عزیز گم گشتنگان بر دوری تو گریه الفاقدین، وَلَأَنَادِيْنِكَ أَيْنَ كُنْتَ يا وَلَئِي الْمُؤْمِنِينَ، یا غایه آمال و زاری کنم و با صدای بلند تو را می‌خوانم و می‌گویم کجایی ای یار و نگهدار مؤمنان ای منتهای آرمان العارفین، یا غیاث المُشْتَغِلِینَ، یا حَبِيبَ قُلُوبِ الصَّادِقِينَ، وَيَا عَارِفَانَ ای فریدارس درماندگان ای محبوب دل راستگویان و ای إِلَهُ الْعَالَمِينَ، أَفْتَرَكَ سُبْحَانَكَ یا إِلَهِ وَبِحَمْدِكَ تَسْمِيَّ مُعِيْها معبد عالمیان آیا براستی چنان می‌بینی ای منزه و معبدم که به ستایش مشغولم که بشنوی در آن ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۵۶ صَوْتَ عَبْدِ مُسْلِمٍ سُجَنَ فِيهَا بِمُخَالَفَتِهِ، وَذاقَ طَعْمَ عَذَابِهَا آتش صدای بندۀ مسلمانی را

که در اثر مخالفتش در آنجا زندانی شده و مزه عذاب آتش را بمعصیتِه، و حبس یعنی اطبقها بجزمه و جریرته، و هویضه ج به خاطر نافرمانیش چشیده و در میان طبقات دوزخ به واسطه جرم و جنایتش گرفتار شده و در آن حال به درگاهت شیون کند إلیکَ ضَجِيجٌ مؤمل لِرْحَمَتِكَ، وَيُنَادِيكَ بِلِسَانِ أَهْلِ تَوْحِيدِكَ، شیون شخصی که آرزومند رحمت تو است و به زبان یگانه پرستان تو را فریاد زند وَيَوْسُلُ إِلَيْكَ بِرُبُوبِيَّتِكَ، یا مولای، فکیف یقینی فی العَذَابِ و به بنده پروریت متول گردد ای مولای من پس چگونه در عذاب بماند و هویرجو ما سیلَفَ مِنْ حِلْمِكَ، امْ كَيْفَ تُؤْلِمُهُ النَّارُ وَهُوَ يَأْمُلُ با اینکه به برداری سابقه دارت چشم امید دارد یا چگونه آتش او را بیازارد با اینکه آرزوی فضلکَ وَرَحْمَتِكَ، امْ كَيْفَ يُحِرِّقُهُ لَهُبَّهَا وَأَنْتَ تَسْمَعُ صَوْتَهُ وَفَضْلَهُ وَرَحْمَتَهُ تو را دارد یا چگونه شعله آتش او را بسوزاند با اینکه تو صدایش را بشنوی و تری مکانه، امْ كَيْفَ يَسْتَمِلُ عَلَيْهِ زَفِيرُهَا وَأَنْتَ تَعْلَمُ ضَعْفَهُ، امْ جایش را بینی یا چگونه شراره‌های آتش او را دربر گیرد با اینکه تو ناتوانیش دانی یا كَيْفَ يَتَقَلَّلُ يَعْنَى أَطْبَاقِهَا وَأَنْتَ تَعْلَمُ صِدْقَهُ، امْ كَيْفَ تَرْجُهُ چگونه در میان طبقات آتش دست و پا زند با اینکه تو صدق و راستگوییش را دانی یا چگونه موکلان دوزخ زبائیه‌ها و هوینادیکَ یاربَهُ، امْ كَيْفَ تُزَلِّهُ فِيهَا وَهُوَ يَرْجُو فَضْلَكَ او را با تندي برانند با اینکه تو را به پروردگاری بخواند، یا چگونه ممکن است که امید فضل تو را در آزادی خویش ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۵۷ فی عَنْقِهِ مِنْهَا فَتَرُكُهُ فِيهَا، هیهات، ماذلِکَ الظَّنِّبِكَ، ولَا المَعْرُوفُ داشته باشد ولی تو او به حال خود واگذاری چه بسیار از تو دور است و چنین گمانی به تو نیست و فضل تو اینسان مِنْ فضلکَ، ولا مُشْبِهٌ لِمَا عَامَلْتَ بِهِ الْمُوَحَّدِينَ مِنْ بِرِّكَ معروف نیست و نه شباهت با رفتار تو نسبت به یگانه پرستان دارد با آن نیکی و احسانکَ، فِيَالْيَقِينِ أَقْطَعْ لَوْلَا مَا حَكَمْتَ بِهِ مِنْ تَعْذِيزِ وَاحْسَانَتَ که نسبت بدانها داری و من بطور قطع می‌دانم که اگر فرمان تو در معذب ساختن جاحدیکَ، وَقَضَيْتَ بِهِ مِنْ إِحْلَادِ مُعَانِدِيَكَ، لِيَعْلُمَ النَّارُ كُلَّهَا منکرات صادر نشده بود و حکم تو به همیشه ماندن در عذاب برای دشمنان در کار نبود حتماً آتش دوزخ را هرچه بود به تمامی بزدا و سلاماً، و ما کانت لآحد فیهامقرأ ولامقاماً، لکنکَ تقدَّست سرد و سالم می‌کردی و هیچکس در آن منزل و مأوا نداشت ولی تو ای خدایی که تمام نامهایت آشیماوکَ، اقسَمْتَ آن تملاًها مِنَ الْكَافِرِينَ، مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ مَقْدَسٌ اسْتَ سوگند یاد کرده‌ای که دوزخ را از کافران از پریان و آدمیان اجمعین، وَأَنْ تُخَلِّدَ فِيهَا الْمُعَاذِدِينَ، وَأَنْ تَحِلَّ شَأْوُكَ قُلْتَ پرکنی و دشمنان را برای همیشه در آن جا دهی و تو که حمد و ثنايت بر جسته است در ابتداء مُبْتَدِئاً، وَتَطَوَّلْتَ بِالْإِنْعَامِ مُنَكَّرًا، اَفَمَنْ کانَ مُؤْمِنًا کَمْ کانَ بَدْوُنِ سَابِقَهُ فَرَمَدَ وَبِهِ این انعام از روی بزرگواری تفضل کردی (که فرمودی) آیا کسی که مؤمن است مانند کسی است فاسِقاً لا یَسْتَوْنَ، إِلَهِي وَسِيدِي، فَأَشَأْ لَكَ بِالْقُدْرَةِ الَّتِي که فاسق است، نه یکسان نیستند» ای معبد من و ای آقای من بحق آن نیرویی که ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۵۸ قَدَرْتَهَا، وَبِالْقُضَيَّةِ الَّتِي حَكَمْتَهَا وَحَكَمَتْهَا، وَغَلَبَتْ مَنْ عَلَيْهِ مَقْدِرْشَ کردی و به فرمانی که مسلمش کردی و صادر فرمودی و بر هر کس اجریتِها، اُنْ تَهَبَ لی فی هذِهِ اللَّيْلَةِ وَفِي هذِهِ السَّاعَةِ، كُلَّ جُرْمٍ آن را اجرا کردی مسلط گشته از تو می‌خواهم که بیخشی بر من در این شب و در این ساعت هر جرمی را اُجْرِمْتُهُ، وَكُلَّ ذَنْبٍ أَذْنَبْتُهُ، وَكُلَّ قَيْحٍ أَسْيَرَرْتُهُ، وَكُلَّ جَهَلٍ که مرتكب شده‌ام و هر گناهی را که از من سرزده و هر کار زشتی را که پنهان کرده‌ام و هر نادانی که عَمِلْتُهُ، كَسْتَمْتُهُ أَوْ أَعْلَمْتُهُ، أَخْفَيْتُهُ أَوْ اَظْهَرْتُهُ، وَكُلَّ سَيِّئَةٍ أَمْرَتَ کردم چه کتمان کردم و چه آشکار چه پنهان کردم و چه در عیان و هر کار بدی را که به نویسنده‌گان گرامیت دستور بِإِثْبَاتِهَا الْكَرَامُ الْكَاتِبِينَ، الَّذِينَ وَكَلْتُهُمْ بِحِفْظِ مَا يَكُونُ مِنْيِ، یادداشت کردنش را دادی همان نویسنده‌گانی که آنها را موکل بر ثبت اعمال من کردی وَجَعَلْتُهُمْ شُهُودًا عَلَى مَعْ جَوَارِحِي، وَكُنْتَ أَنْتَ الرَّقِيبُ عَلَى وَ آنها رابه ضمیمه اعضاء و جوارح گواه بر من کردی و اضافه بر آنها خودت نیز مراقب مِنْ وَرَائِهِمْ، وَالشَّاهِدَ لِمَا خَفِيَ عَنْهُمْ، وَبِرْحَمَتِكَ أَخْفَيْتُهُ، من بودی و گواه اعمالی بودی که از ایشان پنهان می‌ماند و البته به واسطه رحمت بود که آنها را پنهان داشتی و بفضلکَ سُرَّتَهُ، وَأَنْ تُوَفِّرَ حَظِّي مِنْ كُلَّ خَيْرٍ أَنْزَلْتُهُ، اُو إِحْسَانٍ و از روی فضل خود پوشاندی و نیز خواهم که بهرام را وافر و سرشار گردانی از هر خیری که فرو ریزی یا احسانی فضلته، اُو بِرَّ نَشَرْتَهُ، اُو رِزْقٍ بَسَطَتَهُ، اُو ذَنْبٍ تَغْفِرُهُ، اُو خَطَأٍ که بفرمایی یا نیکیهایی که پخش کنی یا رزقی که بگسترانی یا گناهی که بیامزی یا خطایی که ادعیه و

آداب حرمین شریفین، ص: ۵۹ تَسْتُرُهُ، يَارَبِ يَارَبِ، يَا إِلَهِي وَسَيِّدِي وَمَوْلَايَ وَمَالِكَ بِپوشانی پروردگارا پروردگارا
ای معبد من ای آقا و مولاًیم و ای مالک رقی، يَا مَنْ يَئِدُه ناصِيَّتِي، يَا عَلِيِّماً بِضُرِّي وَمَسْيَّكَتِي، يَا خَيْرًا من ای کسی که اختیارم
بدست او است ای دانای بر پریشانی و بی‌نواییم ای آگه از بِقَفْرِي وَفَاقَتِي، يَارَبِ يَارَبِ يَارَبِ، أَشَأْ لُكَ بِحَقِّكَ وَقُدْسِكَ بِی چیزی و
نداریم پروردگارا پروردگارا از تو می‌خواهم به حق خودت و به ذات مقدست وَأَعْظَم صِفَاتِكَ وَأَشْجَائِكَ، أَنْ تَجْعَلَ
أَوْقَاتِي مِنَ اللَّيلَ وَالنَّهَارِ وَبِهِ بِزَرْ گترین صفات و اسمائیت که اوقاتم را در شب و روز بِذِكْرِكَ مَعْمُورَه، وَبِخَدْمَتِكَ مَوْصُولَه، وَأَعْمَالِي
عِنْدَكَ مَقْبُولَه، به یاد خودت معمور و آباد گردانی و به خدمت پیوسته داری و اعمالم را مقبول در گاهات گردانی حتی تکون
اعمالی وَأَوْرَادِي كُلُّهَا وَرْدًا وَاحِدًا، وَحَالِي فِي تا اعمال و گفتارم همه یک جهت برای تو باشد و حالم همیشه در خدمتک سرمهدا، یا
سِیدِی، یا مَنْ عَلَيْهِ مُعَوَّلِي، یا مَنْ إِلَيْهِ خَدْمَتُ تو مصروف گردد ای آقای من ای کسی که تکیه گاهم او است ای کسی که شکوت
اخوالی، يَارَبِ يَارَبِ، قَوِ عَلَى خِدْمَتِكَ شَكایت احوال خویش به درگاه او برم پروردگارا پروردگارا نیرو ده بر
انجام خدمت جوارِحی، وَأَشْدُدْ عَلَى الْعَزِيمَه جَوانِحِي، وَهَبْ لِي الْجِدْ فِي اعْضَاءِ مَرَا وَدَلَمْ رَا بِرَاهِي عزیمت به سویت محکم گردان
و به من کوشش در ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۶۰ حَشْيَّتِكَ، وَالَّدَوَامُ فِي الْإِتَصالِ بِخَدْمَتِكَ، حَتَّى أَسْرَحْ إِلَيْكَ فِي تَرَسِ و
خشیت و مداومت در پیوستن به خدمت عطا فرما تا تن و جان را در میادین السَّابِقِينَ، وَأَشْرَعْ إِلَيْكَ فِي الْبَارِزِينَ، وَأَشْتَاقِ إِلَى
میدانهای پیشتازان بسویت برانم و در زمرة شتابندگان بسویت بشتابم و در صف مشتاقان قُرْبِیکَ فِي الْمُشْتَاقِينَ، وَأَذْنُو مِنْكَ دُنُو
الْمُخْلِصِينَ، وَأَخْافَكَ اشتیاق تقربت را جویم و چون نزدیک شدن مخلسان به تو نزدیک گردم و چون یقین کنندگان مخافه
الْمُؤْمِنِينَ، وَأَجْتَمَعَ فِي جَوَارِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ. اللَّهُمَّ وَمَنْ ازْ تُو بِرْتَسِمَ وَدرْ جَوَارِ رَحْمَتَ بِا مؤمنان در یکجا گرد آیم خدایا هر که
ارادنی بِسُوءِ فَمَارِدَه، وَمَنْ كَادَنِي فَكِدَه، وَاجْعَلْنِي مِنْ أَحْسَنِ بَدْ مَرَا خواهد بخشش را بخواه و هر که به من مکر کند به مکر خویش
دچارش کن و نصیبم را پیش خود بهتر از عَیِّدِكَ نَصَّيَّا عِنْدَكَ، وَأَقْرَبَهُمْ مِنْ لَهُمْ زُلْفَهُ دیگر بندگان قرار ده و
منزلتم را نزد خود نزدیکتر از ایشان کن و رتبه ام را در پیشگاهات مخصوص تر لَهَيْكَ، فَإِنَّهُ لَا يَنْالُ ذِلِكَ إِلَّا بِفَضْلِكَ، وَجِدْ لِي
بِجُودِكَ، از دیگران گردان که براستی جز به فضل تو کسی به این مقام نرسد و به جود و بخشش خود به من جود کن وَأَعْطِفْ عَلَى
بِمَجْدِكَ، وَاحْفَظْنِي بِرَحْمَتِكَ، وَاجْعَلْ لِسَانِي وَبِهِ مَجْد و بزرگواری خود بر من توجه فرما و به رحمت خود مرا نگهدار و قرار ده
زبانم را بِذِكْرِكَ لَهِجَأَ، وَقَلْبِي بِحِبِّكَ مُمِيَّمَا، وَمَنْ عَلَى بِحْسِنِ إِجَابَتِكَ، به ذکرت گویا و دلم را به دوستیت بی قرار و شیدا و با اجابت
نیکت بر من منت بهن ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۶۱ وَأَقْلَنِي عَيْثَرْتِي، وَأَغْفِرْ زَلَّتِي، فَإِنَّكَ قَصَّيْتَ عَلَى عِبَادِكَ وَلغزش را
نادیده گیر و گناهم را بیامرز زیرا که تو خود بندگان را به بِعِبَادَتِكَ، وَأَمْرَتَهُمْ بِدُعَائِكَ وَضَمِنْتَ لَهُمُ الْإِجَابَه، فَإِلَيْكَ يا پرستش
خویش فرمان دادی و به دعا کردن به درگاهات مأمور ساختی و اجابت دعایشان را ضمانت کردی پس ای پروردگار من رب
نَصِيَّبُتْ وَجْهِي، وَإِلَيْكَ يا رَبِّ مَدَدْتُ يَدِي، فَبِعَزَّتِكَ به سوی تو روی خود بداشتم و به درگاه تو ای پروردگارم دست حاجت دراز
کردم پس به عزت اشیتیجَب لی دُعائی، وَبِلَغْنَيِي مُنَایَ، وَلَا تَقْطَعْ مِنْ فَضْلِكَ دعايم را مستجاب فرما و به آرزویم برسان و امیدم را از
فضل خویش رَجَائِي، وَأَكْفَنِي شَرَّ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ مِنْ أَعْدَائِي، یا سَرِيع الرِّضا، قطع منما و شر دشمنانم را از جن و انس کفایت فرما ای
خدای زود گذر اغْفِرْ لِمَنْ لَا يَمْلِكُ إِلَّا الدُّعَاء، فَإِنَّكَ فَعَالٌ لِمَا تَشَاءُ، یا مَنْ بیامرز کسی را که جز دعا چیزی ندارد که براستی تو هر
چه را بخواهی انجام دهی ای کسی که اشِمُهُ دَوَاء، وَذِكْرُهُ شَفَاء، وَطَاعَتُهُ غِنَّى، ازْحَمْ مَنْ رَأَسُ مَالِهِ نامش دوا است و یادش شفاء
است و طاعتیش توانگری است ترحم فرما بر کسی که سرمایه اش الرَّجَاء وَسِلَاحُهُ الْبَكَاء، یا سَبَعَ النِّعَمِ، یا دافعِ الِّقَمِ، یا نُورَ امید و ساز
و برگش گریه و زاری است ای تمام دهنده نعمتها و ای برطرف کننده گرفتاریها ای روشنی المُشَتَّوْحِشِینَ فِي الظُّلَمِ، یا عالِمًا لا یُعلَم،
صَلِيلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَحَسْتَ زَدَگَان در تاریکیها ای دانای بی معلم درود فرست بر محمد ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۶۲ وَآل
مُحَمَّدٍ، وَأَفْعَلَ بِی ما أَنْتَ أَهْلُهُ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْجَهَ رَا که تو شایسته آنی و درود خدا بر

پیامبر وآلئمہ الْمیامینِ مِنْ آلِهٖ، وَسَلَّمَ تَسْلیمًا كَثِیرًأً. و پیشوایان با برکت از خاندانش و سلام فراوان بر آنان باد.»

دعای ندب

این دعای شریف، از معروف ترین دعاهاي معتبر شیعه است، و مضامین بلند و مفاهیم والایی دارد، و نجوای است که یک مسلمان منتظر، به یاد آن امام غایب از نظر، به درگاه خداوندی عرضه می کند. مروری بر اعتقادات و باورهای شیعه نسبت به فضایل اهل بیت و نوید آمدن حضرت مهدی عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى فرجه الشَّرِيف و اصلاح جهان و گسترش عدل در سایه حکومت جهانی آن دادگستر موعود است، و مستحب است که در چهار عید، یعنی روز های عید فطر، قربان، غدیر، و جمعه خوانده شود. شیخ بزرگوار محمد بن مشهدی در کتاب «مزار» خود که از مدارک کتاب «بحار» علامه مجلسی است و سید بن ادیعه و آداب حرمین شریفین، ص: ۶۳ طاووس در کتاب «مصباح الزائر» و میرداماد در کتاب «الأیام الأربعه» و دیگران روایت کرده‌اند که امام صادق علیه السلام دعای ندب را در روز عید غدیر، فطر، قربان و جمعه قرائت می فرمود. متن دعا چنین است: «الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَصَلَّی اللَّهُ عَلَیَ سَلِیْدِنَا مُحَمَّدِ نَبِیِّهِ سَلِیْشِ خاصِ خدا پروردگار جهانیان است و درود خدا بر آقای ما محمد پیامبرش وَآلِهِ، وَسَلَّمَ تَسْلیمًا. اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا جَرَى بِهِ وَبِرَّ الْآلَّ وَوَسَلَامَ كَاملَی بر ایشان باد خدایا از آن تو است ستایش بر آنچه جاری شد قضاوَكَ فِي أُولَائِكَ الَّذِينَ اسْتَخَلَصْتَهُمْ لِنَفْسِكَ وَ دِينِكَ، اذ اخْتَرْتَ بِدَانَ قَضَا وَ قَدْرَ تو درباره بندگان مقربت آنانکه خالص گردانیدی آنان را برای خود و دین خود چون انتخاب کردی لَهُمْ جَزِيلَ ما عِنْدَكَ مِنَ النَّعِيمِ الْمُقِيمِ الَّذِي لَا زَوَالَ لَهُ وَلَا بَرَای آنها آن نعمت شایان و پایداری که نزد تو است آن نعمتی که زوال و نابودی اضمحلال، بَعْدَ اَنْ شَرَطْتَ عَلَيْهِمُ الزُّهْدَ فِي دَرَجَاتِ هَذِهِ الدُّنْيَا بِرَايْشِ نِسْتَ، (و این) پس از آنی (بود که) با آنها شرط کردی تا کناره گیرند از مقامات این دنیا^۱ و زُخْرُفَهَا وَزِبْرِجَهَا، فَشَرَطُوا لَكَ ذَلِكَ، وَعَلِمْتَ مِنْهُمْ پست و از زیب و زیورش و آنها نیز این شرط تو را پذیرفتند و تو نیز وفای آنان را به این شرط الوفاء بِهِ، فَقِيلُهُمْ وَقَرَبَتُهُمْ، وَقَدِمَتْ لَهُمُ الْذِكْرُ الْعَلِيُّ وَالثَّنَاءُ دانستی و پذیرفتیشان و مقرب درگاهشان کردی و مقرر داشتی از پیش برای ایشان نامی بلند و ثنای ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۶۴ الْجَلِیٰ، وَأَهْبَطْتَ عَلَيْهِمْ مَلَائِكَتَكَ، وَكَرْمَتْهُمْ بِوْحِيكَ، آشکار و فرو فرستادی برایشان فرشتگان را و گرامی داشتی آنان را به وحی خود وَرَفَدْتَهُمْ بِعِلْمِكَ، وَجَعَلْتَهُمُ الدَّرَاجَ إِلَيْكَ، وَالْوَسِيلَةُ إِلَيْكَ، وَيَارِيشان کردی به علم خود و قرارشان دادی واسطه درگاهت و وسیله‌ای بسوی رِضْوَانِكَ، فَبَعْضُ أَسْكَنَتْهُ جَنَّتَكَ إِلَى أَنْ أَخْرَجْتَهُ مِنْهَا، وَبَعْضُ خُوشِنودیت پس برخی را در بهشت جا دادی تا آنگاه که از آنجا بیرونش آورده و برخی را حملته فی فُلکِكَ وَتَجْيِيْهَهُ وَمَنْ آمَنَ مَعْهُ مِنَ الْهَلَكَهِ بَرَحْمَتِكَ، در کشته خود سوار کردی و او و همراهانش را که ایمان آورده بودند به مهر خود از هلاکت نجات دادی وَبَعْضُ اتَّخَذْتَهُ لِنَفْسِكَ خَلِيلًا، وَسَأَلَكَ لِسَانَ صِدْقَهِ فِي وَبَرَخِي را برای خود خلیل گرفتی و او از تو درخواست کرد نام نیک را در امتهای الْآخِرِینَ، فَأَجَبَتُهُ، وَجَعَلْتَ ذِلِكَ عَلَيْهِ، وَبَعْضُ كَلْمَتَهُ مِنْ شَجَرَهِ آینده و تو اجابت کردی و نام او را بلند گرداندی و با برخی از میان درخت بطور مخصوصی تکلیماً، وَجَعَلْتَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ رَدْءًا وَوَزِيرًا، وَبَعْضُ أَوْلَادَتَهُ مِنْ سخنِ گفتی و برای او برادرش را یاور و وزیر گردانیدی و برخی را بدون غیر ابِ، وَآتَيْتَهُ بِرُوحِ الْقُدْسِ، وَكُلُّ شَرَعْتَ لَهُ پدر بوجود آورده و نشانه‌های آشکاری به او دادی و به روح القدس (جبریل) یاری فرمودی و برای همه آنها دین و قانونی شَرِيعَه، وَتَهْجَيَّتَ لَهُ أُوصِيَاءُ، مُسْتَخْفِطاً بعده مقرر داشتی و برایش طریقه و برنامه‌ای قرار دادی و اوصیائی برای او انتخاب کردی تا یکی پس از دیگری ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۶۵ مُسْتَخْفِطٍ، مِنْ مُيَدَّهٖ إِلَى مُدَّهٖ، اقامَهُ لِدِينِكَ، وَحُجَّهَ عَلَى عِبَادِكَ، نگهبان باشد از زمانی تا زمانی تا بربا ماند دین تو و حجتی باشند بر بندگانت وَلَلَّا يَزُولُ الْحَقُّ عَنْ مَقْرَرِهِ، وَيَغْلِبُ الْبَاطِلُ عَلَى أَهْلِهِ، وَلَلَّا يَقُولَ وَ تا زائل نگردد (دین) حق از جای خود و تا پیروز نگردد باطل بر اهل حق و کسی نگوید أَحَدٌ لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا مُنْذِرًا، وَأَقْمَتَ لَنَا عَلَمًا هادِيَا، چرا نفرستادی بسوی ما پیامبری که ما را بترساند و چرا پیا نداشتی پرچمی راهنما فَتَّیعَ آیاتِكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَذَلَّ وَنَخْزِي إِلَى أَنْ اتَّهَيَتِ بِالْأَمْرِ إِلَى تا پیروی

کنیم از آیات تو پیش از آنکه خوار و رسوا گردیم تا اینکه رساندی کار را حبیب‌ک و نجیب‌ک مُحَمَّد، صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِہِ، فَکانَ کما بدست حبیب خود و برگزیدهات (حضرت) محمد صلی الله علیه و آله و او چنان بود انتجهٔ سَیدَ مَنْ حَلْقَتُهُ، وَصَدَفُوَهَ مَنْ اصْطَفَیَهُ، وَأَفْضَلَ مَنِ که او را برگزیدی بزرگ آفرید گانت و برگزیده برگزیدگان و برترین الجیئت، وَأَكْرَمَ مَنِ اعْتَمَدَتُهُ، قَدَّمَتُهُ عَلَى أَنْبِيَاٰکَ، وَبَعْثَتُهُ إِلَى انتخاب شدگان و گرامی ترین معتمدین تو بود و او را بر پیغمبرانت مقدم داشتی و بسوی النَّقَلَيْنِ مِنْ عِبَادَكَ، وَأَوْطَأْتُهُ مَشَارِقَکَ وَمَغَارِبَکَ، وَسَخَرْتُ لَهُ جن و انس از بندگان مبعوث فرمودی و مشربهای عالم را زیر پایش گذاری و براق را الْبَرَاقَ، وَعَرَجْتُ بِهِ [بِرُوفِحٍ] إِلَى سَيِّمَائِكَ، وَأَوْدَعْتُهُ عِلْمَ ما كَانَ وَمَا مَسْخَرَ أوْ گرداندی و به آسمان خود او را بالا بردی و علم گذشته و آینده را تا ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۶۶ یکون إلى انقضاء حَلْقَكَ، ثُمَّ نَصِيرَتُهُ بِالرُّغْبِ، وَحَفَقْتُهُ بِجَبَرِئِيلَ هنگام پایان آفرینش به او سپردی آنگاه او را بوسیله ترس و رعب (در دل دشمنش) یاری کردی و گردآگردش جبرئیل و میکائیل والْمُسَوْمِینِ مِنْ مَلَائِكَتِکَ، وَوَعَدْتُهُ أَنْ تُظْهِرَ دِينَهُ و میکائیل و فرشتگان نشاندارت را واداشتی و به او وعده دادی که دینش را بر عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ، وَذَلِكَ بَعْدَ أَنْ بَوَأْتُهُ مُبَوَّأً همه دینها پیروز گردانی اگرچه مشرکان خوش نداشته باشند، و این جریان پس از آنی بود که قرارش در جایگاه صِدْقٍ مِنْ أَهْلِهِ، وَجَعَلْتَ لَهُ وَلَهُمْ أَوَّلَ بَيْتٍ وَضَعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي شایسته در خاندانش (یعنی آنان را برای حفظ دینش معین کردی) و قراردادی برای او و خاندانش نخستین خانه‌ای را که برای مردم بنا شد بِكَه مُبارَکاً وَهِيدَى لِلْعَالَمِينَ، فِيهِ آیاتُ بَيْنَاتٌ مَقَامٌ إِبْرَاهِيمَ، که مکه است و مایه برکت و موجب راهنمایی جهانیان است و در آن نشانه‌های آشکاری است چون مقام ابراهیم وَمَنْ دَخَلَهُ کانَ آمِنًا، وَقُلْتَ: إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لَيْذِهَبَ عَنْكُمْ و هر که در آن درآید این است، و فرمودی: «جز این نیست که خدا اراده فرموده تا دور کند از شما خاندان پلیدی را الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَ كُمْ تَطْهِيرًا، وَجَعَلَتْ أَجْرًا مُحَمَّدٍ و بخوبی شما را پاک گرداند» آنگاه مزد محمد را صَلَوَاتُکَ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَمَوَدَّتُهُمْ فِي كِتَابِکَ، فَقُلْتَ: قُلْ لَا- أَشَأَكُمْ - که درودهای تو بر او و آلس باد- در کتاب خود دوستی و مودت ایشان قراردادی و فرمودی: «بِكُو من از شما برای رسالت عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى وَقُلْتَ: ما سَيَأْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ مَزْدِي نَخَواهُمْ جز دوستی خویشانم» و فرمودی: «آنچه مزد از شما خواستم ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۶۷ فَهُوَ لَكُمْ، وَقُلْتَ: ما أَشَأَكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَنْ شَاءَ أَنْ آن هم بسود شما است» و فرمودی: «من از شما برای رسالت مزدی نخواهم مگر کسی که بخواهد یتَّخَذَ إِلَى رَبِّهِ سَبِيلًا، فَكَانُوا هُمُ السَّيِّلُ إِلَيْكَ، وَالْمَسْلَكُ إِلَى بسوی پروردگار خویش راهی پیش گیرد» و اینها بودند آن راه بسوی تو و طریقه سلوک بسوی رِضْوَانِکَ، فَلَمَّا انْقَضَتْ أَيَّامُهُ أَقَامَ وَلَيْهُ عَلَيَّ بَنِ أَبِي طَالِبٍ، خوشنودیت و چون روزگار آن حضرت سپری شد برگماشت علی بن ابی طالب را صَلَوَاتُکَ عَلَيْهِمَا وَآلِهِمَا، هادیا، إِذْ کانَ هُوَ الْمُنْذَرُ، وَلِكُلِّ قَوْمٍ - که درودهای تو بر هر دوی آنها و بر آلس باد- برای راهنمایی زیرا که آن جناب بیمدهنده و راهنمای هر هاد، فَقَالَ وَالْمَلَأُ أَمَامَهُ: مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلَيَّ مَوْلَاهُ اللَّهُمَّ وَالِّمُنْذَرُ مَنْ كُنْتُ أَنَا نَبِيُّهُ فَعَلَيَّ أَمِيرُهُ، وَقَالَ: «أَنَا وَعَلَيَّ دَسْتَ از یاریش بردارد، و فرمود: هر که یاریش کند و خوار کن هر که خَذَلَهُ، وَقَالَ: «مَنْ كُنْتُ أَنَا نَبِيُّهُ فَعَلَيَّ أَمِيرُهُ»، وَقَالَ: دشمن دار هر که دشمنش باشد و یاری کن هر که یاریش کند و خوار کن هر که خَذَلَهُ، وَقَالَ: «مَنْ كُنْتُ أَنَا نَبِيُّهُ فَعَلَيَّ أَمِيرُهُ»، وَقَالَ: «أَنَا وَعَلَيَّ دَسْتَ از یاریش بردارد، و فرمود: هر که من پیامبر او هستم علی امیر و فرمانروای او است، و فرمود: من و علی هر دو مِنْ شَجَرَةِ وَاحِدَةٍ، وَسَائِرُ النَّاسِ مِنْ شَجَرَ شَتَّى، وَأَحَلَّهُ مَحَلًّا از یک درخت هستیم و سایر مردم از درختهای متفرقی هستند، و رتبه او را نسبت به خود هارون مِنْ مُوسَى فَقَالَ: «أَنْتَ مَنِ بِمَتْرِلَهِ هارُونَ مِنْ مُوسَى چون رتبه هارون نسبت به موسی قرار داد و بدو فرمود: مقام تو در پیش من مانند مقام هارون است از موسی ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۶۸ إِلَّا أَنَّهُ لَا تَبَيَّنَ بَعْدِي»، وَرَوَّجَهُ ابْنَتُهُ، سَيِّدَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، وَأَحَيَّلَ جز اینکه پیامبری پس از من نیست و تزویج کرد به او دخترش بانوی زنان جهانیان را و جایز ساخت له مِنْ مَسِيِّجِدِه ما حَلَّ له، وَسَدَ الْأَبْوَابَ إِلَى بَابِهِ، ثُمَّ أَوْدَعَهُ عِلْمَهُ برای او از مسجدش آنچه برای خود او جایز بود، و بست درهای مسجد را جز درخانه علی را، سپس علم و حِكْمَتَهُ، فَقَالَ: «أَنَا مَدِينَهُ الْعِلْمَ وَعَلَيَّ بَابُهَا، فَمَنْ أَرَادَ الْحِكْمَهَ وَحَكْمَتَ خود را به او سپرد و فرمود:

من شهر علم و علی در آن شهر است پس هر که حکمت خواهد فلایت‌ها مِنْ بابِهَا، ثُمَّ قالَ: «أَنْتَ أخِي وَوَصِّيٌّ بِي بِاِيْدِ اِزْ دَرِ آن در آید، سپس فرمود: تو بی برادر من و وصی من ووارثی، لَحْمِيَكَ مِنْ لَحْمِي، وَدَمِيَكَ مِنْ دَمِي، وَسِلْمُكَ سِلْمِي، و وارث من گوشت از گوشت من و خون از خون من است صلح تو صلح من وَحْرُبُكَ حَرْبِي، وَإِيمَانُ مُخَالِطٍ لَحْمَكَ وَدَمَكَ، کما خالط و جنگ تو جنگ من است و ایمان با گوشت و خون تو آمیخته شده چنانچه با گوشت لَحْمِي وَدَمِي، وَأَنْتَ غَدَّاً عَلَى الْحَوْضِ خَلِيفَتِي، وَأَنْتَ تَقْضِيَ وَخُونَ مِنْ آمِيختَهِ وَتُو در فردای محشر بر سر حوض (کوثر) جانشین منی و تو می‌پردازی دینی، وَتُنْجِزُ عِدَاتِي، وَشِيعَتُكَ عَلَى مَنَابِرِ مِنْ نُورِ، مُهِيَّضَةً قَرْضَ مَرَا وَوَفَا مِنْ كَنْتِي به وعده‌های من و شیعیان بر منبرهایی از نور با روهای وُجُوهُهُمْ، حَوْلَى فِي الْجَنَّةِ، وَهُمْ جِيرَانِي، وَلَوْلَا -أَنْتَ يَا عَلِيًّا سَفِيدَ در بهشت اطراف منند و آنها همسایگان منند و اگر تو نبودی- ای علی- ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۶۹ لَمْ يُعْرِفِ الْمُؤْمِنُونَ بَعْدِي»، وَكَانَ بَعْدَهُ هُدَىٰ مِنَ الْضَّلَالِ وَنُورًا مُؤْمِنًا پس از من شناخته نمی‌شدند، و آن جناب پس از رسول خدا راهنمای گمراهی و روشنائی مِنَ الْعَمَى وَحَبْلَ اللَّهِ الْمَتَّيْنَ وَصِرَاطُهُ الْمُسْتَقِيمُ، لا يُسْبِقُ از کور دلی جهالت و رشته محکم خدا و راه راست او بود، کسی پیشی نگرفت بر او بقرابه فی رَحْمٍ، وَلَا بِسَابِقَةٍ فِي دِينٍ، وَلَا يُلْحِقُ فِي مَنْفَبَةٍ مِنْ در نزدیکی خویشاوندی به رسول خدا و نه از نظر سابقه در دین و نه کسی توانست در یکی از منقبتها مَنَابِرِهِ، يَخِذُو حَذْوَ الرَّسُولِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمَا وَآلِهِمَا، وَيُقَاتِلُ بِهَا بِرَسُولِهِ، همانند رسول خدا بود- که درود خدا بر هر دوی ایشان باد- و او بود که بر طبق تأویل و عَلَى التَّأْوِيلِ، وَلَا تَأْخُذْهُ فِي اللَّهِ لَوْمَةً لَا تِمْ قَدْ وَتَرَ فِيهِ صَنَادِيدَ باطن قرآن می‌جنگید و درباره خدا باکی از سرزنش ملامت کنند گان نداشت در راه خدا خون بزرگان الْعَرَبِ، وَقَتَلَ أَبْطَالَهُمْ، وَنَاوَشَ ذُؤْبَانَهُمْ، فَأَوْدَعَ قُلُوبَهُمْ أَحْقَادًا عَرَبَ رَابِهِ خَاكَ رِيَخت و دلاورانشان را بکشت و با گرگانشان در افتاد و همین سبب شد در دلهای ایشان کینه‌ها بگزارد بَيْدِرَيَّهُ وَخَيْرَيَّهُ وَحُسْنَيَّهُ وَغَيْرَهُنَّ، فَاضَّبَتْ عَلَى عِدَاوَتِهِ، کینه‌های جنگ بدر و خیر و حنین و غیر آنها پس دشمنی او را به دل گرفتند وَأَكْبَثَ عَلَى مَنَابِرِهِ، حتی قَيْلَ النَّاكِثِينَ وَالْقَاسِطِينَ وَالْمَارِقِينَ، و به جنگ و مخالفت با او بر خاستند تا بیعت شکنان و زورگویان و از دین گریزان را کشت وَلَمَّا قَضَى نَجْهُهُ، وَقَتَلَهُ أَشْقَى الْمَاخِرِينَ، يَتَبَعُ أَشْقَى الْأَوَّلِينَ، و چون شقی ترین مردم عصر که پیروی کرد از تبه کارترین پیشینیان، او را کشت، امثال ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۷۰ لَمْ يُمْتَثِلْ أَمْرُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي الْهَادِيَنَ بَعْدَ نَشَدَ از دستور رسول خدا صلی الله علیه و آله که در باره راهنمایان دین یکی پس از الْهَادِيَنَ، وَالْأَمَّةُ مُصَرَّهٌ عَلَى مَقْتِهِ، مُجْتَمِعَهُ عَلَى قَطِيعَهُ رَحِمَهُ، دیگری فرموده بود و امت پاشاری بر دشمنی آن حضرت کردند و گرد آمدند برای قطع رحم او و اقصاء وُلَدِهِ، إِلَّا الْقَلِيلُ مِنْ وَفِي لِرِعَايَةِ الْحَقِّ فِيهِمْ، فَقُتِلَ مَنْ وَتَبَعَدَ كردن (و آواره ساختن) فرزندانش جز اندکی از کسانی که رعایت کردند حق ایشان را و درنتیجه قُتلَ، وَسُسِيَ مَنْ سُسِيَ، وَاقْصِيَ مَنْ اَقْصِيَ، وَجَرِيَ الْقَضَاءُ لَهُمْ جَمْعِيَّ کشته و گروهی اسیر و دستهای از وطن آواره گشتند و قلم تقدیر طوری بر ایشان جاری شد بِمَا يُرْجِي لَهُ حُسْنُ الْمُشْوِرَةِ، إِذْ كَانَتِ الْأَرْضُ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ که امید پاداش نیک در آن می‌رود زیرا (کره) زمین از خدا است و به هر که از بندگانش که بخواهد یشاء مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَهُ لِلْمُمْتَقِينَ، وَسُبْحَانَ رَبِّنَا إِنْ كَانَ وَعْدُ آن را راث دهد و بدو واگزارد و سرانجام از آن پرهیز کاران است و متنه است پروردگار ما که حتماً وعده پروردگار مان رَبِّنَا لَمَفْعُولًا، وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ، وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ، فَعَلَى انجام شدنی است و خدا خلف وعده نمی‌کند و او است نیرومند فرزانه پس بر الأطایبِ مِنْ أَهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ وَعَلَيِ الْحَكِيمِ، پاکیزگان از خاندان محمد و علی- درود خدا بر هر دو ایشان و آشان باد- فلینیک الْبَكُونَ، وَإِيَّاهُمْ فَلَيْنِدُبِ النَّادِبُونَ، وَلِمَثِلِهِمْ فَلَيْنِدِرِ باید گریه کنند گان بگریند و بر آنها باید زاری کنند گان زاری کنند و برای امثال آنها باید اشکها ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۷۱ الْدُّمُوعُ، وَلِيُصْرُخَ الصَّارِخُونَ، وَيَيْعَجَ الصَّاجُونَ، وَيَيْعَجَ رَوَانَ گَرَدد و فریاد زنند گان فریاد زنند و شیون کنند گان شیون کنند و خوش کنند گان العاجُونَ، أَيْنَ الْحَسَنُ، أَيْنَ الْحُسَيْنُ، أَيْنَ أَبْنَاءُ الْحُسَيْنِ، صالح خوش سر دهنده کجاست حسن، و کجاست حسین، و کجایند فرزندان حسین، شایسته‌ای بعد صالح، و صادق بعده صادق، این السَّلِيلُ بعده السَّبِيلُ، این پس از شایسته دیگر و راستگویی پس از راستگوی دیگر کجاست آن راه حق پس از راه دیگر، کجایند الْخَيْرَهُ بعده الْخَيْرَهُ، این الشُّمُوسُ

الظَّالِمِيَّةُ، أَيْنَ الْأَقْمَارُ الْمُنِيرَةُ، بِرَگَزِيدَگَان (خدائی) هر یک پس از دیگری، کجایند خورشیدهای تابان، کجایند ماههای نور افshan، آینَ الْمَأْنِجُمُ الزَّاهِرَةُ، أَيْنَ أَعْلَامُ الدِّينِ وَقَوَاعِدُ الْعِلْمِ، أَيْنَ كَجَائِنَدُ اختران فروزان، کجایند بزرگان دین و پایههای دانش، کجا است به جامانده بَقِيَّةُ اللَّهِ الَّتِي لَا تَخْلُو مِنِ الْعِتَرَةِ الْهَادِيَّةِ، أَيْنَ الْمُعَدُّ لِقَطْعٍ دَاءِرِ خَدَا كَه بیرون از خاندان عترت راهنما (ی رسول خدا) نیست، کجاست آنکه آماده ریشه کن ساختن الظَّلَمَيَّةِ، أَيْنَ الْمُنْتَظَرُ لِاِقْمَاءِ الْأَمْمَةِ وَالْعَوْجِ، أَيْنَ الْمُؤَجِّجِيَّةِ ستمگران است؟ کجاست آنکه چشم براهش هستند برای اصلاح نادرستیها و کجیها، کجاست آن مایه امید لِإِلَاهِ الْجُبُورِ وَالْعَدُوَانِ، أَيْنَ الْمَدْحُرُ لِتَجْدِيدِ الْفَرَائِضِ وَالسُّنَّةِ، برای زدودن ستم و تجاوز، کجاست ذخیره الهی برای نو کردن فریضهها و سنتهای دین، أَيْنَ الْمُتَخَيِّرُ لِإِعَادَةِ الْمِلَّةِ وَالشَّرِيعَةِ، أَيْنَ الْمُؤَمَّلُ لِإِحْيَاءِ کجاست آن برگزیده برای بازگرداندن کیش و آئین به عرصه جامعه، کجاست آن مایه امید برای زنده کردن ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۷۲ الْكِتَابِ وَحُمْدُوَدِه، أَيْنَ مُحْمَّى مَعَالِمِ الدِّينِ وَأَهْلِهِ، أَيْنَ قَاصِمُ قَرْآنَ وَحَدُودَ آنِ، کجاست زنده کتنده آثار دین و اهل دین، کجاست درهم شکننده شوکه المعتدین، أَيْنَ هَادِمُ أَبْيَةِ الشَّرِكِ وَالنِّفَاقِ، أَيْنَ مُبِيدُ أَهْلِ شوکت زورگویان، کجاست ویران کتنده بناهای شرک و دو روئی، کجاست نابود کتنده اهل الفسقِ والاعصیانِ والطُّغْیانِ، أَيْنَ حَاصِدُ فَرْوَعَ الْعَجَى وَالشِّقَاقِ، فسق و گناه و طغيان، کجاست آنکه شاخههای گمراهی و اختلاف را ببرد، أَيْنَ طَامِسُ آثارِ الرَّزِّيْعِ وَالْأَهْوَاءِ، أَيْنَ قاطِعُ حَبَائِلِ الْكِذَبِ کجاست محو کتنده آثار کجروی و هوا و هوسها، کجاست پاره کتنده دامهای دروغ و الافتراء، أَيْنَ مُبِيدُ الْعَتَّاَهِ وَالْمَرَدَّةِ، أَيْنَ مُسْتَأْصِلُ أَهْلِ الْعَنَادِ وَبَهْتَانِ، کجاست نابود کتنده سرکشان و متمردان، کجاست ریشه کن کتنده ستیزه جویان و التَّصْلِيلِ وَالْإِلْحَادِ، أَيْنَ مُعَزُّ الْأَوْلَيَاءِ وَمُذْلُّ الْأَعْدَاءِ، أَيْنَ جَامِعُ وَگَمَراهَگَران و بی دینان، کجاست عزت بخش دوستان و خوار کتنده دشمنان، کجاست آن عامل وحدت مردم الْكِلَمِ عَلَى التَّقْوَى أَيْنَ بَابُ اللَّهِ الَّذِي مِنْهُ يُؤْتَى أَيْنَ وَجْهُ اللَّهِ بِرَاسِسِ پرهیزکاری، کجاست آن راه وصول به خدا، کجاست آن آئینه خدایی الَّذِي إِلَيْهِ يَتَوَجَّهُ الْأَوْلَيَاءُ، أَيْنَ السَّبَبُ الْمُتَنَصِّلُ بَيْنَ الْأَرْضِ که بسویش توجه کتند اولیاء، کجاست آن سبب ارتباط میان زمین و السَّمَاءِ، أَيْنَ صَاحِبُ يَوْمِ الْفَتْحِ وَنَاسِرُ رَأْيِ الْهُدَى أَيْنَ مُؤْلَفُ وَآسَانَ، کجاست آن فرمانروای روز پیروزی و برافرازندہ پرچم هدایت، کجاست گرد آورنده ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۷۳ شَمْلُ الصَّلَاحِ وَالرَّضَا، أَيْنَ الطَّالِبُ بِذِحْوَلِ الْأَنْسِيَاءِ وَأَبْنَاءِ شَايِسْتَگَى و رضایت مردم، کجاست خون خواه پیمبران و فرزندان الأننسیاء، أَيْنَ الطَّالِبُ بِذِمَّةِ الْمَقْتُولِ بِكَبَلَاءِ، أَيْنَ الْمَنْصُورُ علی پیمبران، کجاست خون خواه کشته کربلا کجاست آن یاری شده و پیروزمند بر من اعتدی علیه واقتری اینَ الْمُضْطَرُ الَّذِي یُجَابُ إِذَا دَعَا، اینَ کسانی که بر او ستم کردند و دروغ بستند، کجاست آن درماندهای که چون دعا کند به اجابت رسد، کجاست صَيْدُرُ الْخَلَاقِيَّ دُو الْبَرِّ وَالتَّقْوَى أَيْنَ ابْنُ النَّبِيِّ الْمُصَدِّقِ طَفَى وَابْنُ صَدَرِ مَخْلُوقَاتِ عَالَمِ آن نیکوکار با تقوی، کجاست فرزند پیامبر برگزیده و فرزند علی المُرَتَّضِی وَابْنُ خَدِیجَةَ الْغَرَاءِ، وَابْنُ فَاطِمَةَ الْكُبِرَى، بَأْبِي علی مرتضی و فرزند خدیجه روشن سیما و فرزند فاطمه کبری، پدر آنت وامی و نفیسی لَكَ الْوِقَاءُ وَالْحِمَى يَا بَنَ السَّادَةِ الْمُقَرَّبِينَ، و مادرم ب福德ایت و خودم بلاگردان و سپر پیش روی تو باشم ای فرزند بزرگان مقرب درگاه حق یا بَنَ النُّجَباءِ الْأَكْرَمِينَ، یَا بَنَ الْهُدَاءِ الْمَهْدِيَّينَ، یَا بَنَ الْخِيَرَةِ ای فرزند نجیبان گرامی، ای فرزند راهنمایان راه یافته ای فرزند نیکان الْمُهَمَّدَيَّینَ، یَا بَنَ الْعَطَارِفَةِ الْأَنْجَيَّينَ، یَا بَنَ الْأَطَابِ الْمَطَهَّرِينَ، پاکیزه ای فرزند گرامیان برگزیده ای فرزند پاکان پاکیزه یَا بَنَ الْخَضَارِمَةِ الْمُتَنَجِّيَّنَ، یَا بَنَ الْقَمَاقِمَةِ الْأَكْرَمِينَ، یَا بَنَ ای فرزند جوانمردان پر جود برگزیده ای فرزند دریاهای بخشش و تابان ای فرزند ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۷۴ الْبَدُورُ الْمُنِيرَةُ، یَا بَنَ السُّرْجِ الْمُضَيَّةِ، یَا بَنَ الشَّهُبِ الْثَّاقِيَّةِ، یَا بَنَ ماههای نور افshan ای فرزند چراغهای تابان ای فرزند المَأْنِجُمُ الزَّاهِرَةُ، یَا بَنَ السُّبْلِ الْوَاضِيَّةِ، یَا بَنَ الْأَعْلَامِ الْلَّاثِيْحَةِ، ستارگان فروزان ای فرزند اختران درخشان ای فرزند راههای روشن ای فرزند نشانههای آشکار یَا بَنَ الْعُلُومِ الْكَامِلَةِ، یَا بَنَ السُّنَّةِ الْمُشْهُورَةِ، یَا بَنَ الْمَعَالِمِ ای فرزند دانشهای کامل ای فرزند آئینهای معروف و مشهور ای فرزند آثار و معالم الْمِأْثُورَةِ، یَا بَنَ الْمُعْجَزَاتِ الْمَوْجُودَةِ، یَا بَنَ الدَّلَائِلِ الْمَشْهُودَةِ، رسیده (از خدا و انبیاء) ای فرزند معجزات موجود ای فرزند دلیلهای آشکار یَا بَنَ الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ، یَا بَنَ التَّيَا الْعَظِيمِ، یَا بَنَ مَنْ هُوَ فِي ای فرزند راه مستقیم ای فرزند آن خبر بسیار بزرگ کسی که در دفتر

أَمُ الْكِتَابِ لَمَدَى اللَّهِ عَلَيْ حَكِيمٌ، يَا أَبْنَ الْآيَاتِ وَالْبَيْنَاتِ، يَا أَبْنَ اصْلَى نَزْدِ خَداونَد «عَلَى» (وَالـ) وَ فَرَزَانَهُ اسْتَ اَي فَرَزَنَد آيَاتِ وَ نَشَانَهَاتِ آشْكَارِ اَي فَرَزَنَد الدَّلَائِلِ الظَّاهِرَاتِ، يَا أَبْنَ الْبَرَاهِينِ الْواضِحةِ حَاتِ الْبَاهِرَاتِ، يَا أَبْنَ دَلِيلَهَاتِ هُوَيْدَا اَي فَرَزَنَد بَرَهَانَهَاتِ نَمَاءِيَانِ رَوْشَنِ اَي فَرَزَنَد الْحُجَّاجِ الْبَالِغَاتِ، يَا أَبْنَ النِّعَمِ السَّابِغَاتِ، يَا أَبْنَ طَهِ وَالْمُحْكَمَاتِ، حَجَتَهَاتِ رَسَا اَي فَرَزَنَد نَعْمَتَهَاتِ شَايَانِ وَ فَرَاؤَانِ اَي فَرَزَنَد طَهِ وَ آيَاتِ مُحَكَّمِ قَرَآنِ يَا أَبْنَ يَسِ وَالْذَّارِيَاتِ، يَا أَبْنَ الطُّورِ وَالْعَادِيَاتِ، يَا أَبْنَ مَنْ دَنِي اَي فَرَزَنَد يَسِ وَ ذَارِيَاتِ، اَي فَرَزَنَد طَورِ وَ عَادِيَاتِ، اَي فَرَزَنَد كَسَى كَه (در شَبِ مَعَراجِ) نَزَدِيَكَ شَدِ اَدْعِيَهِ وَ آدَابِ حَرَمِينِ شَرِيفِينِ، ص: ۷۵ فَفَتَدَلَّى فَكَانَ قَابَ قَوْسِينِ اَوْ اَذْنِي دُنْنَوَا وَاقْتَرَابَا مِنَ الْعَلَى وَ نَزَدِيَكَ تَرَشَدَ بِهِ فَاصْلَهِ دُو كَمَانِ يَا نَزَدِيَكَتِرِ، دَرِ نَزَدِيَكَ وَ قَرْبِ نَسْبَتِ بِهِ خَدَائِي وَالْأَعْلَى لَيْتَ سِعْرِي اَيْنَ اَسْتَيَقَرَثْ بِكَ الْتَّوَى بَيْلُ اَيُّ اَرْضِ اَعْلَى، اَي كَاشِ مَى دَانَسْتَمِ در چَه جَايِي مَنْزَلَ گَرْفَتَهَايِ وَ چَه سَرْزَمَينِ وَ مَكَانِي تُقْلُكَ اَوْ اَذْرِي اَ بِرَضْوَى اوْعَيْرِهَا اَمْ ذَى طُوى عَزِيزِ غَلَى اَنْ تو رَا بَرِ خَوْدِ نَكَهَدَاشْتَهِ آيَا در كَوهِ رَضْوَاهِي يَا غَيْرِ آنِ يَا در ذَى طَوى، گَرَانِ اَسْتَ بَرِ مَنِ كَه اَرَى الْخَلْقَ وَلَا تُرِي وَلَا اَسْيَمَعَ لَكَ حَسِيسَا وَلَا نَجْوَى عَزِيزِ مَرَدِمِ رَا بَيْنِمِ ولَى تو دَيَدَهِ نَشَوَى وَ نَشَنَومِ اَزْ تو صَدَا وَ نَهِ رَازِي، گَرَانِ اَسْتَ عَلَى اَنْ تُحِيطَ بِكَ دُونَى الْبَلْوَى وَلَا يَنَالُكَ مِنِي ضَجِيجَ وَلَا بَرِ مَنِ كَه بَى مَنِ بَرِ تو تَنَهَا بَلَا اَحَاطَهِ كَندِ، وَ صَدَائِي زَارِي وَ شَكَوَهِ مَنِ بَه شَكُوكِي بِنَفْسِي اَنَّتِ مِنْ مُغَيَّبِ لَمْ يَخْلُ مَنَا، بِنَفْسِي اَنَّتِ مِنْ تو نَرَسَدِ، جَانِمِ بَه قَربَانَتِ اَي پَنهَانِي كَه اَزْ مِيَانِ مَا بَيْرَونِ نِيَسْتِي جَانِمِ بَه قَربَانَتِ اَي دَورِ نَازِحِ مَا نَرَحَ عَنَّا، بِنَفْسِي اَنَّتِ اَمْيَةِ شَائِقِ يَتَمَّمَيِ مِنْ مُؤْمِنِ اَزْ نَظَرِي كَه اَزْ مَا دَورِ نِيَسْتِ جَانِمِ بَه قَربَانَتِ اَي آرَمانِ هَرِ مشَتَاقِي كَه آرَزوِيتِ كَنَنَدِ اَزْ مَرَدانِ وَمُؤْمِنَهِ ذَكَرَا فَحَنَّا، بِنَفْسِي اَنَّتِ مِنْ عَقِيدَ عَزِيزِ لَا يُسَامِي بِنَفْسِي وَ زَنانِ باِيَمانِي كَه بَه يَادِ تو نَالَهِ اَزْ دَلِ كَشَنَدِ جَانِمِ بَه قَربَانَتِ اَي بَسْتَهِ بَه عَزَتِي كَه كَسَى بَرِ تو بَرِتَرِي نَكَيِرَدِ جَانِمِ اَنَّتِ مِنْ اَثِيلِ مَجِدِ لَا يُحَاذِي بِنَفْسِي اَنَّتِ مِنْ تِلَادِ نَعْمِ بَه قَربَانَتِ اَي مَجَدِ وَ شَوْكَتِ رِيشَهِدَارِي كَه هَمَطَرَازِ نَدارَدِ وَ جَانِمِ بَه قَربَانَتِ اَي نَعْمَتِ دَيرِينَهَايِ كَه اَدَعِيَهِ وَ آدَابِ حَرَمِينِ شَرِيفِينِ، ص: ۷۶ لَا تُضَاهِي بِنَفْسِي اَنَّتِ مِنْ نَصِيفِ شَرَفِ لَا يُسَاوِي إِلَى مَتَى شَيِيهِ نَدارَدِ جَانِمِ بَه قَربَانَتِ اَي قَرِينِ شَرَفِ وَ بَزَرْگَوارِيِ كَه بَرَابرِ نَدارَدِ، تَا كَى اَحَارِفِيكَ يَا مَوْلَايِ، وَإِلَى مَتَى وَائِي خَطَابِ اِصْفُ فِيكَ وَائِي سَرْگَرَانِ تو باِشِمِ اَي مَوْلَايِ مَنِ، وَ تَا كَى وَ بَه چَه زَبانِي وَصَفِ تو گَوِيمِ وَ نَجْوَى عَزِيزِ عَلَى اَنْ اَجَابَ دُونَكَ وَ اَنَاغَى عَزِيزِ عَلَى اَنْ رَازِ دَلِ كَنَمِ گَرَانِ وَ نَاكَوارِ اَسْتَ بَرِ مَنِ كَه پَاسَخِ اَزْ دِيَگَرِي جَزِ تو بَشَنَومِ وَ گَفتَگَوِ كَنمِ، گَرَانِ اَسْتَ بَرِ مَنِ كَه اَبِكِيَكَ وَ يَخْذُلُكَ الْوَرَى عَزِيزِ عَلَى اَنْ يَعْجِرَ عَلَيْكَ دُونَهُمِ ما بَرِ تو بَكَرِيمِ وَلَى مَرَدمِ تو رَا واَگَذَارَندِ، گَرَانِ اَسْتَ بَرِ مَنِ كَه بَرِ تو بَكَرَدَرَدِ آنَچَهِ مَى گَذَرَدِ نَه جَرِي هَيْلُ مِنْ مُعِينِ فَأُطَيلِ مَعَهُ الْعَوِيلَ وَ الْبَكَاءَ، هَلْ مِنْ جَزُوعِ بَرِ دِيَگَرَانِ، آيَا كَمَكِ كَارِي هَسْتَ كَه با او فَرِيَادِ وَ گَريِهِ رَا طَولَانِي كَنمِ آيَا بَى تَابِي هَسْتَ فَأَسَاعِدَ جَرَعَهِ إِذَا خَلا، هَلْ قَدِيَتْ عَيْنِ فَسَاعَدَتْهَا عَيْنِي عَلَى كَه چَونِ بَه خَلُوتِ رَودِ دَرِزَارِي وَ جَزَعِ كَمَكَشِ كَنمِ آيَا چَشمِي هَسْتَ كَه خَارِ فَرَاقِ در آنِ خَلِيدِهِ وَ گَرِيانِ باَشَدِ تَا چَشمِ پَرِ خَارِ الْقَدَى هَلْ إِلَيْكَ يَا بَنَ أَحْمَدَ سَيِّلَ فَتَلْقَى هَلْ يَتَصِلُ يَوْمَنَا مِنْ نَيْزِ يَارِيشِ دَهَدَهِ، آيَا اَي پَسِرِ اَحْمَدَ بَسوِيتِ رَاهِي هَسْتَ تَا دِيدَارَتِ كَنمِ آيَا رَوزِ جَدائِي ما بَه وَعَدَهِ تو پَيوُسْتِ مِنْكَ بِعِدَدِ فَنَحْظَى مَتَى تَرْدُ مَناهِلِكَ الرَّوِيَهِ فَزَرُويِ مَتَى نَنْتَقْعُ مَى شَوَدَ تَا بَهْرَهِمَنَدِ گَرَديِمِ؟ كَي مَى شَوَدَ كَه بَه سَرِچَشَمَهَهَايِ پَرِ آبَتِ در آئِيمِ وَ سَيرَابِ شَوِيمِ؟ كَي مَى شَوَدَ كَه سَيرَابِ گَرَديِمِ مِنْ عَيْدِبِ مَائِيكَ فَقَدْ طَالَ الصَّدَى مَتَى نُغَادِيكَ وَ نَرَاوِحُكَ اَزْ آبَ وَصَلَ تو كَه تَشَنَّگَيِ ما بَه دَارَازِ كَشِيدِ؟ كَي مَى شَوَدَ كَه صَبَحِ وَشَامِ رَا باَتو بَسِرِ بَرِيمِ وَ دَيَدَهِ روْشَنِ كَنِيمِ؟ اَدَعِيَهِ وَ آدَابِ حَرَمِينِ شَرِيفِينِ، ص: ۷۷ فَقَنَقَ عَيْنَا، مَتَى تَرَانا وَ نَراَكَ وَ قَمْدَ شَرَثَتْ لِوَاءِ النَّصَرِ تُرِي اَتَرَانَا كَي مَى شَوَدَ كَه تو مَا رَا بَيْنِي وَ ما تو رَا بَيْنِي وَ پَرِچَمِ نَصَرَتِ رَا بَرَافَاشَتَهِ باَشِي وَ مَرَدمِ آنِ رَا مَشَاهِدَهِ كَنَنَدِ؟ آيَا مَى شَوَدَ كَه بَيْنِيْمِ نَحْفُ بِكَ وَ اَنَّتِ تَؤْمُمُ الْمَلَأَ، وَقَدْ مَلَأَتِ الْأَرْضَ عَدَلًا، وَأَدْفَتَ آنِ رَوزِيِ كَه گَرَدا گَرَدتِ رَا گَرْفَتَهِ وَ تو رَهَبِرِ مَرَدمِ باَشِي وَ زَمِينِ رَا پَرِ اَزْ عَدَلِ وَ دَادِ كَنِي وَ بَچَشَانِي اَعْيَادَهَ كَه هَوَانَا وَ عَقَابَاً، وَ اَبَرَتِ الْعَنَاءَ وَ جَحِيدَهُ الْحَقِّ، وَ قَطَعَتْ بَه دَشْمَانَتِ خَوارِي وَ كَيْفَرِ رَا وَ نَابَودِ كَنِي سَرِكَشَانِ وَ مَنْكَرَانِ حَقِّ رَا وَ بَزَنِي دَابِرِ الْمُتَكَبِّرِينِ، وَاجْتَشتَ اَصُولَ الظَّالِمِينِ، وَنَحْنُ نَقُولُ الْحَمْدُ رِيشَهِ گَرَدنَكَشَانِ رَا وَ بَرِ كَنِي اَسَاسِ سَتَمَكَارَانِ رَا وَ ما بَكَوِيمِ: سَتَايشِ لِلَّهِ رَبِ الْعَالَمِينَ. اللَّهُمَّ اَنَّتَ كَشَافُ الْكُرْبَ وَ الْبَلْوَى وَ إِلَيْكَ خَاصِ خَدا پَرَورَدَگَارِ جَهَانِيَانِ اَسْتَ خَدَايا تو بَيِي بَرَطَرَفِ كَنَتَهِ گَرفَتَارِيهَا وَ بَلَا وَ اَزْ تو اَسْيَتَعْدِي فَعَيْدَكَ الْعَيْدُوِي وَ اَنَّتَ رَبُّ الْآخِرَهِ وَ الْأُولَى، فَأَغِثْ يَا دَادِرسِي وَ

یاری جویم که در نزد تو است دادخواهی و یاری و توانی پروردگار آخرت و دنیا پس فریاد رسی کن ای غیاث المستغثین عبیدکَ المُبْتَلِي وَأَرْهَ سَيِّدَهُ يَا شَدِيدَ الْقُوَى فَرِيادِرس درماندگان از بنده خود گرفتارت، و بنمایان به او آقایش را ای سخت نیرو و آزل عنه بِهَ الأَسَى وَالْجَوَى وَبَرَّدَ عَلِيلَهُ يَا مَنْ عَلَى الْعَرْشِ وَزَائِلَ كَنْ به دیدار آن حضرت از او اندوه و سوز دلش را و فرو نشان سوز عطشش را ای که بر عرش اسْتَوَى وَمَنْ إِلَيْهِ الرُّجْعَى وَالْمُتَنَهَّى اللَّهُمَّ وَنَحْنُ عَبْدُكَ استواری و ای که بسوی او است بازگشت و سر منزل هر چیز خدایا و مائیم بندگان تو ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۷۸ الشَّائُقُونَ إِلَى وَلِيِّكَ الْمُهِذِّبِ بِكَ وَبِنِيِّكَ، حَلَقَتْهُ لَنَا عَصِيمَهَ که شیفته دیدار نمایندهات هستیم آنکه مردم را به یاد تو و پیامبرت اندازد و تو او را آفریدی که نگهدار و ملاذًا، وَأَقْمَتَهُ لَنَا قِواماً وَمَعَادَاً، وَجَعَلَتُهُ لِلْمُؤْمِنِينَ مِنَّا امَاماً، وَپَشْتیان ما باشد و برپایش داشتی تا قوم و پناهگاه ما باشد و او را پیشوای مؤمنین فیلَغُهُ مِنَّا تَحِیَّهَ وَسَلَامًا، وَزِدْنَا بِدِلِلَكَ يَا رَبِّ إِكْرَاماً، وَاجْعَلْ از ما گردانی پس برسان به آن جناب از طرف ما تحيیت و سلامی و بیفزا بدینوسیله ای پروردگار ما بر کرامت و مقام ما مُسْتَقَرَّهُ لَنَا مُسْتَقَرَّاً وَمُقَاماً، وَأَتَمِّنْ يَعْمَتَكَ بِتَقْدِيمِكَ إِيَّاهُ أَمَامَنَا، وَجَايِگَاه او را جایگاه و اقامتگاه ما قرار ده و کامل کن نعمت را بر ما به مقدم داشتن آن بزرگوار را در پیش روی ما حتی تورَدنا جنانک و مُرافقَة الشَّهَدَاءِ مِنْ حُلْصَانِكَ. اللَّهُمَّ تا ما را به بهشتها تو درآورد و به رفاقت (و هم نشینی) شهیدان از بندگان خالصت برساند خدایا صلی علی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَصَلِ علی مُحَمَّدٍ حَدِّه درود فrst بر محمد و آل محمد و درود فrst بر محمد جد بزرگوار او وَرَسُولِكَ السَّيِّدُ الْأَكْبَرُ، وَعَلَى أَبِيهِ السَّيِّدِ الْأَصْفَى غَرِ، وَحَمَدَهِ وَرسُولُ تو آن آقای بزرگ و بر علی پدر بزرگوارش آن آقای کوچکتر و بر جده اش الصَّدِيقَ الْكُبْرَی فاطمَه بُشِّت مُحَمَّدٍ، وَعَلَى مَنِ اصْطَفَيْتَ صَدِيقَه کبری فاطمه دختر محمد که درود خدا بر او وآلش باد و به برگزیدگان نیک رفتار مِنْ آبَائِه البرَّهُ، وَعَلَيْهِ أَفْضَلَ وَأَكْمَلَ وَأَدْوَمَ وَأَكْبَرَ وَأَوْفَرَ ما از پدران آن حضرت و برخود آن جناب فرونتین و کاملترین و تمامترین و مدامترین و بزرگترین و فراوانترین ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۷۹ صَلَيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ أَصْفَيَاكَ وَخَيْرَتَكَ مِنْ خَلْقِكَ، وَصَلَيْلِ درودی که بفرستی بر یکی از برگزیدگان و نیکان از خلق خود و درود فrst بر آن جناب علیه صَلَوة لا غایَه لِعِبَدِه، وَلَا نِهَايَه لِمَدَدِه، وَلَا نَفَادَ لِمَدَدِه، درودی که شماره اش بی حد و مدت ش بی نهایت و تمام نشدنی باشد اللَّهُمَّ وَاقِمْ بِهِ الْحَقَّ، وَأَدْحِضْ بِهِ الْبَاطِلَ، وَأَدْلِ بِهِ خدایا حق را بوسیله آن حضرت برپا دار و باطل را بدو نابود گردان و دوستان را بوسیله اش اُولیاء کَ، وَأَذْلِ بِهِ أَعْدَاءَکَ، وَصَلِ اللَّهُمَّ يَئِنَّا وَبَيْنَهُ وَصِلَهُ تُؤَدِّيَ به دولت رسان و دشمنانت را بdest او خوار گردان و پیوند کن خدایا میان ما و او را به پیوندی که برساند ما را إِلَى مُرافقَةِ سَلِيفِهِ، وَاجْعَلْنَا مِمَّنْ يَأْخُذُ بِحُجَّرَتِهِمْ، وَيَمْكُثُ فِي به رفاقت پدران گذشته او و بگردان ما را از کسانی که دامن آنها را بگیرند و در سایه لطف ظِلِّهم، وَاعِنَّا عَلَى تَادِيَهُ حُقُوقَهِ إِلَيْهِ، وَالإِجْهَادِ فِي طَاعَتِهِ، آنها بايستند و کمکمان کن بر ادای حقوق آن حضرت و سعی و کوشش در فرمانبرداریش واجتناب مَعْصِيَتِهِ، وَامْنُ عَلَيْنَا بِرِضاَهُ، وَهَبْ لَنَا رَأْفَتَهُ وَرَحْمَتَهُ و دوری از نافرمانیش و منت نه بر ما به خوشنودیش و بیخش بر ما راft و مهربانی و دعاءه و خیره، ما نَسَالُ بِهِ سَعَهَ مِنْ رَحْمَتِكَ، وَفَوْزاً عِنْدَکَ، و دعا و خیر آن حضرت را بدان حد که برسمیم بدانوسیله به رحمت وسیع تو و به کامیابی از نزد تو واجعل صلاتا به مقبولة، وَذُنُوبَنَا بِهِ مَغْفُورَهُ، وَدُعَاءَنَا بِهِ و بگردان نمازهای ما را بوسیله او پذیرفته و گناهانمان را آمرزیده و دعاها یمان را ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۸۰ مُسْتَجَابًا، وَاجْعَلْ أَرْزَاقَنَا بِهِ مَبْسُوطَهُ، وَهُمُوَّنَا بِهِ مَكْفِيَهُ، مستجاب شده و قرار ده روزیهای ما را بدان حضرت گسترده و اندوههای ما را بوسیله اش بطرف شده و حکایت جناب بِهِ مَقْضِيَهُ، وَأَقْبَلَ إِلَيْنَا بِوْجِهِكَ الْكَرِيمِ، وَأَقْبَلَ تَقْرُبَنَا و حاجتها یمان را روا شده و رو کن بسوی ما (پروردگارا) بدان روی بزرگوارت و پذیر تقرب جویی إِلَيْكَ، وَانظُرْ إِلَيْنَا نَظَرَهُ رَحِيمَهُ، نَسْتَكْمُلُ بِهَا الْكَرَامَه عِنْدَکَ، ثُمَّ ما را بدرگاهت و بنگر بسوی ما به نگاهی مهربانانه تا بدانوسیله بتوانیم مقام خود را در پیش تو به کمال رسانیم و دیگر لا تَصْرِفَهَا عَنَّا بِجُودِكَ، وَاسْتَقَنَا مِنْ حَوْضِ جَدِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ آن مقام را از ما بازنگردن به جود خودت و سیرابمان کن از حوض جدش - که درود خدا بر او وَآلِهِ بِكَأسِهِ وَبِيَدِهِ، رَيَا رَوِيَا هَنِيئَا سَائِغاً لَا ظَمَأَ بَعْدَهُ، یا أَرْحَمَ وَآلش باد- از جام او و بدست آن جناب و سیر و سیراب و گوارا و خوش که تشنجی پس از آن نباشد ای مهربانترین الرَّاحِمِينَ». مهربانان.

دعای سمات که به دعای شبور هم معروف است محتوایی اعتقادی و تاریخی دارد، و با اشاره به نامهای پروردگار و شگفتی‌های خلقت خدا و قدرت بی‌نظیر او که ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۸۱ در بعثت پیامبران و معجزه‌ها آشکار می‌شد، و با یادی از حضرت موسی، حضرت ابراهیم، حضرت یعقوب، حضرت اسحاق، و حضرت محمد صلی الله علیه و آله، و حوادث مربوط به پیامبران الهی، خداوند را به همه مقدسات سوگند می‌دهد، و مغفرت و رحمت او را می‌طلبد. این دعا از امام باقر و امام صادق علیهم السلام روایت شده، و مستحب است آن را در ساعات آخر روز جمعه بخوانند. متن دعا این گونه است: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا سِجِّيكَ الْعَظِيمَ الْمَاعِظَمَ الْأَعَزَّ الْأَجَلَ» «خدایا از تو می‌خواهم به حق نام بزرگ و بزرگتر و آن عزیزتر و برجسته‌تر الْأَكْرَمِ الَّذِي إِذَا دُعِيَتِ بِهِ عَلَى مَغَالِقِ أَبْوَابِ السَّمَاءِ لِلْفَتْحِ وَ گرامیت همان نامی که هرگاه بخوانندت بدان نام برای گشودن درهای بسته آسمان بالرُّحْمَةِ افْتَحْتُ، وَإِذَا دُعِيَتِ بِهِ عَلَى مَضَائِقِ أَبْوَابِ الْمَأْرِضِ به رحمت گشوده شود و هرگاه بخوانندت بدان نام برای باز شدن تنگناهای درهای زمین لِلْفَرَجِ افْرَجْتُ، وَإِذَا دُعِيَتِ بِهِ عَلَى الْعُسْرِ لِلْيُسْرِ تَيَسَّرْتُ، وَإِذَا دُعِيَتِ بِهِ عَلَى بَخْوَانِدَتْ بَدَانَ نَامَ بَرَايَ آسَانَ شَدَنَ سَخْتَنَ آسَانَ گَرَددَ وَ هَرَگَاهَ دُعِيَتِ بِهِ عَلَى الْأَمْوَاتِ لِلنُّسُورِ اتْشَرَرْتُ، وَإِذَا دُعِيَتِ بِهِ عَلَى بَخْوَانِدَتْ بَدَانَ نَامَ بَرَايَ زَنْدَهَ شَدَنَ مَرْدَگَانَ زَنْدَهَ شَوْدَ وَ هَرَگَاهَ بَخْوَانِدَتْ بَدَانَ نَامَ بَرَايَ ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۸۲ كَشْفِ الْبَلَاسِ وَالضَّرَاءِ انْكَشَفَتْ، وَبِجَلَالِ وَجْهِكَ الْكَرِيمِ، بِرَطْفِ شَدَنِ دَشَوارِيَهَا بِرَطْفِ گَرَددَ وَ سَوْگَنْدَ بِهِ عَظَمَتِ ذاتِ بَزَرِ گَوارَتَ کَهَ أَكْرَمُ الْوُجُوهِ وَاعْزُ الْوُجُوهِ، الَّذِي عَنْتَ لَهُ الْوُجُوهُ، وَخَضَعَتْ لَهُ بَزَرِ گَوارَتِرِينَ وَ عَزِيزَتِرِينَ ذَوَاتَ اسْتَ وَ تَمَامَ روَهَا دَرِبَابِرَشِ خَوارِ گَشَتهِ وَ گَرَدنَهَا درِ مقابلِشِ الرَّقَابِ، وَخَشَعَتْ لَهُ الْأَصْوَاتُ، وَوَجَلَتْ لَهُ الْقُلُوبُ مِنْ خَمْ شَدَهِ وَ صِدَاهَا از هِبَتِشِ خَامُوشِ گَشَتهِ وَ دَلَهَا هَمَهِ از تَرَسِ او مَخَافِتِکَ، وَبِقُوَّتِكَ الَّتِي تُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى هَرَاسَانِ گَشَتهِ وَ سَوْگَنْدَ بِهِ نِيرَوِ وَ قَدَرَتَ کَه بَدَانَ آسَمانَ رَا نَگَهَداشَتِهِ ای از اینکه بِرِ زَمِينِ الْمَأْرِضِ إِلَّا بِاَذْنِتِكَ، وَتُمْسِكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولاً، افتد جز به اجازه خودت و نگهداشَتِهِ ای آسَمانَها و زَمِينِ رَا از اینکه از جای خود زایل شوند و بِمَيْشِتِتِكَ الَّتِي دَانَ لَهَا الْعَالَمُونَ، وَبِكَلِمَتِكَ الَّتِي خَلَقْتَ وَ سَوْگَنْدَ بِهِ مشیتِ و ارادهاتِ کَه جهانیان درِ برابِرِشِ خَوارِ گَشَتهِ وَ بِهِ حَقَ آن کلمهاتِ کَه بِهَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ، وَبِحُكْمَتِكَ الَّتِي صَيَّبَتْ بِهَا آسَمانَها و زَمِينِ رَا بَدَانَ آفَرِیدِی وَ بِهِ حَقَ آن حکمتِ کَه بُوسِیله آن (موجودات) شَكْفَتِ الْعَجَابِ، وَخَلَقْتَ بِهَا الْفَلَلِمِیَهَ وَجَعَلْتَ لَلَّهِلَّ سَاخَتِی وَ تَارِیکِی رَا بَدَانَ خَلقِ فَرْمُودِی وَ آن را شبِ قرارِ دادِی وَ شبِ را نیز (وقت) سِکَنَا، وَخَلَقْتَ بِهَا الْتُورَ وَجَعَلْتَ نَهَارَاً، وَجَعَلْتَ النَّهَارَ نُشُورَاً آرَامِشِ قرارِ دادِی وَ نُورِ وَروشنیِ را بَدَانَ آفَرِیدِی وَ رُوزِشِ قرارِ دادِی وَ رُوزِراهمِ (هنگامِ کارِ وَ جَبَشِ ادعیهِ وَ آدَابِ حرمین شریفین، ص: ۸۳ مُبَصِّرَأً، وَخَلَقْتَ بِهَا الشَّمْسَ وَجَعَلْتَ الشَّمْسَ ضِيَاءً، وَخَلَقْتَ وَ ماِیه بِینِشِ قرارِ دادِی وَ بَدَانِ خَورَشِیدِ رَا آفَرِیدِی وَ خَورَشِیدِ رَا نیز فَرَوْزانِ کَرْدِی، وَ بَدَانِ بِهَا الْقَمَرَ وَجَعَلْتَ الْقَمَرَ نُورَاً، وَخَلَقْتَ بِهَا الْكَوَاکِبَ وَجَعَلْتَهَا مَاهِرَا خَلَقِ کَرْدِی وَ آن را نُورِ وَ روشناییِ قرارِ دادِی وَ بَدَانِ سَتَارِگَانِ رَا آفَرِیدِی وَ قرارِشانِ دادِی نُجُومًا وَبُرُوجًا وَمَصَابِيحَ وَزِينَهَ وَرُجُومًا، وَجَعَلْتَ لَهَا مَسَارِقَ اخْتَرَانِی تَابِنَاکَ وَ بَرِجَها وَ چَراغَهایِی وَ زَیورِ بَخْشِ آسَمانِ وَ وسیلهِ رانِدنِ (شیاطینِ) وَ قرارِ دادِی بَرَای آنها خَاورِهَا وَمَغَارِبَ، وَجَعَلْتَ لَهَا مَطَالِعَ وَمَجَارِیَ، وَجَعَلْتَ لَهَا فَلَکَاً وَ باخْتَرَهَا وَ نیز بِرایشِ طَلَوعِ گَاهَهَا وَ گَرْدَشَگَاهَهَا مَقْرَرِ سَاخَتِی وَ بَرَای هَرِیکِ از آنها مَدارِ حرَکَتِ وَمَسَابِحَ، وَقَدَرَتَهَا فِي السَّمَاءِ مَنَازِلَ فَأَحْسَنْتَ تَقْدِيرَهَا، وَ شَنَاگَاهِی قرارِ دادِی وَ رویِ اندَازَهَهَا معینِ درِ آسَمانِ مَنْزِلَشَانِ دادِی وَ بِهِ خوبیِ اندَازَهِ گَرفَتِی وَ صَوَرْتَهَا فَأَحْسَنْتَ تَصْوِيرَهَا، وَأَحْصَيْتَهَا بِأَسْمَائِکَ إِحْصَاءً، وَ صورِتِشانِ دادِی وَ نیکِو صورِتِشانِ دادِی وَ آنها را بنامهای خویش دقیقاً بِرَشْمِرَدِی وَدَبَرَتَهَا بِحُكْمَتِکَ تَدْبِیرَاً، وَأَحْسَنْتَ تَدْبِیرَهَا، وَسَيِّخَرَتَهَا وَ با حکمتِ خویش با کمالِ تدبیرِ اداره نَمُودِی وَ بِهِ نیکِی تدبیرِ کَرْدِی وَ بُوسِیله بِسُلْطَانِ اللَّهِلَّ وَ سُلْطَانِ النَّهَارِ وَعَزَفْتَ بِهَا السَّاعَاتِ وَعَيْدَةَ السَّيْنَ تَسْلَطَ شبِ وَ رُوزِ تسخیرشانِ کَرْدِی وَ با آن شناساندِ ساعتِها و شماره سالِها وَالْحِسَابِ، وَجَعَلْتَ رُؤْيَتَهَا لِجَمِيعِ النَّاسِ مَرَأَی وَاحِدَدَأَ، وَ بِرَقْرَارِی

حساب را و دیدنشان را بر همه مردم یکنواخت کردی ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۸۴ وَأَسْأَلُكَ اللَّهَمَّ بِمَجْدِكَ الَّذِي كَلَمَتَ بِهِ عَبْدَكَ وَرَسُولَكَ وَازْ تَوْ مَی خواهم خداها به حق آن بزرگواری و مجده سخن گفتی بدان با بنده و فرستادهات موسی بن عمران علیه السلام فی الْمَقْدَسِینَ فَوْقَ إِحْسَاسِ موسی بن عمران علیه السلام در میان قدسیان برتر از احساس الْكَرْوَیَّیَّنَ فَوْقَ غَمَائِمِ النُّورِ فَوْقَ تَابُوتِ الشَّهَادَةِ فی عَمُودِ کروبیان بالاتر از ابرهای نور و بالاتر از صندوق شهادت که در میان ستونی النار، وَفِی طُورِ سِيناء، وَفِی جَبَلِ حُورِیَّتِ، فِی الْوَادِ الْمُقَدَّسِ از آتش (بود) و هم در طور سیناء و در کوه حوریت در وادی مقدس فی الْبَقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ مِنْ جانِبِ الطُّورِ الْمَأْيَمِ مِنَ الشَّجَرَةِ، وَفِی در بقعه مبارک از جانب راست کوه طور از درخت و در أَرْضِ مِضْرَبِ تِسْعَ آیَاتِ بَيْنَاتِ، وَيَوْمَ فَرَقَتْ لَبَنِی اَسْرَائِيلَ سَرْزَمِنَ مصر بَأْنُه مَعْجَزَه آشکار (به مجد و بزرگواریت در) روزی که دریا را برای بنی اسرائیل الْبَحْرِ، وَفِی الْمُتْبِجَسَاتِ الَّتِي صَيَّبَتْ بِهَا الْعَجَابَاتِ فِی بَحْرِ شَكَافَتِ وَنَیْزِ در (روز) چشمَهَهَايِ جوشیده و جاری (از سنگ) که از آن عجایی ساختی در دریای سُوفِ، وَعَقَدَتْ مَاءُ الْبَحْرِ فِی قَلْبِ الْغَمْرِ الْكَالِحِجَارَةِ، سُوفَ و در دل آن دریای عظیم آب آن دریا را مانند سنگ سخت بستی وَجَاؤَرْتَ بَنِی اَسْرَائِيلَ الْبَحْرِ، وَتَمَّتْ كَلِمَتُكَ الْحُشْنِيَّ عَلَيْهِمْ وَبَنِی اَسْرَائِيلَ را از دریا عبور دادی و وعده نیکت را به خاطر صبری که کردند بر ایشان ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۸۵ بِمَا صَبَرُوا، وَأَوْرَثْتُهُمْ مَسَارِقَ الْأَرْضِ وَمَغَارَبَهَا الَّتِي بَارَكَتْ تمام کردی و آنان را بر شرق و غرب سرزمینی که برای جهانیان مبارک گردانده بودی فیها لِلْعَالَمِينَ، وَأَغْرَقَتْ فِرْعَوْنَ وَجُنُوَّدَهُ وَمَرَاكِبُهُ فِي الْيَمِّ، وَارَثَ وَمَالِكَ کردی و فرعون و سپاهیانش را با مرکبها یاشان در دریا غرق کردی وَبِإِشِيمِكَ الْعَظِيمِ الْأَعْظَمِ الْمَاعِزُ الْأَحْيَلُ الْأَكْرَمِ، وَبِمَجِيدِكَ و به حق نام بزرگ و اعظم و عزیزتر و برتر و گرامی ترت سوگند و به حق آن مجد و بزرگیت که الَّذِي تَجَلَّيَتْ بِهِ لِمُوسَى كَلِيمَتَكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِی طُورِ سِيناء، بدان بر موسی کلیم خود علیه السلام در طور سیناء تجلی کردی وَلِإِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ خَلِيلَكَ مِنْ قَبْلِ فِي مَسِيَّجِ الدَّخْنِ، وَبِشَ از آن نیز برای ابراهیم علیه السلام خلیل خود در مسجد خیف (تجلى کردی) وَلِإِسْحَاقَ صَيَّبَكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِی بَئْرِ شَيْعِ، وَلِيَعْقُوبَ نَيْكَ و برای اسحاق برگزیدهات علیه السلام در بئر شیع (تجلى کردی) و برای یعقوب پیامبرت علیه السلام علیه السلام فی بیت ایل، وَأَوْفَيَتْ لِإِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِمِيَّاتِكَ، در بیت ایل (خانه خدا) تجلی کردی، (و به مجد و بزرگواریت که) برای ابراهیم علیه السلام وَلِإِسْحَاقَ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِحَلْفَكَ، وَلِيَعْقُوبَ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِشَهَادَتِكَ، به پیمان خود وفا کردی و برای اسحاق به سوگند و برای یعقوب به گواهیت و برای مؤمنان وَلِلْمُؤْمِنِينَ بِوَعِيدِكَ، وَلِلَّدَاعِينَ بِإِشِيمِكَ، فَأَجَبَتْ، وَبِمَحِيدِكَ به وعدهات و برای خوانندگان به نامهایت که اجابتshan کردی، و به همان مجد و بزرگیت که برای ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۸۶ الَّذِي ظَهَرَ لِمُوسَى بِنِ عَمْرَانَ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَى قُبَّةِ الرَّمَانِ، وَبِإِيَّاتِكَ موسی بن عمران علیه السلام در قبة الرمان (عبادتگاهش) آشکار گردید و به آن معجزات الَّتِی وَقَعَتْ عَلَى أَرْضِ مِضْرَبِ بِمَجِيدِ الْعِزَّةِ وَالْعَلْبَةِ، بِآیَاتِ و نشانهایت که واقع شد که در سرزمین مصر با مجد و عزت و غلبه و به آن معجزات عَزِيزَةٍ، وَبِسُلْطَانِ الْقُوَّةِ، وَبِعِزَّةِ الْقُدْرَةِ، وَبِشَانِ الْكَلِمَةِ التَّامَّةِ، باشکوه و به آن سلط نیرومند و قدرت با عزت و به مقام آن کلمه کاملت وَبِكَلِمَاتِكَ الَّتِي تَفَضَّلَتْ بِهَا عَلَى أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، و به حق آن کلماتی که تفضل کردی بدانها بر اهل آسمانها و زمین وَأَهْلِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، وَبِرَحْمَتِكَ الَّتِي مَنَّتْ بِهَا عَلَى وَأَهْلِ دُنْيَا وَآخِرَتْ و به آن رحمت که بدان بر همه مخلوقات جمیع خلقک، وَبِإِشَاعَتِكَ الَّتِي أَقْمَتْ بِهَا عَلَى الْعَالَمِينَ، مَنَّتْ نهادی و به آن توائیت که جهانیان را بدان برپاداشتی وَبِنُورِكَ الَّذِي قَدْ خَرَّ مِنْ فَرْعَوْنِ طُورِ سِيناء، وَبِعِلْمِكَ وَجَلَالِكَ و بدان روشنی و نورت که درافتاد از دهشت آن طور سیناء و بدان علم و جلال وَكِبَرِيَّاتِكَ وَعَزَّتِكَ وَجَبَرُوتِكَ الَّتِي لَمْ تَسْتَقِلَّ الْأَرْضُ، و بزرگواری و عزت و جبروت که زمین قدرت کشیدن آن را نداشت وَأَنْخَفَضَتْ لَهَا السَّمَاوَاتُ، وَأَنْزَجَرَ لَهَا الْعُمُقُ الْأَكْبَرُ، وَرَكَدَتْ و آسمانها در برابرش به زانو درآمد و عمق اکبر زمین در مقابلش خود را واپس کشید و دریاها ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۸۷ لَهَا الْبِحَارُ وَالْأَنْهَارُ، وَخَصَّ مَهْتَ لَهَا الْجِبَالُ، وَسَكَنَتْ لَهَا الْأَرْضُ و نهرها از جنبش ایستاد و کوهها در برابرش فروتن گشت و زمین با همه پست و بلندیها یش بِمَنَاكِبِهَا، وَاسْتَسَلَمَتْ لَهَا الْخَلَاثَقُ كُلُّهَا، وَخَفَقَتْ لَهَا الرِّيَاخُ فی برای او ساکن شد و تمام مخلوقات در برابرش

تسلیم گردیدند و بادها بخاطر آن در جریانها، وَخَمِدْتُ لَهَا النَّيْرَانِ فِي أُوْطَانِهَا، وَسِلْطَانِكَ الَّذِي جَرِيَانُ خُودُ مُضطربٍ گردید و آتشها بواسطه آن در جاهای خود خاموش شد و به فرمانروایی مطلق عُرفَتْ لَكَ بِهِ الْعَلَيْهِ دَهْرُ الدُّهُورِ، وَحُمِدَتْ بِهِ فِي السَّمَاوَاتِ كَه بِهِ واسطه آن همیشه به پیروزی و غلبه معروف گشتی و بواسطه آن در آسمانها وَالْأَرْضِينَ، وَبِكَلِمَتِكَ كَلِمَةُ الصِّدْقِ الَّتِي سَبَقَتْ لِأَيْنا آدَمَ و زَمِينَها سَتَايِش شَدَى و بِهِ حَقُّ آن كَلِمَه صِدْقٍ و رَاستَتْ كَه پیش از این برای پدر ما آدم عليه السلام و فرزندانش وَذُرِّيَّتِهِ بِالرَّحْمَةِ، وَأَسَالَكَ بِكَلِمَتِكَ الَّتِي عَلِيَّتْ كُلَّ بِهِ لَطْفٍ و رَحْمَتٍ سَبَقَتْ جَسْتَ و مَى خوانمت به حَقُّ آن گفتارت که بر هر چیز شَئِيِّءِ، وَبِسُورِ وَجْهِكَ الَّذِي تَجَلَّيَتْ بِهِ لِلْجَيْلِ فَجَعَلَتْهُ دَكَّاً، وَخَرَّ غَلَبَه كَرْدَه وَبِهِ نُورُ ذاتِكَه بُوسیله آن بر کوه تجلی فرمودی و آنرا از هم متلاشی ساختی و موسی مُوسی صَيِّعَقاً، وَبِمَجْدِكَ الَّذِي ظَهَرَ عَلَى طُورِ سَيْنَاءَ، فَكَلِمَتَ مَدْهُوشَ درافتاد و به مجد و بزرگواریت که آشکار شد بر طور سیناء و بُوسیله آن با بنده و بِهِ عَبْدَكَ وَرَسُولَكَ مُوسَى بْنَ عِمَرَانَ، وَبِطَلْعَتِكَ فِي سَاعِيرَ، پیامبرت موسی بن عمران تکلم کردی و به طلوع پرتوت در کوه ساعیر ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۸۸ وَظُهُورِكَ فِي جَبَلِ فَارَانِ بِرَبَّوَاتِ الْمُقَدَّسَيْنَ، وَجُنُودِ الْمَلَائِكَه و به ظهورت در کوه فاران (جای مناجات رسول خدا) در جایگاه مرتفع قدسیان و صفوف لشگر الصَّافِينَ، وَحُشُونِ الْمَلَائِكَه الْمُسَيِّحِينَ، وَبِرَكَاتِكَ الَّتِي بَارَكْتَ فَرَشْتَگَان و در میان خشوع ملائکه تسپیح کنده و به حَقُّ آن برکات که برکت دادی فیها عَلَى إِبْرَاهِيمَ خَلِيلَكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ در آنها بر ابراهیم خلیلت عليه السلام در میان امت محمد صلی الله علیه و آله عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَبَارَكْتَ لِإِسْحَاقَ صَيِّفَيْكَ فِي أُمَّةٍ عِيسَى و برکت دادی بر اسحاق برگزیدهات در میان امت عیسی علیهم السلام عَلَيْهِمَا السَّلَامُ، وَبَارَكْتَ لِحَسِيبَكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي و برکت دادی بر حسیبت محمد صلی الله علیه و آله در عترت عَتْرَتِهِ وَذُرِّيَّتِهِ وَأُمَّتِهِ اللَّهُمَّ وَكَمَا غَنِيَّنَا عَنْ ذَلِكَ وَلَمْ نَسْهَدْهُ، وَآمَنَّا و فرزندان و امتنش خدایا چنانچه ما در آن جریانات نبودیم و آنها را مشاهده نکرده و ندیده بِهِ وَلَمْ نَرَهُ صِدْقًا وَعَدْلًا، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ ازْرُوا رَاستَيِ و درستی بدان ایمان آوردمیم همانطور می خواهیم درود فرستی بر محمد و آل محمد و تبارک علی مُحَمَّدٍ وآل مُحَمَّدٍ، وَتَرَحَّمَ عَلَى مُحَمَّدٍ وآل مبارک کنی بر محمد و آل محمد و رحمت فرست بر محمد و آل ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۸۹ مُحَمَّدٍ، كَأَفْضَلِ مَا صَلَّيْتَ وَبَارَكْتَ وَتَرَحَّمْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ محمد مانند بهترین درود و برکت و رحمتی که بر ابراهیم و آل وآل إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، فَعَالٌ لِمَا تُرِيدُ، وَأَنْتَ عَلَى ابراهیم فرستادی که براستی تو ستدوده و بزرگواری و هر چه بخواهی انجام دهی و تو كُلُّ شَئِ قَدِيرٌ شَاهِیدُ. بر هر چیز توانا و شاهدی». پس حاجات خود را ذکر می کنی و می گویی: «اللَّهُمَّ بِحَقِّ هَذَا الدُّعَاءِ، وَبِحَقِّ هَذِهِ الْأَسْمَاءِ الَّتِي لَا يَعْلَمُ» خدایا به حق این دعا و به حق این نامهایی که نداند تفسیرها ولا یَعْلَمُ باطِنَهَا غَيْرُكَ، صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وآل مُحَمَّدٍ، تفسیرش را و نداند باطن آنها را کسی جز تو درود فرست بر محمد و آل محمد و افعیل بِي ما أَنْتَ أَهْلُهُ، وَلَا تَفْعَلْ بِي ما أَنَا أَهْلُهُ، وَأَغْفِرْ لِي مِنْ و بجای آر درباره من آنچه را تو شایسته آنی و انجام مده درباره من آنچه من سزاوار آنم و بیامرز ذُنُوبی ما تَقَدَّمَ مِنْهَا وَمَا تَأَخَّرَ، وَوَسْعٌ عَلَى مِنْ حَلَالٍ رِزْقُكَ، گناهانم را آنچه گذشته و آنچه پس از این سر زند و وسعت ده بر من از روزی حلالت وَأَكْفَنِي مَؤْوِيَّهِ إِنسَانِ سَوْءٍ، وَجَارِ سَوْءٍ، وَقَرِينِ سَوْءٍ، وَسِلْطَانِ و مرا از زحمت و شر انسان بد و همسایه بد و رفیق بد و سلطان بد سَوْءٍ، إِنَّكَ عَلَى مَا تَشَاءُ قَدِيرٌ، وَبِكُلِّ شَئِ عَلِيِّمُ، آمِينَ رَبَّ ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۹۰ کفایت فرما که تو بر هر چیز توانایی و به هر چیز دانایی اجابت فرما ای پروردگار العالَمِينَ. جهانیان». در بعضی از نسخ آمده است که بعد از (وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَئِ قَدِيرٌ) هر حاجت داری ذکر کن و بگو: «يا حَنَّ يا مَنَّ، يا يَدِيَعَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، يا ذَا «ای خدا ای مهر پیشه و ای نعمت بخش ای پدید آورنده آسمانها و زمین ای صاحب الْجَلَلِ وَالْإِكْرَامِ، يا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ». جلال و بزرگواری ای مهر بانترین مهر بانان». و مستحب است بعد از دعای سمات این دعا را بخواند: «اللَّهُمَّ بِحَقِّ هَذَا الدُّعَاءِ، وَبِحَقِّ هَذِهِ الْأَسْمَاءِ الَّتِي لَا يَعْلَمُ» خدایا بحق این دعا و به حق این نامهایی که نداند تفسیرها ولا تَأْوِيلَهَا، وَلَا بَاطِنَهَا وَلَا ظَاهِرَهَا غَيْرُكَ، أَنْ تُصَلِّيَ تفسیرش راونه تأویلش را و نه باطنش را و نه ظاهرش را کسی جز تو (از تومی خواهم)

که درود فرستی علی مُحَمَّد وآلِ مُحَمَّد، وآنْ تَرْزُقَنِي خَيْرُ الدُّنْيَا وَالآخِرَةَ، بر محمد و آل محمد و اینکه روزی من گردانی خیر دنیا و آخرت را. پس حاجت خود را بطلبید و بگوید: ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۹۱ «وَافْعُلْ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ وَلَا تَفْعَلْ بِي مَا أَنَا أَهْلُهُ، وَاتْتَقِمْ لِي» «وانجام ده درباره من آنچه را تو شایسته آنی و مکن با من آنچه رامن سزاوار آنم و برای من من فلان بن فلان». از فلان پسر فلان انتقام بگیر. و به جای فلان بن فلان نام و نام پدر دشمن را بگوید: «وَأَغْفِرْ لِي ذُنُوبِي مَا تَقَدَّمَ مِنْهَا وَمَا تَأَخَّرَ،» و بیاموز گناهانم را آنچه گذشته و آنچه از این پس سرزند ولولتَهَ، وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، وَوَسْعَ عَلَيَّ مِنْ و بیامرز پدر و مادرم و همه مردان و زنان مؤمن را و وسعت ده بر من از حلالِ رِزْقَكَ، وَأَكْنِنِي مَؤْونَةً إِنْسَانِ سَوْءٍ، وَجَارِ سَوْءٍ، وَسُلْطَانِ روزی حلالت و مرا از زحمت و شر انسان بد و همسایه بد و سلطان سوء، وَقَرِينِ سَوْءٍ، وَيَوْمِ سَوْءٍ، وَسَاعَةٍ سَوْءٍ، وَاتْتَقِمْ لِي مِمْنَ بد و رفیق بد و روز بد و ساعت بد کفايت فرما و از کسی که به یکیدنی، وَمِمْنَ يَبْغِي عَلَيَّ، وَيُرِيدُ بِي، وَبِأَهْلِي، وَأَوْلَادِي، من نیرنگ زند و بر من ستم کند و قصد ظلم به من و به خاندان و فرزندان وإخوانی، وَجِرَانِي، وَقَرَابَاتِي مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ظُلْمًا، و برادران و همسایگان و نزدیکان من از مردان مؤمن و زنان مؤمنه را دارد انتقام مرا بگیر إِنَّكَ عَلَى مَاتَشَاءِ قَدِيرٌ، وَبِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ، آمِنَ رَبُّ الْعَالَمِينَ. ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۹۲ که تو بر هر چه بخواهی توانایی و به هر چیز دانایی اجابت فرما ای پروردگار جهانیان.» پس بگوید: «اللَّهُمَّ بِحَقِّ هَذَا الدُّعَاءِ تَفَضَّلْ عَلَى فُقَرَاءِ الْمُؤْمِنِينَ» «خدایا به حق این دعاء بر (همه اهل ایمان) تفضل کن (اما) بر فقرای مؤمنین وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالْغَنِيَّةِ وَالثَّرَوَةِ، وَعَلَى مَرْضَى الْمُؤْمِنِينَ وَمُؤْمِنَاتِ به ثروت و توانگری و بر بیماران از مؤمنین وَالْمُؤْمِنَاتِ بِاللَّهِ فَاءِ وَالصِّحَّةِ، وَعَلَى أَحْيَاءِ الْمُؤْمِنِينَ وَمُؤْمِنَاتِ به شفاء و تندرستی و بر زندگان مؤمنین وَالْمُؤْمِنَاتِ بِاللَّطْفِ وَالْكَرَامَةِ، وَعَلَى أَمْوَاتِ الْمُؤْمِنِينَ وَمُؤْمِنَاتِ به لطف و بزرگواری و بر مردگان مؤمنین وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالْمَغْفِرَةِ وَالرَّحْمَةِ، وَعَلَى مُسَافِرِي الْمُؤْمِنِينَ وَمُؤْمِنَاتِ به آمرزش و رحمت و بر مسافرین مؤمنین وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالرَّالِدِ إِلَى أَوْطَانِهِمْ سَالِمِينَ غَانِمِينَ، بِرَحْمَتِكَ يا و مُؤمنات به بازگشتن بسوی وطنها خویش به سلامتی و بهره مندی به رحمت ای ارحم الراحمین، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّنَ مهربانان و صلووات و درود فرستد خداوند بر آقای ما محمد خاتم پیمبران وَعَمَّرْتَهِ الطَّاهِرِينَ، وَسَلَّمَ تَشَلِّيماً كَثِيرًا. ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۹۳ و عترت پاکیزه اش سلام فرستد بسیار.» ابن فهد گفته که مستحب است بعد از دعای سمات بگویی: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَنَا لُكَ بِحُرْمَةِ هَذَا الدُّعَاءِ، وَبِمَا فَاتَ مِنْهُ مِنْ «خدایا از تو می خواهم به حرمت این دعا و به آنچه از نامهایت که در آن الأَسْمَاءِ، وَبِمَا يَشْتَمِلُ عَلَيْهِ مِنَ التَّقْسِيَةِ وَالتَّدْبِيرِ الَّذِي لَا يَحِيطُ بِهِ ذَكْرُ نَشَدَهُ وَبِهِ آنچه در بردارد از تفسیر و تدبیری که کسی جز تو بر آن احاطه إِلَّا أَنَّ، أَنْ تَفْعَلَ بِي كَذَا وَكَذَا». ندارد که درباره من چنین و چنان کنی. و بجای کذا و کذا حاجت خود را بخواهد.

دعای مجیر

دعایی است بلند متزلت که از حضرت رسول گرامی صلی الله علیه و آله روایت شده: هنگامی که حضرتش در مقام ابراهیم مشغول نماز بوده جبرئیل امین این دعا را برای او آورده است. کفعمی در بلدالامین و مصباح همراه با ذکر این دعا در حاشیه کتاب به فضیلت آن اشاره کرده و می گوید: هر کس این دعا را در ایام البیض ماه رمضان بخواند ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۹۴ گناهانش آمرزیده شود اگر چه به عدد دانه های باران و برگ درختان و ریگ بیابان باشد، و برای شفای بیماران و ادای قرض و توانگر شدن و رفع اندوه خواندن آن مفید است. متن دعا به نقل از کفعمی: «سُبْبَحَانَكَ يَا اللَّهُ تَعَالَى يَا رَحْمَنُ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ،» متزهی ای خدا برتری تو ای بخشندۀ پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْبَحَانَكَ يَا رَحِيمُ تَعَالَى يَا كَرِيمُ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی ای مهربان برتری تو ای کریم پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْبَحَانَكَ يَا مَلِكُ تَعَالَى يَا مَالِكُ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی ای پادشاه برتری تو ای مالک پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْبَحَانَكَ يَا قُدُّوسُ تَعَالَى يَا سَلَامُ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی ای مبرا از هر عیب برتری تو ای سلامت بخش پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْبَحَانَكَ يَا مُؤْمِنُ تَعَالَى يَا مُهَمِّمُ

أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی ای امان بخش برتر آمدی ای نگهبان پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبِّحانَكَ یا عَزِيزُ تَعَالَیَتْ یا جَبَارُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، متزهی ای نیرومند برتر آمدی ای با جبروت و عظمت پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبِّحانَكَ یا مُتَكَبِّرُ تَعَالَیَتْ یا مُتَجَبِّرُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، متزهی ای دارای بزرگی و کبریاء برتر آمدی ای صاحب جلال و شوکت پناه ده ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۹۵ سُبِّحانَكَ یا خالقُ تَعَالَیَتْ یا بارِئُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، ما را از آتش ای پناه ده متزهی ای آفریننده برتر آمدی ای پدید آرنده پناه ده سُبِّحانَكَ یا مُصَوَّرُ تَعَالَیَتْ یا مُقَدَّرُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، ما را از آتش ای پناه ده متزهی ای صورت ده برتر آمدی ای اندازه گیر کارها پناه ده سُبِّحانَكَ یا هادی تَعَالَیَتْ یا باقی أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، ما را از آتش ای پناه ده متزهی ای راهنمای برتر آمدی ای باقی پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبِّحانَكَ یا وَهَابُ تَعَالَیَتْ یا تَوَابُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، متزهی ای بخشنده برتر آمدی ای تو به پذیر پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبِّحانَكَ یا فَتَّاحُ تَعَالَیَتْ یا مُرْتَأْعُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، متزهی ای گشاینده برتر آمدی ای آسایش بخش پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبِّحانَكَ یا سَيِّدِي تَعَالَیَتْ یا رَقِيبُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، متزهی ای آفای من برتری تو ای سرور من پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبِّحانَكَ یا قَرِيبُ تَعَالَیَتْ یا رَقِيبُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، متزهی تو ای نزدیک برتر آمدی ای آغاز کن آفرینش برتر آمدی ای بازگرداننده پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبِّحانَكَ یا مُبِيدِي تَعَالَیَتْ یا مُعِيدُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، متزهی ای آغاز کن آفرینش برتر آمدی ای پسندیده برتر آمدی ای ستدوده پناه ده ما را از آتش ای پناه ده ادعیه و آداب تَعَالَیَتْ یا مَجِيدُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، متزهی ای پسندیده برتر آمدی ای ستدوده پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبِّحانَكَ یا غَفُورُ تَعَالَیَتْ یا شَكُورُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، متزهی ای آمرزنده برتر آمدی ای پاداش ده سپاسگزاران پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبِّحانَكَ یا شَاهِدُ تَعَالَیَتْ یا شَهِيدُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، متزهی ای شاهد برتری تو ای گواه پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبِّحانَكَ یا حَنَانُ تَعَالَیَتْ یا مَنَانُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، متزهی تو ای بسیار مهربان برتری تو ای نعمت بخش پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبِّحانَكَ یا باعِثُ تَعَالَیَتْ یا وَارِثُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، متزهی تو ای برانگیزنده برتری تو ای ارث بر جهانیان پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبِّحانَكَ یا مُمْحَى تَعَالَیَتْ یا مُمِيتُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، متزهی تو ای زنده کننده برتری تو ای میراننده پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبِّحانَكَ یا شَفِيقُ تَعَالَیَتْ یا رَفِيقُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، متزهی تو ای مهربان برتری تو ای رفیق پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبِّحانَكَ یا أَئِيسُ تَعَالَیَتْ یا مُونِسُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، متزهی تو ای همدم برتری تو ای مونس پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبِّحانَكَ یا جَلِيلُ تَعَالَیَتْ یا جَمِيلُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، متزهی تو ای شوکتمند برتری تو ای دارای جمال و زیبایی پناه ده ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۹۷ سُبِّحانَكَ یا حَبِيرُ تَعَالَیَتْ یا بَصِيرُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، متزهی تو ای آگاه برتری تو ای بینای به کارها پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبِّحانَكَ یا حَفِيُّ تَعَالَیَتْ یا مَلِئُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، متزهی تو ای نیاز مطلق پناه ده ما را از سُبِّحانَكَ یا مَعْبُودُ تَعَالَیَتْ یا مَوْجُودُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، متزهی ای معبد حقیقی برتر آمدی ای موجود بالذات پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبِّحانَكَ یا عَفَارُ تَعَالَیَتْ یا قَهَّارُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، متزهی ای آمرزش پیشه برتری تو ای دارای قهر و سطوت پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبِّحانَكَ یا مَذْكُورُ تَعَالَیَتْ یا مَشْكُورُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، متزهی تو ای یاد شونده برتری تو ای سپاس دارنده پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبِّحانَكَ یا جَوَادُ تَعَالَیَتْ یا مَعَادُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، متزهی تو ای بخشنده برتری تو ای پناهگاه پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبِّحانَكَ یا جَمَالُ تَعَالَیَتْ یا جَلَلُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، متزهی تو ای (اصل هر) زیبایی برتری تو ای (بخشنده هر) بزرگواری پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبِّحانَكَ یا سَابِقُ تَعَالَیَتْ یا رَازِقُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، متزهی تو ای سبقت گیرنده برتری تو ای روزی دهنده پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبِّحانَكَ یا صَادِقُ تَعَالَیَتْ یا فَالُّقُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ یا مُجِيرُ، متزهی تو ای راست گفتار برتری تو ای شکافنده پناه ده ما را از آتش ای پناه ده ادعیه و آداب حرمین شریفین،

ص: ۹۸ سُبْحَانَكَ يَا سَمِيعُ تَعَالَى يَا سَرِيعُ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای شناور برتری تو ای شتابنده (در اجابت) پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا رَفِيعُ تَعَالَى يَا بَدِيعُ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای بلند مرتبه برتری تو ای آفریننده پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا فَعَالُ تَعَالَى يَا مُتَعَالُ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای کننده (آنچه بخواهی) برتری تو ای والامربه پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا قاضِي تَعَالَى يَا رَاضِي يَا أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای داور برتری تو ای راضی پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا قَاهِرٌ تَعَالَى يَا طَاهِرٌ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای چیره بر خلق برتری تو ای پاکیزه پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا عَالِمٌ تَعَالَى يَا حَاكِمٌ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای دانا برتری تو ای حکمران پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا دَائِمٌ تَعَالَى يَا قَائِمٌ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای جاویدان برتری تو ای قیام کننده به امور خلق پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا عَاصِمٌ تَعَالَى يَا قَاسِمٌ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای نگهدار برتری تو ای قسمت کننده روزی پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا غَنِيٌّ تَعَالَى يَا مُغْنِيٌّ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای بی نیاز برتری تو ای بی نیاز کننده پناه ده ما را از آتش ای پناه ده ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۹۹ سُبْحَانَكَ يَا وَفِيٌّ تَعَالَى يَا قَوْيٌّ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای وفادار برتری تو ای نیرومند پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا کَافِيٌّ تَعَالَى يَا شَافِيٌّ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای کفایت کننده برتری تو ای شفادهنده پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا مُقَدَّمٌ تَعَالَى يَا مُؤَخِّرٌ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای مقدم دارنده برتری تو ای عقب‌انداز پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا أَوَّلٌ تَعَالَى يَا آخِرٌ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای اول برتری تو ای آخر پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا ظَاهِرٌ تَعَالَى يَا بَاطِنٌ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای پیدا برتری تو ای ناییدا پناه ده ما را از آتش ای سُبْحَانَكَ يَا رَجَاءٌ تَعَالَى يَا مُرْتَجَىٰ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای امید برتری تو ای مایه امیدواری پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا ذَا الْمَنَّ تَعَالَى يَا ذَا الْطَوْلِ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا متزهی تو ای صاحب نعمت برتری تو ای صاحب احسان پناه ده ما را از آتش ای مُجِيرُ، سُبْحَانَكَ يَا حَوْيٌّ تَعَالَى يَا قَيُومٌ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، پناه ده، متزهی تو ای زنده برتری تو ای پاینده پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا وَاحِدُ تَعَالَى يَا أَحَدُ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای یگانه برتری تو ای یکتا پناه ده ما را از آتش ای پناه ده ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۰۰ سُبْحَانَكَ يَا سَيِّدُ تَعَالَى يَا صَمَدُ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای آقا برتری تو ای بی نیاز پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا قَدِيرٌ تَعَالَى يَا كَبِيرٌ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای توانا برتری تو ای بزرگ پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا وَالِيٌّ تَعَالَى يَا مُتَعَالٍ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای حکمران برتری تو ای والامقام پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا عَلِيٌّ تَعَالَى يَا أَعْلَى أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای والا برتری تو ای والاتراز همه پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا وَلِيٌّ تَعَالَى يَا مَوْلَى أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای صاحب اختیار برتری تو ای سرور پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا ذَارِيٌّ تَعَالَى يَا بَارِئٌ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای آفریننده برتری تو ای پدید آرنده پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا خَاطِفٌ تَعَالَى يَا رَافِعٌ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای پایین آورنده برتری تو ای بالا-برنده پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا مُقْسِطٌ تَعَالَى يَا جَامِعٌ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای به انصاف رفقار کننده برتری تو ای گردآورنده پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا مُعِزٌّ تَعَالَى يَا مُذْلُّ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای عزت بخش برتری تو ای ذلت بخش پناه ده ما را از آتش ای پناه ده ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۰۱ سُبْحَانَكَ يَا حَافِظٌ تَعَالَى يَا حَفِيفٌ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای نگهدار پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا قَادِرٌ تَعَالَى يَا مُقْتَدِرٌ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای توانا برتری تو ای باقتدار پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا عَلِيٌّمٌ تَعَالَى يَا حَلِيمٌ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای دانا برتری تو ای بردبار پناه ده ما را از آتش ای سُبْحَانَكَ يَا حَكْمٌ تَعَالَى يَا حَكِيمٌ أَجِزْنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای داور برتری تو ای فرزانه پناه ده ما را از آتش ای پناه ده

سُبْحَانَكَ يَا مُعْطِيَ تَعَالَىٰ يَا مَائِعُ أَجِرُنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای عطا ده برتری تو ای مانع از عطا پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا ضَارُّ تَعَالَىٰ يَا نافعُ أَجِرُنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای زیان رسان برتری تو ای سودرسان پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا مُجِيبُ تَعَالَىٰ يَا حَسَيْبُ أَجِرُنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای اجبات کننده برتری تو ای حسابگر پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا عَادِلٌ تَعَالَىٰ يَا فَاصِلٌ أَجِرُنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای دادگر برتری تو ای جدا کننده پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا لَطِيفُ تَعَالَىٰ يَا شَرِيفُ أَجِرُنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای مهربان برتری تو ای شریف پناه ده ما را از آتش ای پناه ده ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۰۲ سُبْحَانَكَ يَا رَبُّ تَعَالَىٰ يَا حَقُّ أَجِرُنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای پروردگار برتری تو ای ثابت پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا مَاجِدٌ تَعَالَىٰ يَا وَاحِدُ أَجِرُنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای گرامی برتری تو ای یگانه پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا عَفْوُ تَعَالَىٰ يَا مُمْتَقِمٌ أَجِرُنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای باگذشت برتری تو ای انتقام کش پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا وَاسِعٌ تَعَالَىٰ يَا مُوَسَّعٌ أَجِرُنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای وسیع رحمت برتری تو ای گشايش بخش پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا رَوْفُ تَعَالَىٰ يَا عَطُوفٌ أَجِرُنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای مهروز برتری تو ای با عطفت پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا فَرِدٌ تَعَالَىٰ يَا وِتْرٌ أَجِرُنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای یگانه برتری تو ای تک و تنها پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا مُقِيتٌ تَعَالَىٰ يَا مُحِيطٌ أَجِرُنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای حافظ و نگهبان برتری تو ای محیط بر هر چیز پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا وَكِيلٌ تَعَالَىٰ يَا عَيْدُلٌ أَجِرُنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای وکیل برتری تو ای سراسر عدل و داد پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا مُبِينٌ تَعَالَىٰ يَا مَبِينٌ أَجِرُنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای آشکار کننده برتری تو ای ثابت سستی ناپذیر پناه ده ما را از آتش ای پناه ده ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۰۳ سُبْحَانَكَ يَا بَرٌّ تَعَالَىٰ يَا وَدُودٌ أَجِرُنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای نیکوکار برتری تو ای بسیار مهربان پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا رَشِيدٌ تَعَالَىٰ يَا مُرِشدٌ أَجِرُنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای ارشاد کننده برتری تو ای رهنمون پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا نُورٌ تَعَالَىٰ يَا مُنَورٌ أَجِرُنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای نور برتری تو ای روشنی بخش پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا نَصِيرٌ تَعَالَىٰ يَا نَاصِرٌ أَجِرُنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای یاور برتری تو ای یاری ده پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا صَبُورٌ تَعَالَىٰ يَا صَابِرٌ أَجِرُنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای بردار برتری تو ای شکیبا پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا مُحْصَنٌ تَعَالَىٰ يَا مُنْشَئٌ أَجِرُنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای شمارنده برتری تو ای ایجاد کننده پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا سُبْحَانُ تَعَالَىٰ يَا دَيَانٌ أَجِرُنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای متزهی برتری تو ای کیفر ده پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا مُغِيثٌ تَعَالَىٰ يَا غَيْاثٌ أَجِرُنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای فریادرس برتری تو ای دادرس پناه ده ما را از آتش ای پناه ده سُبْحَانَكَ يَا فاطِرٌ تَعَالَىٰ يَا حَاضِرٌ أَجِرُنَا مِنَ النَّارِ يَا مُجِيرُ، متزهی تو ای آفریننده برتری تو ای حاضر پناه ده ما را از آتش ای پناه ده ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۰۴ سُبْحَانَكَ يَا ذَا الْعَزَّ والْجَمَالِ تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَبَرُوتِ وَالْجَلَلِ، متزهی تو ای صاحب عزت و زیبایی بزرگی تو ای صاحب جبروت و جلال سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ، متزهی تو معبدی جز تو نیست «متزهی تو و همانا من از ستمگرانم فاستجينا له و نجيناه مِنَ الْعَمَّ وَكَذِلِكَ تُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ، وَصَلَّىٰ پس مستجاب کردیم دعای او (یعنی یونس) را و او را از اندوه نجاتش دادیم و این چنین مؤمنین را نجات بخشمیم» و درود اللہ علی سیدنا محمد وآلہ اجمعین، والحمد لله رب العالمین، خدا بر آفای ما محمد و آلش همگی و ستایش خاص پروردگار جهانیان است و حسین بن اللہ ونعم الوکیل، ولا ح Howell ولا قوّةٌ إِلَّا بِاللّهِ الْعَلِیٰ و خدا ما را بس است و او نیکو وکیلی است و جنبش و نیرویی نیست جز به خدای والای العظیم. بزرگ. ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۰۵

مرحوم شیخ کفعمی در بلدان‌الأمین دعایی از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام روایت کرده که هر محزون و گرفتار و ترسانی آنرا بخواند، حق تعالی او را فرج کرامت فرماید، و آن دعا این است: «یا عِمَادَ مَنْ لَا عِمَادَ لَهُ، وَيَا ذُخْرَ مَنْ لَا ذُخْرَ لَهُ، وَيَا سَيِّدَ مَنْ لَا سَيِّدَ لَهُ، وَيَا غَيْاثَ مَنْ لَا غَيْاثَ لَهُ، وَكَفِيلَ مَنْ لَا كَفِيلَ لَهُ، وَيَا عَزَّزَ مَنْ لَا عَزَّزَ لَهُ، وَيَا كَتَرَ مَنْ لَا كَتَرَ لَهُ، وَيَا عَزَّ مَنْ لَا عَزَّ لَهُ، یا كَرِيمَ الْعَفْوِ، یا وَائِي گنج آن کس که گنجی ندارد و ای عزت آن کس که عزتی ندارد ای بزرگوار گذشت ای حسن التَّجَاؤزِ، یا عَوْنَ الْضُّعْفَاءِ، یا كَتْرُ الْفُقَرَاءِ، یا عَظِيمَ نیکو در گذر ای یار ناتوانان ای گنج بی نوایان ای بزرگ الرَّجَاءِ، یا مُنْقَذَ الْعَرْقَی یا مُنْجِی الْهَلْکَی یا مُحْسِنٌ یا مُجْمِلٌ امید من ای نجات‌دهنده غریقان ای رهاننده هلاک‌شد گان ای احسان کننده ای نیکو کار ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۰۶ یا مُنْعَمٌ یا مُفْضِلٌ، أَنْتَ الَّذِي سَيَجِدُ لَكَ سَيِّدُ الْلَّهِيْلِ وَنُورُ النَّهَارِ ای نعمت‌بخش ای زیاده‌بخش تویی که سجده (و خصوص) کرد برایت سیاهی شب و روشنی روز وَضُوءُ الْقَمَرِ وَشَعَاعُ الشَّمْسِ وَحَفِيفُ الشَّجَرِ وَدَوْيُ الْمَاءِ، یا و تابش ماه و پرتو خورشید و صدای درخت و صدای مخصوص آب ای اللَّهُ یا اللَّهُ یا اللَّهُ، لا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، وَحَدَّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، یا رَبَّاهُ خدا ای خدا ای خدا معبودی نیست جز تو خدای یگانه ای که شریکی برایت نیست پروردگارا یا اللَّهُ، صَلَ عَلَیْ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَافْعُلْ بِنَا مَا أَنْتَ أَهْلُهُ». ای خدا درود فrstت بر محمد و آل محمد و انجام ده درباره ما آنچه را تو شایسته آنی.» پس هر چه حاجت داری طلب کن.

دعای فرج

مرحوم کفعمی در کتاب «مصاح» دعایی نقل کرده و فرموده است: این دعا را امام هادی علیه السلام به «یَسَعَ بن حمزه قمی» تعلیم داد، و فرمود که آل محمد صلی الله علیه و آله هنگام پیش آمدن بلاها و مواجهه با دشمنان و خوف از خطر و فقر این دعا را می‌خوانند، و برای اینمی مفید می‌باشد. و این دعا، از دعاهای صحیفه سجادیه است: ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۰۷: «یا مَنْ تُحَيِّلُ بِهِ عَقْدَ الْمَكَارِ، وَيَا مَنْ يُفْتَأِلِيهِ حَدُّ الشَّدَادِ، وَيَا «ای که گشوده شود بوسیله او گره گرفتاریها و ای که شکسته شود بوسیله او تندي سختیها و ای مَنْ يُلْتَمِسْ مِنْهُ الْمَخْرُجُ إِلَى رَوْحِ الْفَرْجِ، ذَلِكَ لِقُدْرَتِكَ که از او خواهش شود برای رهایی یافتن (از غمها و آمدن) بسوی فضای روح بخش گشایش، کارهای دشوار در برابر قدرت الصِّعَابُ، وَتَسْبِيْثُ بِلُطْفِكَ الْأَسْيَابُ، وَجَرِي بِقُدْرَتِكَ الْقَضَاءُ، آسان گشته و اسباب و وسائل به سبب لطف تو فراهم گشته و قضا و قدر به قدرت جاری گشته و مَضْتُ عَلَیِ إِرَادَتِكَ الْأَشْيَاءُ، فِهِي بِمَسِّيَّتِكَ دُونَ قَوْلِكَ وَهُمَّهِ چیز برطبق اراده تو گذشته است پس تمام چیزها به محض اراده تو بدون اینکه نیازی به گفتن مُؤْتَمِرٌ، وَبِإِرَادَتِكَ دُونَ نَهِيِّكَ مُنْزَرٌ، أَنْتَ الْمَدْعُوُ بِاَشَدِ مطیع و فرمانبردارند و به محض ارادهات بدون احتیاج به نهی و بازداشتند تویی که برای رفع دشواریها لِلْمُهَمَّاتِ، وَأَنْتَ الْمُفْزَعُ فِي الْمُلِمَّاتِ، لا- یَنْدِفعُ مِنْهَا إِلَّا مَا خوانند و تویی پناهگاه در سختیها دور نشود از آن سختیها مگر آنچه دَفَعَتْ، وَلَا يَنْكَسِفُ مِنْهَا إِلَّا مَا كَشَفَتْ، وَقَدْ نَزَلَ بِيْ یا رَبِّ ما رَا که تو دو رکنی و برطرف نگردد چیزی از آنها مگر آنچه را تو برطرف کنی و براستی ای پروردگار من چیزی بر من رسیده قَدْ تَكَادَنِي ثُقْلُهُ، وَاللَّمَ بِيْ مَا قَدْ بَهَظَنِي حَمْلُهُ، وَبِقُدْرَتِكَ أُورَدَتُهُ که سنگینی آن را به زحمت انداده و وارد شده بر من آنچه به دوش کشیدنش و امانده‌ام کرده و البته به نیروی خودت آنرا بر عَلَیَّ، وَبِسِّيْلَطَانِكَ وَجَهَتَهُ إِلَيَّ، فَلَا مُصْدِرَ لِمَا أُورَدَتَ، وَلَا من وارد کردنی و به سلطنت وقدرت خویش آنرا متوجه من کردی پس آنچه را تو فرستادی باز گرداننده برایش نیست و آنچه را تو ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۰۸ صارِفَ لِمَا وَجَهْتَ، وَلَا فَاتِحَ لِمَا أَغْلَقْتَ، وَلَا مُغْلِقَ لِمَا مَتَوَجَّهَ إِلَيْهِ ساخته‌ای بر گرداننده ندارد و آنچه را تو گشاینده ندارد و آنچه را تو گشودی کشش فَتَحَتْ، وَلَا مُبِيْسَرَ لِمَا عَسَرَتْ، وَلَا ناصِرَ لِمَنْ خَذَلَتْ، فَصَلِّ نتواند بست و آنچه را تو دشوار سازی آسان کننده ندارد و آن کس را که تو خوارکنی یاور برایش نیست پس درود فrstت عَلَیْ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاقْبَحْ لَيْ یا

رب باب الفرج بطلک، واکسیز بر محمد و آش و بگشا به فضل خود پروردگارا بر من در گشايش را و قدرت تسلطی را که عنی سلطان‌الله‌م بحقولک، وألئی حُشَنَ النَّظَرِ فِيمَا شَكُوتُ، اندوه و غم بر من پیدا کرده به نیروی خود درهم شکن و خوشبینی خودت را در آنچه شکوه کردم به من عنایت کن و أَدِقْنِي حَلَامَةَ الصُّنْعِ فِيمَا سَأَلْتُ، وَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً و شیرینی رفتارت را درباره خواسته‌ام به من بچشان و از نزد خویش رحمت و گشايش و فرجا هنیا، واجعل لی من عنیدک محرجا و حیا، ولا تشغلى گوارایی به من بخش و هم از نزد خود راه چاره فوری برایم قرار ده و سرگرم مکن بالاهتمام عن تعاهید فروضه ک و اشتغال سنتک، فقد ضمیقت به اهمیت دادن به گرفتاریهای دنیا از انجام واجبات و بکار بستن سنتهای دستورات زیرا که براستی ای پروردگار من لمانز لی یا رب ذرعاً، وَامْتَلَأْتُ بِحَمْلِ مَا حَيَدَثَ عَلَى هَمَّا، سینه‌ام از این پیش‌آمدی که برایم کرده تنگ شده و برای تحمل این حادثه سرتا پاییم را اندوه گرفته وَأَنْتَ الْفَادِرُ عَلَى كَشْفِ مَا مُنِيتُ بِهِ، وَدَفْعَ مَا وَقَعَتْ فِيهِ، و تو بر دفع آنچه بدان گرفتار شده‌ام و برطرف کردن آنچه بدان درافتاده‌ام توانایی ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۰۹ فافعل بی ذلک و إن لم أَسْتَوْجِهْ مِنْکَ، يا ذا العرش العظیم وذا پس تو این کار را درباره من بکن اگرچه من سزاوار این محبت تو نیستم ای صاحب عرش عظیم و دارنده المـنـکـرـیـمـ، فـأـنـتـ قـادـرـ یـأـرـحـمـ الرـاجـمـیـنـ، آـمـیـنـ رـبـالـعـالـمـیـنـ». نعمت بزرگ زیرا که تو توانایی ای مهربانترین مهربانها آمین رب العالمین».

دعای سریع الإجابة

مرحوم کفعمی در «مصابح» دعا‌ایی از حضرت امام موسی کاظم علیه السلام نقل کرده، و فرموده است: این دعا منزلتی عظیم دارد، و زود به اجابت می‌رسد. متن دعا چنین است: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَطْعُتُكَ فِي أَحْبَبِ الْأَشْيَاءِ إِلَيْكَ وَهُوَ التَّوْحِيدُ، «خدایا همانا من درمحبوبترین چیزها در نزد تو که عبارت از توحید و یگانگیت بود از تو پیروی کردم ولم اعتصک فی أَبْعَضِ الْأَشْيَاءِ إِلَيْكَ وَهُوَ الْكُفْرُ، فَاغْفِرْ لِي ما ودر مبغوض ترین چیزها در نزدت که عبارت از کفر بتو بود نافرمانیت نکردم پس آنچه دراین میان است بینهما یا من إِلَيْهِ مَفْرِی، آمنی مِمَّا فَرِعْتُ مِنْهُ إِلَيْكَ. اللَّهُمَّ اغْفِرْ ازْگَناهَانِمْ بِيَامِرَزْ ای که بسوی اوست گریزگاه من، مرالاز آنچه به خاطر آن بسویت پناه آوردم امان بخش خدایا بیامرز ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۱۰ لی الکثیر مِنْ مَعَاصِيكَ، وَاقْبُلْ مِنِي الْيِسِيرَ مِنْ طاعِتكَ، يا گناهان بسیارم را و پیذیر از من طاعت اندکم را ای عَدِيَّتِي دُونَ الْعِيدَدِ، وَبِاِرْجَائِي وَالْمُعْتَمِدِ، وَبِاِكْهَفِي وَالسَّنَدِ، ذخیره در مقابل سایر ذخیره‌ها و ای مایه امید و تکیه‌گاه من و ای پناهگاه و نگهبانم ویا واحد یا أحد، یا قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ، اللَّهُ الصَّمَدُ، لَمْ يَلِدْ وَلَمْ و ای یگانه یکتا ای آنکه دروصف خود به پیغمبرت گفتی بگو او خدای یکتا است خدا بی نیاز است، نزاید یولمده، ولم یکن له کفواً أحد، اسئلک بحقی من اصی طفیتیه من و نه زاییده شده و نیست برایش همتا و مانندی، از تو می خواهم به حق آنانکه از میان خلق خود آنها را خلقلک، ولم تجعل فی خلقلک مثلمهم أحداً، أَنْ تُصَبِّلَى عَلَى بِرْگَزِيدِی و در خلق خود یچکس را مانند ایشان نکردي که درود فرستی بر محمد و آله، وَأَنْ تَفْعَلَ بِی ما أَنْتَ أَهْلُهُ. اللَّهُمَّ إِنِّی أَشَأْلُکَ مُحَمَّدَ وَآلَ او و درباره من انجام دهی آنچه را تو شایسته آنی خدایا از تو می خواهم بالْخَدَائِيَّةِ الْكَبِيرِ وَالْمُحَمَّدِيَّةِ الْبَيْضَاءِ، وَالْعَلْوَيَّةِ الْعَلِيِّ، به حق مقام وحدانیت و یکتایی بزرگ خودت و به مقام محمدی آن مقام تابنده و به مقام علوی آن مقام والا و بجمعیع ما احتججت به علی عبادک، وَبِالإِسْمِ الَّذِي حَجَبَتْهُ و به تمام حجتهای خود بر بندگانت و به حق آن نامی که از خلق خود عن خلقلک، فَلَمْ يَخْرُجْ مِنْکَ إِلَيْكَ، صل علی مُحَمَّدَ وَآلَهُ، پنهان داشتی که اظهار نشود از تو مگر بخودت که درود فرستی بر محمد و آل محمد ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۱۱ واجعل لی من امری فرجا و محرجا، وَأَرْزُقْنِی مِنْ حَيْثُ أَحْتَسِبُ و برای من در کارم گشايش و راه نجاتی قرار دهی و به من روزی دهی از آنجا که گمان وَمَنْ حَيْثُ لَا أَحْتَسِبُ، إِنَّكَ تَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ. دارم و از آنجا که گمان ندارم که تو روزی دهی هر که را بخواهی بی حساب».

«اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا تَوْفِيقَ الطَّاعَةِ، وَبُعْدَ الْمَعْصِيَةِ، وَصِدْقَ الْبَيِّنَةِ، خَدَايَا روزی ما کن توفیق اطاعت و دوری از گناه و صدق و صفائ در نیت و عرفان الحرماء، وَأَكْرِمنَا بِالْهُدَى وَالإِسْتِقَامَةِ، وَسَدِّدْ أَلْسِنَتَنَا و شناختن آنچه حرمتش لازم است و گرامی دار ما را بوسیله هدایت شدن و استقامت و استوار کن زبانهای ما را بالصواب والحكمة، وَأَمْلَأْ قُلُوبَنَا بِالْعِلْمِ وَالْمَعْرِفَةِ، وَطَهَرْ به درستگویی و حکمت و لبریز کن دلهای ما را از دانش و معرفت و پاک کن بُطُونَنَا مِنَ الْحَرَامِ وَالشَّبَهَةِ، وَأَكْفُفْ أَيْدِيَنَا عَنِ الظُّلْمِ وَالسَّرَّقَةِ، اندرون ما را از غذاهای حرام و شبههناک و بازدار دستهای ما را از ستم و دزدی و اغضض ابصارنا عن الفجور والخیانه، وَاسْدُدْ أَسْمَاعَنَا عَنْ و پیوشان چشمان ما را از هرزگی و خیانت و بیند گوشهای ما را از شنیدن سخنان ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۱۲ اللَّغُو وَالْغَيْبَةُ، وَتَفَضَّلْ عَلَى عُلَمَائِنَا بِالْزُّهْدِ وَالنَّصْيَحَةِ، وَعَلَى يَهُودَه وَغَيْبَتِه وَتَفَضَّلْ فَرْمَا بِرِعْلَمَائِي ما به پارسایی و خیرخواهی کردن و بر المعلمین بالجهد والراغبَهُ، وَعَلَى الْمُسْتَعِينِ بِالْأَبْيَاعِ دانش آموزان به کوشش داشتن و شوق و بر شنوندگان به پیروی کردن و الموعظَهُ، وَعَلَى مَرْضَى الْمُسْتَلِمِينِ بِالشَّفَاءِ وَالرَّاحَةِ، وَعَلَى وَبَنْدَ گرفتن و بر بیماران مسلمان به بهبودی یافتن و آسودگی و بر مؤتاهم بالرَّأْفَةِ وَالرَّحْمَةِ، وَعَلَى مَشَائِخِنَا بِالْوَقَارِ وَالسَّكِينَةِ، مردگان آنها به عطفت و مهربانی کردن و بر پیرانمان به وقار و سنگینی وَعَلَى الشَّبَابِ بِالْإِنْيَاهِ وَالْتَّوْيَةِ، وَعَلَى النِّسَاءِ بِالْحَيَاءِ وَالْعَفَفَةِ، و بر جوانان به بازگشت و توبه و بر زنان به شرم و عفت وَعَلَى الْأَغْنِيَاءِ بِالتَّوَاضُعِ وَالسَّعَيْهِ، وَعَلَى الْفَقَرَاءِ بِالصَّبَرِ و بر توانگران به فروتنی و بخشش کردن و بر مستمندان به شکیبایی و القناعیه، وَعَلَى الْغُزَاؤِ بِالنَّصِيرِ وَالْغَلَبَةِ، وَعَلَى الْأَسَرِ رَاءُ و قناعت و بر پیکار کنندگان به یاری و پیروزی و بر اسیران بالخلاص و الرَّاحَةِ، وَعَلَى الْأُمَرَاءِ بِالْعَدْلِ وَالشَّفَقَةِ، وَعَلَى به رهایی یافتن و آسودگی و بر زمامداران به عدالت داشتن و دلسوزی و بر الرَّعِيَّةِ بِالْأَنْصَافِ وَحُسْنِ الْسَّيِّرِ، وَبَارِكْ لِلْحَجَاجِ وَالْزُّوَّارِ فِي ملت به انصاف و خوشرفتاری و برکت ده برای حاجیان و زائران در ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۱۳ الْرَّادِ وَالنَّفَقَةِ، وَاقْضَ مَا أُوجِبَتْ عَلَيْهِمْ مِنَ الْحِجَّةِ وَالْعُمْرَةِ، توشه و خرجی و به انجام رسان آنچه را بر ایشان واجب کردی از اعمال حج و عمره بفضلِ ملک و رَحْمَتِكَ يا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ». بوسیله فضل و رحمت خودت ای مهربانترین مهربانان».

مناجات شعبانیه

دعایی است سرشار از مضامین عرفانی و بلند، و این دعا از «ابن خالویه» روایت شده است. وی گفته است: این مناجات حضرت امیرالمؤمنین و دیگر امامان معصوم علیهم السلام بوده، و آنان بر خواندن این دعا در ماه شعبان مداومت می کردند. و بدین جهت بزرگان دین، مانند حضرت امام خمینی قدس سره به این مناجات علاقه خاصی داشتند. خواندن این مناجات، با مفاهیم عالیه‌ای که دارد برای هر وقتی که انسان حضور قلب و توجه داشته باشد مناسب است. «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاسْمَعْ دُعَائِي إِذَا خَدَايَا درود فrst بر محمد و آل محمد و بشنو دعايم را هنگامي که ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۱۴ ذَعُوتُكَ وَاسْمَعْ نِتَدَائِي إِذَا نَادَيْتُكَ، وَأَقْبِلْ عَلَيَّ إِذَا نَاجَيْتُكَ، فَقَدْ تُوْرِخَوْنَمْ وَبَشَنُو صَدَائِيْمْ را هر گاه تو را صدا زنم و رو به من کن هرگاه با تو راز گویی زیرا هر بیتِ ایشیک، وَوَقَفْتُ بَيْنَ يَدَيْكَ، مُسْتَكِينًا [میشستکینا] لَكَ مُنْصَرٌ عَلَيْهِ من به سوی تو گریختم و پیش رویت ایستادم در حال بیچارگی و فروتنی به درگاهتِ ایشیک، راجیاً لِمَالَدِيَّكَ ثَوَابِيِّ، وَتَعَلَّمُ مَا فِي نَفْسِيِّ، وَتَخْبِرُ حَاجَتِيِّ، وَامیدوارم ثوابم را که در پیش تو است و تو آنچه را من در دل دارم می دانی و حاجتم را آگاهی و تعریف ضمیری، وَلَا يَخْفِي عَلَيْكَ أَمْرًا مُنْقَلِبِي وَمَثْوَيِّ، وَما و از نهادم باخبری و سرانجام کار و سرمنزل من بر تو روشن است و نیز آنچه را ارید اُن ابیدی به مِنْ مَنْطِقِی وَأَتَقْوَهُ بِهِ مِنْ طَلَبَتِی، وَأَرْجُوهُ می خواهم از گفتارم بدان لب گشایم و آن طلبی را که می خواهم به زبان آرم و امید آن را برای لعائیه اُمری، وَقَدْ جَرَتْ مقادیرِکَ عَلَى يَسَيِّدِی فِيمَا يَكُونُ مِنِي سرانجام کارم دارم، ای آقای من مقدرات تو بر من جاری گشته در آنچه از من تا إلی آخر

عُمْرِی مِنْ سَيِّرِ بَرَتِی وَ عَلَانِیتِی، وَبِئِدِکَ لَا يَبِدِ عَیْرِکَ آخر عمر سر زند چه از کارهای پنهانم و چه آشکارم و بدست تو است نه به دست دیگری کم زیادتی و نفقةٍ وَضَرَرٍ، إِلَهِی إِنْ حَرَمْتَنِی فَمَنْ ذَا الَّذِی وَزِیادَ شَدَنَ وَ سُودَ وَ زیانَ من خدایا اگر تو مرا محروم کنی پس کیست که یَرْزُقُنِی، وَإِنْ حَمَدَتْنِی فَمَنْ ذَا الَّذِی يَنْصُرُنِی، إِلَهِی أَعْیوْذُ بِیکَ روزیم دهد و اگر تو خوارم کنی پس کیست که یاریم دهد خدایا پناه برم به تو ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۱۵ مِنْ عَصِیَکَ وَ حُلُولِ سَخْطِکَ، إِلَهِی إِنْ كُنْتُ غَیْرَ مُسْتَأْهِلٍ از خشمت و فروریختن عذابت خدایا اگر من شایستگی لِرَحْمَتِکَ فَأَنْتَ أَهْلٌ أَنْ تَجُودَ عَلَى بِفَضْلِ سَعْتِکَ، إِلَهِی كَائِنِی رحمت تو را ندارم ولی تو شایسته آنی که از زیاده بخششت به من احسان کنی خدایا خود را چنان می‌نگرم که گویا نفسيٰ واقفهٰ بَیْنَ يَدِیْکَ وَ قَدْ أَظَلَّهَا حُسْنُ تَوْكِلِی عَلَیْکَ، فَفَعَلْتَ در برابرت ایستاده و آن توکل نیکوبی که بر تو دارم بر سر من سایه افکنده و تو نیز آنچه را ما آنَّتْ أَهْلُهُ وَ تَغَمَدْتَنِی بِعْفُوكَ، إِلَهِی إِنْ عَفَوْتَ فَمَنْ أُولَی مِنْکَ شایسته آنی درباره من انجام و مرا در سراپرده عفو خویش پوشانده‌ای خدایا اگر بگذری پس کیست که از تو بدين بِذَلِکَ، وَإِنْ كَانَ قَدْ دَنَا اجْلِی وَ لَمْ يُدْنِنِی مِنْکَ عَمَلِی، فَقَدْ جُرِثَ سزاوارتر باشد و اگر مرگ نزدیک شده و عمل مرا به تو نزدیک نکرده من جَعَلْتُ الْإِفَارَارِ بِالذِّنْبِ إِلَيْکَ وَ سَيْلَتِی، إِلَهِی قَدْ جُرِثَ عَلَیْهِ بِنَاصِحَّ قَرَارِ مِنْ دَهْمِ اقْرَارِ بَهْ وَ ادْعِیَهِ وَ آدَابِ حرمین شریفین که از تو بدين بِذَلِکَ، وَإِنْ كَانَ قَدْ دَنَا اجْلِی وَ لَمْ يُدْنِنِی مِنْکَ عَمَلِی، فَقَدْ جُرِثَ لَهَا، إِلَهِی لَمْ يَرُلْ سَتِمْ کردم در آن توجهی که بدان کردم پس واي بر او اگر نیامرزیش خدایا پیوسته بِرُکَ عَلَیَّ أَيَّامَ حَيَاَتِی، فَلَا تَقْطَعْ بِرُکَ عَنِی فِی مَمَاتِی، إِلَهِی در دوران زندگی نیکی تو بر من می‌رسد پس نیکیت را در هنگام مرگ نیز از من مگیر خدایا کَيْفَ آیَسُ مِنْ حُسْنِ نَظَرِکَ لَیْ بَعِيدَ مَمَاتِی، وَأَنْتَ لَمْ تُولِّنِی إِلَّا مِنْ چَكْوَنَهِ مَأْيُوسَ شَوْمَ از اینکه پس از مرگ مورد حسن نظر تو واقع گردم در صورتی که ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۱۶ الْجَمِيلَ فِی حَيَاَتِی، إِلَهِی تَوَلَّ مِنْ أَمْرِی مَا أَنْتَ أَهْلُهُ، وَعِيدَ عَلَیْ در دوران زندگیم جز به نیکی سرپرستیم نکردي خدایا سرپرستی کن کار مرا چنانچه تو شایسته آنی و توجه کن بر من بِفَضْلِکَ عَلَیْهِ مُذْنِبٌ قَدْ غَمَرَهُ جَهْلُهُ، إِلَهِی قَدْ سَتَرْتَ عَلَیَّ ذُنُوبًا به فضل خویش که همچون گنهکاری هستم که نادانیش سراپا او را فراگرفته خدایا براستی تو گناهانی را فِی الدُّنْیَا، وَأَنَا أَخْوَجُ إِلَى سُرْهَا عَلَیَّ مِنْکَ فِی الْأَخْرِی، إِلَهِی در دنيا بر من پوشاندی که من به پوشاندن آنها در آخرت محتاج ترم قد أَحْسِنْتَ إِلَیَّ إِذْ لَمْ تُظْهِرُهَا لِأَحَدٍ مِنْ عِبَادِکَ الصَّالِحِينَ، فَلَا با اینکه آشکارش نکردي برای هیچیک از بندگان شایسته‌ات پس تَفَضَّلْخِنِی يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَیْ رُؤُسِ الْأَشْهَادِ، إِلَهِی جُودُکَ بَسَطَ در روز قیامت در برابر دیدگان مردم مرا رسوا مکن خدایا جود و بخششت آرزویم را أَمَلِی، وَعَفْوُکَ أَفْضَلُ مِنْ عَمَلِی، إِلَهِی فَشِّرَنِی بِلِقَائِکَ يَوْمَ گَسْتَاخَ کرده و گذشت تو برتر است از عمل من خدایا مرا در آن روزی که میان بندگان داوری کنی تَقْضِیَ فِیهِ بَیْنَ عِبَادِکَ، إِلَهِی اعْتِدَارِی إِلَيْکَ اعْتِدَارَ مَنْ لَمْ به دیدارت مسروور ساز خدایا عذرخواهی من به درگاهت عذرخواهی کسی است که يَسْتَغْنِ عَنْ قَبْوِلِ عُذْرِهِ، فَاقْبِلْ عُذْرِی یا أَكْرَمْ مَنِ اعْتَدَرَ إِلَيْهِ بَیْنَ نِسْهَهُ از پذیرفتن عذرش پس عذر مرا پذیر ای بزرگوارترین کسی که گنهکاران به درگاهش الْمُسِيَّبُونَ، إِلَهِی لَا تَرَدَّ حَاجَتِی وَ لَا تُخِيبَ طَمَعِی، وَلَا تَقْطَعْ مَعْذِرَتَ خَوَاهِی کتند خدایا حاجتم را بازمگردان و طمع را به نومیدی مکشان و اميد و آرزویم را از ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۱۷ مِنْکَ رَجَائِی وَأَمَلِی، إِلَهِی لَوْ أَرَدْتَ هَوَانِی لَمْ تَهْيِدِنِی، وَلَوْ در گاهت قطع مفرما خدایا اگر خواری مرا خواسته بودی راهنماییم نمی‌کردي و اگر أَرَدْتَ فَصِيَحَتِی لَمْ تُعَافِنِی، إِلَهِی ما اُظْنَکَ تَرَدُّنِی فِی حَاجَةٍ قَدْ رسائیم را می‌خواستی تندرستیم نمی‌دادی خدایا گمان ندارم که مرا بازگردانی در مورد آفنتیت عُمْرِی فِی طَلَبِهَا مِنْکَ، إِلَهِی فَلَکَ الْحَمْدُ أَيَّدَا أَيَّدَا دَائِمًا حاجتی که عمر خویش را در خواستن آن از تو سپری کردم خدایا ستایش خاص تو است ستایش ابدی سَرْمِیدَا، يَرِيدُ وَلَا يَبِدُ كَمَا تُحِبُّ وَ تَرْضِی إِلَهِی إِنْ اَخْدُنِی جاویدان همیشگی که فرون شود ولی کم نگردد بدان نحو که دوستداری و خوشنوش شوی خدایا اگر مرا به جنایتم بِجُرمِی اَخْدُنِی اَخْدُنِی بِعْفُوكَ، وَإِنْ اَخْدُنِی بِذُنُوبِی اَخْدُنِی مأخوذ داری من هم تو را به عفوت بگیرم و اگر به گناهم بگیری من هم تو را به آمرزشت بِمَغْفِرَتِکَ، وَإِنْ اَذْخَلْتَنِی النَّارَ اَعْلَمْتَ أَهْلَهَا أَنَّی أُجِبَکَ، إِلَهِی إِنْ بَكِيرَم وَ اَكْرَمَ بَهْ دوزخم ببری بدوزخیان اعلام می‌کنم که من تو را دوست دارم خدایا اگر عمل من در کان صَيْغَرِ فِی جَنْبِ

طاعٰیتَكَ عَمَلِي، فَقَدْ كَبِرَ فِي جَنْبِ رَجَائِكَ كُنَار اطاعت از تو کوچک است ولی آرزویم در کنار امید تو أَمْلَى، إِلَهِي كَيْفَ أُنْقَلِبُ مِنْ عَنِيدَكَ بِالْعُخْيَيْهَ مَحْرُومًا، وَقَدْ كَانَ بَزْرَكَ اسْتَ خَدَايَا چَگُونَه من از پیش تو محروم برگردم با اینکه چنان حُشْنُ ظَنِّي بِجُودِكَ أَنْ تَقْلِيْنِي بِالنَّجَاهِ مَرْحُومًا، إِلَهِي وَقَدْ أَفْتَيْتُ حَسْنَ ظَنِّي مِنْ بَهْ جُود وَبَخْشَتْ داشتم كَه مَرَا مُورَد رَحْمَتْ خَوِيش قرار داده باز مَخواهِي گَرْدَانَدْ خَدَايَا مِنْ عَمَرْمِ رَا ادْعِيهِ وَآدَابْ حَرَمِين شَرِيفِين، ص: ۱۱۸ عُمَرِي فِي شَرَرِهِ السَّهْوِ عَنِكَ، وَأَبْلَيْتُ شَبَابِي فِي سَكْرَهِ التَّبَاعِيدِ در حرص غفلت از تو سپری کردم و جوانیم را در مستی دوری از تو از بینِ مِنْكَ، إِلَهِي فَلَمْ أَشْتَيْهَ ظُلْمَيْهِ أَيَامَ اغْتِرَارِي بِكَ وَرُوكُونِي إِلَى سَيْلِ بِرَدَمْ وَازِ اينِو خَدَايَا بِيدَار نَشَدَمْ در آن روزَگَاري كَه به کرم تو مغور بودم و به راه خشم تو سَيْخَطَكَ، إِلَهِي وَأَنَا عَبْدَكَ وَابْنُ عَبْدِكَ قَائِمْ يَيْنَ يَدِيْكَ، مُتَوَسِّلُ مَتَمَالِي گَشْتَه بُودَمْ خَدَايَا مِنْ بَنَدَهَ تو وَفَرْزَنَدْ بَنَدَه توام كَه در برابرت ایستاده و به وسیله کرم تو بِكَرَمِكَ إِلَيْكَ، إِلَهِي أَنَا عَبْدُ أَتَنْصَلُ إِلَيْكَ مِمَّا كُنْتُ اواجِهَكَ بِه در گاهت توسل جویم خَدَايَا مِنْ بَنَدَهَ هَسْتَمْ كَه مَيْخَاهِم از آلَودَگِي آنچه بَدَانْ با تو رو برو شَدَمْ مِنْ قَلَهِ اسْتِتَحْيَايِي مِنْ نَظَرِكَ، وَأَطْلُبُ الْعَفْوَ مِنْكَ، اذْ الْعَفْوُ نَعْتَ از بَيْ حِيَايِي خَوَدَمْ در پیش روی تو خود را پاک سازم و از تو گَذَشتْ مَيْخَاهِم زیرا گَذَشتْ وَصْف لِكَرَمِكَ، إِلَهِي لَمْ يَكُنْ لَيْ حَوْلَ فَأَنْقَلِبَ بِه عَنْ مَعْصِيَتِكَ إِلَيْهِ شَنَاسِيَيْهِ كَرم تو است خَدَايَا مِنْ آن نَيْرَويِي كَه بتوانم بوسیله آن خود را از نافرمانیت مَنْتَقَل سازم ندارم مَكْرَ در وَقْتِ اِنْقَطْعَتِي لِمَحَيَّتِكَ، وَكَمَا أَرَدْتَ أَنْ أَكُونَ كُنْتُ، فَشَكَرْتُكَ آن وقت كَه تو براي دوستیت بِيدَارَمْ كَنَى وَآن طور کَه خواهِي باشم پس تو را سپاس گَوَيِمْ كَه بِإِدْخَالِي فِي كَرَمِكَ وَلِتَطْهِيرِ قَلْبِي مِنْ أَوْسَاخِ الْعَفْلَهِ عَنِكَ، مَرَا در کرم خَوِيش دَاخِلَ كَرَدَي وَدَلَمْ رَا از چِركِيهِای بَيْ خَبَرِي وَغَفَلت از خَوِيش پاکِيزَه ساختِي إِلَهِي أَنْظُرْ إِلَيَّ نَظَرَ مِنْ نَادِيَتَهْ فَاجَابَكَ، وَاسْتَعْمَلْتُهْ بِمَعْوَنِتِكَ خَدَايَا بَه مِنْ بَنَگَر نَگَرِيَسْتَنْ كَسَى كَه او را خواندهِای و او پاسخت داده و به ياری خَوِيش به کارش و اداستهِای ادعِيهِ و آدَابْ حَرَمِين شَرِيفِين، ص: ۱۱۹ فَأَطَاعَيْكَ، يَا قَرِيبَا لَا يَبْعِدْ عَنِ الْمُغْتَرِبِهِ، وَيَا جَوَادَا لَا يَبْعَلُ وَفَرْمَانِيَرِيَتْ كَرَدَه، ای نزدِيکِي کَه دور نَگَرِي از آن کَسْ کَه اميد بَدَو مَغَورَ گَشَته وَاي بَخْشَنَدَهِاي کَه بَخَل نُورَزَد عَمَنْ رَجَا ثَوَابَهِ، إِلَهِي هَبْ لَيْ قَلْبَا يَدِنِيَهِ مِنْكَ شَوْقَهِ، وَلِسَانَا از آنکَسْ کَه اميد نِيكِيش دَارَد خَدَايَا دَلِي بَه من بَدَه کَه اشتياقِش به تو موجَب نزدِيکِيش به تو گَرَدد و زَبَانِي يُرْفَعْ إِلَيْكَ صِدْقَهِ، وَنَظَرَا يُقْرَبُهِ مِنْكَ حَقُّهِ، إِلَهِي إِنَّ مِنْ تَعَرَّفَ کَه صَدَقَ گَفَتَارِش بَسَوِي تو بَالَا-آيَدِ وَنَظَرَ حَقِيقَتِي بَيْنِي کَه هَمَان حَقِيقَتِش او را به تو نزدِيک گَرْدَانَدْ خَدَايَا كَسَى کَه بوسیله تو بِكَ غَيْرِ مَجْهُولِ، وَمَنْ لَادِ بِكَ غَيْرِ مَخْدُولِ، وَمَنْ أَقْبَلَتْ عَلَيْهِ شَناختَه شَدَ گَمَنَام نَيِّسَتْ وَكَسَى کَه به تو پَناهَنَدَه شَدَ خَوار نَيِّسَتْ وَكَسَى کَه تو بَسَوِيَش رو کَنَى بَنَدَه غَيْرِ مَمْلُولِ، إِلَهِي إِنَّ مِنْ اتَّهَاجَ بِكَ لَمُسْتَتِيرِ، وَإِنَّ مِنْ اعْتَصَمَ دِيَگَرِي نَخَواهَد بَود خَدَايَا بِرَاستِي هَرَكَسْ به تو راه جَوِيد را هَش رَوْشَن اَسْتَ وَهَرْ کَه به تو پَناهِ بِكَ لَمُسْتَتِيرِ، وَقَدْ لَدُتْ بِكَ يَا إِلَهِي، فَلا تُحِبِّ ظَنِّي مِنْ جَوِيدَ پَناه دَارَد وَمن اَي خَدا به تو پَناه آورَدَهَام پس گَمَانِي رَا کَه به رَحْمَتَكَ وَلَا تَحْجُبِي عَنْ رَافِيَكَ، إِلَهِي اقْنِيَ فِي أَهْلِ وَلَيَّتِكَ دَارَم نَوْمِيد مَكَنْ وَاز مَهْر خَوِيش مَنْعَم مَكَنْ خَدَايَا جَايِ مَرَا در مِيَان دَوْسَتَدارَانَتْ مَقَامَ مِنْ رَجَا الزَّيَادَهِ مِنْ مَحَبَّتِكَ، إِلَهِي وَالْهِمَّنِي وَلَهَا بِدِكْرِكَ جَايِ آن دَسَتَه از اِيشَان قَرَار دَه کَه اميد افْرَايِش دَوْسَتَيت رَا دَارَنَد خَدَايَا در دَلَم انْدَاز شِيدَايِي وَشِيفَتَگِي إِلَى ذِكْرِكَ، وَهِمَتِي فِي رَوْحِ نَجَاحِ أَشْمَائِكَ وَمَحَلِ قُدْسِكَ، ذَكَرْ خَود را پِيَابِي وَهَمَتِم رَا در نَشَاطِ فِيروز شَدَن اَسْمَائِتْ وَمَحَل قَدَسَتْ قَرَار دَه ادعِيهِ و آدَابْ حَرَمِين شَرِيفِين، ص: ۱۲۰ إِلَهِي بِكَ عَلَيْكَ إِلَى الْحَقْتَنِي بِمَحَلِ أَهْلِ طَاعَتِكَ، وَالْمُتَوَى خَدَايَا به حق خَوَدَتْ بَرَخَوَتْ سَوْنَدَهَ کَه مَرَا به محل فَرَمَانِبَارِيَتْ وَجَايَگَاه الصَّالِحِ مِنْ مَرْضَاتِكَ، فَإِنِّي لَا أَقْدِرُ لِنَفْسِي دَفْعاً وَلَا أَمْلِكُ لَهَا شَايَسْتَهِاي از مقَام خَوْشَنُودِيت بَرَسَانِي زِيرَا کَه من قادر بر دفع چِيزِي از خَود نَيِّسَتْ وَمَالِك سُودِي نَفْعاً، إِلَهِي أَنَا عَبْدَكَ الضَّعِيفُ الْمُيْذَنِبُ وَمَمْلُوكُكَ الْمُنِيْبُ، فَلَا هَم بَرَايِش نِيَسْتَم خَدَايَا مِنْ بَنَدَه نَاتَوان گَنْهَكَار تو وَمَمْلُوك زَارِي وَبَازَگَشَتْ به در گاهت هَسْتَمْ پس تَجْعَلْنِي مِمَّنْ صَيَرْفَتْ عَنْهُ وَجَهَكَ، وَحَجَبَهُ سَيْهُهُهَ عَنْ عَفْوِكَ، مَرَا در زَمَره كَسانِي کَه روی از آنها گَرْدَانَدِي وَغَفَلتَشَان مَانَع از گَذَشتْ تو گَشَتْه قَرَارِم مَدِه إِلَهِي هَبْ لَيْ كَمَالَ الْأَنْقَطَاعِ إِلَيْكَ، وَأَبْرَزَ أَبْصَارَ قُلُوبِنَا بِضَيَاءِ خَدَايَا بَرِيدَنْ كَامَلِي از خَلَق بَسَوِي خَود به من عنایت کَنْ و دَيَدَهَاي دَلَمَان رَا به نور نَظَرِهَا إِلَيْكَ، حَتَّى تَخْرِقَ أَبْصَارُ الْقُلُوبِ حُجَّبَ التُّورِ، فَنَصَّةَ تَوْجِهَشَان به سَوِي خَود

روشن گردان تا دیده‌های دل پرده‌های نور را پاره کند و به مخزن اصلیٰ معدن العظمة، وتصیر أرواحنا معلقة بغير قدر سک، إلهي بزرگی و عظمت بر سردار ارواح ما مرتبط به عزت قدست گردد خدایا واجعلنی ممن نادیته فاجابک، ولا حظته فصعقت لجلالک، قرارم ده از کسانی که او را خواندی و پاسخت داد و در معرض توجه قرارش دادی و او در برابر جلال تو مدهوش گشت فناجیته ستراء وعَمَلَ لَسْكَ جَهْرًا، إِلَهِي لَمْ أَسْلِطْ عَلَى حُسْنِ ظَنِّي وَإِذَا يَنْهَايَنِي بِأَوْ بِهِ رَازَ كَوْبِيَ بِرَدَاخْتِي وَلِيَ أَوْ آشْكَارَا بِرَايَتِ كَارَ كَرَدَ خَدَايَا بِهِ خَوْشَ بَيْنِي مِنْ أَدْعِيَهِ وَآدَابَ حَرَمِينَ شَرِيفِينَ، ص: ۱۲۱ قُنُوتُ الْأَيَّاسِ، وَلَا انْفَطَعَ رَجَائِي مِنْ جَمِيلِ كَرْمِكَ، إِلَهِي إِنْ نَامِيدِي رَا مُسْلِطَ مَكْنَ وَأَمِيدِ رَا كَهْ بِهِ كَرْمِ نِيكَوْيِتِ دَارِمَ قَطْعَ مَكْنَ خَدَايَا اَكْرَ كَانَتِ الْخَطَايَا قَدْ أَشَقَّتْنِي لَمَدِنِكَ، فَاصِيَّ فَعْ عَنِي بِعُسْنِ تَوْكِلِي خَطَاهَايِمَ مَرَا اَزْ نَظَرَتِ اَنْدَاخْتِهِ پَسَ بَدَانَ اَعْتَمَادَ خَوْبِيَ كَهْ تَوْ دَارِمَ اَزْ عَلَيْكَ، إِلَهِي إِنْ حَطَشِي الدُّنُوبُ مِنْ مَكَارِمَ لَطْفِكَ، فَقَدْ تَبَهَّنِي مِنْ دَرْ گَذَرَ خَدَايَا اَكْرَ گَناهَانِمَ بِواسْطِهِ بَزَرَ گَوَارِيَهَايِ لَفْتَ مَرَا بِيْ مَقْدَارَ سَاخْتِهِ وَلِيَ دَرْ عَوْضَ الْيَقِينِ إِلَى كَرْمَ عَطْفِكَ، إِلَهِي إِنْ اَنَّا مَتَّنِي الْغَفْلَةُ عَنِ الْاَسْتِعْدَادِ يَقِينِ بِهِ بَزَرَ گَكَ تَوْجِهِ تَوْ مَرَا هَشِيَارَ كَرَدَهِ خَدَايَا اَكْرَ بِيْ خَبْرِي اَزْ آمَادَهِ شَدَنَ بَرَايِ دِيدَارَتِ لِلْقَائِكَ، فَقَدْ تَبَهَّنِي الْمَعْرِفَةُ بِكَرْمِ الْاَنِيَكَ، إِلَهِي إِنْ دَعَانِي إِلَى مَرَا بِهِ خَوَابَ فَرُوْ بَرَدَهِ وَلِيَ دَرْ عَوْضَ مَعْرِفَتِ بِهِ بَزَرَ گَكَ نَعْمَتَهَايِتِ مَرَا بِيَدَارَ كَرَدَهِ خَدَايَا اَكْرَ بَزَرَ گَكَ النَّارِ عَظِيمُ عِقاَبِكَ فَقَدْ دَعَانِي إِلَى الْجَنَّةِ بَجِيلُ ثَوابِكَ، إِلَهِي كِيفَرَتِ مَرَا بِهِ دَوْزَخَ مَيْخَوَانَدَ وَلِيَ دَرْ مَقْبَلَ پَادَاشَ فَرَاوَانَتِ مَرَا بِهِ بَهْشَتَ دَعَوَتِ مِنْ كَنَدَ خَدَايَا فَلَيَكَ اَسْأَالُ وَإِلَيَكَ اَبْتَهَلُ وَأَرْغَبُ، وَأَسْأَلَكَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلَى پَسَ اَزْ تَوْ خَوَاهِمَ وَبَسَوِيَ تَوْ زَارِيَ كَنَمَ وَبَكْرَاهِمَ وَازْ تَوْ خَوَاهِمَ كَهْ دَرَودَ فَرَسْتِي بِرْ مُحَمَّدِ وَآلِ مُحَمَّدِ، وَانْ تَجَعَّلَنِي مِنْ يُدِيمَ دِكْرِكَ، وَلَا يَنْقُضُ مُحَمَّدَ وَآلِ مُحَمَّدَ وَمَرَا اَزْ كَسانِيَ قَرَامَ دَهِيَ كَهْ پَيَوْسَتِهِ بِهِ يَادَ تَوَانَدَ وَپِيَمَانَتَ رَاعَهِدَكَ، وَلَا يَغْفُلُ عَنْ شُكْرِكَ، وَلَا يَسْتَخِفُ بِاَمْرِكَ، إِلَهِي نَمِيَ شَكِنَتَ وَازْ شَكَرَ تَوْ غَافَلَ نَشَونَدَ وَدَسْتُورَ تَوْ رَاسِكَ نَشَمَارَنَدَ خَدَايَا اَدْعِيَهِ وَآدَابَ حَرَمِينَ شَرِيفِينَ، ص: ۱۲۲ وَالْحَقْنِي بِنُورِ عَزِّكَ الْأَبْتَهِيجِ، فَأَكُونَ لَكَ عَارِفًا وَعَنْ سَوَاكَ بِرَسَانَ مَرَا بِهِ نَورَ دَرَخَشَانَ عَزَّتَ تَا عَارِفَ بِهِ ذَاتَ باشَمَ وَازْ غَيرَ تَوْ مُنْحَرِفًا وَمِنْكَ خَائِفًا مُرَاقِبًا، يَا ذَا الْجَلَلِ وَالْإِكْرَامِ، وَصَلَّى اللَّهُ رَوْ گَرَدانَ باشَمَ وَازْ تَوْ تَرَسَانَ وَنَگَرانَ باشَمَ اَيِّ صَاحِبَ جَلَالتَ وَبَزَرَ گَوَارِيَ وَدَرَودَ خَداَ بَرَ عَلَى مُحَمَّدِ رَسُولِهِ وَآلِهِ الطَّاهِرِيَنَ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا كَثِيرًا». محمد پیامبر و بر آل پاکش باد و سلام بسیار بر ایشان باد.»

مناجات امیر مؤمنان علیه السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ «اللَّهُمَّ إِنِّي أَشَأْ لِمِنْكَ الْأَمَانَ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنْوَنَ إِلَّا مَنْ «خَدَايَا اَزْ تَوْ اَمَانَ خَوَاهِمَ در آن روزی که سود ندهد کسی رانه مال و نه فرزندان مگر آن کس که اَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ، وَأَسْأَلَكَ الْأَمَانَ يَوْمَ يَعْصُ الظَّالِمِ عَلَى دَلِي پاکَ به نزد خدا آورد و از تو امان خَوَاهِم در آن روزی که بگزد شخص ستمکار هر یَدِيَهِ یَقُولُ یا لَيَتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا، وَأَسْأَلَكَ الْأَمَانَ دَوْ دَسْتَ خَوَدَ رَا وَ گَوِيدَ اَيِّ کَاشَ گَرَفَتَهِ بُودَمَ با پیامبر راهِی و از تو امان خَوَاهِم اَدْعِيَهِ وَآدَابَ حَرَمِينَ شَرِيفِينَ، ص: ۱۲۳ يَوْمَ يَعْرَفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِيَةِ وَالْأَقْدَامِ، در روزی که شناخته شوند جنایتکاران به سیما و رخسارشان و بگیرندشان به پیشانیها و قدمها وَأَسْأَلَكَ الْأَمَانَ يَوْمَ لَا يَعْجِزِي وَالْتَّدَ عَنْ وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازِ وَازْ تو امان خَوَاهِم در آن روزی که کیفر نییند پدری بجای فرزندش و نه فرزندی کیفر شود عَنْ وَالْتَّدِ شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ، وَأَسْأَلَكَ الْأَمَانَ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ بَجَائِي پَدَرَشَ بِرَاستِي وَعَدَهِ خَدا حَق است و از تو امان خَوَاهِم در آن روزی که سود ندهد الظَّالِمِينَ مَعِنِدَرَتُهُمْ وَلَهُمُ الْعَنَّةُ وَلَهُمُ سُوءُ الدَّارِ، وَأَسْأَلَكَ ستمکاران را عذرخواهیشان و بر ایشان است لعنت و ایشان را است بدی آن سرای و از تو امان الْأَمَانَ يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِنَفْسِ شَيْئًا وَالْأَمْرَ يَوْمَ نَدِي لَهِ، خَوَاهِم در روزی که مالک نیست کسی برای کسی دیگر چیزی را و کار در آن روز بدست خدا است وَأَسْأَلَكَ الْأَمَانَ يَوْمَ يَغْرِي الْمَرءُ مِنْ أَخِيهِ وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ وَصَاحِبِتِهِ وَازْ تو خَوَاهِم امان در آن روزی که بگریزد انسان از برادر و مادر و پدر و همسر وَبَنِيهِ لِكُلِ اَمْرِي مِنْهُمْ يَوْمَ نَدِي شَأْنٌ يُغَيِّبِهِ، وَأَسْأَلَكَ الْأَمَانَ يَوْمَ وَفَرَزَنْدَانِشَ برای هر کس از ایشان در آن روز کاری است که (فقط) بدان پردازد و

از تو خواهم امان در آن روزی یَوْدُ الْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِی مِنْ عَذَابٍ يَوْمَئِذٍ بِنِيَّهُ وَصَاحِبِتِهِ وَأَخِيهِ که شخص جنایتکار دوست دارد که فدا دهد از عذاب آن روز پس از این وقایت میلته ای تزوییه و مَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعاً ثُمَّ يُتْبِعِيهِ کَلَا إِنَّهَا و خویشاوندانش که او را در پناه گیرند و هر که در زمین هست یکسره که بلکه او را نجات دهد، هرگز که ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۲۴ لَظِى نَرَاعَةً لِلشَّوَى مَوْلَائِي أَنْتَ الْمَوْلَى وَأَنَا الْعَبْدُ جَهَنَّمَ آتَشَى اسْتَ سوزان که پوست از سر بکند، مولای من، مولایم تویی سرور و منم بند وَهَلْ يَرْحَمُ الْعَبْدَ إِلَّا الْمَوْلَى مَوْلَائِي یا مَوْلَائِي أَنْتَ الْمَالِكُ وَأَنَا و آیا رحم کند بر بند جز سرور او، مولای من ای مولای من تویی مالک و منم الْمَمْلُوكُ وَهَلْ يَرْحَمُ الْمَمْلُوكَ إِلَّا الْمَالِكُ، مَوْلَائِي یا مَوْلَائِي مملوک و آیا رحم کند بر مملوک جز مالک، مولای من ای مولایم أَنْتَ الْعَزِيزُ وَأَنَا الدَّلِيلُ وَهَلْ يَرْحَمُ الدَّلِيلَ إِلَّا الْعَزِيزُ، مَوْلَائِي یا تویی عزمند و منم خوار و ذلیل و آیا رحم کند بر شخص خوار جز عزیز، مولای من ای مَوْلَائِي أَنْتَ الْخَالِقُ وَأَنَا الْمَخْلُوقُ وَهَلْ يَرْحَمُ الْمَخْلُوقَ إِلَّا مَوْلَائِي من تویی آفریدگار و منم آفریده و آیا رحم کند بر آفریده جز الْخَالِقُ، مَوْلَائِي یا مَوْلَائِي أَنْتَ الْعَظِيمُ وَأَنَا الْحَقِيرُ وَهَلْ آفریدگار. مولای من، ای مولای من، تویی بزرگ و منم ناچیز و آیا رحم کند بر بزرگ ای الْعَظِيمُ، مَوْلَائِي یا مَوْلَائِي أَنْتَ الْقَوْيُ بر ناچیز جز بزرگ، مولای من، ای مولای من، تو قوی و توانمند وَأَنَا الْصَّعِيفُ، وَهَلْ يَرْحَمُ الْصَّعِيفَ إِلَّا الْقَوْيُ، و من ضعیف و ناتوان، آیا رحم کند بر ضعیف و ناتوان، جز قوی و توانمند؟ مَوْلَائِي یا مَوْلَائِي أَنْتَ الْغَنِيُّ وَأَنَا الْفَقِيرُ وَهَلْ يَرْحَمُ مَوْلَائِي من، ای مولای من، تویی بینیاز و منم نیازمند و آیا رحم کند ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۲۵ الْفَقِيرَ إِلَّا الْغَنِيُّ، مَوْلَائِي یا مَوْلَائِي أَنْتَ الْمَعْطَى وَأَنَا بِنِيَّا زَمَنَد جز بینیاز؟ مولای من، ای مولای من، تویی عطابخش و منم السَّائِلُ، وَهَلْ يَرْحَمُ السَّائِلَ إِلَّا الْمُعْطَى، مَوْلَائِي یا مَوْلَائِي أَنْتَ سائل و آیا رحم کند بر سائل جز عطاکنده، مولای من ای مولای من تویی الْحَيُّ، وَأَنَا الْمَيِّتُ وَهَلْ يَرْحَمُ الْمَيِّتَ إِلَّا الْحَيُّ، مَوْلَائِي یا زنده و منم مرده و آیا رحم کند مرده را جز زنده، مولای من ای مَوْلَائِي أَنْتَ الْبَاقِي وَأَنَا الْفَانِي وَهَلْ يَرْحَمُ الْفَانِي إِلَّا الْبَاقِي، مولای من تویی باقی و منم فانی و آیا رحم کند بر فانی جز خدای باقی، مَوْلَائِي یا مَوْلَائِي أَنْتَ الدَّائِمُ وَأَنَا الرَّائِلُ وَهَلْ يَرْحَمُ الرَّائِلَ إِلَّا مَوْلَائِي من ای مولای من تویی همیشگی و منم زوالپذیر و آیا رحم کند بر زوالپذیر جز الدَّائِمُ، مَوْلَائِي یا مَوْلَائِي أَنْتَ الرَّازِقُ وَأَنَا الْمَرْزاُوقُ وَهَلْ يَرْحَمُ خدای همیشگی، مولای من ای مولای من تویی روزی ده و منم روزی خور و آیا رحم کند الْمَرْزاُوقَ إِلَّا الرَّازِقُ، مَوْلَائِي یا مَوْلَائِي أَنْتَ الْجَوَادُ وَأَنَا الْبَخِيلُ روزی خور را جز روزی ده، مولای من ای مولای من تویی سخاوتمند و منم بخیل وَهَلْ يَرْحَمُ الْبَخِيلَ إِلَّا الْجَوَادُ، مَوْلَائِي یا مَوْلَائِي أَنْتَ الْمَعَاافِي و آیا رحم کند بر بخیل جز سخاوتمند، مولای من ای مولای من تویی عافیتبخش وَأَنَا الْمُبْتَلَى وَهَلْ يَرْحَمُ الْمُبْتَلَى إِلَّا الْمَعَاافِي، مَوْلَائِي یا مَوْلَائِي و منم گرفتار و آیا رحم کند بر شخص گرفتار جز عافیتبخش، مولای من ای مولای من ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۲۶ أَنْتَ الْكَبِيرُ وَأَنَا الصَّغِيرُ وَهَلْ يَرْحَمُ الصَّغِيرَ إِلَّا الْكَبِيرُ، مَوْلَائِي یا تویی بزرگ و منم کوچک و آیا رحم کند بر کوچک جز بزرگ، مولای من ای مَوْلَائِي أَنْتَ الْهَادِي وَأَنَا الضَّالُّ وَهَلْ يَرْحَمُ الضَّالَّ إِلَّا الْهَادِي، مولای من تویی راهنمای و منم گمراه و آیا رحم کند بر گمراه جز راهنمای، مَوْلَائِي یا مَوْلَائِي أَنْتَ الرَّحْمَانُ وَأَنَا الْمَرْحُومُ وَهَلْ يَرْحَمُ مَوْلَائِي من ای مولای من تویی بخشاینده و منم بخشش پذیر و آیا رحم کند الْمَرْحُومَ إِلَّا الرَّحْمَانُ، مَوْلَائِي یا مَوْلَائِي أَنْتَ السُّلْطَانُ وَأَنَا بِخَشَشِ پذير را جز بخشاینده، مولای من ای مولای من تویی سلطان و منم الْمُمْتَحَنُ وَهَلْ يَرْحَمُ الْمُمْتَحَنَ إِلَّا السُّلْطَانُ، مَوْلَائِي یا مَوْلَائِي گرفتار آزمایش و آیا رحم کند به بند گرفتار آزمایش جز سلطان، مولای من ای مولای من اَنْتَ الدَّلِيلُ وَأَنَا الْمُتَحِيرُ وَهَلْ يَرْحَمُ الْمُتَحِيرَ إِلَّا الدَّلِيلُ، مَوْلَائِي تویی دلیل و راهنمای و منم متھیر و سرگردان و آیا رحم کند سرگردان را جز راهنمای، مولای من یا مَوْلَائِي أَنْتَ الْغَفُورُ، وَأَنَا الْمُذَنبُ وَهَلْ يَرْحَمُ الْمُذَنبَ إِلَّا ای مولای من تویی آمرزنده و منم گنهکار و آیا رحم کند گنهکار را جز الغفور مَوْلَائِي یا مَوْلَائِي أَنْتَ الْعَالِبُ وَأَنَا الْمَعْلُوبُ وَهَلْ يَرْحَمُ آمرزنده مولای من ای مولای من تویی غالب و منم مغلوب و آیا رحم کند الْمَعْلُوبَ إِلَّا الْعَالِبُ، مَوْلَائِي یا مَوْلَائِي أَنْتَ الرَّبُّ وَأَنَا الْمَرْبُوبُ بر مغلوب جز غالب، مولای من ای مولای من تویی پروردگار و منم پروریده ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۲۷ وَهَلْ يَرْحَمُ الْمَرْبُوبَ إِلَّا الرَّبُّ، مَوْلَائِي یا مَوْلَائِي أَنْتَ الْمُكَبِّرُ و آیا رحم کند پروریده را جز

پروردگار، مولای من ای مولای من تویی خدای با کبریا و بزرگمنش وَأَنَا الْخَاشِعُ وَهُلْ يَرْحَمُ الْخَاشَعَ إِلَّا الْمُتَكَبِّرُ، مولای يا مولای و منم بنده فروتن و آیا رحم کند بر فروتن جز خدای بزرگمنش، مولای من ای مولای من ارْحَمْنِي بِرَحْمَتِكَ، وَارْضَ عَنِي بِجُودِكَ وَكَرِمِكَ وَفَضْلِكَ یا ذَا به من رحم کن به رحمت خود و خوشنود شواز من به جود و کرم و فضل خود ای صاحب الْجُودِ وَالْإِحْسَانِ وَالطَّوْلِ وَالْأَمْتِنَانِ بِرَحْمَتِكَ یا أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ». جود و احسان و نعمت و امتنان به رحمت ای مهربانترین مهربانان.» ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۲۸

چند مناجات از مناجات خمسه عشر

پانزده مناجات از امام زین العابدین علیه السلام روایت شده که مرحوم علامه مجلسی در بحار الأنوار فرموده: من این مناجات را در کتب بعضی از اصحاب دیدم. چند نمونه از آن را در اینجا ذکر می کنیم:

مناجات تائبین

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ «إِلَهِي الْبَسِيْتَى الْخَاطِيَا ثُوبَ مِذَلَّتِي، وَجَلَّنِي التَّبَاعِدُ مِنْكَ» «خدایا خطایا ثوب مِذَلَّتِی، وَجَلَّنِی التَّبَاعِدُ مِنْکَ» «خدایا خطایا و گناهان لباس خواری بر تنم کرده و دوری از تو لیاس مسِئَکَتی، وَأَمَاتَ قَلْبِي عَظِيمٌ جِنَائِتِی، فَمَأْخِيَّ بِتُوبَةٍ مِنْکَ جامه بیچارگی بر تنم افکنده و بزرگ جنایتم دلم را میرانده پس تو زندهاش کن به بازگشت خودت یا املى و بُغْتَتی، وَيَا سُؤْلِي وَمُسْتَقِتِي، فَوَعَزَّزَكَ ما أَجْدُ لِذُنُوبِی (بسوی من) ای آرزو و مقصودم و ای خواسته و آرمانم به عزت سوگند برای گناهانم سِواکَ غافِرًا، وَلَا اری لِكَشِيرِی غَیْرَکَ جَابِرًا، وَقَدْ خَصَّعْتُ ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۲۹ جز تو آمرزندهای نیام و برای شکستگیم جز تو شکسته‌بندی نیینم و من بوسیله آه و ناله کردن بسوی بِالْإِنَابَةِ إِلَيْكَ، وَعَنَوْتُ بِالْأَشْيَاتِكَانَةِ لَدَيْكَ، فَإِنْ طَرَدْتَنِي مِنْ بَابِكَ تو بدرگاهت خاضع گشته و با زاری کردن در برابرت خود را به خواری کشاندم پس اگر توام از درگاه خویش برانی در آن حال فِيمَنْ الْوُذُ وَإِنْ رَدَدْتَنِي عَنْ جَنَابِكَ فَبِمَنْ أَعُوذُ، فَوَا إِسْفَاهُ مِنْ به که روآورم، و اگر توام از نزد خویش بازگردانی به که پناه برم، و بس افسوس از خَبْلَتِي وَاقِفَاصَاحِي، وَوَالْهَفَاءُ مِنْ سُوءِ عَمَلِي وَاجْتِراَحِي، شرمندگی و رسایم و ای دریغ از کار بد و گناهانی که بدست آورده‌ام أَشَأْلَكَ یا غافِر الذَّنْبِ الْكَبِيرِ، وَیَا جَابِرِ الْعَظِيمِ الْكَبِيْرِ، أَنْ تَهَبَ از تو خواهم ای آمرزنده گناه بزرگ و ای ترمیم کننده استخوان شکسته که بیخشی لی مُوقِّاتِ الْجَرَائِرِ، وَتَشَتَّرَ عَلَى فَاضِّحَاتِ السَّرَّائِرِ، وَلَا تُخْلِنِي بر من گناهان نابود کننده‌ام را و بیوشی بر من کارهای پنهانی رسواکننده را و مرا فی مَشَهِدِ الْقِيَامَةِ مِنْ بَوْدِ عَفْوِكَ وَغَفْرِكَ، وَلَا تُغْرِنِي مِنْ جَمِيلِ در بازار قیامت از نسیم جان‌بخش عفو و آمرزشت محروم نفرمایی و از لباس زیبای گذشت و صَفْحِكَ وَسَتْرِكَ، إِلَهِي طَلَالٌ عَلَى ذُنُوبِي عَمَامَ رَحْمَتِكَ، چشم پوشی خود بر هنهم نکنی خدایا سایه ابر رحمت را بر گناهانم بینداز وَأَرْسِلْ عَلَى عُيُوبِي سَيْحَابَ رَأْفَتِكَ، إِلَهِي هَلْ يَرْجُعُ الْعَبْدُ وَابْرِيزَانَ مَهْرَبَانِي و رافت را برای شستشوی عیهايم بفرست خدایا آیا بنده فراری الْأَبِقِ إِلَى مَوْلَاهُ، أَمْ هَلْ يُجِيرُهُ مِنْ سَيْحَطِهِ أَحَدُ سِواهُ، إِلَهِي ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۳۰ جز به درگاه مولایش به کجا بازگردد یا آیا کسی جز او هست که وی را از خشم او پناه دهد معبدانه این کان النَّدَمُ عَلَى الذَّنْبِ تَوْبَةً فَإِنِي وَعَزَّتِكَ مِنَ النَّادِيْمَيْنَ، وَإِنْ اَكْرَبَنِي بِرَغْبَهِ تَوْبَهِي تَوْبَهِي بِرَغْبَهِي مِنَ الْمُسْتَغْفِرِيْنَ، لَكَ آمْرَزَشَ خواهی از خطای آنرا پاک کند پس براستی من از آمرزش خواهانم خدایا تو را الْعُثْبَنِي حَتَّى تَرْضِي إِلَهِي بِقُدْرَتِكَ عَلَى تُبَّ عَلَى، وَبِحَلْمِكَ سَرَدَ که مرا مُواخِدَه کنی تا گاهی که خوشنود شوی خدایا به همان قدرتی که بر من داری توبه‌ام بپذیر و به بردباریت عَنِّی اعیفَ عَنِّی، وَعِلْمَكَ بِی ارْفَقْ بِی، إِلَهِی أَنْتَ الَّذِی فَتَحَّتَ از من بگذر و به همان علمت که به احوالم داری با من مدارا کن خدایا توبی که دری از عفو لِعِبَادِکَ بابا إِلَى عَفْوِكَ سَيْمَيَتَهُ التَّوْبَهَ، فَقَلْتَ تُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَهُ خود بسوی بندگانت باز کردی و نامش را توبه گذاردی و فرمودی «بسوی خدا بازگردید نصوحًا، فَمَا عَذْرَ مَنْ

أَغْفَلَ دُخُولَ الْبَابِ بَعْدَ فَتْحِهِ، إِلَهِي إِنْ بَا تُوبَهْ صَادِقَانَهْ» پس دیگرچه عذری دارد آن کس که از وارد شدن در این در باز شده غفلت ورزد خدایا اگر کانَ قَبَحَ الذَّنْبِ مِنْ عَيْدِكَ فَلَيَحْسُنِ الْعَفْوَ مِنْ عِنْدِكَ، إِلَهِي مَا أَنَا بِرَاسِتِي سَرِزْدَنْ گَنَاه از بندهات زشت است ولی گذشت نیز از نزد تو نیکو است معبدا من نخستین کسی نیستم بِأَوْلِ مَنْ عَصَاكَ فَتَبَثَّ عَلَيْهِ وَتَعَرَّضَ لِمَعْرُوفِكَ فَجَحْدَتْ عَلَيْهِ، که نافرمانیت کرده و توبه پذیرش گشته‌ای و خواستار احسان گشته و تو بر او احسان کرده‌ای یا مُجِيبُ الْمُضْطَرِ، یا کاشفَ الْضَّرِ، یا عَظِيمُ الْبَرِ، یا عَلِيمًا بِمَا ادْعَيهِ وَآدَابَ حَرَمِينَ شَرِيفِينَ، ص: ۱۳۱ ای پذیرنده بیچاره ای غمزدا ای بزرگ احسان ای دانای فی السرِ، یا حَمِيلَ السِّتِيرِ، اسْتَشْفَعْتُ بِحُودِكَ وَكَرْمِكَ إِلَيْكَ، اسرار نهان ای نیکو پرده پوش شفیع گردانم نزد توجود و کرمت را وَتَوَسَّلْتُ بِحَنَانِكَ، وَتَرْحِمَكَ لَدَيْكَ، فَاسْتَجِبْ دُعَائِي، وَلَا وَتَوَسَّلْ جَسْتمَ بِهِ حَضْرَتَ وَبِهِ مَهْرَبَانِيَت در پیش تو پس دعاایم مستجاب کن و امیدم را تُحَبِّبَ فِيكَ رَجَائِي، وَتَقَبَّلْ تَوْيَتِي، وَكَفْرَ حَطِيَّتِي، بِمَنِكَ درباره خودت به نومیدی مبدل مکن و توبه‌ام را پذیر و گناهم را به کرم و مهربانی وَرَحْمَتِكَ يا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ». خود نادیده گیر ای مهربانترین مهربانان».

مناجات شاکین

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ «إِلَهِي إِلَيْكَ أَشْكُو نَفْسًا بِالسُّوءِ امَارَةً، وَإِلَى الْخَطِيئَةِ» خدایا به سوی تو شکایت آورم از نفسی که مرا همواره به بدی مُبادرَه، وَبِمَعَاصِيَكَ مُولَعَهُ، وَلَسْيَخَطَكَ مُتَعَرَّضَهُ، تَسْلُكُ ادعیه وَآدَابَ حَرَمِينَ شَرِيفِينَ، ص: ۱۳۲ وادارد و به سوی گناه شتاب دارد و به نافرمانیهایت حریص است و به موجبات خشمت بی مَسَالِكَ الْمَهَالِكَ، وَتَجْعَلْنِي عِنْدَكَ أَهْوَنَ هَالِكَ، دست درازی کند، مرا به راههایی که منجر به هلاکت می شود می کشاند و بصورت پست ترین کثیرَ الْعَلَلِ طَوِيلَةَ الْأَمَلِ، إِنْ مَسَّهَا الشَّرُّ تَبْزَعُ، وإنْ نابودشدگان در آورد بیماریهایش بسیار و آرزویش دراز است اگر شری به او رسد بی تاب شود و اگر مَسَّهَا الْخَيْرُ تَمْبَعُ، مَيَالَهُ إِلَى الْلَّعْبِ وَاللَّهُو، مَمْلُوَهُ بِالْغُفْلَهِ خَيْرِي نصیبیش گردد سرکشی کند به اسباب بازی و سرگرمیهای بیهوده بسیار متمایل و از بی خبری و وَالسَّهُو، تُشَرِّعُ بِإِلَى الْحَكْوَةِ، وَتُسَوْفُنِي بِالْتَّوْبَةِ، إِلَهِي أَشْكُو فَرَامُوسِي انباشته است مرا به سوی گناه شتاب دهد و به نوبت توبه امروز و فردایم کند خدایا به تو شکایت إِلَيْكَ عَدُوًا يُضْلِنِي، وَشَيْطَانًا يُعْوِينِي، قَدْ مَلَأَ بِالْوَسْوَاسِ آورم از دشمنی که گمراهم کند و شیطانی که مرا از راه بدر برد سینه‌ام را پر از صَدْرِي، وَأَحَاطَتْ هَوَاجِسُهُ بِقَلْبِي، يُعَاصِيَهُ مَدْلِي الْهُوَى وَبِزَيْنِ وَسُوْسِهِ کرده و تحریکات زهرآگینش قلبم را احاطه کرده به هوی و هوسم کمک کند و دوستی دنیا را لی حُبَ الدُّنْيَا، وَيَحُولُ بَيْنِي وَبَيْنِ الطَّاعَةِ وَالرُّلْفَى إِلَهِي إِلَيْكَ پیش چشمم آرایش دهد میان من و فرمانبرداری و تقرب به درگاهت حائل گردد خدایا پیش تو أَشْكُو قَلْبًا قَاسِيَّا، معَ الْوَسْوَاسِ مُتَقَلِّبًا، وَبِالرَّيْنِ وَالطَّفِيعِ مُتَبَّسِّاً، شکوه آرم از دلی که سخت شده و بدست وسوسه‌ها بگردد و به زنگ (خودبینی) و خوی زشت پوشیده شده وَعِنَّا عَنِ الْبَكَاءِ مِنْ خَوْفِكَ جَامِدَهُ، وَإِلَى مَا يَسِيرُهَا طَامِحَهُ، ادعیه وَآدَابَ حَرَمِينَ شَرِيفِينَ، ص: ۱۳۳ و از دیدهای که به هنگام گریه کردن از خوف تو خشک است ولی برای نگریستن به مناظر خوش آیندش خیره و حریص است إِلَهِي لا حِيُولَ لَيْ وَلَا قُوَّةَ إِلَما بِقُدْرَتِكَ، وَلَا نَجَاهَ لَيْ مِنْ مَكَارِهِ خَدَايَا جَنْبِش وَنِيرَوِي برای من نیست جز به نیروی تو و راه نجاتی از گرفتاریهای الدُّنْيَا إِلَما بِعَصِيَّتِكَ، فَأَسْأَلُكَ بِبِلَاغَهِ حِكْمَتِكَ، وَنَفَادِ مَسِيَّتِكَ، دنیا ندارم جز نگهداری تو پس از تو می خواهم به حکمت رسایت و به مشیت جاری و گذرايت اُنْ لَا تَجْعَلْنِي لِغَيْرِ جُودِكَ مُتَعَرَّضًا، وَلَا تُصِيِّرَنِي لِلْفَتَنِ عَرَضاً، که مرا تنها در معرض جود و بخشش خود درآوری و هدف تیرهای بلا-و آزمایش قرارم ندهی وَكُنْ لَيْ عَلَى الْأَعْدَاءِ نَاصِتَهُ، وَعَلَى الْمَخَازِي وَالْعُيُوبِ ساتِرَأَ، و مرا در پیروزی بر دشمنان یاری کنی و رسوانیها و عیوبم را پوشانی وَمِنَ الْبَلَادِيَا وَاقِيَا، وَعَنِ الْمَعَاصِي عَاصِيَّا، بِرَأْفَتِكَ وَرَحْمَتِكَ يا و از بلا محافظتم کنی و از گناهان نگاهم داری به مهر و رحمت ای أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ». مهربانترین مهربانان».

مناجات خائفین

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِلَهِي أَتَرَاكَ بَعْدَ الْإِيمَانِ بِكَ تُعِذَّبُنِي، أَمْ بَعْدَ حُبِي ادعِيه وَآدَابِ حِرمَينِ شَرِيفَيْنِ، ص: ۱۳۴ «خَدَايَا آيَا چَنَانَ مَىَيْنِي كَه پَس از ایمان آوردنم به تو إِيَّاكَ تُبَعِّدْنِي، أَمْ مَعَ رَجَائِي لِرَحْمَتِكَ وَصَيْفِحَكَ تَحْرِمُنِي، مَرَا عَذَابَ كَنِي يَا پَس از دُوْسِتِيْمَ بَه تو مَرَا از خُودِ دورَ كَنِي يَا با امِيدِي كَه بَه رَحْمَتِ امَّ مَعَ اسْتِجَارَتِي بِعَفْوِكَ تُشَلِّمُنِي، حَاشا لِوْجَهِكَ الْكَرِيمِ وَچَشمِ پُوشِيت دَارِمِ محْرُومِ سَازِي يَا با پَناه آوردنم بَه عَفْو وَگَذَشت مَرَا بَدَسْت دُوزَخِ سَپَارِي؟ هَرَّگَز! أَنْ تُخَيِّبِنِي، لَيْتَ شِعْرِي اللِّسْقَاءِ وَلَيَدِتِي أُمِى، أَمْ لِلْعَنَاءِ از ذَاتِ بَزَرْگَوارِ تو دُورِ اسْتَ كَه محْرُومِ كَنِي، اى کَاشِ مَى دَانِسْتَ كَه آيَا مَادَرِمِ مَرَا بَرَايِ بَدَبَختِي زَائِيدَهِ زَيَّنِي، فَلَيْتَهَا لَمْ تَلِدْنِي وَلَمْ تُرِبِّنِي، وَلَيْتَنِي عَلِمْتُ امِينِ يَا بَرَايِ رِنَجِ وَمَشْقَتِ مَرَا پُورِيَّدَه، کَاشِ مَرَا نَزَائِيدَهِ وَبَزَرْگَ نَكْرَدَه بَودَ وَکَاشِ مَى دَانِسْتَ اى خَدَا أَهْلِ السَّعَادَهِ جَعَلْتِنِي، وَبِقُرْبِكَ وَجِوارِكَ خَاصَصِتِنِي، فَتَقَرَّ كَه آيَا مَرَا از اهْلِ سَعَادَتِ قَرَامِ دَادَه وَبَه مَقَامِ قَربِ وَجِوارِ خَوِيشِ مَخْصُوصَمِ گَرْدانِدَه اَي تَا چَشَمِ بَذِلِكَ عَنِي وَتَطْمَئِنَ لَهُ نَفْسِي، إِلَهِي هَلْ تُسَوِّدُ وَجُوهاً خَرَّبَتِ بَدِينِ سَبَبِ روْشنِ گَشْتَهِ وَدَلَمِ مَطْمَئِنَ گَرْددَ خَدَايَا آيَا بَرَاستِي سِيَاهِ كَنِي چَهْرَهِهَايِي رَا كَه در بَرَابِرِ عَظَمَتِ سَاجِدَه لِعَظَمَتِكَ، أَوْ تُخْرِسُ أَلسِنَهَ نَطَقَتِ بِالثَّاءِ عَلَى مَجْدِكَ بَه خَاكَ افْتَادَه يَا لَالَّ كَنِي زَبانِهَايِي رَا كَه بَه ثَنَاكَوْيِي در بَارَهِ مَجَدِ وَجَلَالِتِكَ، أَوْ تَطْبَعُ عَلَى قُلُوبِ اَنْطَوْتِ عَلَى مَحَيَّتِكَ، أَوْ تُصِّمُ وَشُوكَتِ گَوِيَا شَدَه يَا مُهَرْ زَنِي بَرَدَهَايِي كَه دُوْسِتِي تو رَا در بَرَدارِدَه يَا كَرَ كَنِي أَشِيمَاعَهْ تَلِيَّدَهْ بِسَيِّمَاعِ ذِكْرِكَ فِي إِرَادَتِكَ، أَوْ تَغُلُّ أَكْفَارَ رَفَعَتِهَا ادعِيه وَآدَابِ حِرمَينِ شَرِيفَيْنِ، ص: ۱۳۵ گَوِشَهَايِي رَا كَه بَه شَنِيدَنِ ذَكْرَتِ در ارادَتِ وَرَزِي بَه تو لَذَتِ بَرَندَه يَا بَنِدَيِي بَه زَنجِيرِ كِفَرِ دَسْتَهَايِي رَا كَه الْأَمَالُ إِلَيْكَ رَجَاءِ رَأْفَتِكَ، أَوْ تُعَاقِبُ أَبَدِانَا عَمِلَتِ بَطَاعِنَكَ آمَالِ وَآرَزوْهَا بَه امِيدِ مِهْرَتِ آنَهَا رَا بَه سَوَى تو بَلَندَ كَرَدَه يَا كِفَرِ كَنِي بَدَنِهَايِي رَا كَه در طَاعَتِ كَارِ كَرَدَه حَتَّى نَحَلَّتِ فِي مُجَاهِدَتِكَ، أَوْ تُعَيِّذُ بَأْرَجَلًا سَعَتِ فِي تَا بَه جَايِي كَه در رَاهِ كَوْشَشِ بَرَايِ تو نَزارِ گَشَتَهِ يَا شَكْنَجَهِ دَهِي پَاهَايِي رَا كَه در عِبَادَتِكَ، إِلَهِي لَا تَعْلَقْ عَلَى مُوْجِدِيكَ أَبُوَابَ رَحْمَتِكَ، وَلَا پَرْسِتَشَتِ رَاهِ يَافَهَهِ خَدَايَا دَرَهَايِي رَحْمَتَ رَا بَه روِيِّ يِكْتا پَرْسَتَانَتِ مَبِنَهْ وَتَحْجُبُ مُشْتَاقِيكَ عَنِ النَّظَرِ إِلَى جَمِيلِ رُؤْيَيَّكَ، إِلَهِي نَفْسُ مَشْتَاقَاتِ رَا از مشاهِدَهِ جَمَالِ دِيدَارَتِ مَحْرُومِ مَكْنِ خَدَايَا نَفْسِي رَا أَعْزَزَتِهَا بِتَوْحِيدِكَ كَيْفَ تَذَلِّلُهَا بِمَهَانَهِ هِبْجَرَانِكَ، وَضَمِيرِ اَنْعَقَدَ كَه بَه وَسِيلَهِ تَوْحِيدِ وَيَگَانَهِ پَرْسِتَيِّ عَزِيزِ دَاشَتَهَايِي چَگُونَهِ بَه خَوارِيِّ هَجَرَانَتِ پَسَتِ كَنِي وَنَهَادِي رَا كَه با عَلَى مَوَدَّتِكَ كَيْفَ تُخَرِّقُهُ بِحَرَارَهِ نِيرَانِكَ، إِلَهِي أَجْرَنِي مِنْ أَلَيْمِ دُوْسِتِي تو بَيُونَدَ شَدَه چَگُونَهِ بَه حَرَارتِ آتَشَتِ بَسُوزَانِي خَدَايَا پَناهِمِ دَه از خَشَمِ غَضَبِيكَ وَعَظِيمِ سَيَخْطِكَ، يَا حَنَانُ يَا مَنَانُ، يَا رَحِيمُ يَا رَحْمَانُ، در دَنَاكَ وَغَضَبِ بَزَرْگَتِ اَيِّ مَهْرَوْرَزِ اَيِّ پَرْبَخَشَشِ اَيِّ مَهْرَبَانِ اَيِّ بَخْشَانِدَهِ يَا جَبَارُ يَا فَهَارُ، يَا غَفارُ يَا سَيَّارُ، تَجِنِي بِرَحْمَتِكَ مِنْ عَذَابِ اَيِّ دَارَاهِ بَزَرْگَيِّ وَعَظَمَتِ اَيِّ بَه قَهْرَگَيرَنَدَهِ اَيِّ پَرْدَهِ پَوْشِ نَجَاتِ دَه بَه رَحْمَتِ خَودِ از عَذَابِ النَّارِ، وَفَضَّيَّهُ الْعَارِ، اَذَا اَمْتَازَ الْأَخْيَارُ مِنَ الْأَشْهَارِ، وَحَالَتِ ادعِيه وَآدَابِ حِرمَينِ شَرِيفَيْنِ، ص: ۱۳۶ دُوزَخِ وَرَسوَيِّي نَنْگَ (يَا بَرْهَنَگِي) در آن هَنَگَامَ كَه نِيَكانَ از بَدَانِ جَدا گَرْدَنَدَه وَاحَوالِ الْأَخْوَالِ، وَقَرْبَ الْمُحْسِنَوْنَ، وَبَعْدَ الْمُسْتَيْوَنَ، وَوَقِيْتُ دَگَرِ گَونَ شَوَّدَ وَنَزَديِكَ وَمَقْرَبِ شَوَّنَدِ نِيكُوكَارَانَ وَدُورِ گَرْدَنَدِ بدَكارَانَ وَبَه هَرِ كُلُّ نَفْسِ ما كَسَيَّبَهْ وَهُمِ لَا يُظْلَمُونَ». کَسَ هَرِ چَهِ كَرَدَه اَسْتَ دَادَه شَوَّدَ وَسَتمَ بَه اِيشَانِ نَشَودَ».

زيارت جامعه

این زیارت در کتب کافی، تهذیب و کامل الزیارات نقل شده است، و در تمام زیارتگاه‌های ائمه و انبیا و اوصیا علیهم السلام خوانده می‌شود: «السَّلَامُ عَلَى أَوْلِيَاءِ اللَّهِ وَأَحْمَى فِيَائِهِ، السَّلَامُ عَلَى امَّنَاءِ اللَّهِ» سلام بر بندگان مقرب خدا و بر بزرگزیدگانش سلام بر آنانکه امین خدا و اَحْجَائِهِ، السَّلَامُ عَلَى أَنْصَارِ اللَّهِ وَخَلْفَائِهِ، السَّلَامُ عَلَى مَحَالٍ وَدوْسَتَان اویند سلام بر یاران خدا و جانشینانش سلام بر جایگاه‌های مَعْرِفَهِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَى مَسَاكِنِ ذُكْرِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَى مُظَهِّرِي معرفت خدا سلام بر مسکنهای ذکر خدا سلام بر آشکار سازندگان اَمْرِ اللَّهِ وَنَهَيِهِ، السَّلَامُ عَلَى الدُّعَاءِ إِلَى اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَى ادعِيه وَآدَابِ حِرمَينِ شَرِيفَيْنِ، ص: ۱۳۷ اَمْر وَنَهَيِ خدا سلام بر خوانندگان (مردم) بسوی خدا سلام المُسْتَيْرَيِّنَ فِي مَرْضَاهِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَى الْمُحْلِصِينَ فِي طَاعَهِ بَرِ استقرار یافتگان در خوشنودیهای

خدا سلام بر مخلصان در فرمانبرداری الله، السلام علی الأدلة علی الله، السلام علی الذين من خدا سلام بر راهنمایان بسوی خدا سلام بر آن بزرگوارانی که هر که والاهم فَقَدْ وَالى الله، وَمَنْ عادُهُمْ فَقَدْ عَادَى الله، وَمَنْ دوستشان دارد خدای را دوست داشته و هر که دشمنشان دارد خدای را داشته و هر که عَرَفُهُمْ فَقَدْ عَرَفَ الله، وَمَنْ جَهَلُهُمْ فَقَدْ جَهَلَ الله، وَمَنْ آنان را بشناسد خدای را شناخته و هر که نشناشدان خدای را نشناخته و هر که اعْتَصَمْ بِهِمْ فَقَدْ اعْتَصَمْ بِالله، وَمَنْ تَخَلَّى مِنْهُمْ فَقَدْ تَخَلَّى مِنْ بَدَانَ چنگ زند به خدا چنگ زده و هر که آنان را رها کند خدای الله عَزَّوجَلَّ، وَأَشْهَدُ الله أَنِّي سَلَّمْ لِمَنْ سَالَّمْ، وَحَزْبٌ لِمَنْ عَزَّوجَلَ را رها کرده است و خدای را گواه گیرم که من تسليمم برای هر کس که شما تسليم اوئید در جنگم با هر که حاربُمْ، مُؤْمِنٌ بِسَيِّرٍ كُمْ وَعَلَانِيَتِكُمْ، مُفَوْضٌ فِي ذِلِكَ كُلِّهِ إِلَيْكُمْ، شما در جنگید ایمان دارم به نهان و آشکار شما و اختیار همه این کارها را به شما واگذار کنم لَعَنَ الله عَدُوَ آلَ مُحَمَّدٍ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ، وَأَبْرُأُ إِلَى الله مِنْهُمْ، خدا لعنت کند دشمن آل محمد را از جن و انس و بیزاری جویم بدرگاه خدا از ایشان وَصَلَى الله عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ». ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۳۸ و درود خدا بر محمد و آلش باد.

زیارت جامعه کبیره

زیارت جامعه، زیارتی است که به خاطر جامع بودن مطالب و تعبیرها و صفات و خصوصیات امامان علیهم السلام که در آن بیان شده، جامعیت خاصی دارد، و می‌توان هر یک از امامان و معصومین علیهم السلام را با آن زیارت کرد. نمونه‌های متعددی به عنوان زیارت جامعه در کتاب‌ها آمده‌است، که «زیارت جامعه کبیره» مفصل‌تر و جامع‌تر از همه است، و یک دوره «امام شناسی» به حساب می‌آید. صفات و فضایل و ویژگی‌های ائمه معصومین علیهم السلام در این زیارت گرد آمده، و کتاب‌های متعددی هم در شرح آن نوشته شده است. زائری که با معرفت و از روی بصیرت این زیارت را با توجه به معنایش در کنار قبور ائمه علیهم السلام بخواند، نوعی مرور بر اعتقادات و باورها و تجدید میثاق با اولیای دین کرده است. شیخ صدق در «فقیه» و «عيون» روایت کرده از موسی بن ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۳۹ عبدالله نخعی، که گفت: به حضرت امام علی النقی علیه السلام عرض کردم: یابن رسول الله! مرا تعلیم فرما زیارتی که با بلاغت کامل باشد، هرگاه خواستم زیارت کنم یکی از شما را، آن را بخوانم. فرمود: چون به آستانه در حرم رسیدی توقف کن، و شهادتین را بگو: «أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا الله وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ «گواهی دهم که معبدی جز خدای یکتای بی‌همتا نیست، و گواهی دهم که مُحَمَّداً صَلَّى الله عَلَيْهِ وَآلِهِ عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ». محمد- درود خدا بر او و آلش باد- بنده و فرستاده او است». در حالی که غسل زیارت کرده‌ای داخل حرم می‌شوی و آنگاه که قبر را دیدی توقف کن و سی مرتبه «الله أَكْبَرُ» بگو، پس با دل آرام اندکی پیش برو، و گام‌ها را نزدیک هم بگذار، آنگاه توقف کن و سی مرتبه «الله أَكْبَرُ» بگو، پس نزدیک قبر مطهر برو، و چهل مرتبه «الله أَكْبَرُ» بگو تا صد تکییر تمام شود، پس بگو: «السلام علیکم يا أَهْلَبَيْتِ التَّبَوَّةِ، وَمَوْضِعَ الرِّسَالَةِ، سلام بر شما ای خاندان نبوت و جایگاه رسالت ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۴۰ وَمُخْتَلَفَ الْمَلَائِكَةِ، وَمَهْبِطَ الْوَحْيِ، وَمَعْدِنَ الرَّحْمَةِ، وَخُرَزانَ وَمَرْكَزَ رَفَتَ وَآمَدَ فَرْشَتَگانَ وَجَاءَ فَرُودَ آمَدَنَ وَحَيَ (اللهی) وَمَعْدَنَ رَحْمَتَ (حق) وَكَنْجِينَه دارانَ الْعِلْمِ، وَمُتَهَّمَ الْحَلْمِ، وَاصِيُولَ الْكَرَمِ، وَقَادَةَ الْأَمَمِ، وَأُولَيَاءَ دَانِشَ وَسَرِحدَ نَهَائِي بِرَدَبَارِي وَاصْوَلَ وَاسَاسَ كَرَمَ وَبَزَرَگَوارِي وَپیشوایان ملتها و در اختیار دارندگان النعم، وَعَنَاصِرَ الْأَبْرَارِ، وَدَاعِمَ الْأَخْيَارِ، وَسَاسَةَ الْعِبَادِ، وَأَرْكَانَ نَعْمَتها وَرِيشَه وَاصْوَلَ نِيَکَانَ وَاستوانه‌های خوبان و زمامداران بندگان و پایه‌ها و ستونهای البلاط، وَأَبْوَابَ الْإِيمَانِ، وَأَمَانَةَ الرَّحْمَانِ، وَسُلَالَةَ النَّبِيِّنَ، شهرها و بلاد و درهای ایمان و امینهای خدای رحمان و نژاد پیمبران وَصَيْفَوَةَ الْمُرْسَلِينَ، وَعَتْرَةَ حِبْرَةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَرَحْمَةَ الله و زبده (ولاد) رسولان و عترت انتخاب شدگان پروردگار جهانیان، و رحمت خدا و وَبَرَكَاتُهُ، السلام علی ائمَّهَ الْهُدَى وَمَصَابِيحَ الدُّجَى وَأَعْلَامَ برکاتش (تیز بر آنها باد) سلام بر پیشوایان هدایت و چراغهای تاریکی و نشانه‌های النقی وَذَوِي النَّهْيِ وَأُولَى الْحِجَّى وَكَهْفِ الْوَرَى وَوَرَثَةَ پرهیزکاری و صاحبان خرد و دارندگان عقل و فطانت و پناهگاه مردمان و وارثان الأنبياء، وَالْمُمْلَأُ الْأَعْلَى وَالدَّعْوَةُ الْحُسْنَى وَحُجَّاجُ الله

علی پیمبران و نمونه اعلای (الهی) و اهل دعوت نیکو (که مردم را به خدا می خوانند) و حجتهای خدا بر اهل الدُّنْیَا وَالْأَخْرَةِ وَالْأُولَى وَرَحْمَمُهُ اللَّهُ وَبَرَّ كَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَى اهْلِ دُنْيَا وَآخْرَتِ وَإِنْ جَهَنَّمْ وَرَحْمَتْ خَدَا وَبِرْ كَاتِشْ (نیز بر ایشان باد) سلام بر ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۴۱ مَحَالٌ مَعْرِفَةُ اللَّهِ، وَمَسَاكِنٍ بَرَكَةُ اللَّهِ، وَمَعَادِنٍ حِكْمَةُ اللَّهِ، جایگاههای شناسایی خدا و مسکنهای برکت خدا و کانهای حکمت خدا و حفظه سرِ اللَّهِ، وَحَمْلَةٌ كِتابُ اللَّهِ، وَأَوْصِيَاءُ نَبِيِّ اللَّهِ، وَذُرَّيَّةٌ وَنَگَهبانان راز خدا و حاملان کتاب خدا و اوصیاء پیامبر خدا و فرزندان رسولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَّ كَاتُهُ، السَّلَامُ رسول خدا صلی الله علیه و آله، و رحمت خدا و برکاتش (نیز بر ایشان باد) سلام عَلَى الدُّعَاءِ إِلَى اللَّهِ، وَالْأَدِلَّاءِ عَلَى مَرْضَاءِ اللَّهِ، وَالْمُسْتَقْرِينَ بر خواندن گان بسوی خدا و رهنمايان بسوی موجبات خوشنودی خدا و استقرار یافنگان فی اَمْرِ اللَّهِ، وَالْتَّامِينَ فی مَحْبَبِ اللَّهِ، وَالْمُخْلِصِينَ فی تَوْحِيدِ در فرمان خدا و کاملان در دوستی و محبت خدا و مخلسان در یگانه پرستی اللَّهِ، وَالْمُظْهَرِينَ لِتَأْمِيرِ اللَّهِ وَنَهْيِهِ، وَعِبَادِهِ الْمُكْرَمِينَ، الَّذِينَ خَدَا و آشکار کنندگان امر و نهی خدا و بند گان گرامی خدا آنانکه لا یَسِيْقُونَهُ بِالْقُولِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ، وَرَحْمَمُهُ اللَّهُ وَبَرَّ كَاتُهُ، پیشی نگیرند بر خداوند در گفتار و آنانکه بدستورش عمل کنند، و رحمت خدا و برکاتش (بر ایشان باد) السَّلَامُ عَلَى الْأَئِمَّةِ الدُّعَاءِ، وَالْقَادِهِ الْهُدَاءِ، وَالسَّادِهِ الْوُلَاءِ، سلام بر امامان دعوت کننده (بحق) و پیشوایان راهنمای و آقایان سرپرست وَالَّذَادِهِ الْحُمَاءِ، وَأَهْلِ الدُّكَرِ وَأَوْلَى الْأَمْرِ، وَبَقِيَّهِ اللَّهِ وَخِيرَتِهِ وَدَفَاعَ كَنْدَگَان وَحَامِيَان (از دین خدا) و اهل ذکر و فرمانداران و نمایندگان خدا و برگزیدگان او ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۴۲ وَحِزْبُهُ وَعَيْبَهُ عِلْمِهِ وَحُجَّتِهِ وَصِرَاطِهِ وَتُورِهِ وَبُرْهَانِهِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَگروه او و گنجینه دانشش و حجت او و راه او و نور او و دلیل روشن او، و رحمت وَبَرَّ كَاتُهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْيَدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، کما خدا و برکاتش (بر ایشان باد) گواهی دهم که نیست معبدی جز خدای یگانه که شریک ندارد چنانچه شهادَ اللَّهِ لِنَفْسِهِ وَشَهَدَتْ لَهُ مَلائِكَهُ وَأُولُوا الْعِلْمِ مِنْ خَلْقِهِ، گواهی داده خدا برای خودش و گواهی دادند برای او فرشتگانش و دانشمندان از خلق او لا- إِلَهِ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ الْمُسْتَجْبُ معبدی نیست جز او که نیرومند و فرزانه است و گواهی دهم که محمد بنده انتخاب شده او است وَرَسُولُهُ الْمُرْتَضَى أَرْسَلَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظَهِّرُهُ عَلَى وَرَسُولٌ پسندیده او است که فرستاد او را با هدایت و آئین حق تا پیروزش کند بر الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهِ الْمُشْرِكُونَ، وَأَشْهَدُ أَنَّكُمُ الْأَئِمَّهُ همه آئینها و گرچه خوش نداشته باشند مشرکان و گواهی دهم که شمایید پیشوایان راهبر الرَّاشِدُونَ الْمُهَدِّيُونَ الْمَعْصُومُونَ الْمُكَرَّمُونَ الْمُقْرَبُونَ الْمُتَقْوَنَ راه یافته معصوم گرامی مقرب پرهیز کار الصَّادِقُونَ الْمُصْطَقُونَ، الْمُطَبِّعُونَ لِلَّهِ، الْقَوَامُونَ بِأَمْرِهِ، راستگوی زبده فرمانبرداران خدا و قیام کنندگان به فرمانش العاملُونَ بِإِرَادَتِهِ، الْفَائزُونَ بِكَرَامَتِهِ، اصْطَفَاكُمْ بِعِلْمِهِ، وَانْجَامَ دهندگان خواسته اش و آنانکه به مقام کرامت او رسیدند، برگزید شما را به علم خود ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۴۳ وَارْتَضَاكُمْ لِغَيْبِهِ، وَاحْتَارَكُمْ لِسِرَّهِ، وَاجْتَبَاكُمْ بِقُدْرَتِهِ، وَأَعْزَكُمْ وَپسندیدتان برای جریانات غیب (و پس پرده) خود و انتخابتان کرد برای راز خود و اختیاراتان کرد به قدرتش و عزیزان کرد بِهِدَاهُ وَخَصَّكُمْ بِتُورِهِ، وَأَيَّدَكُمْ بِرُوحِهِ، به راهنمایی خود و مخصوصستان داشت به دلیل روشنیش و برگزید شما را برای نور خود و تأیید کرد شما را به روح خود و رَضِيَّكُمْ حُلَفاءِ فِي أَرْضِهِ، وَحُجَّجًا عَلَى بَرِيَّتِهِ، وَأَنصَارًا لِدِينِهِ، وَپسندید شما را برای جانشینی در زمینش و تا که حجتهای باشید بر مخلوقش و یاورانی برای دینش و حفظه لِسِرَّهِ، وَخَزَنَهُ لِعِلْمِهِ، وَمُسْتَوْدَعًا لِحِكْمَتِهِ، وَتَرَاجِمَهُ لَوْحِيهِ، وَنَگَهبانانی برای رازش و گنجینه دارانی برای دانشش و سپرد گان حکمتش و مفسران وَأَرْكَانًا لِتَوْحِيدِهِ، وَشَهَدَاءَ عَلَى خَلْقِهِ، وَأَعْلَامًا لِعِبَادَهِ، وَمَنَارًا وَحِيشَ وَپایه‌های یگانه شناسیش و گواهانی بر خلقش و نشانه‌هایی برای بند گانش فی بِلَادِهِ، وَأَدَلَّاءَ عَلَى صِرَاطِهِ، عَصَمَكُمُ اللَّهُ مِنَ الزَّلَلِ، وَآمَنَكُمْ و مشعلهایی در شهرها و بلاش و راهنمایانی بر راهش، خداوند نگهداشت شما را از لغش مِنَ الْفِتْنَ، وَطَهَرَكُمْ مِنَ الدَّنَسِ، وَأَذْهَبَ عَنْكُمُ الرَّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَایمن داشت شمارا از فتهها و آزمایشها و پاکتاتان کرد از چرکی و دور کرد از شما اهل بیت پلیدی را وَطَهَرَكُمْ تَطْهِيرًا، فَعَظَمْتُمْ جَلَالَهُ، وَأَكْبَرْتُمْ شَانَهُ، وَمَجَدْتُمْ كَرَمَهُ، وَبِخُوبی پاکیزه‌تان کرد، شما نیز (در برابر) عظیم شمردید شوکتش را و مقامش را بزرگ دانستید و کرمش را ستودید وَأَدْمَتْتُمْ ذُكْرَهُ، وَوَكَدْتُمْ مِثَاقَهُ، وَأَحْكَمْتُمْ عَقْدَ طَاعَتِهِ، وَنَصَيَّحْتُمْ و به ذکر او ادامه

دادید و پیمانش را محکم کردید و آن عهدی را که در فرمانبرداریش داشتید سخت استوار کردید و در پنهانی و ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۴۴ لَهُ فِي السِّرِّ وَالْعَلَانِيَّةِ، وَدَعَوْتُم إِلَى سَبِيلِهِ بِالْحِكْمَةِ وَالْمُوعِظَةِ آشکار برای او خیرخواهی کردید و مردم را با حکمت و پند نیکو به راهش **الْحَسَنَةِ**، وَبَيْدَلْتُمْ أَنْفُسَكُمْ فِي مَرْضَاتِهِ، وَصَبَرْتُمْ عَلَى مَا اصَابَكُمْ دعوت کردید و در راه خوشنودی او بذل جان کردید و در مقابل پیش آمد های ناگوار بخارط او فی جنبه، وَأَقْنَمْتُ الرَّكَاهَ، وَآتَيْتُمُ الرَّكَاهَ، وَأَمْرَتُم بِالْمَعْرُوفِ، بردا بری کردید، و نماز را پیا داشتید و زکات را پرداختید و امر به معروف و نهی فی عن المُنْكَرِ، وَجَاهَيْدَلْتُمْ فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ، حتی **أَعْلَمْتُمْ** و نهی از منکر کردید و در راه خدا آن طور که باید جهاد و مبارزه کردید تا بالآخره دعوت حق را دعوته، وَيَسِّتُمْ فَرَائِضَهُ، وَأَقْمِمْ **حُدُودَهُ**، وَنَشَرْتُمْ شَرَائِعَ آشکار و واجبات او را بیان داشتید و حدود و مقرراتش را برپا داشتید و دستورات و احکامش **أَحْكَامِهِ**، وَسَنَّتُمْ سُنَّتَهُ، وَصَرَّتُمْ فِي ذَلِكَ مِنْهُ إِلَى الرِّضا، را منتشر ساختید و روش او را مقرر داشتید و در راه رضای او گام برداشتید و سَلَّمْتُمْ لَهُ القضاء، وَصَدَّقْتُمْ مِنْ رُسُلِهِ مِنْ مَضِي فَالرَّاغِبِ وَتَسْلِيمَ قَضَا وَقَدْرَ او شدید و پیمبران گذشته او را تصدیق کردید پس آنکه از شما عنکم مارق، وَاللَّازِمُ لَكُمْ لَا حَقُّ، وَالْمُقْسِطُ رُفِيْ حَقِّکُمْ زاهق، رو گرداند از دین خارج گشته و آنکه ملازم شما بود به حق رسیده و آنکه کوتاهی کرد در حق شما نابود گردید **وَالْحَقُّ مَعَكُمْ وَفِيْكُمْ وَمَنْكُمْ وَإِلَيْكُمْ**، وَأَنْتُمْ أَهْلُهُ وَمَعْدِنُهُ، و حق همراه شما و در میان شما خاندان و از جانب شما است و بسوی شما بازگردد و شمائید اهل حق و معدن آن ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۴۵ وَمِيراثُ التَّبَوَّءِ عِنْدَكُمْ، وَايَابُ الْحَقْلِ إِلَيْكُمْ، وَجِسَابُهُمْ عَلَيْكُمْ، و میراث نبوت نزد شما است و بازگشت خلق خدا بسوی شما است و حسابشان با شما است وَفَضْلُ الْخِطَابِ عِنْدَكُمْ، وَآيَاتُ اللَّهِ لَدَيْكُمْ، وَعَزَائِمُهُ فِيْكُمْ، و سخنی که حق و باطل را جدا کند نزد شما است و آیات خدا پیش شما است و تصمیمات قطعی او (یا دستورات لازمش) درباره شما است و نوره و بُرهانه عِنْدَكُمْ، وَأَمْرُهُ إِلَيْكُمْ، مِنْ الْاَكْمَنْ فَقَدْ وَالِّلَّهُ، و نور و دلیل روشنش نزد شما است و امر امامتش محول به شما است، هر که شما را دوست دارد خدای را دوست داشته و مِنْ عاداَكُمْ فَقَدْ عادَى اللَّهَ، وَمَنْ أَحْبَبْتُمْ فَقَدْ أَحَبَّ اللَّهَ، وَمَنْ و هر که شما را دشمن دارد خدای را دشمن داشته و هر کس به شما محبت داشته باشد به خدا محبت داشته و هر کس **أَبْغَضْكُمْ** فَقَدْ أَبْغَضَ اللَّهَ، وَمَنْ اعْتَصَمَ بِكُمْ فَقَدْ اعْتَصَمَ بِاللَّهِ، با شما کینه ورزد با خدا کینه توژی کرده و هر که به شما چنگ زند به خدا چنگ زده **أَنْتُمُ الصِّراطُ الْأَقْوَمُ**، وَشَهَدَاءُ دارِ الْفَنَاءِ، وَشُفَعَاءُ دارِ الْبَقاءِ، شمائید شاهراه و راه راست و گواهان در این دار فانی (دنیا) و شفیعان در خانه پایدار (قیامت) **وَالرَّحْمَةُ الْمُؤْصُلَةُ، وَالْأَيْةُ الْمُخْزُونَةُ وَالْأَمَانَةُ الْمَحْفُوظَةُ**، ورحمت پیوسته (حق) و آن آیت و نشانه پنهان در گنجینه و آن امانتی که نگهداری شده (یا حفظش بر مردم واجب است) **وَالْبَابُ الْمُبْتَلَى بِهِ النَّاسُ**، مِنْ أَتَاكُمْ نَجَا، وَمَنْ لَمْ يَأْتِكُمْ هَلَكَ، و آن درگاهی که مردم بدان آزمایش شوند هر که به نزد شما آمد نجات یافت و هر کس نیامد هلاک شد **إِلَى اللَّهِ تَدْعُونَ**، وَعَلَيْهِ تَدْلُونَ، وَبِهِ تُؤْمِنُونَ، وَلَهُ تُسَلِّمُونَ، (شما مردم را) بسوی خدا می خوانید و بر او راهنمایی کنید و به او ایمان دارید و تسلیم او هستید ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۴۶ وَبِأَمْرِهِ تَعْمَلُونَ، وَإِلَى سَبِيلِهِ تُرْشِّدُونَ، وَبِقُولِهِ تَحْكُمُونَ، سَيَعْدَ و بدستورش عمل کنید و بسوی راه او (مردم را) ارشاد کنید و به گفتار او حکم کنید، نیک بخت شد مَنْ الْاَكْمَنْ، وَهَلَكَ مَنْ عاداَكُمْ، وَخَابَ مَنْ جَحَدَكُمْ، وَضَلَّ مَنْ هر که شما را دوست دارد و به هلاکت رسید هر که شما را دشمن داشت و زیانکار شد آنکه منکر شما گشت و گمراه شد آنکه فارق کنم، و فازَ مَنْ تَمَسَّكَ بِكُمْ، وَامِنَ مَنْ لَجَأَ إِلَيْكُمْ، وَسَلِّمَ مَنْ از شما جدا گشت و رستگار شد آن که به شما چنگ زد و ایمن گشت آنکه بدرگاه شما پناه آورد، و سلامت یافت هر که **صَدَقَكُمْ**، وَهُدِيَ مَنِ اعْتَصَمَ بِكُمْ، مَنِ اتَّبَعَكُمْ فَالْجَنَّةُ مَأْوَاهُ، شما را تصدیق کرد و هدایت شد هر که به شما چنگ زد، هر که پیروی شما را کرد بهشت مأواهی او است و مَنْ خَالَفَكُمْ فَالثَّارُ مَثَواهُ، وَمَنْ جَحَدَكُمْ كافر، وَمَنْ حَازَبَكُمْ و هر که مخالفت شما را کرد دوزخ جایگاه او است، و هر که منکر شما شد کافر و هر که با شما جنگ کرد **مُشْرِكٌ**، وَمَنْ رَدَ عَلَيْكُمْ فی أَسْفَلِ دَرَكِ مَنِ الْجِحِيمِ، أَشَهَدُ أَنَّ مُشْرِكَ است و هر کس شما را رد کرد در ته جهنم جای دارد گواهی دهم که هذا سَابِقٌ لَكُمْ فیما مَضَی وَجَارٍ لَكُمْ فیما بَقَی، وَأَنَّ أَرْوَاحَكُمْ این مقام و منزلت در زمان گذشته برای شما ثابت بوده و در آینده زمان نیز برای شما جاری است و همانا

روانهای شما و نور کم و طینتکم واحده، طابت و طهرت بعضها مِنْ بَعْضٍ، نورتان و سرستان یکی است همگی پاک و پاکیزه است و برخی از برخی دیگر گرفته شده حلقکم الله آنواراً، فجعلکم بعرشِ مُحِدِّقین، حتی مَنْ عَلَيْنَا خداوند شما را بصورت نورهائی آفرید و گردانگرد عرش خود قرارтан داد تا آنگاه که با آوردنتان در این جهان بر ما ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۴۷ بِكُمْ، فَجَعَلَكُمْ فی بَيْوِتِ اذْنِ اللَّهِ أَنْ تُرْفَعَ وَيُبَدَّلَ كَرْ فِيهَا اسْمُهُ، منت گذارد و قرارtan داد در خانه‌هایی که اجازه داد بلند گردند و نام او در آنها برده شود وَجَعَلَ صَلَاتَنَا عَلَيْكُمْ وَمَا خَصَنَا بِهِ مِنْ وِلَايَتِكُمْ طِيباً لِحَقِّنَا، و مقرر داشت که درودهای ما بر شما و هم چنین آنچه را از دوستی شما برای ما مخصوص داشته همه اینها موجب پاکی اخلاق ما و طهاره لانفسنا، و تزکیه لَنَا، وَكَفَارَةً لِمَنْ نُوبِنَا، فَكُنَّا عِنْدَهُ و پاک شدن خود ما و تزکیه ما و کفاره گناهان ما باشد و ما در نزد خدا از زمرة مُسَلِّمِينَ بِفَضْلِكُمْ، وَمَعْرُوفِينَ بِتَضْدِيقِنَا إِيَّاكُمْ، فَلَعَلَّ اللَّهَ بِكُمْ تسليم شد گان برتری شما و شناخته شد گان به تصدیق مقام شما بودیم پس خداوند برساند شما را أشرف محل المُكْرِمِينَ، وَأَعْلَى مَنَازِلِ الْمُقَرَّبِينَ، وَأَرْفَعَ بِهِ شریفترین جایگاه گرامیان و بلندترین منازل مقربان و بالاترین درجات الْمُرْسَلِينَ، حیث لا يلْحُقُهُ لاحق، ولا يُفُوقُهُ فائق، درجات رسولان آنجا که کسی بدان نرسد و فوق آن جایگاه کسی راه نیابد و پیش ولا یسبقه سابق، ولا یطمع فی ادراکه طامع، حتی لایقی ملک روی بر آن پیشی نگیرد و برای رسیدن بدانجا کسی طمع نبند، تا اینکه بجای نماند فرشته مُقرَبُ، ولا نیئر مُرسَلُ، ولا صَدِيقٌ ولا شَهِيدٌ، ولا عَالِمٌ ولا مُقْرِبٌ و نه پیامبر مرسلی و نه صدیق و نه شهیدی و نه عالم و نه جاہل، ولا دنی و لا فاضل، ولا مُؤْمِنٌ صالح، ولا فاجر طالح، جاهلی و نه پست و نه برتری و نه مؤمن نیک کردار و نه تبهکار بدکاری ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۴۸ ولا جبار عَنِيدُ، ولا شَيْطَانٌ مَرِيدُ، ولا لَحْقٌ فِيمَا يَيْئَنْ ذَلِكَ و نه گردنش سنتیزه جو و نه اهربیمن متمردی و نه خلق دیگری که در این میان شهید، إِلَى عَرَفَهُمْ جَلَالَهُ أَمْرُكُمْ، وَعَظَمَ خَطَرِكُمْ، وَكَبِيرَ شَأنُكُمْ، گواه باشد جز جز آنکه بشناساند به او خداوند جلالت و قدر و عظمت مقام و بزرگی متزلت و تمام نور کم و صَدْقَ مَقَاعِدِكُمْ، وَثَبَاتَ مَقَامِكُمْ، وَشَرَفَ وَكَاملَ بودن نورتان را و درستی منصبها و پابرجا بودنتان را (در اطاعت حق) و شرافت محلکم و مُنْزَلِتِكُمْ عِنْدَهُ، وَكَرَامَتِكُمْ عَلَيْهِ، وَخَاصَّتِكُمْ لَهُدِيَّه، همگان و متزلت شما را در پیش خود و مقام گرامی شما را و خصوصیتی که در نزد او دارید وَقُرْبَ مُنْزَلِتِكُمْ مِنْهُ، بِأَيِّ أَنْتُمْ وَأَمِي وَأَهْلِي وَمَالِي وَآسْرَتِي، و جایگاه نزدیکی که نسبت به او دارید پدر و مادر و خاندان و مال و فامیلم فدای شما، اشہد اللَّهَ وَأشہدُكُمْ أَنِّي مُؤْمِنٌ بِكُمْ وَبِمَا آمَّنْتُ بِهِ، کافر بعدهو کم گواه گیرم خدا را و گواه گیرم شما را که من ایمان دارم به شما و بدانچه شما بدان ایمان دارید و کافرم نسبت به دشمن شما و بِمَا كَفَرْتُمْ بِهِ، مُسْتَبَصِّرٌ بِشَانِكُمْ وَبِضَلَالِهِ مِنْ خَالَقُكُمْ، مُواٰلٍ و بدانچه شما انکار آن را کردید بینایم به مقام شما و به گمراهی آنکه با شما مخالفت کرد دوست دار لَكُمْ وَلَا وَلِيَائِكُمْ، مُبْغِضٌ لِأَعْدَائِكُمْ وَمُعَادٍ لَهُمْ، سِلْمٌ لِمَنْ شَاءَ و دوستان شمایم و بعض دشمنانتان را در دل دارم و دشمن آنهايم، صلحهم با هر که سالمکم، وَحَرْبٌ لِمَنْ حَارَبَكُمْ، مُحَقِّقٌ لِمَا حَقَّقْتُمْ، مُبْطِلٌ لما باشما صلح کند و در جنگ با هر کس که با شما در جنگ است حق می دانم آنچه را شما حق دانستید و باطل دانم آنچه را ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۴۹ أَبْطَلْتُمْ، مُطِيعٌ لَكُمْ، عَارِفٌ بِعَجِّتُكُمْ، مُقْرِبٌ بِفَضْلِكُمْ، مُحْتَمِلٌ شما باطل دانستید پیرو شمایم عارف به حق شمایم اقرار به برتری شما دارم بار علم دانش شما را لِعِلْمِكُمْ، مُحْتَجِبٌ بِإِذْنِتِكُمْ، مُعْتَرِفٌ بِكُمْ، مُؤْمِنٌ بِيَايَاكُمْ، تحمل کنم و از مهالک در پرده عهد و امان شما روم به شما (وحقتان) اعتراف دارم و به بازگشتن ایمان دارم مُصِدِّقٌ بِرَجْعِتِكُمْ، مُتَنَظِّرٌ لِأَمْرِكُمْ، مُرْتَقِبٌ لِدَوْلِكُمْ، آخِذٌ و رجعت شما را تصدق دارم و چشم براه فرمان شما و منظر دولت شمایم گفتارتان بِقَوْلِكُمْ، عامل بِأَمْرِكُمْ، مُسْتَجِيرٌ بِكُمْ، زائر لَكُمْ، لا إِذْ عَائِذُ را بگیرم و دستورتان را انجام دهم و به شما پناه جویم و شما را زیارت کنم و به قبرهای بقبور کم، مُسْتَشْفِعٌ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ بِكُمْ، وَمُتَرَبَّ بِكُمْ، إِلَيْهِ، شما پناه آرم و شما را بدرگاه خدای عزوجل شفیع آرم و بوسیله شما به پیشگاهش تقرب جویم و مُقَدِّمُكُمْ آمام طلبی و حوانی و ارادتی فی کُلِّ أَخْوَالِي و شما را در پیش روی خواسته و حاجات و اراده ام قرار دهم در همه حالات وَأَمْوَرِي، مُؤْمِنٌ بِسَرَرِكُمْ وَعَلَانِيَتِكُمْ وَشَاهِدِكُمْ وَغَائِبِكُمْ وَأَوَّلِكُمْ و کارهایم، ایمان دارم به نهان شما و آشکارتان و حاضرتان و غائبان و اول و آخر کم، و مفروض فی ذلک کله إلیکم، و مسلم فیه مَعْكُمْ، و آخرتان و در این باره کار را به

خودتان وامی گذارم (و هیچگونه ایرادی به کارهای شما ندارم) و تسليم شمایم و قلبی لکم مسیلم، و رأیی لکم تبع، و نصیرتی لکم معدده، حتی و دلم نیز تسليم شما است و رأی من نیز تابع (رأی) شما است و یاریم برایتان آماده است تا آنکه ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۵۰ یعنی اللہ تعالیٰ دینه بکم، وَيُرِدُّكُمْ فِي أَيَامِهِ، وَيُظْهِرَكُمْ لِعِدْلِهِ، خدای تعالیٰ دینش را بوسیله شما زنده کند و دوباره بازگرداند شما را در روزها (ی حکومت) خود و آشکار تان سازد برای عدل خود وَيُمَكِّنُكُمْ فِي أَرْضِهِ، فَمَعَكُمْ مَعَكُمْ لَا مَعَ عَيْرِكُمْ، آمنت بکم، وَبَرِئْتُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ و دوست دارم آخرين فرد شما را به همان دليل که دوست دارم اولين شخص شما را و بیزاری جویم به پیشگاه خدای عزوجل مِنْ أَعْيَادِكُمْ وَمِنْ الْجِبَتِ وَالطَّاغُوتِ وَالشَّيَاطِينِ وَجِزْبِهِمْ از دشمنان تان و از جبت و طاغوت (خلفای ناقح) و شیاطین و پیروانشان الظالمین لکم، وَالْجَاهِدِينَ لِحِقْكُمْ، وَالْمَارِقِينَ مِنْ وَلَا يَكُمْ، آن ستمکاران بر شما و منکران حق شما و بیرون روند گان از زیر بار ولايت شما و الغاصبین لِإِرْثِكُمْ، وَالشَّاكِرِينَ فِي كُمْ، المُنْحَرِفِينَ عَنْكُمْ، وَمِنْ و غصب کند گان میراث شما و شک کند گان درباره شما و منحرف شد گان از طریقه شما و از کل و لیجه دونکم، وَكُلِّ مُطَاعِ سِوَاكُمْ، وَمِنَ الْأَتَمَةِ الَّذِينَ هر هدم و وسیله ای غیر از شما و هر فرمانروائی جز شما و از پیشوایانی که يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ، فَبَتَّتِي اللَّهُ أَبَدًا ما حیت علی موالاتکم مردم را به دوزخ می خوانند پس خداوند پابرجایم بدارد همیشه تا زنده ام بر موالات و محبیتکم و دینکم، وَفَقَنِي لِطَاعِتُكُمْ، وَرَزْقِي شفاعتکم، و دوستی و دین و آئین شما و موقفم دارد برای فرمانبرداری شما و روزیم گرداند شفاعت شما را ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۵۱ وَجَعَلْنَا مِنْ خِيَارِ مَوَالِيكُمْ، التَّابِعِينَ لِمَا دَعَوْتُمْ إِلَيْهِ، وَجَعَلْنَا و قرارم دهد از برگزید گان دوستانتان آنانکه تابع دعوت شما هستند و بگرداند مرا ممّن یقّص آثارکم، وَيَسِّلُكُ سَبِيلَكُمْ، وَهَبَتِي بِهُدَاكُمْ، از کسانی که پیروی کند از آثار شما و می رود به راه شما و راهنمایی جوید به راهنمایی شما ویحشتر فی زُمْرَتُكُمْ، وَيَكُرُّ فِي رَجْعَتُكُمْ، وَيَمْلُكُ فِي دَوْلَتُكُمْ، و محشور گردد در گروه شما و بازگردد در دوران رجعت و بازگشت شما و به فرمانروائی رسد در دوران حکومت شما ویشتر فی عافیتکم، وَيُمَكِّنُ فِي أَيَامِكُمْ، وَنَقْرُ عَيْنِهِ غَدَادًا و مفتخر گردد به عافیت (و حسن عاقبت) از شما و مقتدر گردد در روزهای (حکومت) شما و روشن گردد دیده اش فرای قیامت بِرُؤْيَتُكُمْ، بِأَيِّ أَنْتُمْ وَأَمِي وَنَفْسِي وَأَهْلِي وَمَالِي، مَنْ ارَادَ اللَّهَ بِدِيَارِ شَما پدر و مادرم و خودم و خاندان و دارائیم به فدای شما هر که آهنگ خدا کند بدآیکم، وَمَنْ وَحَدَّهُ قِيلَ عَنْكُمْ، وَمَنْ قَصَدَهُ تَوَجَّهَ بِكُمْ، از شما (باید) شروع کند و آنکس که خدا را به یکتائی شناسد (طريقه اش را) از شما پذیرد و هر که قصد او کند به شما رو کند موالی لا اخّصی شناء کم، ولا -أَبْلَغَ مِنَ الْمَيْدَحِ كُنْهُكُمْ، وَمِنْ سروران من شنای شما را نتوانم کرد و با مدح به کنه و حقیقت شما نرسم و با الوصیه فی قدرکم، وَأَتَتْمُ نُورُ الْأَخْيَارِ، وَهُدَاةُ الْأَبْرَارِ، وَحُجَّ توصیف قدر و متزلت شما را بیان نتوانم که شمائید روشنی خوبان و راهنمای نیکان و حجتهاي الْجَبَارِ، بِكُمْ فَتِيحُ اللَّهِ وَبِكُمْ يَحْتِمُ، وَبِكُمْ يُنَزَّلُ الْغَيْثُ، وَبِكُمْ خدای جبار، خداوند (عالی وجود را) به شما آغاز کرد و به شما نیز ختم کند و بخاطر شما فرو ریزد باران را و بخاطر شما ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۵۲ يُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْمَأْرِضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ، وَبِكُمْ يُنَفِّسُ الْهَمَ نگه دارد آسمان را از اینکه بر زمین افتد جز به اذن او و بخاطر شما بگشاید اندوه را وَيَكْيِثُ الضَّرَّ، وَعِنْدَكُمْ مَا نَزَلْتَ بِهِ رُسُلُهُ، وَهَبَطَ بِهِ و بطرف کند سختی را و در پیش شما است آنچه را پیمبرانش فرود آورده ملائیکت، وَإِلَى جَدَكُمْ. و فرشتگانش به زمین آوردن و بسوی جد شما. و اگر زیارت امیر مؤمنان علیه السلام باشد به جای (وَإِلَى جَدَكُمْ) بگو: «وَإِلَى أَخِيكَ»، (و به سوی برادرت)، بِعَثَ الرُّوحُ الْأَمِينُ، آتاکُمُ اللَّهُ مَا لَمْ يُؤْتِ أَحَدًا مِنْ «روح الامین (جبرئیل) نازل گردید، به شما داده است خداوند آنچه را به هیچیک از مردم العالمین، طَأْطَأَ كُلُّ شَرِيفٍ لِشَرِيفِكُمْ، وَبَخَعَ كُلُّ مُتَكَبِّرٍ جهانیان نداده سر (فروتنی) بزیر آورده هر شخص شریفی در برابر شرف شما و گردن نهاده هر متکبری لطاعتکم، وَخَصَعَ كُلُّ جَبَارٍ لِفَضْلِكُمْ، وَذَلَّ كُلُّ شَنِيءِ لَكُمْ، به فرمانبرداری شما و فروتن گشته هر گردنکشی در برابر فضل شما و خوار شده هر چیزی برای شما وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِكُمْ، وَفَازَ الْفَائزُونَ بِوْلَايَتِكُمْ، بِكُمْ و روشن شد زمین به پرتو نور شما و رستگار شدن مردمان رستگار بوسیله ولايت و دوستی شما، بوسیله

شما ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۵۳ یُسِّلِكَ إِلَى الرِّضْوَانِ، وَعَلَى مَنْ جَحَدَ وَلَا يَتَكَبَّرْ بَهْ بِهشت رضوان توان رسید و برآنکس که منکر فرمانروائی شما است خشم خدای الرَّحْمَانِ، بِأَبِي أَنَّتْمَ وَأَمِّي وَنَفْسِي وَأَهْلِي وَمَالِي، ذِكْرُكُمْ فِي رحمن (حتم و مسلم) است، پدر و مادرم و خودم و خاندان و دارائیم فدای شما باد، (ای سروران من گرچه) ذکر شما در (زبان) الْذَّاکِرِینَ، وَأَسْمَاءُكُمْ فِي الْأَسْمَاءِ، وَأَجْسَادُكُمْ فِي الْأَجْسَادِ، ذکر کنندگان است و نامهایتان در میان نامها و پیکرتان با سایر پیکرها وَأَرْوَاحُكُمْ فِي الْأَرْوَاحِ، وَأَنْفُسُكُمْ فِي النُّفُوسِ، وَآثَارُكُمْ فِي وَرَوَاتَانِ در میان سایر روانها و جانهاتان در (عداد) سایر جانها و آثارتان در میان الْأَثَارِ، وَقُبُورُكُمْ فِي الْقُبُورِ، فَمَا أَخْلَى أَشْيَاءُكُمْ، وَأَكْرَمْ آثار (دیگران) و قبرهاتان در (شمار) سایر قبرها است ولی (شما را چه نسبت با دیگران) چه شیرین است نامهایتان و بزرگوار است آنْفُسِكُمْ، وَأَعْظَمْ شَأْنِكُمْ، وَأَجْلَ حَطَرِكُمْ، وَأَوْفَى عَهْدَكُمْ، جانهاتان و بزرگ است مقاماتان و برجسته است متزلت و موقعیتتان و با وفا است عهدتان وَأَصْدَقَ وَعْدَكُمْ، كَلَامُكُمْ نُورٌ، وَأَمْرُكُمْ رُشدٌ، وَوَصِيَّتُكُمُ التَّقْوَى و راست است وعده تان سختنان نور و دستورتان یکپارچه رشد و رستگاری است سفارستان پرهیزکاری وَفِعْلُكُمُ الْخَيْرِ، وَعَادَتُكُمُ الْإِحْسَانُ، وَسِيِّجِيَّتُكُمُ الْكَرَمُ، وَشَأْنُكُمْ وَكَارَتَانِ خَيْرٍ وَخَوبِيٍّ وَعَادَتْ شَمَاءُ احْسَانٍ وَنِيَّكِي وَشَيْوَهُ شَمَاءُ كَرَمٍ وَبَزَرَگَارِي وَرَفَتَارَتَانِ الْحَقُّ وَالصِّدْقُ وَالرَّفْقُ، وَقَوْلُكُمْ حُكْمٌ وَحَمْمٌ، وَرَأْيُكُمْ عِلْمٌ حَقٌّ وَرَاسْتِي وَمَدَارَائِي است وَكَفَتَارَتَانِ مُسْلِمٌ وَحَتَّمِي است وَرَأْيِ شَمَاءِ دانش ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۵۴ وَحِلْمٌ وَحَزْمٌ، إِنْ ذُكْرُ الْخَيْرِ كُنْتُمْ أَوَّلَهُ وَأَصْلَمُهُ وَفَرَعَهُ وَمَعْدِنَهُ وَبَرْدَارِي وَدُورَانِيَّشِی است اگر از خیر و خوبی ذکری به میان آید آغاز و ریشه و شاخه و مرکز و مأواه و متنهاه، بِأَبِي أَنَّتْمَ وَأَمِّي وَنَفْسِي، كَيْفَ أَصِفُّ حُشَنَ وَجَايَگَاه و پایانش شمائید پدر و مادرم و خودم به فدای شما چگونه توصیف کنم ثنای ثناهاتُكُمْ، وَأَخْصِي جَمِيلَ بِلَائِكُمْ، وَبِكُمْ أَخْرَجَنَا اللَّهُ مِنَ الدُّلُلِ، نیکوی شما را و چگونه شماره کنم آزمایشهای خوبی که دادید و بوسیله شما بود که خدا ما را از ذلت بیرون آورد وَفَرَّجَ عَنَّا عَمَرَاتِ الْكُرُوبِ، وَأَنْقَدَنَا مِنْ شَفَا جُرْفِ الْهَلَكَاتِ وَكَشايش داد به گرفتاریهای سخت ما و نجاتمان داد از پرتگاه هلاکت و نابودی وَمِنَ النَّارِ، بِأَبِي أَنَّتْمَ وَأَمِّي وَنَفْسِي، بِمُوَالِاتِكُمْ عَلَمَنَا اللَّهُ مَعَالِمَ وَهُمْ از آتش دوزخ، پدر و مادرم و خودم به فدای شما که بوسیله دوستی شما خداوند به ما یاد داد دستورات دیننا، وَأَصْلَحَ ما كَانَ فَسَدَ مِنْ دُبْيَانَا، وَبِمُوَالِاتِكُمْ تَمَّتِ الْكَلِمَةُ، دینمان را و اصلاح کرد آنچه را که از دنیای ما تباہ گشته بود و بوسیله شما کلمه (توحید و معارف دین) کامل شد وَعَظُمَتِ النِّعْمَةُ، وَأَتَلَّفَتِ الْفُرْقَةُ، وَبِمُوَالِاتِكُمْ تُقْبِلُ الطَّاعِيَةُ وَنَعْمَتْ بَزَرَگَ گَشْت وَجَدَائِي وَاخْتِلَافِ مَبْدِلِ به الفت و اتحاد گردید و بوسیله موالات شما پذیرفته گردد عبادت‌های الْمُفْتَرَضَةُ، وَلَكُمُ الْمَوَدَّةُ الْوَاجِهَةُ، وَالدَّرَجَاتُ الرَّفِيعَةُ، وَالْمَقَامُ وَاجِبُ وَ(تنها) دوستی شما است که بر خاق لازم و فرض است و از آن شما است درجات بلند و مقام الْمَحْمُودُ، وَالْمَكَانُ الْمَعْلُومُ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، وَالْجَاهُ الْعَظِيمُ، شایسته و جایگاه معین و معلوم در نزد خدای عزوجل و منزلت عظیم ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۵۵ وَالشَّانُ الْكَبِيرُ، وَالشَّفَاعَهُ الْمَقْبُولَهُ، رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَأَتَبَعْنَا وَرَتَبَهُ بَزَرَگَ وَشَفَاعَتْ پذیرفته، پروردگارا ما ایمان داریم بدانچه نازل فرمودی و پیروی کردیم الرَّسُولَ فَأَكْتَبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ، رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْنَا از پیامبرت پس نام ما را با گواهان (به این حقایق) ثبت فرما، پروردگارا منحرف مکن دلهای ما را پس از آنکه راهنماییمان کردی وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَهً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَابُ، سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنْ وَبِخَشْ به ما از نزد خویش رحمتی که براستی تویی بخشایشگر، منزه است پروردگار ما که کانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا، يا وَلَى اللَّهِ، إِنَّ يَئِنِي وَبَيْنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ براستی و عده او انجام شدنی است ای ولی خدا همانا میان من و خدای عزوجل ذُنُوبًا لَا يَأْتِي عَلَيْهَا إِلَّا رِضاُكُمْ، فَبِحَقِّ مَنِ ائْتَمَنَّكُمْ عَلَى سَرَرِهِ، گناهانی است که محو و پاک نکند آنها را جز رضایت شما پس به حق آن خدائی که شما را امین به راز خود کرده وَأَسْتَرْعَاكُمْ أَمْرَ خَلْقِهِ، وَقَرَنَ طَاعَتُكُمْ بِطَاعَتِهِ، لَمَّا أَسْتَوْهُبْتُمْ وَسَرِپَرْسَتِی کار خلق خود را به شما و اگذارده و فرمانبرداری شما را به فرمانبرداری خود که شما بخشش گناهانم را ذُنُوبِی، وَكُنْتُمْ شُفَاعَى، فَإِنِّي لَكُمْ مُطِيعٌ، مَنْ أَطَاعَكُمْ فَقَدْ (از خدا) بخواهید و شفیعان من گردید زیرا که من فرمانبردار شمایم، هر که از شما فرمانبرداری کند خدای را اطاعالله، وَمَنْ عَصَاكُمْ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ، وَمَنْ أَحَبَّكُمْ فَقَدْ أَحَبَّ اللَّهَ، فرمانبرداری کرده و هر که نافرمانی شما کند خدای را نافرمانی کرده و هر که شما را دوست دارد خدای را دوست

داشته و مَنْ أَبْغَضَ كُمْ فَقَدْ أَبْغَضَ اللَّهَ. اللَّهُمَّ إِنِّي لَوْ وَجَدْتُ شُفَعَاءً وَهُرَ كَه شما را دشمن دارد خدای را دشمن داشته. خدایا! اگر من شفیعانی را می‌یافتم ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۵۶ آَقْرَبَ إِلَيْكَ مِنْ مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِ الْأَخْيَارِ الْمَائِمَةِ الْمَأْبُورَ لِجَعْلِتُهُمْ كَه نزدیکتر باشند بدرگاهات از محمد و خاندان نیکویش آن پیشوایان نیکوکار بطور مسلم آنها را شُفَعَاءِ، فِيَحِقِّهِمُ الَّذِي أَوْجَبَتْ لَهُمْ عَلَيْكَ أَسَا لَكَ أَنْ تُدْخِلَنِي شفیعان خود قرار می‌دادم پس از تو می‌خواهم بدان حقی که برای ایشان بر خود واجب کردی مرافق جُمَلَةِ الْعَارِفِينَ بِهِمْ وَبِحَقِّهِمْ، وَفِي زُمْرَةِ الْمَرْحُومِينَ در زمره عارفان به مقام آنها و به حق آنها قرارم ده و نیز در زمره کسانی که بوسیله شفاعت آنها بِشَفَاعَتِهِمْ، إِنَّكَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ مُورَد مهر فرار گرفته‌اند که تو مهربانترین مهربانانی و درود خدا بر محمد و آل الطَّاهِرِینَ، وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا كَثِيرًا، وَحَسْبَنَا اللَّهُ وَنَعْمَ الْوَكِيلُ». پاکش و سلام مخصوص و بسیاری بر آنها باد و بس است ما را خدا و نیکو و کیلی است.»

زيارت امين الله

یکی از زیارت‌های بسیار معروف و معتبر است که در کتاب‌های زیارات نقل شده است. مرحوم علامه مجلسی آن را از نظر متن و سند از بهترین زیارات دانسته که مناسب است در همه حرم‌ها و مزار‌های ائمّه علیهم السلام بر آن مداومت شود. این زیارت، هم از زیارت‌های مطلقه محسوب می‌شود ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۵۷ که در هر وقت می‌توان خواند، هم از زیارت‌های مخصوصه روز عید غدیر خم است و هم از زیارات جامعه‌ای است که در همه حرم‌های مقدس ائمّه علیهم السلام خوانده می‌شود. محتوایی عرفانی و سراسر شور و اشتیاق به قرب الهی دارد. کیفیت آن چنان است که به سندهای معتبر روایت شده از جابر از امام محمد بن‌دبار قریب علیه السلام که امام زین العابدین علیه السلام به زیارت امیرالمؤمنین علیه السلام آمد، و نزد قبر آن حضرت ایستاد، و گریست، و گفت: «السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَمِينَ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ وَحَجَّتُهُ عَلَى عِبَادِهِ»، «سلام بر تو ای امانتدار خدا در زمین او و حجتش بر بندگان او السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَمِيرَالْمُؤْمِنِينَ، أَشْهَدُ أَنِّكَ جاهَدْتَ فِي اللَّهِ حَقَّ سلام بر تو ای امیر مؤمنان گواهی دهم که تو در راه خدا جهاد کردی جهادِهِ، وَعَمِلْتَ بِكِتَابِهِ، وَأَبَعْتَ سُوءَ نَيْبِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، چنانچه باید و رفتار کردی به کتاب خدا (قرآن) و پیروی کردی از سنتهای پیامبر شریف صلی الله علیه و آله حتی دعاک الله إلى جواره، فَقَبَضَ كَ إِلَيْهِ بِاُخْتِيَارِهِ، وَأَلْزَمَ تا اینکه خداوند تو را به جوار خویش دعوت فرمود و به اختیار خودش جانت را قبض نمود و ملزم کرد اعیداء کَ الْحُجَّةَ مَعَ مَا لَكَ مِنَ الْحُجَّاجِ الْبَالِغَةِ عَلَى جمیع خلقِه، دشمنانت را به حجت و برهان با حجتها رسانی دیگری که با تو بود بر تمامی خلق خود ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۵۸ اللَّهُمَّ فَاجْعُلْ نَفْسِي مُطْكَنَةً بِقَدَرِكَ، راضِيَةً بِقَضَائِكَ، مُولَعَةً خداها قرار ده نفس مرا آرام به تقدیرت و خوشنود به قضایت و حریص بِيَذْكُرِكَ وَدُعَائِكَ، مُجْهَّةً لصَفَفَةِ أُولَيَائِكَ، مَجْبُوَيَّةً فِي أَرْضِكَ که به ذکر و دعایت و دوستدار برگزیدگان دوستان و محبوب در زمین وَسَمَاءِكَ، صَابِرَةً عَلَى تُرُزُّبِ بَلَائِكَ، شَاكِرَةً لِغَوَّاثِ لِنَعْمَائِكَ، وَآسِمَانَ و شکیبا در مورد نزول بلایت و سپاسگزار در برابر نعمتهای فرونت ذاکرَةً لِسَوَابِغِ آلاِئِكَ، مُشْتَاقَةً إِلَى فَرْحَةِ لِقَائِكَ، مُتَرَوَّدَةً التَّقْوَى و متذکر عطایای فراوان است مشتاق به شاد گشتن دیدارت توشه گیر پرهیز کاری لیوم جزائیک، مُسْتَنَّةً بِسُنَّ أُولَيَائِكَ، مُفَارِقَةً لِأَخْلَاقِ أَعْدَائِكَ، برای روز پاداشت پیروی کننده روشهای دوستان دوری گزیننده اخلاق دشمنانت مُشْغُولَةً عَنِ الدُّنْيَا بِحَمْدِكَ وَثَنَائِكَ». سرگرم از دنیا به ستایش و شایست.» پس گونه خود را بر قبر گذاشت و گفت: «اللَّهُمَّ إِنَّ قُلُوبَ الْمُخْتَيَّنِ إِلَيْكَ وَاللَّهُ، وَسُبْلَ الرَّاغِبِينَ إِلَيْكَ» خداها براستی دلهای فروتنان درگاهات بسوی تو حیران است و راههای مشتاقان به جانب تو شارعیه، وَأَعْلَامُ الْقَاصِدِينَ إِلَيْكَ واختیه، وَأَفْتَدَهُ الْعَارِفِينَ مِنْكَ باز است و نشانه‌های قاصدان کویت آشکار و نمایان است و قلبها عارفان از تو ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۵۹ فازعه، وَأَصْوَاتُ الدَّاعِيَنَ إِلَيْكَ صَاعِدَهُ، وَأَبْوَابُ الْإِجَابَةِ لَهُمْ ترسان است و صدای خوانندگان بطرف تو صاعد و درهای اجابت برویشان مُفَتَّحَهُ، وَدَعْوَةَ مَنْ ناجَاكَ مُشَيَّجَهُ، وَتَوْبَةَ مَنْ أَنَابَ إِلَيْكَ باز است و دعای آنکس که با تو راز گوید مستجاب است و توبه آنکس

که به درگاه تو بازگردد مُقْبُلَةُ، وَعَبْرَةٌ مِنْ بَكَى مِنْ حَوْفَكَ مَرْحُومَةُ، وَالإِغَاثَةُ لِمَنْ بَذَرْفَتْهُ اسْتَ وَاشْكَ دِيدَه آنکس که از خوف تو گرید مورد رحم و مهر است و فریادرسی تو برای کسی که استغاث بک موجوده، وَالإِعانَةُ لِمَنْ اسْتَعَانَ بَكَ مَبْدُولَهُ، به تو استغاثه کند آماده است و کمک کاریت برای آنکس که از تو کمک خواهد رایگان است وَعِمَادِكَ لِعِبَادِكَ مُنجَّهٌ، وَزَلَّ مَنِ اسْتَقَالَكَ مُقاَلَهُ، وَأَعْمَالٌ وَوَعْدَهَايِي که به بند گانت دادی و فایش حتمی است و لغتش کسی که از تو پوزش طلب بخوده است و کارهای العاَمِلَهُ، لَدَيْكَ مَحْفُوظَهُ، وَأَرْزَاقَكَ إِلَى الْخَلَقِ مِنْ لَمْدُنَكَ آنانکه برای تو کار کنند در نزد تو محفوظ است و روزیهایی که به آفرید گانست دهی از نزدت نازله، وَعَوَادَ المَزِيدِ إِلَيْهِمْ وَاصِلَهُ، وَذُنُوبَ الْمُشْتَغِفِينَ ریزان است و بهره‌های بیشتری هم بسویشان می‌رسد و گناه آمرزش خواهان (از تو) مَفْسُورَهُ، وَحَوَائِجَ حَلْقَتَكَ عِنْدَكَ مَقْضِيَهُ، وَحَيَّوَائِرَ السَّائِلِينَ آمرزیده است و حاجتهای آفرید گانست نزد تو روا شده است و جایزه‌های سائلان عنده ک مُوَفَّرَهُ، وَعَوَادَ المَزِيدِ مُتَوَاتِرَهُ، وَمَوَادَ المُسْتَطَعِمِینَ در پیش تو فراوان است و بهره‌های فرون پیاپی است و خوانهای احسان تو برای طعام خواهان ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۶۰ مُعَدَّه، وَمَنَاهِلَ الظَّمَاءِ لَدَيْكَ مُتَرَعَّهُ. اللَّهُمَّ فَاسْتَجِبْ دُعَائِي، آماده است و حوضهای آب برای تشنگان لبریز است خداها پس دعایم را مستجاب کن وَاقْبُلْ شَائِي، وَاجْمَعْ يَيْنِي وَبَيْنَ أُولَيَائِي، بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَعَلَيِ وَبِذِيرِ مَدْحُ وَثَانِيام را و گردآور میان من و دوستانم به حق محمد و علی وَفَاطِمَهُ وَالْحَسَنِ وَالْحَسَنَيْنِ، إِنَّكَ وَلَيُ نَعْمَائِي وَمُنْتَهَيِي مُنَايَ وَفَاطِمَهُ وَحسن وَحسین که براستی تویی صاحب نعمتهايم و منتھای آرزویم وَغَائِيَهُ رَجَائِي فِي مُنْقَلِبِي وَمَثَوَيِي». و سرحد نهایی امیدم و بازگشتگاه و اقامتگاهم. و در کامل الزیارات بعد از زیارت این جملات آمده است: «أَنْتَ إِلَهِي وَسَيِّدِي وَمَوْلَايَ، اغْفِرْ لِي وَلِأُولَيَائِنَا، وَكُفَّ عَنَّا» تویی معبد و آقا و مولای من یامرز دوستان ما را و بازدار از ما اعیداءنا، وَأَشْغَلْهُمْ عَنْ اذانا، وَأَظْهِرْ كَلِمَهُ الْحَقِّ وَاجْعَلْهُا الْعُلِيَا، دشمنان را و سرگرمشان کن از آزار ما و آشکار کن گفتار حق را و آنرا برتر قرار ده وَأَدْحِضْ كَلِمَهُ الْبَاطِلِ وَاجْعَلْهُا السُّفْلَى إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَاز میان بیر گفتار باطل را و آنرا پست گردان که براستی تو بر هر چیز قدیر. تو ایانی: ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۶۱

زيارة وارث

زیارت مطلقه امام حسین علیه السلام معروف به زیارت وارث این زیارت معتبر و پر محظو، ابراز علاقه و همبستگی با سیدالشّهداء و شهدای دیگر علیهم السلام کربلاست، و سلسله نورانی نیاکان امام حسین و دودمان رسالت علیهم السلام را به یاد می آورد. و پیوند زائر را با اهلیت عصمت تحکیم می کند. پس چون قصد زیارت امام حسین علیه السلام نمودی بگو: «السلام علیک يا وارث آدم صفوة الله، السلام علیک يا سلام بر تو اي وارث آدم بر گزیده خدا سلام بر تو اي وارث نوح نبی الله، السلام علیک يا وارث إبراهيم حليل الله، وارث نوح پیغمبر خدا سلام بر تو اي وارث ابراهیم خلیل خدا السلام علیک يا وارث موسی کلیم الله، السلام علیک يا وارث سلام بر تو اي وارث موسی هم سخن با خدا سلام بر تو اي وارث عیسی روح الله، السلام علیک يا وارث محمد حبیب الله، عیسی روح خدا سلام بر تو اي وارث محمد حبیب خدا السلام علیک يا وارث امیر المؤمنین، السلام علیک سلام بر تو اي وارث امیر مؤمنان علیه السلام ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۶۲ یا ابن محمد المضطه طفی السلام علیک یا ابن علی بر تو اي فرزند محمد مصطفی سلام بر تو اي فرزند علی المؤتضی السلام علیک یا ابن فاطمه الزهراء، السلام علیک مرتضی سلام بر تو اي فرزند فاطمه زهرا سلام بر تو یا ابن خدیجه الکبیری السلام علیک یا ثار الله وابن ثاره والوثر اي فرزند خدیجه کبری سلام بر تو اي کسی که خدا خونخواهیش کند و فرزند چنین خونی و اي تک و تنها ماندهای که المؤتور، أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ أَقْمَتَ الصَّلَاةَ، وَآتَيْتَ الزّكَاةَ، وَأَمْرَتَ انتقام خونت گرفته نشد گواهی دهم که تو بپاداشتی نماز را و بدادی زکات را و امر کردی بالمعروف، ونهیت عن المنکر، وَأَطَعْتَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ حَتَّىٰ بِهِ مَعْرُوفٌ (کار نیک) و نهی کردی از منکر (کار زشت) و پیروی کردی از خدا و رسولش تا آتاك الیقین، فَلَعْنَ اللَّهِ أَمَّهُ قَتْلَتُكَ، وَلَعْنَ اللَّهِ أَمَّهُ ظَلَمْتُكَ، وَلَعْنَ بِهِ شَهَادَتِ رَسِيدِي پس خدا لعنت کند مردمی که تو را کشتند و

خدا لعنت کند مردمی که به تو ستم کردند اللہ اُمَّةٌ سَمِعَتْ بِذِلِّكَ فَرَضِيَتْ بِهِ، یا مَوْلَایَ یا بَاعْبُدَ اللَّهَ، أَشْهَدُ وَخَدَا لعنت کند مردمی که این جریان را شنیدند و بدان راضی شدند ای مولای من ای باعبدالله گواهی دهم آنک کُنْتْ نُورًا فِي الْأَصْلَابِ الشَّامِخَةِ وَالْأَرْجَامِ الْمُطَهَّرَةِ، که تو براستی نوری بودی در صلبهای شامخ (و بلند) و رَحْمَهَا پاک، آلوهات لَمْ تُنْجِسْكَ الْجَاهِيلِيَّةَ بِأَنْجَاسِهَا، وَلَمْ تُبْشِكَ مِنْ مُدَلَّهَمَاتِ ثِيَابِهَا، نکرد زمان جاهلیت به پلیدیهاش و نپوشاندت از جامه‌های آلوهه و چرکش ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۶۳ وَأَشْهَدُ آنَّكَ مِنْ دَعَائِمِ الدِّينِ وَأَرْكَانِ الْمُؤْمِنِينَ، وَأَشْهَدُ آنَّكَ وَ گواهی دهم که براستی تو از جمله ستونهای دین و پایه‌های محکم مردان با ایمانی و گواهی دهم که براستی تو الإِلَمَامُ الْجَيْرُ التَّقِيُّ الرَّضِيَّ الرَّكِيُّ الْهَادِيُّ الْمَهْدِيُّ، وَأَشْهَدُ أَنَّ پَیشوائی هستی نیکوکار و با تقوی و پسندیده و پاکیزه و راهنمای راه یافته و گواهی دهم که الْأَئِمَّةُ مِنْ وُلْدِكَ كَلِمَةُ التَّقْوَى وَأَعْلَامُ الْهُدَى وَالْعَرْوَةُ الْوُثْقَى امامان از فرزندان تو اساس (و حقیقت) تقوی و نشانه‌های هدایت و دستاویز محکم (حق) وَالْحُجَّةُ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا، وَأَشْهَدُ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ وَأَنْبِيَاءَهُ وَرُسُلَّهُ، وَحِجْتَهَا بِی بر مردم دنيا هستند و گواه گیرم خدا و فرشتگانش و پیمبرانش و رسولانش را آنی بِکُمْ مُؤْمِنْ وَبِآیاِبِکُمْ مُوقِنْ، بِشَرَائِعِ دِینِ وَخَوَاتِیمِ عَمَلِی، که من براستی به شما ایمان دارم و به بازگشتستان یقین دارم طبق مقررات دین و مذهبی و پایان کردارم وَقَلِیٰ لِقَلْبِکُمْ سَاطُمْ، وَأَمْرِیٰ لِأَمْرِکُمْ مُتَّسِعٍ، صَلَواتُ اللَّهِ وَ دَلْ تَسْلِیم دَلْ شَمَاءَ اَسْتَ وَ کَارِمَ پَیرو کار شما است درودهای خدا عَلَيْکُمْ، وَعَلَى أَرْوَاحِکُمْ، وَعَلَى أَجْسَادِکُمْ، وَعَلَى أَجْسَامِکُمْ، بر شما و بر روانهایتان و بر جسد هاتان و بر پیکرتان وَعَلَى شَاهِدِکُمْ، وَعَلَى غَائِبِکُمْ، وَعَلَى ظَاهِرِکُمْ، وَعَلَى وَبر حاضرتان و بر غائبتان و بر آشکارتان و بر باطنکم، بِأَبِی أَنَّتْ وَأَمِی يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، بِأَبِی أَنَّتْ وَأَمِی يَا نهانتان پدر و مادرم به فدای تو ای فرزند رسول خدا پدر و مادرم فدای تو ای ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۶۴ أَبَا عَبْدَالَلَّهِ، لَقَدْ عَظَمْتِ الرَّزِيَّةَ، وَجَلَّتِ الْمُصْطَبَيْهُ بِكَ عَلَيْنَا وَعَلَى ابَا عَبْدَالَلَّهِ براستی بزرگ گشت عزایت و گران شد مصیبت تو بر ما و بر جمیع أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، فَلَعْنَ اللَّهِ أُمَّةَ أَشَرَّجْتْ هَمَهُ أَهْلَ آسَمَانَهَا وَ زَمِنَ پَسْ خدا لعنت کند مردمی را که اسبان را زین کردنده وَالْجَمْتُ وَتَهَيَّأَتْ لِقِتَالِکَ، یا مَوْلَایَ یا أَبَا عَبْدَالَلَّهِ، «۱» أَسْأَلُ وَ دَهَانَه زَدَنَد وَ آمَادَه کشتارت شدند ای مولای من ای ابا عبداللہ اللہ بِالشَّانِ الدِّنِ لَكَ عِنْدَهُ وَبِالْمَحْلِ الدِّنِ لَكَ لَدَيْهُ أَنْ يُصَلِّی عَلَى از خدا خواهم بدان متزلتی که در پیش او داری و بدان مقامی که نزدش داری مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ يَجْعَلَنِی مَعَكُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ». که درود فرستد بر محمد و آل محمد و قرار دهد مرا با شما در دنيا و آخرت». پس دو رکعت نماز زیارت با هر سوره که می خواهی بخوان، و چون از نماز فارغ شدی بگو: «اللَّهُمَّ إِنِّي ضَلَّيْتُ وَرَكَعْتُ وَسَيَجْدُتُ لَكَ، وَحِيدَكَ «خدایا من نماز خواندم و رکوع کردم و سجده بجا آوردم برای تو تنها که ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۶۵ لَا شَرِيكَ لَكَ، لَأَنَّ الصَّلَاةَ وَالرُّكُوعَ وَالسُّجُودَ لَا تَكُونُ إِلَّا لَكَ، شریک نداری زیرا نماز و رکوع و سجده نیست جز برای تو لَإِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ يَجْعَلْنِي مَعَكُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ». که درود فرستد بر محمد و برسان از جانب من بدانها خدایا درود فرست بر محمد و آل مُحَمَّدٍ، وَأَنْتَلَهُمْ عَنِّي أَفْضَلَ السَّلَامِ وَالتَّحْمِيَةِ، وَارْدُدْ عَلَى مِنْهُمْ مُحَمَّدٍ وَ بِرْسَان از جانب بهترین سلام و تحيت را و باز گردن از جانب آنها نیز بر من السَّلَامِ. اللَّهُمَّ وَهَاتَنِ الرُّكْعَاتِنِ هَيْدِيَّةٌ مِنِّي إِلَى مَوْلَای الحُسَيْنِ بْنِ سَلَام خدایا و این دو رکعت نمازی که خواندم هدیه‌ای است از من به پیشگاه سرورم حضرت حسین ابن علی عَلَيْهِمَا السَّلَامُ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَيْهِ، وَتَقَبَّلْ عَلَى عَلِيهِمَا السَّلَامِ خدایا درود فرست بر محمد و بر آن حضرت و بپذیر منی، واجزینی علی ذلک بِأَفْضَلِ أَمْلَی وَرَجَائِی فِیکَ وَفِی از من و پاداشم بده در برابر آن بر طبق بهترین آرزو و امیدی که درباره وَلِیکَ، یا وَلَیِّ الْمُؤْمِنِینَ. ولی تو دارم ای سرپرست مؤمنان». آنگاه به قصد زیارت علی بن الحسین علیهمما السلام بگو: «السَّلَامُ عَلَيْکَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْکَ يَا ابْنَ نَبِيِّ اللَّهِ، سَلَامٌ بِرْ تو ای فرزند رسول خدا سلام بر تو ای فرزند پیامبر خدا ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۶۶ السَّلَامُ عَلَيْکَ يَا ابْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْکَ يَا ابْنَ سَلَامٌ بِرْ تو ای فرزند امیرمؤمنان سلام بر تو ای فرزند الحُسَيْنِ بْنِ الشَّهِيدِ، السَّلَامُ عَلَيْکَ أَيَّهَا الشَّهِيدُ بْنُ الشَّهِيدِ، السَّلَامُ حَسِينٌ شَهِيدٌ سَلَامٌ بِرْ تو ای شَهِيدٌ وَ فَرِزَنْدٌ (آن امام) شَهِيدٌ، سَلَامٌ عَلَيْکَ أَيَّهَا الْمَظْلُومُ بْنُ الْمَظْلُومِ، لَعَنَ اللَّهِ أُمَّةَ قَتَلَتْكَ، وَلَعَنَ بِرْ تو ای ستم رسیده و فرزند (آن امام) ستمدیده خدا لعنت کند مردمی که تو را کشتند و خدا اللَّهُ أُمَّةَ ظَلَمْتَكَ،

وَلَعَنَ اللَّهُ أَمَّةً سِيَّمَتْ بِذلِكَ فَرَضَةٌ يَتِيهُ. لعنت كند مردمی که به تو ستم کردند و خدا لعنت کند مردمی را که از این جریان اطلاع پیدا کرده و بدان راضی شدند. السَّلَامُ عَلَيْكَ يا وَلَى اللَّهِ وَابْنَ وَلِيْهِ، لَقَدْ عَظَمْتِ الْمُصَبِّيَّةُ سلام بر تو ای ولی خدا و فرزند ولی خدا براستی که بزرگ گشت مصیبت تو و جَلَّتِ الرَّزِيَّةُ بِسَكَّ عَلَيْنَا وَعَلَى جَمِيعِ الْمُسْلِمِينَ، فَلَعَنَ اللَّهُ أَمَّةً وَگران شد عزای تو بر ما و بر تمام مسلمانان، خدا لعنت کند مردمی قَلَّتِكَ، وَأَبْرَأْ إِلَى اللَّهِ وَإِلَيْكَ مِنْهُمْ». که تو را کشتند و بیزاری جویم بسوی خدا و بسوی تو از آنها». سپس به نیت زیارت دیگر شهدای کربلا بگو: «السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أُولَاءِ اللَّهِ وَأَحْبَائِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا «سلام بر شما ای اولیاء خدا و دوستانش سلام بر شما ای اُلیاء الله و اوذانه، السلام علیکم یا انصار دین الله، السلام ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۶۷ بر گزید گان خدا و دوستدارانش سلام بر شما ای یاوران دین خدا سلام علیکم یا انصار رسول الله، السلام علیکم یا انصار بر شما ای یاران رسول خدا سلام بر شما ای یاران امیر المؤمنین، السلام علیکم یا انصار فاطمه سیده نساء امیر المؤمنان سلام بر شما ای یاران فاطمه بانوی زنان العالمین، السلام علیکم یا انصار ابی محمد الحسن بن علی جهانیان سلام بر شما ای یاران حضرت ابا محمد حسن بن علی الولی الزکی الناصیح، السلام علیکم یا انصار ابی عبید الله، بابی آن دوست خیرخواه سلام بر شما ای یاران حضرت ابا عبد الله پدر آنهم و امی، طبیعت و طابت الأرض التي فيها دفنتم، وفُزْتُمْ فَوْزًا و مادرم به فدای شما براستی پاکیزه شدید و پاکیزه گشت آن زمینی که شما در آن مدفون شدید و به رستگاری عظیماً، فیا لَيَتَنِی کُنْتُ مَعَکُمْ فَأَفْوَزَ مَعَکُمْ فِی الْجَنَانِ مع بزرگی رسیدید پس ای کاش من هم با شما بودم که با شما رستگار گردم با الشهیداء والصالحین و حسن أولیا ک رفیقاً والسلام علیکم شهیدان و شایستگان که آنان نیکو رفیقانی می باشند سلام بر شما وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ». و رحمت و برکات خدا بر شما باد». ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۶۸

زیارت آل یس

مرحوم مجلسی در کتاب بحار الأنوار به نقل از ناحیه مقدسه چنین آورده است که هرگاه خواستید به وسیله ما به سوی خداوند تبارک و تعالی و به سوی ما توجه کنید، بگویید: «سَلَامٌ عَلَى آلِ یس، السَّلَامُ عَلَيْکَ يَا دَاعِیَ اللَّهِ وَرَبِّانِی» سلام بر آل یاسین [خاندان پیامبر صلی الله علیه و آله سلام بر تو ای دعوت کننده بسوی خدا و عارف آیاته، السلام علیک یا باب الله و دیان دینه، السلام علیک یا به آیاتش سلام بر تو ای واسطه خدا و سرپرست دین او سلام بر تو ای خلیفه الله و ناصیح رحیم، السلام علیک یا حججه الله و دلیل خلیفه خدا و یاور حق او سلام بر تو ای حجت خدا و راهنمای ارادتیه، السلام علیک یا تالی کتاب الله و ترجمانه، السلام اراده او سلام بر تو ای تلاوت کننده کتاب خدا و تفسیر کننده آیات او سلام علیک فی آناء لَیلَکَ وَأَطْرَافِ نَهَارِکَ، السلام علیک یا بقیه الله بر تو در تمام آنات و دقایق شب و سرتاسر روز سلام بر تو ای بجای مانده از طرف خدا ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۶۹ فی أَرْضِهِ، السَّلَامُ عَلَيْکَ یا میشاق الله الذی اخْمَدَهُ وَوَکَدَهُ، در روی زمین سلام بر تو ای پیمان محکم خدا که آن را از مردم گرفت و تأکید کرد السلام علیک یا وَعِیَدَ الله الذی ضَمَنَهُ، السلام علیک آئیها الْعَلَمُ سلام بر تو ای وعده خدا که تضمینش کرده سلام بر تو ای پرچم المنسوب، والعلم المصیبوب، والغوث والرحمه الواسعة برافراشه و دانش ریزان و فریدارس خلق و رحمت وسیع حق وغیداً غیر مکذوب، السلام علیک حین تَقْوُمُ، السلام علیک و آن وعدهای که دروغ نشود سلام بر تو هنگامی که بپا می ایستی سلام بر تو حین تَقْعِيدُ، السلام علیک حین تَقْرَأْ وَتَبْيَنُ، السلام علیک حین هنگامی که می نشینی سلام بر تو هنگامی که (فرامین حق را) می خوانی و تفسیر می کنی سلام بر تو هنگامی که تُصَبِّلَی وَتَقْتَلَی، السلام علیک حین تَرْكَعَ وَتَسْجُدُ، السلام نماز می خوانی و قنوت کنی سلام بر تو هنگامی که رکوع و سجده بجای آوری سلام علیک حین تَهَلَّلُ وَتُكَبِّرُ، السلام علیک حین تَحْمَدُ وَتَسْعَفُرُ، بر تو هنگامی که «لا اله الا الله» و «الله اکبر» گوئی سلام بر تو هنگامی که خدا را ستایش کنی و از او آمرزش خواهی السلام علیک حین تُصَبِّحُ وَتُنَسِّی، السلام علیک فی اللَّلِ إِذَا سلام بر تو هنگامی که بامداد کنی و شام کنی سلام بر تو در شب هنگامی که ادعیه

و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۷۰ یَعْشِي وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْإِمَامُ الْمَأْمُونُ، تاریکیش فراگیرد و در روز هنگامی که پرده برگیرد سلام بر تو ای امام امین السلام علیکَ ایَّهَا الْمُقَدَّمُ الْمَأْمُولُ، السلام علیکَ بِجَوَامِعِ سلام بر تو ای مقدم (بر همه خلق و) مورد آرزو (ی آنان) سلام بر تو به همه السلام، أَشْهُدُكَ يَا مَوْلَايَ أَنِّي أَشْهُدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ سلامها گواه گیرم تو را ای مولا و سرور من که من گواهی دهم به اینکه معبدی نیست جز خدای یگانه که لا شریکَ لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ لَا حَبِيبٌ إِلَّا هُوَ وَأَهْلُهُ، شریک ندارد و نیز (گواهی دهم که) محمد بنده و رسول او است و محبوبی نیست جز او و خاندانش و أَشْهُدُكَ يَا مَوْلَايَ أَنَّ عَلَيْهَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ حُجَّتُهُ، وَالْحَسَنَ وَالْحَسَنَ وَ گواه گیرم تو را ای مولا من که علی امیر مؤمنان حجت خدا است و حسن حُجَّتُهُ، وَالْحُسَينَ حُجَّتُهُ، وَمُحَمَّدَ بْنَ حُجَّتُهُ، وَمُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ عَلَى حجت او است و حسین حجت او است و علی بن الحسین حجت او است و محمد بن علی حجت او است و علی بْنَ مُوسَى حُجَّتُهُ، وَمُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتُهُ، وَالْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتُهُ، وَأَشْهُدُكَ حُجَّةُ اللَّهِ، بن محمد حجت او است و حسن بن علی حجت او است و علی ابین مُحَمَّدٍ حُجَّتُهُ، وَالْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتُهُ، وَأَشْهُدُكَ حُجَّةُ اللَّهِ، بن محمد حجت او است و حسن بن علی حجت او است و گواهی دهم که تو حجت خدائی، ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۷۱ أَنْتُمُ الْأَوَّلُ وَالآخِرُ، «۱» وَأَنَّ رَجُوتُكُمْ حَقًّ لَرَبِّ فِيهَا، يَوْمًا يَنْفَعُ شَمَائِيدَ اول و آخر و مسلماً بازگشت شما حق است که شکی در آن نیست روزی که سود نفساً ایمانها لم تکن آمنت مِنْ قَبْلُ اوْ كَسَبَتْ فِي ایمانها ندهد کسی را ایمانش که پیش از آن ایمان نیاورده یا در (مدت) ایمان خویش خیراً، وَأَنَّ الْمَوْتَ حَقٌّ، وَأَنَّ نَاكِراً وَنَكِيرًا حَقٌّ، وَأَشْهُدُ أَنَّ النَّشْرَ كَارَ خَيْرِي انجام نداده و همانا مرگ حق است و ناکر و نکیر حق است و گواهی دهم که زنده شدن پس از مرگ حق، وَالْبَعْثَ حَقٌّ، وَأَنَّ الصِّرَاطَ حَقٌّ، وَالْمِصَادَ حَقٌّ، وَالْمِيزَانَ حَقٌّ است و برانگیخته شدن حق است و صراط حق است و مرصاد (کمینگاه) حق است و میزان حق، وَالْحَسْرَ حَقٌّ، وَالْحِسَابَ حَقٌّ، وَالْجَنَّةَ وَالنَّارَ حَقٌّ، حق است و حشر (در قیامت) حق است و حساب حق است و بهشت و دوزخ حق است وَالْوَعْدَ وَالْوَعِيدَ بِهِمَا حَقٌّ، یا مَوْلَايَ شَقِّيَ مَنْ خَالَفُكُمْ وَسَعَدَ وَوَعْدَ وَتَهْدِي درباره آن دو حق است ای مولا من بدیخت است کسی که مخالفت شما را کرد و سعادتمند است ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۷۲ مَنْ أَطَاعَكُمْ، فَأَشْهَدُ عَلَى مَا أَشْهَدْتُكَ عَلَيْهِ، وَأَنَا وَلِيَ لَكَ بَرِءَةً کسی که پیرویتان کرد پس گواهی ده بر آنچه تو را بر آن گواه گرفتم و من دوست توام و بیزارم مِنْ عَدُوِّكَ، فَالْحَقُّ مَا رَضِيَتُمُوهُ، وَالْبَاطِلُ مَا سَخَطْتُمُوهُ، از دشمنت حق آنست که شما پسند کردید و باطل همانست که شما بدان خشم کردید وَالْمَعْرُوفُ مَا أَمْرَتُمْ بِهِ، وَالْمُنْكَرُ مَا نَهَيْتُمْ عَنْهُ، فَنَفْسَتِي مُؤْمِنَه و معروف همان بود که شما بدان دستور دادید و منکر همان بود که شما از آن جلوگیری و نهی کردید، من ایمان دارم بِاللهِ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَبِرَسُولِهِ وَبِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَبِكُمْ یا به خدای یگانه‌ای که شریک ندارد و به رسول او و به امیر مؤمنان و به شما- ای مَوْلَايَ اولُكُمْ وَآخِرُكُمْ، وَنُصْرَتِي مُعِدَّهُ لَكُمْ، وَمَوَدَّتِي خَالِصَهُ مَوْلَايَ من- از اول تا آخرتان و یاریم برای شما آماده است و دوستیم خالص و پاک لَكُمْ آمین آمین. برای شما است آمین آمین.» سپس بگو: «اللَّهُمَّ أَنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّي عَلَى مُحَمَّدٍ نَبِيِّ رَحْمَتِكَ» خدایا از تو خواهم که درود فرستی بر محمد پیامبر رحمت وَكَلِمَةُ نُورِكَ، وَأَنْ تَنْلَأَ قَلْبِي نُورَ الْيَقِينِ، وَصَيْدِرِي نُورَ الْإِيمَانِ، و کلمه نورت و دیگر آنکه پرکنی دل مرا با نور یقین و سینه‌ام را با نور ایمان ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۷۳ وَفِكْرِي نُورَ الْإِيمَانِ، وَعَزْمِي نُورَ الْعِلْمِ، وَقُوَّتِي نُورَ الْعَمَلِ، و اندیشه‌ام را با نور تصمیمها و اراده‌ام را با نور علم و نیرویم را با نور عمل و لسانی نُورَ الصِّدْقِ، وَدِينِي نُورَ الْبَصَائِرِ مِنْ عِنْدِكَ، وَبَصَرِي و زبانم را با نور راستگویی و دین و مذهبم را با نور بینائیها ای از نزد خودت و چشمم را نُورَ الضِّيَاءِ، وَسَمِعِي نُورَ الْحِكْمَهِ، وَمَوَدَّتِي نُورَ الْمُوَالَهِ با نور روشنایی و گوشم را با نور فرزانگی و حکمت و دوستیم را با نور موالات لِمُحَمَّدٍ وَآلِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامِ حتی الْفَاكَ وَقَدْ وَفَيْتُ بِعَهْدِكَ محمد و آلسُّلْطَانِ عَلَيْهِمُ السَّلَامِ تا تو را دیدار کنم و من به عهد و میثاق کَفْتَعَشِينِي رَحْمَتِكَ یا ولی یا حمید. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى و پیمان تو وفا کردم پس رحمت خود را بر من بپوشان ای سرپرست و ای ستوده خدایا درود فرست بر مُحَمَّدِ حُجَّتِكَ فی أَرْضِكَ، وَخَلِيفَتِكَ فی بِلَادِكَ، وَالدَّاعِیِ إِلَی مُحَمَّدٍ حجت تو در روی زمینت و جانشین تو در شهرهایت و دعوت

کننده بسوی سیلکَ، والقائِمِ بِقُسْطِ طَكَ، والثَّائِرِ بِأَمْرِكَ، وَلِيَ الْمُؤْمِنِينَ وَبَوَارِ راهت و قیام کننده به عدل و دادت و انقلاب کننده به دستور تو، دوست مؤمنان و نابود کننده الکافرین، وَمُجْلِي الظُّلْمِيَّ، وَمُنْيِرُ الْحَقِّ، والنَّاطِقُ بِالْحُكْمِيَّ کافران و برطرف کننده تاریکی و روشن کننده حق و گویای به حکمت والصِّدقِ، وَكَلِمَةٌ كَالثَّامِنَةِ فِي أَرْضِكَ، الْمُرْتَقِبُ الْخَائِفُ و راستی و آن کلمه (دستور و فرمان) کاملت در روی زمین که در حال انتظار و بیم بسر برد ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۷۴ وَالْوَلِيُّ النَّاصِحُ، سَفِينَةُ النَّجَاهِ وَعِلْمُ الْهُدَى وَتُورِ أَبْصَارِ الْوَرَى و آن سرپرست خیرخواه و کشته نجات و پرچم هدایت و روشنی دیدگان مردم وَخَيْرٌ مِنْ تَقْمَصَ وَازْتَدَى وَمُجْلِي الْعُمَى الَّذِي يَمْلأُ الْأَرْضَ و بهترین کسی که جامه و رداء ببر کرد و زداینده گمراهی آنکس که پرکند زمین را عَدْلًا وَقَسْطًا کَمَا مُلِئَتْ ظُلْمًا وَجَوْرًا، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، از عدل و داد چنانچه پرشده باشد از ستم و بیدادگری که براستی تو بر هر چیز توانيی اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى وَلِيِّكَ وَابْنِ أُولِيَّائِكَ الَّذِينَ فَرَضْتَ طَاعَتَهُمْ، خدايا درود فرست بر بنده مقرب درگاهت و فرزند بندگان مقربت آنانکه فرض کردی فرمانبرداریشان را وَأَوْجَبْتَ حَقَّهُمْ، وَأَذْهَبْتَ عَنْهُمُ الرِّجْسَ وَطَهَّرْتَهُمْ تَطْهِيرًا، واجب گرداندی حقشان را و دور کردی از ایشان پلیدی را و بخوبی پاکیزهشان کردی اللَّهُمَّ انصُرْهُ وَانْصُرْهُ بِهِ لِدِينِكَ، وَانْصُرْهُ بِهِ أُولِيَّاءَكَ وَأُولَيَّاءَهُ خدايا یاریش کن و بدست او دینت را یاری کن و یاری کن بوسیله او دوستان خودت و دوستان او وشیعته و انصاره، واجعلنا مِنْهُمْ. اللَّهُمَّ اعِدْهُ مِنْ شَرِّ كُلِّ باغ و شیعیان و یاورانش را و ما رانیز از آنان قرار ده خدايا نگاهش دار از شر هر متجاوز و طاغ و مِنْ شَرِّ جَمِيعِ خَلْقِكَ، وَاحْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ حَافِلِهِ و سرکشی و از شر همه مخلوق خودت و محافظتش کن از پیش رُویش و از پشت سرش وَعَنْ یَمِينِه وَعَنْ شِمَالِهِ، وَاحْرُسْهُ وَامْنَعْهُ مِنْ أَنْ يُوصَلَ إِلَيْهِ و از سمت راستش و از طرف چیش و پاسداریش کن و نگاهش دار از اینکه گزند و آسیبی ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۷۵ بِسُوءِ، وَاحْفَظْ فِيهِ رَسُولَكَ وَآلَ رَسُولِكَ، وَاظْهِرْ بِهِ الْعِدْلَ، بدو رسد و (شوکت و عزت) رسول و آل رسولت را در (وجود) او حفظ فرما و آشکار (یا پیروز) گردان بدست او عدل و داد را وَأَيْدِهِ بِالنَّصِيرِ، وَانْصِرْ ناصِةَ رِبِّهِ، وَاحْذَدْلُ خَادِلِهِ، وَاقْصِمْ و بیارت کمکش کن و یاورش رانیز یاری کن و هر که دست از یاریش بردارد خوار گردان و در هم شکن قاصِمِیَّه، وَاقْصِمْ بِهِ جَبَابَرَهُ الْكُفَّرِ، وَاقْتُلْ بِهِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ شکنندهاش را و بشکن بدست او قدرت و شوکت کافران را و آنان را بدست آن حضرت به خاک هلاک افکن و هم چنین منافقان وَجَمِيعَ الْمُلْحَدِينَ حیثُ کانُوا مِنْ مَسَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا و همه بی دینان ستیزه جو را در هر جا هستند از خاورهای زمین و باخترهای آن بَرَّها وَبَحْرِهَا، وَأَمْلَأْ بِهِ الْأَرْضَ عَدْلًا، وَاظْهِرْ بِهِ دِينَ نَبِيِّكَ چه در خشکی و چه در دریا، و پرکن بوسیله او زمین را از عدل و داد و آشکار (یا پیروز) کن بوسیله اش دین پیامبرت صلی الله علیه و آله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَاجْعَلْنِي اللَّهُمَّ مِنْ أَنْصَارِهِ وَأَعْوَانِهِ وَأَتَبَاعِهِ- درود خدا بر او و آلس- را و قرار ده خدايا، مرا نیز از یاران و کمک کاران و پیروان وشیعته، وَأَرِنِي فِي آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ما يَأْمُلُونَ وَفَى و شیعیانش و به من بنمایان در مورد آل محمد علیهم السلام آنچه را آرزو داشتند و در عِدْوَهُمْ مَا يَحْذِرُونَ، إِلَهُ الْحَقِّ آمِنَ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْكَرَامِ يَا مورد دشمنشان آنچه از آن می ترسند مستجاب گردان ای معبد حق و ای صاحب جلالت و بزرگواری ای أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ». مهربانترین مهربانان». ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۷۶

دعا برای حضرت حجۃ بن الحسن

- عجل الله فرجه الشریف - هرگاه بخواهی برای خویش یا دیگران دست به دعا برداری بهتر آن است که نخست به نیت دعا برای حضرت ولی عصر (عجل الله فرجه الشریف) این دعا را بخوانی: «اللَّهُمَّ كُنْ لِوَلِيِّكَ الْحُجَّةُ بْنُ الْحَسَنِ، صَلَّى لَوَاتُكَ عَلَيْهِ وَعَلَى (خدایا باش برای ولی خود حضرت حجت فرزند امام حسن عسکری که درودهای تو بر او و بر آبائیه، فی هذِهِ السَّاعَةِ وَفِي كُلِّ سَاعَةٍ، وَلِيَا وَحافظاً وَفَائِدَاً وَنَاصِيَةً رَأَى پدرانش باد در این ساعت و در هر ساعت یار و مددکار و نگهبان و رهبر و یاور و راهنمای وَدَلِيلًا وَعَيْنَا، حتی تُسْكِنَهُ أَرْضَكَ كَطَوْعًا، وَتُمْتَعَهُ فِيهَا طَوْيِلًا». و دیدهبان تا او را از روی میل و رغبت مردم در روی زمین سکونت دهی و بهره مندش

دعای عهد

از حضرت صادق علیه السلام روایت است که هر کس چهل بامداد این دعا را بخواند از یاوران قائم ما باشد و چنانچه پیش از ظهور آن حضرت بمیرد خداوند او را زنده سازد تا در خدمت آن حضرت باشد و خداوند به هر کلمه این دعا هزار حسن به او کرامت فرماید و هزار گناه از او محو کند. **اللَّهُمَّ رَبَّ النُّورِ الْعَظِيمِ، وَرَبَّ الْكُرْسِيِّ الرَّفِيعِ، وَرَبَّ الْبَحْرِ** «خدایا ای پروردگار نور بزرگ و پروردگار کرسی بلند و پروردگار دریای **الْمَسِيَّ جُورِ**، **وَمُنْزَلَ التَّوْرَاةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالرَّبُورِ**، **وَرَبَّ الظِّلِّ** جوشان و فرو فرستنده تورات و انجیل و زبور و پروردگار سایه **وَالْحَرُورِ**، **وَمُنْزَلَ الْقُرْآنِ الْعَظِيمِ**، **وَرَبَّ الْمَلَائِكَةِ الْمُقْرَبِينَ** و آفتاب داغ و فرو فرستنده قرآن بزرگ و پروردگار فرشتگان مقرب **وَالْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ**. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ، وَبِنُورِ وَبِمِيرَانِ وَمَرْسَلِينِ خدا یا از تو خواهم به ذات بزرگوارت و به نور **وَجْهِكَ الْمُنِيرِ وَمُلْكِكَ الْقَدِيمِ**، یا حُیٰ یا قیومُ اسئلکَ **بِاسْمِكَ** ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۷۸

جمال تابانت و فرمانروائی دیرینهات ای زنده ای پاینده از تو می خواهم بدان نامت **الَّذِي أَشْرَقْتُ بِهِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضُوَنَ**، **وَبِاسْمِكَ الَّذِي يَضْلِعُ** که روشن شد بدان آسمانها و زمینها و بدان نامت که صالح و شایسته گشتند **بِهِ الْأَوَّلُونَ وَالآخِرُونَ**، یا حُیٰ قبیل کُلِّ حُیٰ، وَیَا حُیٰ بَعْدَ كُلِّ بدان پیشینیان و پسینیان ای زنده پیش از هر موجود، و ای زنده پس از هر حُیٰ، وَیَا حُیٰ حین لا حُیٰ، یا مُحْيٰ **الْمُوْتِي وَمُمِيتُ الْأَحْيَاءِ**، یا موجود زنده و ای زنده در آن هنگام که زنده‌ای وجود نداشت ای زنده کن مردگان و ای میرانده زنده‌گان ای حُیٰ لا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ. اللَّهُمَّ يَلْغِي مَوْلَانَا الْإِلَامَ الْهَادِيَ الْمُهَدِّيَ زنده‌ای که معبدی جز تو نیست خدا یا برسان به مولای ما آن امام راهنمای راه یافته **الْقَائِمِ بِأَمْرِكَ**، **صَلَواتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَعَلَى آبَائِهِ الطَّاهِرِينَ**، **عَنْ وَقِيَامِكَ** که درودهای خدا بر او و پدران پاکش باد- از طرف **جَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ** **فِي مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا**، همه مردان و زنان با ایمان در شرفهای زمین و غربهای آن سهیلها و جیلها و بَحْرِهَا، وَعَنِ وَالَّدِي مِنْ هموار آن و کوه آن، خشکی آن و دریايش، و از طرف من و پدر و مادرم **الصَّلَواتِ زِنَةَ عَرْشِ اللَّهِ وَمِتَادَ كَلِمَاتِهِ وَمَا أَخْصَاهُ عِلْمُهُ وَأَحَاطَ درودهای هموزن عرش خدا و شماره کلمات و سخنان او و آنچه را دانشش احصاء کرده و کتاب و دفترش **بِهِ كِتَابُهُ**. اللَّهُمَّ إِنِّي أَجِدُ دُلُّهُ فِي صَبِيَحَهُ يَوْمِي هَذَا وَمَا عِشْتُ ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۷۹ بدان احاطه دارد خدا یا من تازه می کنم در بامداد این روز و هر چه زندگی کنم مِنْ أَيَّامِي عَهْدًا وَعَقْدًا وَبَيْعَهُ لَهُ فِي عُنْقِي، لا أَحُولُ عَنْهَا وَلَا از روزهای دیگر عهدو پیمان و بیعتی برای آن حضرت در گردنم که هرگز از آن سرنپیچم **أَزُولُ أَبْدًا**. اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنْ أَنْصَارِهِ وَأَعْوَانِهِ، وَالَّذِينَ عَنْهُ، و دست نکشم هرگز. خدا یا! قرار ده مرا از یاران و کمک کارانش و دفاع کنندگان از او **وَالْمُسَارِعِينَ إِلَيْهِ فِي قَضَاءِ حَوَائِجهِ، وَالْمُمْتَثِلِينَ لِأَوْامِرِهِ**، و شتابندگان بسوی او در برآوردن خواسته‌هایش و انجام دستورات و اوامرش **وَالْمُحَمَّمِينَ عَنْهُ، وَالسَّابِقِينَ إِلَى إِرَادَتِهِ، وَالْمُسْتَشْهِدِينَ بَيْنَ وَمَدَافِعِيهِنَّ** و مدافعين از آن حضرت و پیشی گیرندگان بسوی خواسته‌اش و شهادت یافتگان **يَدِيهِ**. اللَّهُمَّ إِنْ حَالَ بَيْنِي وَبَيْنَ الْمَوْتِ الَّذِي بَعَلْتُهُ عَلَى عِبَادِكَ پیش رویش خدا یا اگر حائل شد میان من و او آن مرگی که قرار داده ای آن را بر بندگانت **حَتَّمًا مَقْضِيًّا**، فَأَخْرِجْنِي مِنْ قَبْرِي، **مُؤْتَرًا كَفَنِي**، **شَاهِرًا سَيِّفِي**، **حَتَّمِي** و مقرر پس بیرونم آر از گورم کفن به خود پیچیده با شمیشر آخته **مُبَرَّدًا قَنَاتِي**، **مُلِيًّا دَعْوَةَ الدَّاعِيِ فِي الْحَاضِرِ وَالْبَادِيِ**. اللَّهُمَّ و نیزه برنه پاسخ گویان به ندای آن خواننده بزرگوار در شهر و بادیه خدا یا **أَرْنَى الطَّلْعَةِ الرَّشِيدَةِ، وَالْغُرَّةِ الْحَمِيدَةِ، وَاكْحُلْ ناظِرِي بِنَظَرِهِ** بنمایان به من آن جمال ارجمندو آن پیشانی نورانی پسندیده را و سرمه وصال دیدارش را به یک نگاه مِنِّی إِلَيْهِ، وَعَجِلْ فَرَجَهُ وَسَهِلْ مَحْرَجَهُ، وَأَوْسِعْ مَهْجَهُ **وَاسِلُكْ** ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۸۰ به دیده ام بکش و شتاب کن در ظهورش و آسان گردن خروجش را و وسیع گردن راهش را و مرا به بی **مَحَاجِجَهُ**، وَأَنْفَدْ أَمْرَهُ وَأَسْدَدْ أَرْزُهُ، وَاعْمَرْ اللَّهُمَّ بِهِ بِلَادَكَ، راه او در آور و دستورش را نافذ گردن و پشتیش را محکم کن و آباد گردن خدا یا بدست او شهرها و بلادت را وَأَخِي بِهِ عِبَادَكَ، **فَإِنَّكَ قُلْتَ وَقُولُكَ الْحَقُّ**: ظهر الفساد فی و**

زنده گردان بوسیله‌اش بندگانت را زیرا که تو فرمودی و گفتهات حق است (که فرمودی): «آشکار شد تبهکاری در البر والبخار بما کسی بث اییدی النّاس، فَأَظْهِرِ اللَّهُمَّ لَنَا وَلَيْكَ خشکی و دریا بخاطر کرده‌های مردم» پس آشکار کن برای ما خدایا نمایندهات را وابئ سنت نییک المُسیّمی باشم رَسُولُکَ حتی لا یُظْفَرِ بِشَئٍ مِنَ و فرزند دختر پیامبرت که همنام رسول تو است تا دست نیابد به هیچ الباطلِ إِلَّا مَرْفَقَهُ، وَيُحِقَ الْحَقَّ وَيُحَقِّقَهُ، وَاجْعَلْهُ اللَّهُمَّ مَغْرَعاً بِالظَّلْوَمِ عِبَادِكَ، وَنَاصِيَةً لِمَنْ لَا يَجِدُ لَهُ ناصِيَةً رَأَ غَيْرَكَ، وَمَجْدَداً ستمدید گان بندگانت و یاور بگردان آن بزرگوار را خدایا پناهگاه لِمَظْلومِ عِبَادِکَ، وَنَاصِيَةً لِمَنْ لَا يَجِدُ لَهُ ناصِيَةً رَأَ غَيْرَکَ، وَمَجْدَداً ستمدید گان بندگانت و یاور کسی که جز تو یاوری برایش یافت نشودو تازه کننده لِمَا عُطِلَ مِنْ أَحْكَامِ كِتابِكَ، وَمُشَدِّداً لِمَا وَرَدَ مِنْ أَعْلَامِ دِينِكَ آن احکامی که از کتاب تو تعطیل مانده و محکم کننده آنچه رسیده از نشانه‌های دین و سُین نییک صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، وَاجْعَلْهُ اللَّهُمَّ مِمَنْ حَصَّنْتُهُ و آثینت و دستورات پیامبرت صلی الله عليه و آلہ و قرارش ده خدایا از آنانکه نگاهش داری مِنْ بَأْسِ الْمُعْتَدِيَنَ اللَّهُمَّ وَسِيرَ نییک مُحَمَّداً صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۸۱ از صولت و حمله زورگویان خدایا شاد گردان (دل) پیامبرت محمد صلی الله عليه و آلہ بِرُوْتَیَّه وَمَنْ تَبَعَهُ عَلَى دَعْوَتِهِ، وَأَرْحَمَ اسْتِكَانَتَنَا بَعْدَهُ، را به دیدارش و همچنین هر که در دعوتش از آن حضرت پیروی کرد و رحم کن به بیچارگی ما پس از آن حضرت اللَّهُمَّ اكْشِفْ هَذِهِ الْغُمَّةَ عَنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ بِحُضُورِهِ، وَعَجِلْ لَنَا خدایا بگشا این اندوه را از این امت به حضور امام زمان و شتاب کن برای ما ظُهُورَهُ، إِنَّهُمْ يَرُونَهُ بَعِيداً وَنَرَاهُ قَرِيباً، بِرَحْمَتِكَ يا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. در ظهر آن جناب که اینان ظهورش را دور پندارند ولی ما نزدیک می‌بینیم به مهریانترین مهریانان.» پس سه‌بار دست بر ران راست خود می‌زنی و هربار می‌گویی: «الْعَجِيلُ، الْعَجِيلُ يَا مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ». «تعجیل و شتاب فرما، ای مولای من، ای صاحب زمان.»

نماز شب

روايات وارده از سوی پیشوایان معصوم در فضیلت نماز شب فراوان است که به ذکر برخی از آنها می‌پردازیم: امام صادق علیه السلام از پیامبر خدا صلی الله عليه و آلہ روایت کرده است که آن حضرت به وصیش حضرت علی بن ابی طالب علیه السلام فرمود: یا ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۸۲ علی ترا به چند چیز سفارش می‌کنم به خاطر بسپار ... بر تو باد به نماز شب، بر تو باد به نماز شب، بر تو باد به نماز شب، ... «۱» و از انس نقل شده است که گوید: از پیامبر صلی الله علیه و آلہ شنیدم که می‌فرمود: دو رکعت نماز در دل شب بهتر است از دنیا و آنچه که در اوست. «۲» کیفیت نماز شب نماز شب یازده رکعت است، و می‌توان در هر رکعت به حمد تنها اکتفا کرد، هشت رکعت آن را به نیت نماز شب باید خواند و بعد از هر دو رکعت سلام گفت، سپس دو رکعت به نیت نماز شَفَعْ و یک رکعت به نیت نماز وِتْر و بهتر است که نماز گزار در قنوت نماز و تر هفتاد مرتبه «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوْبُ إِلَيْهِ» و سپس هفت بار: «هذا مَقَامُ الْعَائِدِ بِكَ مِنَ النَّارِ» و بعد سیصد مرتبه «الْعَفْوُ» بگوید و آنگاه برای چهل نفر از مؤمنان دعا کند و بعد برای خویش دعا نماید و چون از قنوت ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۸۳ فارغ شد رکوع و سجود گزارد و نماز را تمام نماید و پس از نماز، تسبیح حضرت فاطمه زهرا علیها السلام را انجام دهد و بعد هر چه می‌خواهد دعا کند.

نماز حضرت فاطمه علیها السلام

روایت شده که حضرت فاطمه علیها السلام دو رکعت نماز می‌گزارد که جبرئیل علیه السلام تعلیم او کرده بود، در رکعت اول بعد از حمد صد مرتبه سوره قَدْر و در رکعت دوّم بعد از حمد صد مرتبه سوره توحید و چون سلام می‌گفت این دعا را می‌خواند: «سُبْحَانَ ذِي الْعِزِ الشَّامِتِغِ الْمُنِيفِ، سُبْحَانَ ذِي الْجَلَلِ» منزه است (خدای) صاحب عزت بسیار بلند و مرتفع، منزه است (خدای) صاحب جلال الْبَاطِخِ الْعَظِيمِ، سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ الْفَاتِحِ الْقَدِيمِ، سُبْحَانَ مَنْ وَالا و بزرگ، منزه است (خدای) صاحب فرمانروایی

فاخر قدیم منزه است کسی لَبِسَ الْبَهْجَةَ وَالْجَمَالَ، سُبْحَانَ مَنْ تَرَدَّى بِالنُّورِ وَالْوَقَارِ، که در بردارد خرمی و زیبایی را منزه است آنکه به ردای نور و وقار خود را آراسته سُبْحَانَ مَنْ يَرِى اثَرَ النَّلَمِ فِي الصَّفَا، سُبْحَانَ مَنْ يَرِى وَقْعَ ادْعِيَهِ وَآدَابَ حِرْمَىنْ شریفین، ص: ۱۸۴ منزه است آنکه جای پای مور را در روی سنگ صاف بیند منزه است آنکه گذرگاه الطَّيْرِ فِي الْهَوَاءِ، سُبْحَانَ مَنْ هُوَ هَكَذَا لَا هَكَذَا غَيْرُهُ. پرنده را در هوا بیند منزه است آنکه او این چنین است و جز او چنین نیست.» شیخ در مصباح المتهجدین فرموده: سزاوار است کسی که این نماز را بجا می‌آورد چون از تسییح فارغ شود زانوها و آرنجها را برخene نماید و بچسباند همه مواضع سجود خود را به زمین بدون مانع و حایلی و حاجت خود را از خدا بخواهد و دعا کند آنچه می‌خواهد و در همان حال سجده بگوید: (یا مَنْ لَيَسْ غَيْرُهُ رَبُّ يُعْدُعِی یا مَنْ لَيَسْ فَوْقَهُ إِلَهٌ يُخْشِی یا (ای کسی که جز او پروردگاری نیست که خوانده شود و فوق او معبدی نیست که از او بترسند ای مَنْ لَيَسْ دُونَهُ مَلِكٌ يُتَقَنِّی یا مَنْ لَيَسْ لَهُ وَزِيرٌ يُؤْتَوْتَی یا مَنْ لَيَسْ آنکه جز او پادشاهی نیست که از او پیرهیزند ای کسی که وزیری برایش نیست که به نزدش روند ای آنکه لَهُ حَاجِبٌ يُرْشِی یا مَنْ لَيَسْ لَهُ بَوَابٌ يُغْشِی یا مَنْ لَا يَرِدَادُ پردهداری ندارد تا به او رشوه دهنده ای کسی که دربانی ندارد که او را پنهان کنند ای آنکه درخواست علی کَثْرَةِ السُّؤَالِ إِلَّا كَرِمًا وَ جُودًا وَ عَلَى كَثْرَةِ الدُّنُوبِ إِلَّا عَفْوًا فَرَاوَانِ نِيفَازِيَد جز به کرم و جود خود و بر بسیاری گناه (بندگان) جز به گذشت وَصْفَهَا، صَلِ علی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَفْعَلْ بَيْ كَذَا وَكَذَا». و چشمپوشی درود فrst بر محمد و آل محمد و به من چنین و چنان کن.» ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۸۵ و بجای کلمه «کذا و کذا» حاجات خود را از خدا بخواهد.

نماز حضرت صاحب الزَّمَانِ عَلَيْهِ السَّلَامُ

نماز حضرت صاحب الزَّمَانِ عَجَلَ اللَّهُ تَعَالَى فَرَجَهُ دو رکعت است می‌خوانی در هر رکعت سوره حَمْد را و چون به إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ رسیدی آن را صد مرتبه تکرار می‌کنی و سپس بقیه سوره را می‌خوانی و بعد قُلْ هُوَ اللَّهُ أَكْبَرُ را یکبار می‌خوانی و چون از نماز فارغ شدی این دعا را می‌خوانی: «اللَّهُمَّ عَظُمُ الْبَلَاءُ، وَبَرَحُ الْخَفَاءُ، وَانْكَشَفَ الْغِطَاءُ، خَدَايَا بَلَاءً وَ گرفتاری بزرگ شد و درد پنهان آشکار گشت و پرده از روی کار برداشته شد وَضَاقَتِ الْأَرْضُ بِمَا وَسَعَتِ السَّمَاءُ، وَإِلَيْكَ يَا رَبَّ الْمُشْتَكِ وَ زمین با فراخیش تا آسمان بر ما تنگ شد و شکوه ما ای پروردگار بسوی توست وَعَلَيْكَ الْمُعَوَّلُ فِي الشِّدَّةِ وَالرَّخَاءِ. اللَّهُمَّ صَلِ علی مُحَمَّدٍ و اعتماد در سختی و آسانی بر تو است خدایا درود فrst بر محمد و آل مُحَمَّدٍ، الَّذِينَ أَمْرَتَنَا بِطَاعَتِهِمْ، وَعَجِلِ اللَّهُمَّ فَرَجِهِمْ وَآلِ محمد آنان که ما را به پیروی ایشان مأمور کردی و شتاب کن خدایا در فرج ایشان بِقَائِمِهِمْ، وَاظْهِرْ إِعْزَازَهُ، یا مُحَمَّدٌ يَا عَلَيْ یا عَلَیٰ یا مُحَمَّدٌ، ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۸۶ بوسیله قائمشان و عزتش را آشکار کن ای محمد ای علی ای محمد اکْفِيَانِي فَإِنَّكُمَا كَافِيَيَ، یا مُحَمَّدٌ يَا عَلَيْ یا عَلَیٰ یا مُحَمَّدٌ، مرا کفایت کنندام شمائید ای محمد و ای علی، ای علی و ای محمد انصُرَانِي فَإِنَّكُمَا ناصِةٌ رَأَيَ، یا مُحَمَّدٌ يَا عَلَيْ یا عَلَیٰ یا مُحَمَّدٌ، مرا یاری کنید که یاور من شمائید ای محمد و ای علی، ای علی و ای محمد احْفَظَانِي فَإِنَّكُمَا حَافِظَايَ، یا مَوْلَايَ یا صَاحِبَ الزَّمَانِ، یا نَگَهْدارِيم کنید که نَگَهْدارِم شمائید ای مولای من ای صاحب زمان ای مَوْلَايَ یا صَاحِبَ الزَّمَانِ، یا مَوْلَايَ یا صَاحِبَ الزَّمَانِ، الْغُوثَ مولای من ای صاحب زمان ای مولای من ای صاحب زمان پناه خواهم الْغُوثَ، أَذْرِكُنِي أَذْرِكُنِي، الْأَمَانَ الْأَمَانَ الْأَمَانَ». پناه خواهم پناه خواهم دریابم دریابم امام ده امام ده امام ده.» ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۸۷

نماز حاجت

نماز حاجت به صورت‌های مختلفی روایت شده است و از جمله آنها نمازی است که مرحوم کلینی رحمه الله در کتاب کافی به سند معتبر از عبدالرحیم قصیر روایت کرده است که می‌گوید: حضرت صادق علیه السلام به من فرمود: چون مشکلی به تو روی آورد،

پناه بیاور به رسول خدا صلی الله علیه و آله و سپس دو رکعت نماز بگزار و آن را به آن حضرت هدیه کن، و چون سلام گفتی این دعا را بخوان: «اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ، وَإِنِّي كَيْرَبُوكَ يَرْجُعُ السَّلَامُ» نام تو «سلام» است و سلامت از سوی توست، و به تو باز می‌گردد، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَبَلْغُ رُوحَ مُحَمَّدٍ مِنْيَ خَدَاوَنْدًا! درود فرست بر محمد و آتش و سلام را به روح حضرت محمد صلی الله علیه و آله السلام، وَأَرْوَاحَ الْمُائِمَةِ الصَّادِقِينَ سَيِّلَامِی، وَأَرْدُدْ عَلَیَّ مِنْهُمْ و به ارواح امامان راستین برسان، و سلام آنها را به من السلام، وَالسَّلَامُ عَلَيْهِمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَّ كَاتِبُهُ اللَّهُمَّ إِنَّ هَايَنِ ادْعِيْهِ وَآدَابَ حَرَمِيْن شَرِيفِيْن، ص: ۱۸۸ باز گردن، سلام و رحمت و برکات الهی بر آنان باد، خداوند! این دو الرَّكْعَتَيْنِ هَدِيَّةٌ مِنِّی إِلَیَّ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَأَثْنَیْ رکعت را هدیه می‌کنم به پیشگاه رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم عَلَيْهِمَا مَا أَمْلَأْتُ وَرَجَوْتُ فِيكَ وَفِي رَسُولِكَ يَا وَلِيَ الْمُؤْمِنِيْنَ». و پاداشی را که از تو امید و آرزو دارم و از پیامبرت برایم ثبت فرمای یاور مؤمنان. سپس سجده کن و چهل مرتبه بگو: «یا حَسْنِیْ یا قَیْمُومْ، یا حَسْنِیْ لَا يَمُوتْ، یا حَسْنِیْ لِإِلَهٖ إِلَّا أَنْتَ، یا ذَا اِی زنده قائم به ذات، ای زنده جاویدان، ای زنده‌ای که معبدی جز تو نیست، ای صاحب الْجَلَالِ وَالْكَرَمِ، یا أَرْحَمُ الرَّاحِمِيْنَ». جلالت و کرامت، ای مهربانترین مهربانان. آنگاه گونه راست را بر زمین گذار و همین دعا را که در سجده گفتی چهل بار بگو بعد گونه چپ را به زمین بگذار و همین دعا را چهل بار تکرار کن، پس سراز سجده بردار و دست راست را بلند کن و چهل مرتبه آن را بخوان، بعد دست‌ها را روی گردن خود بگذار و با انگشت سبابه اشاره کن و چهل مرتبه آن دعا را بگو، سپس محسن خود را به دست چپ بگیر و شروع به گریه نما و چنانچه نتوانستی گریه کنی حالت گریه و زاری بخود بگیر و بگو: ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۸۹ «یا مُحَمَّدُ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ أَشْكُوُ إِلَى اللَّهِ وَإِلَيْکَ حاجتی»، «ای محمد، ای رسول خدا صلی الله علیه و آله، حاجتم را به تو وَإِلَیَّ أَهْلِ بَيْتِكَ الرَّاسِدِيْنَ حاجتی، وَبِكُمْ أَتَوَجَّهُ إِلَى اللَّهِ فِی و به اهل بیت تو که هدایتگرد عرضه می‌دارم و به وسیله شما برای برآورده شدن حاجاتم به خداوند حاجتی». رو می‌کنم. سپس سجده کن و در همان حال به اندازه یک نفس بگو: «یا اللَّهُ يَا اللَّهُ»، بعد صلوات فرست و حاجت را از خدا بخواه. امام صادق عليه السلام فرمود: کسی که این عمل را به جا آورد، من از سوی خدای عزوجل ضمانت می‌کنم که از جای خود برنخیزد جز آنکه حاجت او برآورده گردد.

نماز جعفر طیار

نماز جعفر طیار علیه السلام با فضیلت و سند بسیار معتبر وارد شده، که مهمترین فضیلت آن، بخشیده شدن گناهان کبیره است، و افضل اوقات آن پیش از ظهر روز جمعه است، و چگونگی آن چهار رکعت است؛ دو نماز دو رکعتی، در هر رکعت پس از ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۹۰ حمد و سوره، قبل از آن که رکوع کند، پانزده مرتبه بگوید: «سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ»، و در رکوع پس از ذکر رکوع ده مرتبه آن را بگوید، و پس از رکوع در حال قیام ده مرتبه، و در سجده بعد از ذکر سجده ده مرتبه، و در جلوس بین دو سجده ده مرتبه، و در سجده دوم ده مرتبه، و پس از سجده دوم ده مرتبه بگوید، و در هر چهار رکعت به همین کیفیت عمل کند، که مجموع آن سیصد تسبيح می‌شود، و سوره مخصوصی در این نماز معین نشده، ولی افضل است که در رکعت اول پس از حمد، سوره «إِذَا زُلْزِلَتْ» و در رکعت دوم بعد از حمد، سوره «الْعَادِيَاتِ» و در رکعت سوم «إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ» و در رکعت چهارم «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَكَدُّ» را بخواند. و نیز مستحب است در سجده دوم از رکعت چهارم پس از اتمام تسبيحات بگوید: «سُبْحَانَ مَنْ لَبِسَ الْعِزَّ وَالْوَقَارَ، سُبْحَانَ مَنْ تَعَطَّفَ بِالْمَجِيدِ» «منزه است آنکه صاحب عزت و وقار است منزه است آنکه مجد و بزرگواری (بندگانش را) و تکرّم بِهِ، سُبْحَانَ مَنْ لَا يَتَبَغِي التَّسْبِيحُ إِلَّا لَهُ، سُبْحَانَ مَنْ مورد توجه قرار می‌دهد منزه است آنکه جز برای او تسبيح سزاوار نیست منزه است آنکه ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۹۱ «أَحَصَى كُلَّ شَيْءٍ عِلْمَهُ، سُبْحَانَ ذِي الْمَنْ وَالنَّعْمِ»، سُبْحَانَ ذِي علمنش همه‌چیز را شمارش کرده منزه است خدای صاحب فضل و نعمت منزه است خدای صاحب القدرة و الکرم.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِمَعَايِدِ الْعِزَّ مِنْ عَرْشِكَ، كَرْمٍ وَقُدْرَتِ خَدِيَا از تو می خواهم به حق آنچه موجب عزت عرش تو وَمُتَّهِي الرَّحْمَةِ مِنْ كِتَابِكَ، وَآشِمَكَ الْمَاعِظَمَ، وَكَلِمَاتِكَ التَّائِمَةَ گشته و به حق منتهای رحمت از کتاب تو و اسم اعظمت و کلمات تامهات (اسماء حسنی یا کتابهای منزله یا غیر آن) الَّتِي تَمَثُ صِدْقًا وَعِدْلًا، صَلَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ يَتِيَّهِ وَافْعُلْ بِي که از نظر راستی و عدالت به حد کمال رسیده درود فرست بر محمد و خاندانش و درباره من کَذَا وَكَذَا». چنین و چنان کن.» و به جای «وَافْعُلْ بِي کَذَا وَكَذَا» حاجت خود را از خدا بخواهد که برآورده می شود إن شاء الله تعالى و مستحب است پس از اتمام چهار رکعت نماز دستها را به دعا بردارد و بگوید: «يا رب يا رب» به قدر یک نفس و نیز کلمه «يا رَبَّاً يَا رَبَّاً» را تکرار کند به قدر یک نفس، و «ربَّ رب» به اندازه یک نفس، و «يا الله يا الله» به قدر یک نفس، و «يا حَسْنَى يَا حَسْنَى» به اندازه یک نفس، و «يا رَحِيمَ يَا رَحِيمَ» به اندازه یک نفس، ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۹۲ و بعد «يا رَحْمَانُ يَا رَحْمَانُ» هفت مرتبه بگوید و آنگاه این دعا را بخواند: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَفْتَحُ الْقَوْلَ بِحَمْدِكَ، وَأَنْطِقُ بِالثَّنَاءِ عَلَيْكَ، «خدایا من گفتارم را به ستایش تو آغاز می کنم و به ثانی تو زبان می گشایم وَامْجَدْكَ وَلَا غَائِيَةَ لِمَدْحِكَ، وَآثْنَى عَلَيْكَ، وَمَنْ يَبْلُغُ غَايَهُ وَ تو را به بزرگی یاد می کنم و ستایش پایان ندارد و تو را ثناگویم ولی آنکس که به منتهای ثناهیک، وَأَمَدَّ مَجْدِكَ وَأَنَى لِخَلِيقَتِكَ كُنْهُ مَعْرِفَةَ مَجْدِكَ؟ وَأَى ثنای تو و انتهای مجد و عظمت بر سد کیست و کجا مخلوق تو می توانند به کنه معرفت مجد تو برسند و چه زَمِنٌ لَمْ تَكُنْ مَمْدُوحًا بِفَضْلِكَ، مَوْصُوفًا بِمَجْدِكَ، عَوَادًا عَلَى وقت بوده که تو به فضل خویش ستوده نبوده ای و به مجد و عظمت موصوف نگشته ای و با برداری الْمُدْنِينِ بِحَلْمِكَ تَخَلَّفَ شَكَانْ أَرْضِكَ عَنْ طَاعَتِكَ، فَكَثُتْ خود بر گنهکاران پی درپی بازنگشته ای ساکنان زمینت از اطاعت تو سرباز زدند ولی تو عَلَيْهِمْ عَطْفُوا بِجُودِكَ، بِجُودًا بِفَضْلِكَ، عَوَادًا بِكَرِيمَكَ، يَا لَا إِلَهَ بِرَأْنَها بِه بخشش و عطایت مهر ورزی و به فضل خویش بر آنها جود کنی و به کرمت پی درپی بر آنها باز گردی ای که نیست معبدی إِلَّا أَنَّ الْمَنَانُ ذُوالْجَلَلِ وَالْإِكْرَامِ». جز تو نعمت دهنده بسیار و صاحب جلال و کرامت.» ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۹۴ فصل دوم: اعمال مدینه منوره

فصل دوم: اعمال مدینه منوره

فضیلت زیارت پیامبر، فاطمه زهرا و ائمه بقیع علیهم السلام

فضیلت زیارت پیامبر صلی الله علیه و آله و فاطمه زهرا و ائمه بقیع علیهم السلام مستحب مُوَكَّد است برای مردم، خصوصاً حجاج، مُشرَف شدن به زیارت روضه مُطهره و آستانه منوره فخر عالمیان حضرت سید المرسلین محمد بن عبد الله صلی الله علیه و آله، و ترک زیارت آن حضرت باعث جفا در حق او می شود. و شیخ شهید فرموده: اگر مردم ترک زیارت آن حضرت کنند، بر امام است که ایشان را مجبور کند به رفتن زیارت آن حضرت، زیرا که ترک زیارت آن حضرت موجب جفا در حق پیامبر صلی الله علیه و آله است. شیخ صدوق از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده که فرمود: هرگاه کسی از شما حجّ کند، باید حجّش را ختم کند به زیارت ما، زیرا که این از تمامی حجّ است. و نیز روایت کرده از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام که فرمود: تمام کنید حجّ خود را ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۹۷ به زیارت حضرت رسول صلی الله علیه و آله که ترک زیارت آن حضرت بعد از حجّ جفا و خلاف ادب است، شما را امر به این کرده اند، بروید به زیارت قبوری که حق تعالی لازم گردانیده است بر شما حق آنها و زیارت آنها را و روزی از حق تعالی طلب کنید نزد آن قبرها. از ابو الصیلت هَرَوِي روایت کرده که گفت: به خدمت حضرت امام رضا علیه السلام عرض کردم که نظر شما درباره این حدیث که مؤمنین از منازل خویش در بهشت، زیارت می کنند پروردگارشان را چیست؟ حضرت در جواب او فرمودند: ای ابا الصیلت! حق تعالی پیغمبرش حضرت محمد صلی الله علیه و آله را بر جمیع خلقش- از پیغمبران و فرشتگان- برتری بخشیده و اطاعت او را اطاعت خود و بیعت با او را بیعت با خودوزیارت او را زیارت خودش شمرده

است، چنانچه در سوره نساء آیه ۸۰ فرمود: مَن يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أطَاعَ اللَّهَ، و در سوره فتح، آیه ۴۸ فرموده: إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ. حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرموده: «هر کس مرا زیارت کند در حال حیات یا بعد از فوت من چنان است که حق تعالی را زیارت کرده باشد...». ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۹۸ حمیری در «قرب الاسناد» از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده که فرمود: رسول خدا صلی الله علیه و آله فرموده: هر کس مرا زیارت کند در حیات من یا بعد از وفات من، شفیع او گردم در روز قیامت. در حدیثی است که حضرت صادق علیه السلام روز عیدی رفت به زیارت رسول الله صلی الله علیه و آله و بر آن حضرت سلام کرد و فرمود: ما به سبب زیارت و سلام بر رسول خدا صلی الله علیه و آله بر اهل همه شهرها مکه و غیر مکه، فضیلت داریم. مرحوم شیخ طوسی در تهذیب از یزید بن عبدالملک روایت کرده و او از پدرش، از جدش، که گفت: به خدمت حضرت فاطمه علیها السلام مشرف شدم، آن حضرت بر من سلام کرد، سپس از من پرسید که برای چه آمدۀ‌ای؟ عرض کردم: برای طلب برکت و ثواب. فرمود: خبر داد مرا پدرم، و اینک حاضر است که هر کس بر او و بر من سه روز سلام کند، حق تعالی بهشت را از برای او واجب گرداند، گفتم: در حال حیاتتان؟ فرمود: بلی، و هم چنین بعد از موت ما. علامه مجلسی فرموده که در حدیث معتبر از عبدالله بن عباس منقول است که حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرمود: هر کس ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۱۹۹ امام حسن علیه السلام را در بقیع زیارت کند قدمش بر صراط ثابت گردد و نلغزد در روزی که قدمها بر آن بلغزد. در «مقنعه» از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که فرمود: هر کس مرا زیارت کند گناهانش آمرزیده شود و فقیر و پریشان نمیرد. ابن قولویه در کامل الزیارات حدیث طولانی از هشام بن سالم از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده و از جمله فرازهای آن این است که: مردی به خدمت حضرت صادق علیه السلام شرفیاب شد و عرض کرد: آیا باید زیارت کرد پدرت را؟ فرمود: بلی. عرض کرد: پاداش آن چیست؟ فرمود: اگر با اعتقاد و متابعت از امامت او باشد پاداش آن بهشت است. عرض کرد: کسی که اعراض کند از زیارت او چه خواهد داشت؟ فرمود: حضرت خواهد داشت در یوم الحسّه که روز قیامت است ... و احادیث در این باب بسیار است.

آداب زیارت

آداب زیارت زیارت، دیدار با روح‌های پاک و الگوهای کمال و آینه‌های حق نماست. ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۰۰ زائر، خود را در برابر وجودهای والا-و پیشوایان معصومی دیده، با اعتراف به نقص خود و کمال آن اولیای الهی، به فضایل آنان اشاره می‌کند، و درودهای خود را نثارشان می‌نماید، و پیوند خویش را با آنان و با راه و تعالیم و فرهنگشان ابراز می‌دارد. از این رو، نخستین شرط زیارت، «ادب» است، و ادب هم در سایه معرفت و محبت پدید می‌آید. خود را در محضر رسول الله صلی الله علیه و آله دیدن، و در برابر قبور پاک امامان ایستاندن، هم آداب ظاهری دارد، هم آداب باطنی. آنچه در منابع روایی مانند «بحار الأنوار» و نوشته‌های علماء درباره آداب زیارت آمده، بسیار است، و در اینجا برخی از آن آداب را نقل می‌کنیم: ۱- قبل از ورود به زیارتگاه، غسل کردن و باطهارت بودن و خواندن این دعا هنگام غسل زیارت مستحب است: «بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ نُورًا وَظَهُورًا وَحِزْرًا» (به نام خدا، و به یاری خدا، خداوند)؛ این غسل را نور، پاکیزگی، حرز و شفاهه مِنْ كُلِّ دَاءٍ وَسُرْقَمٍ وَآفَةٍ وَعَاهَةٍ. اللَّهُمَّ طَهِّرْ بِهِ قَلْبِي، وَشَفَّى از هر درد، بیماری، آفت برایم قرار ده خداوند با آن قلبم را پاک ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۰۱ وَأَشْرَحْ بِهِ صَدْرِي، وَسَيَهَّلْ لِي بِهِ أَمْرِي». سینه‌ام را گشاده و کارم را آسان فرما. ۲- لباس‌های پاکیزه پوشیدن و عطر و بوی خوش استعمال کردن. ۳- هنگام رفتن به زیارت، قدم‌های کوتاه برداشتن، با آرامش و وقار راه رفتن، با خضوع و خشوع آمدن، سر به زیر انداختن و به این طرف و آن طرف و بالا نگاه نکردن، و ترک کلمات بیهوده و مخاصلمه و مجادله نمودن در راه، تا رسیدن به حرم. ۴- هنگام رفتن به حرم و زیارت، زبان به تسیح و حمد خدا گشودن و صلووات بر محمد و آل او فرستادن و دهان را با یاد خدا و نام

اـهل بـیـت مـعـطـر سـاختـن. ۵- بر در گـاه حـرم اـیـسـتـادـن و دـعا خـوانـدـن و اـجـازـه ورـود خـواـستـن و سـعـی در تـحـصـیـل رـقـت قـلـب و خـشـوـع دـل نـمـودـن و مـقـام و عـظـمـت صـاحـب قـبـر رـا تـصـوـر نـمـودـن و اـین کـه او ما رـا مـیـبـینـد، سـخـن ما رـا مـیـشـنـد و سـلام ما رـا پـاسـخ مـیـدـد. هـر گـاه رـقـت قـلـب حـاـصـل شـد و آـمـادـگـی روـحـی پـدـید آـمد، در اـین حـال وارـد شـود و زـیـارت نـمـایـد. اـدـعـیـه و آـدـاب حـرمـین شـرـیـفـین، ص: ۶۰۲- در وقت دـاخـل شـدـن، پـای رـاست رـا مـقـدـم دـاشـتـن و هـنـگـام خـروـج اـز حـرم پـای چـپ رـا، آـن گـونـه کـه در ورـود و خـروـج مـسـجـد مـسـتـحـب است. ۷- در بـرابـر ضـرـيـح اـیـسـتـادـن و زـیـارت نـامـهـهـاـيـي رـا کـه اـز اـئـمـه عـلـيـهـم السـلام رسـيـدهـ، خـوانـدـن. ۸- در زـیـارت قـبـر مـعـصـومـین عـلـيـهـم السـلام روـبـه قـبـر منـور آـنـها اـیـسـتـادـن و پـس اـز فـرـاغـت اـز زـیـارت، با تـضـرـع دـعا كـرـدـن و اـز خـداـونـد حاجـت خـواـستـن، سـپـسـ به طـرف بـالـاي سـر رـفـقـن و روـبـه قبلـه دـعا كـرـدـن و زـیـارت خـوانـدـن. ۹- صـاحـب قـبـر رـا بـراـي بر آـمـدـن حاجـت و رـفع نـياـز نـزـد خـداـونـد شـفـعـيـع قـرار دـادـن. ۱۰- اـیـسـتـادـن هـنـگـام خـوانـدـن زـیـارت، اـگـر عـذـرـى و ضـعـفـى نـدارـد. ۱۱- هـنـگـام مشـاهـدـه قـبـر مـطـهـر و پـيـش اـز خـوانـدـن زـیـارت، (آـرام) اللـهـ أـكـبـر بـگـويـد. ۱۲- خـوانـدـن دـو رـكـعـت نـماـز زـیـارت در حـرم مـطـهـر، اـگـر زـیـارت اـئـمـه است، بـالـاي سـر بهـتر است. و پـس اـز نـماـز، دـعـاهـاي منـقول رـا خـوانـدـن و حاجـت طـلـيـدـن و تـلاـوت قـرـآن با اـدعـيـه و آـدـاب حـرمـین شـرـیـفـین، ص: ۲۰۳ آـرامـش و تـرتـيل و طـمـانـيـه و هـديـه كـرـدـن ثـواب آـن به رـوح مـقـدـس آـن مـعـصـوم. ۱۳- پـرهـيـز اـز سـخـنان نـاشـايـسـت و كـلمـات لـغـو و بـيـهـودـه و جـدـالـهـاي بـيـمـورـد در حـرمـها و زـيـارتـگـاهـها. ۱۴- صـدـاي خـود رـا در نـماـز و زـيـارت خـيـلى بلـنـد نـكـرـدـن، کـه مـزاـحـم زـيـارت دـيـگـران نـشـود. ۱۵- وـداع كـرـدـن با پـيـامـبـر صـلـى اللـهـ عـلـيـهـ و آـلهـ و اـمام عـلـيـهـ السـلام، هـنـگـام بـيـرون آـمـدـن اـز شـهـر (زيـارت وـداع حـضـرـت رسـول صـلـى اللـهـ عـلـيـهـ و آـلهـ و اـئـمـه عـلـيـهـم السـلام در هـمـين كـتـاب آـمـدـه است). ۱۶- پـس اـز زـيـارت، تعـجيـل در بـيـرون آـمـدـن، تـا هـم شـدـت شـوق بـرـاي رـجـوع بـه زـيـارت بـيـشـتـر شـود و هـم نـوبـت و فـرـصـت بـرـاي دـيـگـران باـشـد. و پـرهـيـز اـز اختـلاـط با زـنـان در مـشاـهـدـه مـشـرـفـه و رـعـاـيـت حـرـمـت و دورـي اـز هـر نوع خـطا و گـناـهـ. هـم چـنـين در صـورـت اـزـدـحـام و كـثـرـت زـوـارـ، رـعـاـيـت حـال آـنـان رـا كـرـدـن، و مـكـان و فـرـصـت زـيـارت بـه آـنـان دـادـن. ۱۷- حـضـور قـلـب دـاشـتـن در تمام مـراـحـل زـيـارت. و نـيـز تـوبـه و استـغـفار و صـدقـه بـه نـياـزـمنـدان و اـنـفـاقـه بـه مـسـتـحـقـان. اـدعـيـه و آـدـاب حـرمـین شـرـیـفـین، ص: ۲۰۴- هـنـگـام زـيـارت، بـاـيد زـمـينـهـاـي بـرـاي كـمال روـحـي و رـشـدـ معـنـوي و تـصـفيـه قـلـب اـنسـان فـراـهم شـود، تـا زـائـر رـا در اـخـلـاق و زـندـگـي و عـفـاف و تـقوـاـهـ بـه اوـليـاء اللـهـ نـزـديـكـ سـازـدـ، و وـسـيلـهـاـي بـرـاي تـوبـهـ، تـطـهـيرـ، و تـزـكيـهـ باـطـنـيـهـ وـيـ گـرـددـ. اـينـ جـزـ باـ توفـيقـ الـهـيـ و جـزـ باـ دـاشـتـن «ـمـعـرـفـتـ» و «ـمحـبـتـ» نـسـبـتـ بـه اـينـ بـزـرـگـوارـانـ، فـراـهمـ نـمـيـشـودـ. اـسـاس اـرـزـشـ زـيـارتـ هـمـ بـه مـعـرـفـتـ، و درـبارـه زـيـارتـ اـئـمـهـ و مـعـصـومـين عـلـيـهـم السـلامـ تـعبـيرـ «ـعـارـفـاـ بـحـقـهـ» اـشارـهـ بـه هـمـينـ نـكـتهـ استـ، و گـرـنهـ، زـيـارتـ بـيـمـورـتـ، آـنـ ثـوابـ و كـمالـ مـطـلـوبـ رـا نـدارـدـ.

زیارت اول حضرت رسول صلی اللہ علیہ و آله

هرگاه به مدینه الرسول وارد شدی، پس از غسل زیارت اذن دخول بخوان: «اللَّهُمَّ أَنِّي قَدْ وَقَفْتُ عَلَى بَابِ مِنْ ابْوَابِ يُبَيِّكَ (خدایا من ایستادهام بر در خانه‌ای از درهای خانه‌های پیامبرت ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۰۵) صَلَوةً تُكَلِّلُهُ وَآلِهَ وَقَدْ مَنَعْتَ النَّاسَ أَنْ يَدْخُلُوا إِلَّا يَإِذْنِهِ، که درودهای تو بر او و آتش باد و چنان است که تو قدغن فرمودهای که مردم داخل آن گردند جز به اذن او، و فَقُلْتَ: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بَيْوَتَ النِّبِيِّ إِلَّا أَنْ فَرَمَدْتُ ای کسانی که ایمان آوردهاید داخل خانه‌های پیامبر نشوید جز اینکه یُؤَذَّنَ لَكُمْ»، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعْقَدْ حُرْمَةً صَاحِبَ هَذَا الْمُشَهَّدِ به شما اذن دهند. خداها من معتقدم به احترام صاحب این زیارتگاه الشریف فی غیبته، کما اَعْتَدْهَا فی حضُورِهِ، وَاعْلَمُ أَنَّ رَسُولَکَ شریف در زمان غیبت و پنهانیش، چنانچه این عقیده را در زمان حضورش دارم و می‌دانم که وَحَلْفاءَ کَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ أَحْياءً عِنْدَکَ یُرْزَقُونَ، یَرْوَنَ مَقَامِی رسول تو و جانشینانش علیهم السلام زنده‌اند و در نزد تو روزی می‌خورند و هم‌اکنون جای مرا می‌بینند وَیَسِّرْ مَعُونَ کَلامِی وَیَرْدُونَ سَلَامِی، وَأَنَّکَ حَجَبْتَ عَنْ سَيْمَعِی و سخنم را می‌شنوند و سلام مرا جواب دهند. ولی تو جلو گرفته‌ای از گوش من شنیدن سخنستان را، و باز کَلامَهُمْ، وَفَتَحْتَ بَابَ فَهْمَی

بِلَدِيذِ مُنَاجَاتِهِمْ، وَإِنِّي أَشِيتُ أَذْنِكَ كِرْدَهَايِ درِيچِه فَهُمْ رَا بهِ مناجات لَذِيذِ ايشان، وَمِنْ اکتون ای پروردگارم، اوَّلًا از تو اذن می طلبم يَا رَبَّ أَوَّلَمَا، وَأَشِيتُ أَذْنِ رَسُولِكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ثَانِيًّا ... وَثَانِيًّا از رسول تو صلی الله عليه و آله اذن می گیرم ... ءادْخُلْ يارسُولَ اللَّهِ، ءادْخُلْ يَا حُجَّةَ اللَّهِ، ءادْخُلْ يَا مَلَائِكَةَ آيا داخل شوم ای حجت خدا، آيا داخل شوم ای فرشتگان ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۰۶ اللَّهُ الْمُقَرَّبُينَ الْمُقِيمِينَ فِي هَذَا الْمَسْهَدِ، فَأَذْنْ لِي يَا مَوْلَايِ مَقْرَبُ خَدَا، كَه دراین زیارتگاه اقامَتْ دارید، پس اذنم بده ای مولای من فِي الدُّخُولِ أَفْضَلَ مَا اذْنَتْ لِأَحَدٍ مِنْ أُولَيَاءِكَ، فَانْ لَمْ أَكُنْ أَهْلًا بِرَأْيِ دَخْلِ شَدَنْ، بهترین اذنی را که به یکی از دوستانت می دهی، که اگر من شایسته آن لِذِلِكَ فَأَنْتَ أَهْلُ لِذِلِكَ، نیستم، حتماً تو شایسته آنی، پس داخل شو، وبگو: بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَعَلَى مِلَهٖ «به نام خدا، و به یاد خدا، و در راه خدا، و بر شریعت و آیین رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي رَسُولَ خَدَا - درود خدا بر او و آلس باد - خدایا! بیامز مرَا وَأَرْحَمْنِي، وَثُبْ عَلَىَّ، اَنَّكَ اَنْتَ التَّوَابُ الرَّحِيمُ». و به من رحم کن و توبهام را پیذیر، که به راستی توانی توبه پذیر مهریان». از در جبرئیل داخل شو، و مُقدَّمْ دار پای راست را، و صد مرتبه اللَّهُ أَكْبَرُ بگو. آنگاه دو رکعت نماز تحيیت مسجد بگزار، سپس نزد قبر مطهر حضرت رسول خدا صلی الله عليه و آله بایست و بگو: ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۰۷ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَارَسُولَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ، «سلام بر تو ای رسول خدا سلام بر تو ای پیغمبر خدا السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَاتَمَ سلام بر تو ای محمد فرزند عبدالله، سلام بر تو ای خاتم النَّبِيِّنَ، أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ بَلَغْتَ الرِّسَالَةَ، وَأَقْمَتَ الصَّلَاةَ، وَآتَيْتَ پِيامِبرَانَ، گواهی دهم که تو رسالت را رساندی و نماز را برپا داشتی و الزَّكَاةَ، وَأَمْرَتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَعَبَدْتَ اللَّهَ زَكَاتِ دَادِي وَامْرَكَدِی بِهِ مَعْرُوف وَنَهَیَ کَرْدِی از کار بد و عبادت کردی خدا را مُخْلِصًا حتَّیَ أَتَاكَ الْيَقِينُ، فَصَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ وَعَلَى از روی اخلاص تا مرگ که سراغت آمد. پس درودهای خدا و رحمتش بر تو و بر أَهْلِ بَيْتِكَ الطَّاهِرِينَ». خاندان طاهر و پاکیزهات. سپس رو به قبله در کنار ستونی که در سمت راست مرقد مطهر است بایست، در حالی که قبر مطهر در سمت چپ تو و منبر در سمت راست تو باشد که در این حال در بالا سیر رسول خدا صلی الله عليه و آله قرار گرفته ای و بگو: «أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ گواهی دهم که معبدی نیست جز خدای یگانه ای که شریک ندارد و گواهی دهم که مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّكَ رَسُولُ اللَّهِ، وَأَنَّكَ مُحَمَّدٌ ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۰۸ مُحَمَّدَ بَنْدَهُ وَرَسُولُهُ اَوْ اَسْتَ وَ گواهی دهم که تویی رسول خدا و همانا تویی محمد ابْنُ عَبْدِ اللَّهِ، وَأَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ بَلَغْتَ رِسَالَتِ رَبِّكَ، وَنَصَيَّبْتَ فَرِزَنْدَ عَبْدَ اللَّهِ وَ گواهی دهم که رسالت پروردگارت را رساندی و خیرخواهی کردی لِأَمَّةِكَ، وَجَاهِيدَتِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَعَيْدَتِ اللَّهُ مُخْلِصًا حتَّیَ أَتَاكَ بِرَأْيِ امْتَ وَدر راه خدا جهاد کردی و خدا را پرستش کردی تا مرگت فرا رسید الْيَقِينُ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسِنَةِ، وَأَدَيْتَ الَّذِي عَلَيْكَ مِنَ الْحَقِّ، بهوسیله حکمت و پند نیک و آنچه را از حق به عهده داشتی ادا کردی وَأَنَّكَ قَدْ رَوَفْتَ بِمَا مُؤْمِنِينَ، وَعَلَظَتَ عَلَى الْكَافِرِينَ، فَبَلَغَ اللَّهُ وَبراستی تو نسبت به مؤمنان مهریان و نسبت به کافران سخت گیر بودی خدایت به بِكَ أَفْضَلَ شَرَفِ مَحَلِ الْمُكْرَمِينَ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي اشْتَقَدَنَا بهترین شرافت جایگاه گرامیان برساند، ستایش خدایی را است که ما را بهوسیله بِكَ مِنَ الشَّرِكِ وَالصَّلَاةِ. اللَّهُمَّ فَاجْعُلْ صَلَواتِكَ وَصَلَواتِ تو از شرک و گمراهی نجات بخشید. خدایا! پس درودهای خود و درودهای مَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ وَأَنْيَائِكَ الْمُرْسَلِينَ وَعِبَادِكَ الصَّالِحِينَ، فرشتگان مقربت و پیامبران مرسلت و بندگان شایسته ات وَأَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ، وَمَنْ سَبَحَ لَكَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ مِنَ و ساکنان آسمانها و زمینها و هر که را برای تو ای پروردگار جهانیان تسبیح گویند از الْأَوَّلِينَ وَالآخِرِينَ، عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَنَبِيِّكَ ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۰۹ اولین و آخرین همه را یکجا قرار ده، برای محمد بنده و رسولت و پیامبرت و وَأَمِّيَّتِكَ وَنَجِيَّتِكَ وَحَبِيبِكَ وَصَيْفِيَّتِكَ وَخَاصَّتِكَ وَصَيْفُوتِكَ امین (بر وحیت) و همرازت و حبیبت و دوست خالص و مخصوصت و برگزیده وَخَيْرِتِكَ مِنْ خَلْقِكَ. اللَّهُمَّ أَعْطِهِ الدَّرَجَةَ الرَّفِيعَةَ، وَآتِهِ وَمُنْتَخِبْ تو از میان خلقت خدایا به محمد درجه بلندی عطا فرما و مقام الْوَسِيْلَةِ مِنَ الْجَنَّةِ، وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا يَغْبِطُهُ بِهِ الْأَوَّلُونَ وسیله را در بهشت به او بده و به مقام پسندیده ای او را برگزین که غبطه خورند به او

اولین والآخرون. اللهم إنك قلت: ولو أنهم إذ ظلموا أنفسهم وآخرين خدايا تو فرمودی «و اگر ایشان در آن هنگام که به خود ستم کردند جاءه وک فاسیتغفرلهم الرسول لوحیدوا الله به نزد تو آیند و از خدا آمرزش خواهند و پیغمبر هم برای ایشان آمرزش بخواهد همانا بیابند خدای را تواباً رحیماً، و‌إنی أتیتُكَ مُشْتَغِفراً تائِيًّا مِنْ ذُنُوبِی، وَإِنِّی بِسِیارِ توبَةِ پَذِیر وَ مَهْرَبَان» و من آمرزش خواهانه به درگاهت آمده و توبه از گناهانم کردم و من آتوّجَهُ بِسَکَ إِلَى اللهِ رَبِّی وَرَبِّکَ لِغَفْرَانِ ذُنُوبِی». بوسیله تو رو به خدائی کردهام که پروردگار من و تو است تا یامرزد گناهانم را». حاجت خود را بطلب، امید است که برآورده شود. پس صلوات و درودهای مخصوص بر رسول اکرم صلی الله علیه و آله را ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۱۰ بخوان: «اللهم صل علی محمدٍ كما حمل و حییک و بلغ رسالتک، خدايا درود فrst بر محمد چنانچه وحی تو را متحمل شد و پیامهايت را رسانید وصل علی محمدٍ كما أحل حلالک، وحرام حرامک، وعلم و درود فrst بر محمد چنانچه حلال کرد حلال تو را و حرام کرد حرام تو را و به مردم ياد داد کتابک، وصل علی محمدٍ كما اقام الصلاة، وآتی الرکاء، وداعا کتاب تو را و درود فrst بر محمد چنانچه برپاداشت نماز را و زکات داد و بدین تو إلى دینک، وصل علی محمدٍ كما صدق بوعدک، وأشفق من دعوت فرمود و درود فrst بر محمد چنانچه وعده تو را تصدیق کرد و ترسانید (مردم را) از وعیدک، وصل علی محمدٍ كما غفرت به الذنوب، وسترت به تهدید تو و درود فrst بر محمد چنانچه آمرزیدی بوسیله اش گناهان را و پوشاندی بدو العیوب، وفرجت به الکروب، وصل علی محمدٍ كما دفعت به عیوب را و برطرف کردی بدو گرفتاریها را و درود فrst بر محمد چنانچه دفع کردی بدو الشقاء، وکشت به العماء، واجبت به الدعا، ونجت به من بدختی را و زدودی بدو غمها را و اجابت کردی بدو دعا را و نجات دادی به برکت او از البلاء، وصل علی محمدٍ كما رحمت به العباد، وأحيثت به بلا و درود فrst بر محمد چنانچه رحم کردی بدو بندگان را و زنده کردی بدو البلاد، وقصمت به الجبارۃ، وأهلکت به الفراعنة، وصل علی ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۱۱ شهرها و بلاد را و شکستی بدو گردنکشان را و هلاک کردی بدو فرعونها را و درود فrst بر محمدٍ كما أضفت به التامواں، وأخرزت به من المأهوال، محمد چنانچه چند برابر کردی بدو اموال را و حفظ کردی بدو (مردم) را از هراسها وکسرت به الأضیان، ورحمت به الأنام، وصل علی محمدٍ كما و شکستی بدو بتها را و رحم کردی بدو بر مردمان و درود فrst بر محمد چنانچه بعثته بخیر الأذیان، وأعزرت به الإيمان، وتبورت به الأؤشان، برانگیختی او را به بهترین ادیان و عزت دادی به او بر ایمان و نابود کردی بدو بتان را وعظمت به البیت الحرام، وصل علی محمدٍ وأهیل بيته و عظمت دادی بدو به خانه کعبه و درود فrst بر محمد و خاندان الطاهرين الآخيار وسیلهم تسلیماً. پاک و نیکوکارش و سلام مخصوص بر ایشان فrst.»

زيارت دوم حضرت رسول صلی الله علیه و آله

با سند صحیح و با دو روایت، از امام رضا علیه السلام روایت شده است که رو به قبر مطهر پیامبر صلی الله علیه و آله ایستاده، و چنین می خوانی: «السلامُ عَلَى رَسُولِ اللهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللهِ ادعيه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۱۲ «سلام بر پیامبر خدا، سلام و رحمت و برکات خدا و برکاته، السلام علیک یا محمد بن عبد الله، السلام علیک یا برتو، سلام بر تو ای محمد بن عبد الله، سلام بر تو ای خیره الله، السلام علیک یا حبیب الله، السلام علیک یا انتخاب شده خدا، سلام بر تو ای حبیب خدا، سلام بر تو ای برگزیده صفوه الله، السلام علیک یا امین الله. خدا، سلام بر تو ای امین خدا، سلام بر تو ای حجت خدا. أَشْهَدُ أَنَّكَ رَسُولُ اللهِ، وأَشْهَدُ أَنَّكَ مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللهِ، وأَشْهَدُ گواهی می دهم که تورسول خدایی، وشهادت می دهم که تو محمد فرزند عبد الله می باشی و گواهی می دهم آنکه قَدْ نَصَّحْتَ لِأَمَّةَكَ، وجاهیدت فی سیل ریسک، وعیندَه که تو خیرخواه امت خویش بودی، و در راه پروردگارت جهاد کردی و تا لحظه حتی ایک الیقین، فجزاک الله افضل ما جزی نیایا عن امیه، مرگ عبادت او کردی، خداوند بهترین پاداش خدمت یک پیامبر به امتش را به تو عنایت کند اللهم صل علی محمد و آل محمد، افضل ما صلیت علی خداوند!»

درود فرست بر محمد و خاندانش، بهترین درودی که بر ابراهیم و آل ابراهیم، **إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ**. ابراهیم و خاندانش فرستاده‌ای که تو ستدوده بزرگی». سپس رو به قبله کن، و این دعا را که امام سجاد علیه السلام پس از ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۱۳ زیارت قبر رسول خدا صلی الله علیه و آله می‌خواند، بخوان: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَبْخَتُ أَمْرِي، وَإِلَى قَبْرِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَيْتُكَ أَشِنَّدْتُ ظَهْرِيِّ، وَالْقِبْلَةُ الَّتِي وَبَنَدَهُ وَفَرَسْتَادَهات اعْتَمَادَ كَرَدَهَام، وَبَهْ قَبْلَهَايِّ کَهْ رَضَيْتَ لِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ اشِتَّقْبَلْتُ. اللَّهُمَّ إِنِّي بِرَأْيِ حَسْرَتِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ رَضَيَّاتِ دَادَهَامِ رَوْ نَمُودَهَامِ، خَدَاؤَنَدَا! مِنْ أَصْبَحْتُ لَا أَلِكْ لِتَفْسِي خَيْرِ مَا أَرْجُو لَهَا، وَلَا أَذْفَعْ عَنْهَا شَرَّ مَا قَادِرْ بَهْ جَلْبِ سُودِیِّ کَهْ بَهْ اَمِيدِ آنِ مِی باشَمِ وَنِیزِ تواناییِ دفعِ شَرِّیِّ کَهْ أَخْيَرُ عَلَیْهَا، وَأَصْبَحْتِ الْأُمُورُ كُلُّهَا بَیْدَکَ، وَلَا فَقِیرَ أَفْقَرَ مِنِّی، إِنِّی از آن بیمناکم ندارم و همه چیز بdest تو است. هیچ فقیری از من نیازمندتر نیست، و به آنچه لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَیَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِیرُ اللَّهُمَّ ازْدَدْنِی مِنْکَ بِخَيْرٍ وَلَا رَأَدَ بَهْ مِنْ عَنْایتِ فَرْمَایِ مَحْتَاجِمِ خَدَاؤَنَدَا! مِرَا بَهْ گُونَهَا نیکو بازم گردان که کسی قادر به جلوگیری لِفَضْلِکَ. اللَّهُمَّ إِنِّی أَعُوذُ بِکَ مِنْ أَنْ تُبَدِّلَ اسْمِی، وَأَنْ تُغَيِّرَ ازْ فَضْلِ وَكَرْمَتِ نَمِی باشَدِ، خَدَاؤَنَدَا! پناه بَهْ تو مِی بَرْمِ کَهْ نَامِ رَأْ تَبْدِیلِ وَجَسْمِ رَأْ جَسْمِی، اوْ تُرِیلَ نِعْمَتَکَ عَنِیِّ. اللَّهُمَّ زَرِّنِی بِالتَّقْوَیِ، وَجَمِلِنِی تَغْیِیرَ دَهِیِّ وَیَا نَعْمَتِ رَا ازْ مِنْ سَلَبِ نَمَایِ خَدَاؤَنَدَا! مِرَا با تَقْوَاهِ زَینَتِ بَخْشِ، وَبَا نَعْمَتِهَا بِالنِّعَمِ، وَاعْمَرْنِی بِالْعَافِیَّهِ، وَارْزُقْنِی سُكْرُ الْعَافِیَّهِ». ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۱۴ جلوه و جمالم ده و ارمغان عافیت عنایتم کن و توفیق شکر عافیتم بخش. در بسیاری از زیارات آمده که پس از آن یازده بار سوره «قدر» را بخواند، و اگر حاجتی دارد، رو به قبله دست‌ها را بالا ببرد، و حاجات خود را بطلبد، که إن شاء الله برآورده شود.

نماز زیارت و دعای بعد از آن

سپس دو رکعت نماز زیارت می‌خوانی، و ثواب آن را به پیامبر صلی الله علیه و آله اهدا می‌کنی و می‌گویی: «اللَّهُمَّ إِنِّی صَلَّیْتُ وَرَکَعْتُ وَسَجَدْتُ لِکَ، وَحَمِدَکَ لَا - خَدَاؤَنَدَا! مِنْ بَرَایِ تو نَمَازِ وَرَکُوعِ وَسَجْدَهِ گَزَارَدَمِ کَهْ تو یَگَانِه شَرِیکَ لَکَ، لَأَنَّ الصَّلَاءَ وَالرُّکُوعَ وَالسُّجُودَ لَا تَكُونُ إِلَّا لَکَ، وَبِی هَمَتَایِ، وَنَمَازِ وَرَکُوعِ وَسَجْدَهِ جَزِ برَایِ تو نَمِی توَانَدِ باشَدِ لَأَنَّکَ أَنَّ اللَّهَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَّ. اللَّهُمَّ وَهَاتَانِ الرَّكْعَتَانِ هَیدِیَّهُ وَ تو خَدَایِ مِی باشَیِ کَهْ مَعْبُودِی جَزِ تو نَیِّستِ، خَدَاؤَنَدَا! این دو رکعت هدیه مِنِّی إِلَی سَیِّدِی وَمَوْلَایِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّیْلَی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، از سَوَیِّ مِنْ بَهْ سَرَورِ وَمَوْلَایِمِ رَسُولِ خَدَا صَلَّیْلَی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ مِی باشَدِ فَتَقَبَّلُهُمَا مِنِّی بِاَحْسَنِ قَبُولِکَ، وَأَجْزُنِی عَلَیِ ذَلِکَ بِاَفْضَلِ أَمْلَیِ، ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۱۵ آن را از من بَذَیرِ بَهْ بهترین صورت، و بهترین پاداشی که امید و رَجَائِی فِیکَ وَ فِی رَسُولِکَ، یا وَلَیِّ الْمُؤْمِنِینَ». آن را از جانب تو و پیامبرت دارم، ای سرپرست مؤمنان، پاداشم ده. و نیز مستحب است بعد از نماز این دعا را بخوانی: «اللَّهُمَّ إِنَّکَ قُلْتَ لِنَبِیِّکَ مُحَمَّدَ صَلَّیْلَی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ: وَلَوْ «خَدَايَا تو خَودِ بَهْ پِیغمَبرتِ محمدِ صَلَّیْلَی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ فَرَمَدَی: «وَ اگرَ آنَهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفِرُوا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرَ لَهُمْ ایشانِ بَهْ خَودِ سَتمِ کَنَندِ وَ نَزَدِ تو آیندِ وَ از خَدَا آمَرَشِ خواهندِ الرَّسُولُ لَوْجَدُوا اللَّهُ تَوَابًا رَحِيمًا، وَلَمْ أَخْضُرْ زَمَانَ رَسُولِکَ وَ پِیغمَبر نیزِ برَایِ آنها آمَرَشِ طَلبِ کَندِ حَتَّمًا مِی یابندِ خَدَا را توبَه بَذَیرِ وَ مَهْربَانِ» وَ مِنْ زَمَانِ رَسُولِ تو را - عَلَیْهِ وَآلِهِ السَّلَامُ، وَقَدْ زُرْتُهُ رَاغِبًا تَائِبًا مِنْ سَیِّءِ عَمَلِی، کَه سَلامِ بر او و آلش باد - در ک نکردم خَدَایَا آکنون او را از روی شوق زیارت کرده و از کار بدِم توبَه خواهم و مُسْتَغْفِرَ لَکَ مِنْ ذُنُوبِی، وَمُقْرَأً لَکَ بَهَا، وَأَنَّتَ أَعْلَمُ بَهَا مِنِّی، وَ از گَناهَانِمِ بَهْ در گَاهَتِ آمَرَشِ جَوِیِمِ وَ اقْرَارِ بَدَانِ گَناهَانِمِ نیزِ دارم و تو خَودِ آنها را بهتر از من مِی دَانِی وَمُتَوَجِّهًا إِلَیکَ بِنَبِیِّکَ نَبِیِّ الرَّحْمَةِ، صَلَّیْلَکَ عَلَیْهِ وَآلِهِ، وَ تَوَجَّهَ کَنَمِ بَهْ در گَاهَتِ بُوسِیله پیامبر رحمت درودهای تو بر او و آلش باد فَاجْعَلْنِی اللَّهُمَّ بِمُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَیْتِهِ عِنْدَکَ وَجِیهَا فِی الدُّنْیَا پَسِ قَرَارِ ده خَدَایَا بَهْ حقِ مُحَمَّدِ وَ خَانَدانِشِ مَرَا آبَرَوْمَدِ پیشِ خَودِ در دُنْیَا ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۱۶ وَالْمَآخِرَةُ، وَمِنَ الْمُغَرَّبِینَ، یا مُحَمَّدُ یا رَسُولَ اللَّهِ، بَأَبِی أَنَّتَ وَ آخرَت وَ از نَزَدِیکَانَتِ، ای مُحَمَّدِ ای رَسُولِ خَدَا پَدَرِ وَ مَادَرِمِ وَأَمِی یا نَبِیِّ اللَّهِ، یا سَیِّدَ حَلْقِ اللَّهِ، إِنِّی أَتَوَجَّهُ بَکَ إِلَی اللَّهِ بَهْ فَدَایتِ ای پیامبر خَدَا ای آفَای

خلق خدا من بواسیله تو رو کنم به درگاه خدا رَبِّکَ وَرَبِّی، لِتُغْفِرَ لِی ذُنُوبِی، وَتَقْبَلَ مِنِّی عَمَلِی، وَيَقْضِی لِی پروردگار تو و پروردگارم تا بیامرزد گناهانم را و پیذیرد از من کردام را و برآورده حِیَا و اجْحِی، فَكُنْ لِی شَفِیعاً عِنْدَ رَبِّکَ وَرَبِّی، فِیْعَمُ الْمَسْؤُلُ حاجاتم را پس تو هم شفیع من باش در پیشگاه پروردگارت و پروردگار من زیرا که نیکو خدائی است که از او درخواست شود ربِّی، وَنَعْمَ الشَّفِیْعُ أَنْتَ يَا مُحَمَّدُ، عَلَیْكَ وَعَلَى أَهْلِ مَوْلَى وَپُرُورَدَگَارِ مَنْ وَتَوْ هُنَیکو شفیعی هستی ای محمد که بر تو و اهل بیتکَ السَّلَامُ اللَّهُمَّ أَوْجِبْ لِی مِنْكَ الْمَعْفُورَةَ وَالرَّحْمَةَ، بیت سلام باد خدایا و واجب گردان برای من از نزد خود آمرزش و رحمت والرَّزْقَ الْوَاسِعَ الطَّلِیْبَ النَّافِعَ، کما أَوْجِبْتَ لِمَنْ اتَیْتَ نَیْتَکَ وَرُوزِی فراخ پاکیزه و سودمند چنانچه واجب گرداندی برای کسی که به نزد پیامبرت مُحَمَّدًا صَلَّیَ اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَهُوَ حَقٌّ، فَأَقَرَّ لَهُ بِذُنُوبِهِ، وَاسْتَغْفَرَ مُحَمَّد— که درودهای تو بر او و آلش باد— در زمان حیات او می آمد و اقرار به گناهانش می کرد و رسول تو له رَسُولُکَ عَلَیْهِ السَّلَامُ، فَغَفَرَتْ لَهُ بِرَحْمَتِکَ یا اَرْحَمَ عَلَیْهِ وَآلِهِ السَّلَام برايش آمرزش می خواست و تو هم او را می آمرزیدی به رحمت ای مهربانترین ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۱۷ الرَّاحِمِينَ». مهربانان.

بخشی از مستحبات مسجدالتبی صلی الله علیه و آله

در مسجد پیغمبر صلی الله علیه و آله بسیار نماز بگزار، چون که برای هر نماز در آن مکان شریف، معادل ثواب یک هزار نماز در نامه اعمال نمازگزار می نویسند، و خصوصاً بین منبر و مرقد منور آن حضرت افضل است. از حضرت رسول صلی الله علیه و آله مروی است که فرمودند: بین قبر و منبر من با غای از باغهای بهشت است، و حدود روشه شریفه طولًا از قبر منور تا موضع منبر آن حضرت، و عرضًا از منبر تا ستون چهارم قرار گرفته، و مستحب است این دعا را در روشه مبارکه بخوانند: «اللَّهُمَّ إِنَّ هَذِهِ رَوْضَةُ مِنْ رِيَاضِ جَنَّتِکَ، وَشَعْبُهُ مِنْ شَعْبِ «خَدَوْنَدًا! این جا بستانی از بستانهای بهشت تو است، و بخشی از رَحْمَتِکَ، الَّتِی ذَكَرَهَا رَسُولُکَ وَأَبَانَ عَنْ فَضْلِهَا، وَشَرِفِ التَّعْبِدِ رَحْمَتُ تو می باشد که از آن و فضیلت و شرافت عبادت تو در ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۱۸ لَكَ فِيهَا، فَقَدْ بَلَعْتُنِيهَا فِي سَلَامَةِ نَفْسِي، فَلَكَ الْحَمْدُ يَا سَيِّدِي آن یاد کرده است که مرا در کمال سلامت به اینجا رساندی. پس سپاس تراست ای سرورم علی عظیم نعمتک علی فی ذلک، وَعَلَى مَا رَزَقْتُنِيهِ مِنْ بِرَأْنِي نعمت بزرگت (توفیق زیارت)، شکر و سپاس تو را سزاست بر اینکه طاعه‌تک، وَطَلَبِ مَرْضَاتِکَ، وَتَعْظِيمِ حُرْمَةِ نَبِیِّکَ صَلَّیَ اللَّهُ عَلَیْهِ طاعت و موجبات جلب رضایت خویش و بزرگداشت درود پیامبر، که رحمت خدا و برکاتش بر و آله، بزيارة قبره و التسلیم علیه، وَالتَّرَدُّدُ فِي مَشَاهِدِهِ وَمَوَاقِفِهِ، او باد، را به وسیله زیارت مرقدس و آمد و شد در اماکن و تردد و توقفش را نصیم نمودی، فَلَكَ الْحَمْدُ يَا مَوْلَايَ، حَمْدًا يَنْتَظِمُ بِهِ مَحَمِّدُ حَمَلَهُ پس حمد ترا سزاست ای مولایم، حمدی هماهنگ با حمد حاملان عرشک، وَسُيَّکَانَ سَيِّماواتِکَ لَكَ، وَيَقْصِرُ عَنْهُ حَمْدُ مَنْ مَضَى عرش و ساکنان آسمانها برایت، حمدی فراتر از حمد گذشتگان وَيَفْصُلُ حَمْدَ مَنْ بَقَى مِنْ خَلْقِکَ، وَلَكَ الْحَمْدُ يَا مَوْلَايَ، حَمْدًا برتر از حمد آیندگان خلقت، حمد ویژه تو است ای مولایم، حمدی همانند حمد مَنْ عَرَفَ الْحَمْدَ لَكَ، وَالْتَّوْفِيقُ لِلْحَمْدِ مِنْکَ، حَمْدًا یَمْلَأُ عارفان به حمد و قدرشناسان توفیق حمد تو، حمدی به گنجایش فضای هستی و به امتداد ماحلقت وَيَبْلُغُ حَيْثُ مَا أَرْدَتَ، وَلَا يَحْجُبُ عَنْکَ وَلَا يَنْفَضِّی خواست و اراده تو، حمدی که محجوب و وامانده از وصول به تو نگردد ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۱۹ دُونَکَ، وَيَبْلُغُ أَقْصَى رِضاَکَ وَلَا يَلْغِي آخِرَهُ أَوَائِلَ مَحَامِدِ و موافق با کمال رضایت باشد، حمدی که آغازین سپاس‌های خلقت به پای آن نرسد، خَلْقِکَ لَكَ، وَلَكَ الْحَمْدُ مَا عُرِفَ الْحَمْدُ، وَاعْتَقَدَ الْحَمْدُ، حمد ترا از آنگاه که حمد را می شناسم و به آن معتقدم و آن لحظه که حمد سرآغاز وَجْعَلَ اِتِّبَاعَ الْكَلَامِ الْحَمْدُ، یا باقی العِزِّ وَالْعَظَمَةِ، وَدَائِمَ گردیده، ای صاحب عزت و عظمت و سلطنت و قدرت جاودان و دارنده قدرت و السُّلْطَانِ وَالْقُدْرَةِ وَشَدِيدَ الْبَطْشِ وَالْقُوَّةِ، وَنَافِذَ الْأَمْرِ وَالْإِرَادَةِ، توانایی و امر و اراده نافذ، و رحمت و مغفرت گسترده وَوَاسِعَ الرَّحْمَةِ وَالْمَعْفُورَةِ، وَرَبَ الدُّنْيَا وَالْمَاخِرَةِ، کَمْ مِنْ نِعْمَةٍ و پروردگار دنیا و آخرت، چه بسیار

نعمت‌هایی که حمد من در خور اندکی لَكَ عَلَى يَقْصِيرِ عَنِ اِيْسِرِهَا حَمْدِي، وَلَا يَلْغُ أَذْنَاهَا سُكْرِي، از آنها نمی‌باشد و شکرم به اندازه کمترین آنها نیست و چه بسا الطافی که بیشترین وَكُمْ مِنْ صَيْنَاعَ مِنْكَ إِلَى لَا يُحِيطُ بِكُثُرَتِهَا وَهُمِي، وَلَا يَقِيْدُهَا آنها فراتر از گمان من است و اندیشهام به آنها نمی‌رسد، فِكْرِي. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى نَيِّكَ الْمُصْطَفَى بَيْنَ الْبَرِّيَّةِ طِفْلًا خداوند! بر پیامبرت، بر جسته ترین فرد در کودکی وَخَيْرِهَا شاباً وَكَهْلًا، أَطْهَرِ الْمُطَهَّرِينَ شَيْمَهُ، وَأَجْوَدُ وَبُرْتَرِينَ آنها در جوانی و کهن سالی، پاک و پاکیزه ترین مردم در اخلاق و سخی ترین ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۲۰ الْمُسْتَهْمِنُ دِيمَهُ، وَأَعْظَمُ الْخَالِقُ جُرْثُومَهُ، الَّذِي أَوْضَحَتْ بِهِ و مداوم ترین سخاوتمندان و بزرگترین و اصیل ترین آفریده‌ها که به وسیله او الدلالات، وَأَقْمَتْ بِهِ الرِّسَالَاتِ، وَخَتَّمَتْ بِهِ التَّبَوَّاتِ، وَفَكَحَتْ راه‌های هدایت را روشن و رسالت‌ها را اقامه و نبوت را به او پایان دادی باب خیرات را به وسیله او بِهِ بَابَ الْخَيْرَاتِ، وَأَظْهَرَتْ مَظْهَرًا، وَابْتَعَثَتْ نَيَّاً وَهَادِيًّا أَمِينًا گشودی و او را جلوه گر ساختی، و به عنوان پیامبر، هدایتگر، امین، راهنماء، مهدیّاً، داعیاً إِلَيْكَ، وَدَالَّا عَلَيْكَ، وَحُجَّةً بَيْنَ يَدَيْكَ. اللَّهُمَّ صَلِّ دعوت کتنده خلق به سوی توحجه خویش برانگیختی، خداوند! درود فrst عَلَى الْمَعْصُومِينَ مِنْ عِتَرَتِهِ وَالظَّبَّيْنَ مِنْ اَسْرَرِهِ، وَشَرِّفْ لَيْدِيَكَ بر معصومان عترت پیامبر و پاکان خاندانش و جایگاهشان را در درگاهات والا ساز و مقامشان را بِهِ مَنَازِهِمْ، وَعَظِيمٌ عِنْدَكَ مَرَاتِبِهِمْ، وَاجْعَلْ فِي الرَّفِيقِ الْأَغْلَى وَالا و بزرگ گردان و در رفیق اعلا جایشان ده، مَجَالِسِهِمْ، وَارْفَعْ إِلَى قُرْبِ رَسُولِكَ دَرَجَاتِهِمْ، وَتَمَّمْ بِلِقَائِهِ و درجاتشان تا مقام قرب پیامبرت بالا و با دیدارش سُرُورَهُمْ، وَوَفِرْ بِمَكَانِهِ أَنْسَهُهُمْ». سرورشان را کامل و انسنان را وافر ساز.» ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۲۱

دعا و نماز نزد ستون توبه

دو رکعت نماز نزدیک ستون ابوالبابه که معروف به «ستون توبه» است بگزار، وبعد از آن این دعا را بخوان: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. اللَّهُمَّ لَا تُهْنِي بِالْفَقْرِ، وَلَا تُذَلِّنِي بِبَهْرَةِ نَاسِ الْأَرْضِ، وَلَا تُؤْذِنِي بِالْمُنْكَرِ، وَلَا تُرْدِنِي إِلَى الْهَلَكَةِ، وَأَعْصِمْهُنِي كَمْ أَعْتَصُمْ، ذَلِيلَ مَكْرُدَانِ، وَهَلَكَتْمِ مَيْنَدَازِ، وَمَرَا از گَنَاه بازدار تا آلوده نگردم، وَأَصْلِمْ لِخَنِي كَمْ أَنْصَلَحَ، وَاهْدِنِي كَمْ أَهْتَدِي. اللَّهُمَّ اعْنِي عَلَى وَتَوْفِيقِ اصْلَاحِمْ بِخَشْ تَصَالِحَ گردم و هدایتم کن تا در راه هدایت گام نهم، خداوند! مرا بر اجتِهادِ نَفْسِتِي، وَلَا تُعْذِنِنِي بِسُوءِ ظَنِي، وَلَا تُهْلِكْنِي وَأَنْتَ جَهَادُ بَنْفسِ يَارِي ده، و به کیفر بد گمانی دچار مکن، و مرا هلاک نکن که تو رَجَائِي، وَأَنْتَ أَهْلُ أَنْ تَعْفِرَ لِي وَقَدْ أَخْطَأْتُ، وَأَنْتَ أَهْلُ أَنْ مَا يَهِ امِيدَمْ مِنْ باشی، من خطا کارم و تو شایسته مغفرتی، من معرفت تَعْفُو عَنِي وَقَدْ أَفْرَرْتُ، وَأَنْتَ أَهْلُ أَنْ تُقْبِلَ وَقَدْ عَثَرْتُ، وَأَنْتَ بِهِ گناهم و تو شایسته بخشانیدگی می‌باشی، تو شایسته گذشتی و من اهل لغرش و گناهم ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۲۲ أَهْلُ أَنْ تُخْسِنَ وَقَدْ أَسَأْتُ، وَأَنْتَ أَهْلُ الْتَّقْوَى وَ الْمُغْفِرَةِ، من تبه کارم و تو شایسته نکوکاری، و تو با پرهیز گاران و آمرزش خواهانی فَوْقَنِي لِمَا تُحِبُّ وَتَرْضِي وَيَسِّرْ لِي الْيَسِّيرَ، وَجِزِيَّتِي كُلَّ پس مرا به آنچه دوست داری موفق بدار، و مرا به امور سهل و آسان رهنمون و از دشواری‌ها عَسِيرِ. اللَّهُمَّ أَعْنِتِنِي بِالْحَلَالِ مِنَ الْحَرَامِ، وَبِالطَّاعَاتِ عَنِ الدُّورِ، خداوند! مرا با روزی حلال از کسب حرام و با اطاعت از الْمُعَااصِي، وَبِالْغَنِي عَنِ الْفَقْرِ، وَبِالْجَنَّةِ عَنِ النَّارِ، وَبِالْمَبَارِرِ عَنِ مَعْصِيَتِي و با دارایی از فقر و با بهشت از دوزخ و با مصاحبیت نیکان از الْفَجَارِ، يا مَنْ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ، وَهُوَ السَّيِّئُ الْبَصِيرُ، وَأَنْتَ بَدَانَ بِنِيَامِنَ کن، ای آنکه بی‌همتا و شنوای بینایی و عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرُ». بر انجام هر چیز توانایی.» پس حاجات خود را طلب کن، که به خواست خدا مُستجاب می‌شود.

استحباب روزه و دعا در مدینه و مسجدالنّبی صلی الله عليه و آله

استحباب روزه و دعا در مدینه منوره و مسجدالنّبی صلی الله عليه و آله مستحب است سه روز در مدینه منوره به قصد برآورده شدن حاجات روزه بگیرند، گرچه مسافر باشند، و شایسته ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۲۳ است روزه‌های چهارشنبه و پنجشنبه و

جمعه باشد، و نیز مستحب است شب چهارشنبه و روز آن نزدیک ستون ابوالبابه و شب پنجشنبه و روز آن نزد ستونی که مقابل آن قرار گرفته و شب و روز جمعه نزد ستونی که جنب محراب حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آلہ واقع شده نماز گزارند، و جهت برآورده شدن حاجات دُنیوی و اخروی خود از درگاه الهی مسئلت نمایند، و از دعاها یی که خوانده می‌شود این دعا باشد: «اللَّهُمَّ مَا كَانَ لِإِلَيْكَ مِنْ حَاجَةٍ شَرَعْتَ أَنَا فِي طَلِبِهَا إِنَّا نَسْأَلُكَهَا أَوْ لَمْ أَشْرَعْ، سَأَلْتُكَهَا أَوْ لَمْ أَشْرَعْ، فَإِنِّي أَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ هُنُوزَ نَكْرَدَهَا، وَدَرْ مَقَامَ مَسْئَلَتِ بَرَآمَدَهَا، مَنْ بَا تَوْسِيلَ بِسَيِّدِكَ مُحَمَّدِ نَبِيِّ الرَّحْمَةِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، فِي قَضَاءِ بِهِ پِيَامِبِرِ رَحْمَتِ حَضْرَتِ مُحَمَّدِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بِرَآورَدَهِ شَدَنَ حَوَائِجِي صَلَّى غَيْرِهَا وَكَبِيرِهَا. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِعِزَّتِكَ وَقُوَّتِكَ كُوچَکَ وَبَزَرَگَ آنَهَا بِهِ تُو رو نَمُودَهَا، خَدَاؤَنَدَا! تَرَا بِهِ عَزَّتْ وَنِيرَو وَقُدْرَتِكَ، وَجَمِيعِ مَا أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ، أَنْ تُصْلِي عَلَى مُحَمَّدٍ وَقَدْرَتْ وَآنچَهْ بِهِ آنَّ آگَاهِي، سُوْگَنْدَتْ مَدِهِمْ كَه بِرَ مُحَمَّدِ ادعِيهِ وَآدَابِ حَرَمِينِ شَرِيفِينِ، ص: ۲۲۴ وَآلِ مُحَمَّدِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَأَنْ تَفْعَلَ بِي كَذَا وَكَذَا». وَآلَشِ درُودِ فَرَسْتِ وَدرِ حَقِّ مِنْ چَنِينِ وَچَنَانِ کَنِ». وَآنَگَاهِ حاجاتِ خودِ را بِطَلْبِ، كَه إنْ شَاءَ اللَّهُ مَسْتَجَابِ مَيْشَدَهِ، وَازِ حَضْرَتِ اِمامِ صَادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامِ روایتِ است که نزدِ مقامِ جَبَرِیِلِ عَلَيْهِ السَّلَامِ بِایِسْتِ وَبَگُو: «أَيُّ جَوَادٌ أَيُّ كَرِيمٌ، أَيُّ قَرِيبٌ أَيُّ بَعِيدٌ، أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيْ عَلَيَّ «اَيِّ بَخْسَنَدَهِ كَرِيمِ، اَيِّ نَزَدِيِّكِ، اَيِّ دُورِ (از دیده ظاهر) از تو می خواهم که درود فَرَسْتِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ، وَأَنْ تَرُدَّ عَلَى نِعْمَتِكَ». بِرَ مُحَمَّدِ وَخَانِدَانِشِ وَنَعْمَتِ (پس گرفتهات) را به من باز گردانی».

زيارت وداع رسول اکرم صلی الله علیه و آلہ

هر گاه خواستی از مدینه خارج شوی گُسل کن، و نزد قبر پیغمبر صلی الله علیه و آلہ برو و عمل کن آنچه را قبلًا انجام می‌دادی، پس وداع کن آن حضرت را، و بگو: «السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَشْتَوَدُعُكَ اللَّهُ وَأَشْتَرِعِيكَ سلام بر تو ای رسول خدا تو را به خدا می‌سپارم و عنایت و توجّه ترا می‌طلبم وَأَقْرَأْ عَلَيْكَ السَّلَامَ، آمَنْتُ بِاللَّهِ وَبِمَا جِئْتَ بِهِ وَدَلَّتَ عَلَيْهِ، وَبِرَ تو درود وداع می‌فرستم ایمان دارم به خدا و بدانچه تو آوردی و بدان راهنمایی کردی اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْهُ آخرَ الْعَهْدِ مِنِي لِزِيَارَةً قَبْرِ نَبِيِّكَ، فَإِنْ تَوَفَّيْتَنِي خَدَا يَا قَرَار مَدَهَاين زیارتِ را آخرین زیارتِم از قبر پیامبرت و اگر پیش از آنکه دوباره موفق به زیارتِش شوم قَبْلَ ذَلِكَ فَإِنِّي أَشْهَدُ فِي مَمَاتِی عَلَى مَا شَهَدْتُ عَلَيْهِ فِي مِرَانِدِی پس من در مرگم نیز گواهی دهم بدانچه گواهی بدان دادم در حیاتی، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ زندگیم که معبودی نیست جز تو و اینکه محمد بنده و رسول تو است درود اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ». ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۲۶ خدا بر او و آلش باد». حضرت صادق علیه السلام در وداع قبر پیغمبر صلی الله علیه و آلہ به یونس بن یعقوب فرموده، بگو: «صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ، لَا جَعَلَهُ اللَّهُ آخرَ تَسْلِيمِي «درود خدا بر تو، سلام بر تو، قرار ندهد خدا (این سلام را) آخرین سلام عَلَيْكَ». بر تو».

زيارت حضرت فاطمه زهرا علیها السلام

حضرت زهرا علیها السلام نزد خداوند مقامی بس والا دارد، و در زیارت آن بانوی بزرگ و فداکار، پاداشی عظیم است. به نقل علامه مجلسی در «مصابح الأنوار»، از حضرت فاطمه علیها السلام: که پدرم به من فرمود: هر کس بر تو صلووات بفرستد، خداوند متعال او را بیامزد، و در هر جای از بهشت که باشم، او را به من ملحق سازد. مرحوم شیخ طوسی در «تهذیب» نوشه است: آنچه در فضیلت زیارت حضرت زهرا علیها السلام روایت شده، بیش از آن است که به شمار آید. جای دقیق قبر آن حضرت، معلوم نیست. برخی گفته‌اند در خانه خودش (کنار مرقد پیامبر) دفن شده، بعضی هم مدفن او را در بقیع و در کنار قبر ائمّه علیهم السلام می‌دانند. آنچه بیشتر نزد اصحاب ما مطرح است، زیارت آن حضرت در کنار قبر رسول الله صلی الله علیه و آلہ است.

زيارت اول حضرت فاطمه عليها السلام

وقتی در هر یک از این مواضع ایستادی، خطاب به آن معصومه مطهره و پاره تن پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله کرده، و بگو: «السلام علیک یا بنت رسول الله، السلام علیک یا بنت نبی الله، «سلام بر تو ای دختر فرستاده خدا. سلام بر تو ای دختر پیامبر خدا السلام علیک یا بنت حبیب الله، السلام علیک یا بنت خلیل الله، خلیل خدا سلام بر تو ای دختر حبیب خدا. سلام بر تو ای دختر خلیل و دوست خدا. السلام علیک یا بنت صیفی الله، السلام علیک یا سلام بر تو ای دختر برگزیده خدا. سلام بر تو ای بنت امین الله، السلام علیک یا بنت خیر خلق الله، السلام دختر امین خدا سلام بر تو ای دختر بهترین خلق خدا سلام علیک یا بنت افضل انبیاء الله و رسیله و ملائکته، السلام علیک بر تو ای دختر بهترین پیمبران خدا و رسولانش و فرشتگانش سلام بر تو یا بنت خیر البریئه، السلام علیک یا سیده نساء العالمین، من ای دختر بهترین مخلوقات سلام بر تو ای سرور بانوان جهانیان الأولین والآخرین». از اولین و آخرین.» ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۲۹ «السلام علیک یا زوجة ولی الله و خیر الخلق بعد رسول الله، سلام بر تو ای همسر ولی خدا و بهترین خلق پس از رسول خدا السلام علیک یا أم الحسن والحسين سیدی شباب اهل الجنة، سلام بر تو ای مادر حسن و حسین دو آقای جوانان اهل بهشت السلام علیک آیتها الصدقه الشهيدة، السلام علیک آیتها سلام بر تو ای شهیده صدیقه سلام بر تو ای الرضايه المرضييه، السلام علیک آیتها الفاضله الزكيه، السلام خوشنود از خدا و پسندیده حق سلام بر تو ای با فضل و پاکیزه سلام علیک آیتها الحوراء الانسيه، السلام علیک آیتها التقيه النقية، بر تو ای حوریه انسیه، سلام بر تو ای پرهیزگار پاکیزه، السلام علیک آیتها المحذثه العلieme، السلام علیک سلام بر تو ای همسخن با فرشتگان و ای دانا، سلام بر تو ای آیتها المضطهده المقهوره، السلام علیک یا فاطمه بنت ستم کشیده‌ای که مقهور مقهور دشمنان شدی، سلام بر تو ای فاطمه دختر رسول الله، و رحمه الله و بر کاته، صلی الله علیک و علی روحک رسول خدا سلام و رحمت و برکات خدا.» درود خدا بر تو و روح و بدنت گواهی دهم که براستی تو و بندنک، اشهد انک مصیت علی بینه من ربک، و آن من سرک از این جهان رفتی با برهانی روشن از جانب پروردگارت و بطور مسلم هر که تو را شادان کرد ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۳۰ فَقَدْ سَيِّرَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَمَنْ جَفَاكَ فَقَدْ جَفَا اللَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، به پیامبر خدا صلی الله علیه و آله، و هر کس تو را آزرد همانا پیامبر خدا را آزرده است. و من وصلک فقد وصل رسول الله صلی الله علیه و آله، و من هر کس که بر تو پیوست به پیامبر صلی الله علیه و آله پیوسته است، و هر که از تو قطعک فقد قطع رسول الله، لآنک بضم عه منه، و روحه التي يبن برید از رسول خدا پیوندش را بریده زیرا تو پاره تن او هستی و روح اوئی در پیکرش جنبیه، کما قال علیه افضل سلام الله و افضل صیلواته، اشهد الله همان طور که او که بهترین درود وسلام خدا براو باد فرمود، گواه گیرم خدا و ورسوله این راض عمن رضايت عنہ، ساخت عمن سيخطت پیمبران و فرشتگانش را که من راضیم از هر که تو از او راضی هستی و خشمگینم بر هر که تو بر علیه، متنبه من تبرأت منه، موالي لمن واليتك، معادي لمن ابغضت، محب لمن أحببت، وکفى بالله که را تو دشمن داری تنفر دارم از هر که تو تنفر داری دوستم با هر که تو دوست داری و بس است خدا شهیدا و حسینا و جازیا و مثبتا. برای گواهی و حسابرسی و کیفر دادن و پاداش نیک دادن.»

زيارت دوم حضرت فاطمه زهرا عليها السلام

«السلام علیک یا ممتحنه امتحنك الی خلقک قبل آن یخُلُقَک، سلام بر تو ای آزمود ترا آنکس که تو را آفرید، پیش از آنکه تو را خلق کند فوجدک لاما امتحنك صابر، و زعمنا آنا لک اولیاء و مصدقوان آزمودت و تو در آن آزمایش بردار و شکیبا بودی و ما

دوستان تو و صابرُونَ، وَلِكُلِّ مَا أَتَانَا بِهِ أَبُوكِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَأَتَانَا و تصدیق کننده و شکیایم به آنچه پدرت صلی الله عليه و آله به وصیتیه علیه السلام، فَإِنَّا نَسْأَلُكَ إِنْ كُنَّا صَدِقَاتِكَ إِلَّا الْحَقْنَا و وصیش علیه السلام آورده‌اند تسلیم هستیم و ای خدا ما از تو می‌خواهیم همچنانکه ما تصدیق کننده‌ایم به درجه بتصدیقنا لَهُمَا لِبُشِّرَ أَنفُسَنَا بِأَنَّا قَدْ طَهَرْنَا بِوْلَاتِكَ». عالیه‌ای برسانی تا ما خود را مژده دهیم که بخاطر ولایت این خانواده پاک شدیم». آنگاه می‌گویی: «السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بُنْتَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بُنْتَ سلام بروای دختر رسول خدا، سلام بر تو ای دختر نبی الله، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بُنْتَ حَبِيبِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بُنْتَ پیامبر خدا، سلام بر تو ای دختر حبیب خدا، سلام بر تو ای دختر امین خدا، سلام بر تو ای دختر بهترین آفریده خدا، خَيْرٌ خَلْقِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بُنْتَ خَلِيلِ خدا، سلام بر تو ای دختر امین خدا، سلام بر تو ای دختر بهترین آفریده خدا، خَيْرٌ خَلْقِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بُنْتَ الْمُحَمَّدَةِ الْعَلِيقَةِ، اشْهُدُ اللَّهَ سلام بر توای هم سخن با فرشتگان و ای دانا، خدا را و همچنین وَرَسُولَهُ وَمَلَائِكَتَهُ أَنَّی راضٍ عَمَّنْ رَضِیَتْ عَنْهُ، ساخِطٌ عَلَی مَنْ پیامبر و فرشتگانش را گواه می‌گیرم که من از هر کس که تو از او خوشنود باشی خوشنودم و بر هر کس که تو از او خشمناک سیخطت علیه، مُتَبَرِّءٌ مِمَنْ تَبَرَّأَتْ مِنْهُ، مُوَالٍ لِمَنْ وَالْيَتِ، مُعَادٍ باشی خشمناکم، بیزاری می‌جوییم از هر کس که تو از او بیزاری و دوست دارم هر کسی که تو او را دوست داری و دشمن دارم لِمَنْ عَادَتِ، مُبِغَضٌ لِمَنْ أَبْغَضَتِ، مُحِبٌّ لِمَنْ أَحَبَّتِ، وَكَفِی کسی را که تو دشمن داری و ناخوشنودم از کسی که تو از او ناخوشنودی دوست دارم کسی را که تو دوستدار آنی و کافی بِاللَّهِ شَهِيدًا وَحَسِيَّبًا وَجَازِيًّا وَمُنِيَّبًا». است خداوند گواه و پاداش دهنده من باشد». پس دو رکعت نماز زیارت بگزار، به همان ترتیبی که در زیارت اول آن حضرت ذکر کردیم. ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۳۳

زیارت ائمّه بقیع علیهم السلام

چون خواستی این بزرگواران را زیارت کنی آنچه در آداب زیارت ذکر شد (از غسل، طهارت، پوشیدن جامه‌های پاک و پاکیزه، استعمال بوی خوش و امثال آن) اینجا نیز بجای آور و بعد از خضوع و خشوع و رقت قلب داخل شو و پای راست را مقدم دار و بگو: «اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا، وَسُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَهُ» خدا بزرگتر است به بزرگی کامل و ستایش خاص خداست بسیار متزه است خدا در بامداد واصیلًا، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الْفَرِيدِ الصَّمَدِ، الْمَاجِدِ الْأَحَدِ، الْمُتَفَضِّلِ وَپسین و ستایش خاص خدا است که یگانه و بی‌نیاز و شوکتمند و یکتا و فزوونبخش المَنَانِ، الْمُتَطَوَّلِ الْحَنَانِ، الَّذِي مَنْ بِطْوَلِهِ، وَسَيَهَلِ زِيَارَةَ سَادَتِی و نعمت ده و احسان‌بخش و مهروز است خدائی که منت نهاد بوسیله احسان خود و آسان کرد برایم زیارت سرورا نم را بایحسانیه، وَلَمْ يَجْعَلْنِي عَنْ زِيَارَتِهِمْ مَمْنُوعًا، بلْ تَطَوَّلَ وَمَنَعَ». به احسان خود و مرا از زیارت‌شان بی‌بهره نساخت بلکه به من لطف و تفضل فرمود. ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۳۴ پس نزدیک قبور مقدسه ایشان برو، و رو به قبر آن بزرگواران بایست و بگو: «السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَئِمَّةُ الْهُدَى السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ التَّقْوَى سلام بر شما پیشوایان هدایت سلام بر شما شایستگان پرهیز کاری السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَيُّهَا الْحَجَجُ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَيُّهَا سلام بر شما ای حجتها بر اهل دنیا سلام بر شما ای القوامِ فِي الْبَرِّيَّةِ بِالْقِسْطِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الصَّفَوةِ، السَّلَامُ قیام کنندگان به عدل در میان مردم سلام بر شما ای شایستگان برگزیدگی سلام علیکم آل رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ النَّجْوَى سلام بر شما ای آل رسول خدا، سلام بر شما ای اهل راز، سلام علیکم الغُرُوْهُ الْوُنْقَى أَشْهَدُ أَنَّكُمْ قَدْ بَلَقْتُمْ وَأَنْصَحْتُمْ بر شما ای ریسمان و دستاویز محکم حق، گواهی دهم که شما ولی شما وَصِبَرْتُمْ فِي ذَاتِ اللَّهِ، وَكُذَّبْتُمْ وَأَسْتَى إِلَيْكُمْ فَعَفَوْتُمْ، بخوبی تبلیغ و خیرخواهی کردید و در مورد خدا شکیبائی کردید با اینکه شما را تکذیب کرده و با شما بد کردند و أَشْهَدُ أَنَّكُمُ الْأَئِمَّةُ الرَّاشِدُونَ الْمُهَتَّدُونَ، وَأَنَّ طَاعَتُكُمْ آنها را بخشیدید و گواهی دهم که شمایید امامان راهبر راه یافته و همانا اطاعت شما مفروضه، وَأَنَّ قَوْلَكُمْ الصِّدْقُ، وَأَنَّكُمْ دَعَوْتُمْ فَلَمْ تُجَابُوا، واجب است و گفتار تان راست است و براستی شما مردم را به خدا دعوت کردید ولی اجابت نکردند ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۳۵ وَأَمْرَتُمْ فَلَمْ تُطَاعُوا، وَأَنَّكُمْ دَعَائِمُ الدِّينِ وَأَرْكَانُ الْأَرْضِ، لَمْ و دستور دادید ولی

اطاعت نکردن و همانا شمایید پایه‌های دین و رکن‌های زمین و همواره تَرَالْوَا بِعَيْنِ اللَّهِ، يَسْخُنُكُمْ مِنْ أَصْلَابِ كُلِّ مُطَهَّرِ، وَيَنْقُلُكُمْ فِي در زیر نظر خدا بودید که بر می‌داشت شما را از صلب‌های هر شخص پاک و منتقلتان می‌ساخت أَرْحَامُ الْمُطَهَّرَاتِ، لَمْ تُدْنِشْ كُمْ الْجَاهِلِيَّةُ الْجَهَلَاءُ، وَلَمْ تَشْرِكْ بِهِ رَحْمَهَايِّهِ پاکیزه، آلوده نکرد شما را اوضاع جاهلیت غرق در نادانی و تأثیر نکرد فِيْكُمْ فَتْنُ الْأَهْوَاءِ، طَبْتُمْ وَطَابَ مَشْؤُكُمْ، مَنْ بِكُمْ عَلَيْنَا دَيَانُ در شما فتنه‌های هوس آلود پاک بودید و پاک بود رسیله شما منتنه بوسیله شما بر ما جزا ده الدِّينِ، فَجَعَلُكُمْ فِي بُيُوتٍ اذْنَ اللَّهِ أَنْ تُرْفَعَ وَيُنْذَكَرْ فِيهَا اسْمُهُ، روز جزا پس شما را در خانواده‌هایی قرار داد که به عظمت و فرازمندی آنها و پر آوازه شدن نامتنان فرمان داد وَجَعَلَ حَيْلَةَ مَوَاتِنَا عَلَيْكُمْ رَحْمَةً لَنَا وَكَفَارَةً لِذُنُوبِنَا، اذ اخْتَارُكُمْ درود فرستادن ما را بر شما رحمتی برای ما و کفاره‌ای برای گناهانمان چونکه خدا شما را برای ما انتخاب لَنَا، وَطَيْبَ حَلْقَنَا بما مَنَّ بِهِ عَلَيْنَا مِنْ وَلَائِتِكُمْ، وَكَنَّا عِنْدَهُ مُسِيمَ حَمَى فرمود و پاک کرد خلقت ما را بوسیله آنچه منت گذارد بر ما از ولايت شما و ما پیش خدا از نامبردگان بِعِلْمِكُمْ، مُعْتَرِفِينَ بِتَضَيِّدِ يَقِنَا إِيَّاكُمْ، وَهَذَا مَقَامٌ مَنْ أَشَرَّفَ وَأَخْطَأَ بِهِ دانش شما و اعتراف کنندگان به تصديقمان نسبت به شما بودیم و این جایگاه کسی است که زیاده روی و خطأ کرده و اسْتِكَانَ وَأَفْرَ بِمَا جَنِي وَرَجِي بِمَقَامِ الْخَلَاصَ، وَأَنْ يَشَتَّفَدُهُ وَمُسْتَمْنَدُ شَدَهُ وَبِهِ جنایت خود اقرار داشته و امید دارد بدین جایگاه خلاصی خود را و نجات دهدش ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۳۶ بِكُمْ مُسْتَتَقِدُ الْهَلْكَى مِنَ الرَّدِّى فَكُونُوا لِى سُفَعَاءَ، فَقَدْ وَفَدْتُ خَدَوَنَدَ بُوسِيلَه شما نجات دادن هلاک شدگان از نابودی پس شما شفیعان من باشید که من به إِلَيْكُمْ إِذْ رَغْبَ عَنْكُمْ أَهْلُ الدُّنْيَا، وَأَنَّحَدُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُواً، شما وارد شدم در آنگاه که دوری کردن از شما مردم دنیا و آیات خدا را مسخره گرفتند وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا، يا مَنْ هُوَ قَائِمٌ لَا يَلْهُو، وَدَائِمٌ لَا يَلْهُو، وَمُحِيطٌ وَتَكْبِرُ وَرَزِيدَنَدَ از آنها ای پا بر جایی که سهو ندارد و پایندهای که سرگرم نشود و به هر چیز بِكُلِّ شَيْءٍ، لَكَ الْمُنْ بِمَا وَقَتَنَى، وَعَرَفَتَنِي بِمَا إِتَّمَنَنِي عَلَيْهِ، إِذْ احاطه دارد تو را است منت بدانچه مرا بدان موفق داشتی و شناساندی مرا بدانچه مرا بدان برپا داشتی در صَدَّ عَنْهُ عِبَادُكَ وَجَحَدُوا مَعْرِفَهُ، وَاسْتَخْفُوا بِحَقِّهِ، وَمَالُوا إِلَى صورتِی که بندگان از آن رو گردانند و از شناختنش نادان بودند و حقش را سبک شمردن و به غیر آن سِواه، فَكَانَتِ الْمِنَّةُ لِيَكَ وَمِنْكَ عَلَى مَعِ أَفْوَامَ خَصَصِتِهِمْ بِمَا مُنْحَرِفٌ شدَنَدَ پس منت داری بر من با مردمی که مخصوصشان داشتی بدانچه مرا بدان خَصَصَتِنِي بِهِ، فَلَكَ الْحَمْدُ إِذْ كُنْتُ عِنْدَكَ فِي مَقَامِي مَذْكُورًا مخصوص کردی پس تو را است ستایش چونکه من در پیش تو در این مقام یاد شده مَكْتُوبًا، فَلَا تَحْرِمْنِي مَا رَجَوْتُ، وَلَا تُخَيِّبْنِي فِيمَا دَعَوْتُ. و نام برده شده بودم پس محروم ممکن از آنچه ایدوارم و نومیدم مساز در آنچه تو را خواندم. پس دعا کن از برای خود هر چه خواهی. به تصریح اکثر بزرگان بهترین زیارت برای ائمه بقیع همان ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۳۷ زیارت جامعه کبیره است که در ادعیه و زیارات مشترکه ذکر شد و دارای مفاهیم عالی و بیان اوصاف و مناقب اهل بیت علیهم السلام است.

زيارت امام حسن مجتبی عليه السلام

«السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ «سَلَامُ بِرْ تَوَايِ پَسْرِ رسولِ خَدَا، سَلَامُ بِرْ تَوَايِ فَرَسْتَادِهِ پَرَورِدَگَارِ عَالَمِيَانِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِيْنَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ فَاطِمَةِ الرَّهْرَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ سَلَامُ بِرْ تَوَايِ پَسْرِ امِيرِ مُؤْمِنَانِ، سَلَامُ بِرْ تَوَايِ پَسْرِ فَاطِمَهِ زَهْرَاءِ، سَلَامُ بِرْ تَوَايِ يَا حَبِيبَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَفْوَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَمِينَ حَبِيبَ خَدَا، سَلَامُ بِرْ تَوَايِ بَرْ گَرِیدَهِ خَدَا، سَلَامُ بِرْ تَوَايِ امِينَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نُورَ اللَّهِ، خَدَا، سَلَامُ بِرْ تَوَايِ حَجَتِ خَدَا، سَلَامُ بِرْ تَوَايِ نُورِ خَدَا، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صِرَاطَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَيَانَ حُكْمِ اللَّهِ، سَلَامُ بِرْ تَوَايِ صِرَاطِ الْهَيِّ، سَلَامُ بِرْ تَوَايِ زِبَانِ حُكْمِ الْهَيِّ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَاصِرِ دِينِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا السَّيِّدُ ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۳۸ سَلَامُ بِرْ تَوَايِ يَاورِ خَدَا، سَلَامُ بِرْ تَوَايِ سَرَورِ الرَّكِيْ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْبُرُّ الْوَقِيْ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْقَائِمُ پاکیزه، سَلَامُ بِرْ تَوَايِ نِيكُوكَارِ مَقْنِي، سَلَامُ بِرْ تَوَايِ قَائِمِ الْأَمِينِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْعَالَمِ بِالْتَّاوِيلِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا امِينِ، سَلَامُ بِرْ تَوَايِ بَرْ تَنْزِيلِ (قرآن) سَلَامُ بِرْ تَوَايِ الْهَادِيِّ الْمُهَدِّيِّ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الطَّاهِرِ

الرَّبِّكُيُّ، السَّلَامُ هادِي و مهْدِي، سلام سلام بر تو ای پرهیز کارِ پاکیزه، سلام بر تو ای عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّقِيُّ النَّقِيُّ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْحَقُّ الْحَقِيقُ، پاک و پاکیزه، سلام بر تو ای حقیقت اصیل، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الصِّدِيقُ الشَّهِيدُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا أَبا سلام بر تو ای صدیق شهید، سلام بر تو ای ابا مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ بْنِ عَلَى وَرَحْمَةِ اللَّهِ وَبَرَّ كَاتُهُ». محمد، حسن بن علی و رحمت و برکات خداوند بر تو باد.»

زيارت امام زین العابدین علیه السلام

«السَّلَامُ عَلَيْكَ يا زَيْنَ الْعَابِدِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا زَيْنَ «سلام بر تو ای زینت المُتَهَجِّدِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا امامَ الْمُتَنَفِّينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا شب زندهداران، سلام بر تو ای پیشوای پرهیز کاران، سلام بر تو ای وَلَائِيَ الْمُسْلِمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا قُرَّةَ عَيْنِ النَّاظِرِينَ الْعَارِفِينَ، ولی مسلمانان، سلام بر تو ای نور دیده عارفان، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا وَصَّیَ الْوَصِیِّینَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا خازِنَ وَصَايَا سلام بر تو ای وصی اوصیا، سلام بر تو ای خزانهدار وصایای الْمُرْسَلِیْنَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا صَوْءَهُ الْمُسْنَوِّحِشِیْنَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ فرستاد گان الهی، سلام بر تو ای نور بیناکان، سلام بر تو ای نورِ الْمُجَتَهِدِیْنَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا سَرَاجُ الْمُرْتَاضِیْنَ، السَّلَامُ ای نور کوشند گان عابد، سلام بر تو ای چراغ روشنایی بخش ریاضت کشان، سلام عَلَيْكَ يا ذَخِیرَةَ الْمُتَعَبِّدِیْنَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا مِصْبَاحَ الْعَالَمِیْنَ، ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۴۰ بر تو ای زاد و ذخیره عابدان، سلام بر تو ای چراغ فروزان جهانیان، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا سَیِّفِیَّةَ الْعِلْمِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا سَیِّکَبَنَةَ الْحَلْمِ، سلام بر تو ای کشتی دانش، سلام بر تو ای آرامش بخش و بربار و حليم، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا مِیْزَانَ الْقِصَاصِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا سَیِّفِیَّةَ سلام بر تو ای مشخص کننده قصاص، سلام بر تو ای کشتی الْخَلَاصِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا بَعْرَ النَّدَیِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يا بَيْذَرَ اخْلَاصِ، سلام بر تو ای دریای بخشش، سلام بر تو ای ماه تابان الدُّجَیِ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْأَوَّلَاءُ الْحَلِیْمُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا شب تار سلام بر تو ای مرد دعا و برباری سلام بر تو ای الصَّابِرُ الْحَکِیْمُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا رَئِیْسَ الْبَکَائِینَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ شکیبای حکیم، سلام بر تو ای سرور گریه کنند گان، سلام بر تو ای مصباح المؤمنین، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا مَوْلَایِ ای ابا مُحَمَّدٍ، اَشْهَدُ ای چراغ هدایت مؤمنان، سلام بر تو ای مولایم ای ابا محمد، گواهی می دهم اَنَّکَ حُجَّةُ اللَّهِ وَابْنُ حَجَّبِه وَأَبْوُ حُجَّجِه، وَابْنُ أَمِینِه وَابْنُ اَمْنَائِه، که تویی حجت خدا و فرزند و پسر حجت خدا و پسر امین او و فرزند امنای الهی، وَأَنَّکَ ناصیَحْتَ فِی عِبَادَةِ رَبِّکَ، وَسَارَعْتَ فِی مَرْضَاتِهِ، تو در عبادت پروردگارت خالصانه کوشیدی و برای جلب خوشنودیش شتافتی وَخَیَّبَتَ أَعْيَدَاءَهُ، وَسَرَرَتَ أَوْلَیَاءَهُ، اَشْهَدُ اَنَّکَ قَدْ عَبَدْتَ اللَّهَ ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۴۱ و دشمنانش را مأیوس و اولیائش را مسرور ساختی، گواهی می دهم که تو حق حق عبادتی، وَأَنَّقَتْهُ حَقَّ تُقَاتِهِ، وَأَطْعَتْهُ حَقَّ طَاعَتِهِ، حتی اتیک عبادت الهی گزاردی، و حق تقو و اطاعتیش را بجای آوردمی تا آنگاه که الیقین، فَعَلَیْکَ يا مَوْلَایِ ای ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ اَفْضَلَ التَّحِیَّهِ، در گذشتی، پس بر تو باد ای مولا من ای فرزند رسول خدا برترین درود وَالسَّلَامُ عَلَيْکَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَّ کَاتُهُ». و سلام و رحمت و برکات الهی.»

زيارت امام محمد باقر علیه السلام

«السَّلَامُ عَلَيْکَ أَيُّهَا الْبَاقِرِ بِعِلْمِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْکَ أَيُّهَا «سلام بر تو ای شکافنده علم الهی، سلام بر تو ای الفاحص عن دین الله، السَّلَامُ عَلَيْکَ أَيُّهَا الْمُمِینُ لِحُکْمِ اللَّهِ، تحقیق کننده دین الهی، سلام بر تو ای تبیین کننده حکم خدا، السَّلَامُ عَلَيْکَ أَيُّهَا الْقَائِمِ بِقَسْطِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْکَ أَيُّهَا النَّاصِحُ سلام بر تو ای قائم به قسط و عدل الهی، سلام بر تو ای پند دهنده لِعِبَادِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْکَ أَيُّهَا الدَّاعِیِ إِلَى اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْکَ ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۴۲ بند گان خدا، سلام بر تو ای فراخوان مردم بسوی خدا، سلام بر تو ایها الدلیل علی الله، السَّلَامُ عَلَيْکَ أَيُّهَا الْجَبَلُ الْمَتَّیْنُ، السَّلَامُ ای راهنمای به سوی خدا، سلام بر تو ای رسیمان (واسطه) استوار، سلام عَلَیْکَ أَيُّهَا الْفَضْلُ الْمُبَیِّنُ، السَّلَامُ عَلَیْکَ أَيُّهَا النُّورُ السَّاطِعُ، بر تو ای فضیلت آشکارا، سلام بر تو ای نور درخشان، السَّلَامُ عَلَیْکَ أَيُّهَا الْيَدُرُ الْمَامِعُ، السَّلَامُ عَلَیْکَ أَيُّهَا الْحَقُّ سلام بر تو ای ماه تابان، سلام بر تو ای حق الْبَالَّجُ، السَّلَامُ عَلَیْکَ أَيُّهَا السَّرَاجُ

الْأَسْرَرُجُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا رُوشن، سلام بِرْ تُو اَيْ چراغ فروزان، سلام بِرْ تُو اَيْ النَّجْمُ الْمَازِهُرُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْكُوَكْبُ الْأَنْبَهُرُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ ستاره تابناک، سلام بِرْ تُو اَيْ اختر نورافشان، سلام بِرْ تُو اَيُّهَا الْمُنْتَرَهُ عَنِ الْمُعَضَلَاتِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْمُعَصُومُ مِنْ اَيْ مِنْزَهٍ اَزْ درماندگی، سلام بِرْ تُو اَيْ مصون اَزِ الزَّلَّاتِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الزَّكِيُّ فِي الْحَسَبِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ لغزش‌ها، سلام بِرْ تُو اَيْ پاکیزه حَسَبِ، سلام بِرْ تُو اَيُّهَا الرَّفِيعُ فِي النَّسَبِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْقَصْرُ الْمَشِيدُ، اَيْ وَالَا نَسَبِ، سلام بِرْ تُو اَيْ کاخ فرازمند، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى حَلْقِهِ اَجْمَعِينَ، اَشْهَدُ يَا مَوْلَايَ اَدْعِيهِ وَآدَابِ حِرمَينِ شَرِيفَيْنِ، ص: ۲۴۳ سلام بِرْ تُو اَيْ حجت الهی بر همه خلق، گواهی می‌دهم ای مولایم آنکه قَدْ صَدَعْتَ بِالْحَقِّ صَدْعًا، وَبَقَرْتَ الْعِلْمَ بَقْرًا، وَتَثَرَّتَهُ تَثْرَأً، که تو حق را به خوبی آشکار ساختی و علم را به حقیقت شکافتی و آن را منتشر ساختی لم تَأْخُذْكَ فِي اللَّهِ لَوْمَهُ لَا إِيمَنَ، وَكُنْتَ لِدِينِ اللَّهِ مُكَاتِمًا، و در راه خدا از سرزنش سرزنشگران نهراسیدی و اسرار دین الهی را پنهان داشتی وَقَضَيْتَ مَا كَانَ عَلَيْكَ، وَأَخْرَجْتَ أُولَيَاءَكَ مِنْ وِلَايَةِ غَيْرِ اللَّهِ وَظِيفَهَاتِ را به انعام رساندی، و دوستانت را از ولايت غیر خدا إِلَى وِلَايَةِ اللَّهِ، وَأَمَرْتَ بِطَاعَةِ اللَّهِ، وَنَهَيْتَ عَنْ مَعْصِيَةِ اللَّهِ، به ولايت خدا سوق دادی، و به اطاعت الهی دستور و از معصیتش نهی نمودی حتی قبضه کَ اللَّهِ إِلَى رِضْوَانِهِ، وَذَهَبَ بِكَ إِلَى دَارِ كَرَامَتِهِ، تا آنگاه که خداوند ترا به سوی روضه رضوان و سرای کرامت وَإِلَى مَسَىءَ اِكِنْ أَصْفَيَائِهِ، وَمُجاوِرَةُ أُولَيَائِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَهُ وَجَایگاه برگزیدگان و جوار اولیائش برد، سلام و رحمت و اللَّهِ وَبَرَّ كَاتِهِ». برکات الهی بر تو. آداب حرمین شریفین، ص: ۲۴۴

زيارت امام صادق عليه السلام

«السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْإِمَامُ الصَّادِقُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا «سَلَامُ بِرْ تُو اَيِّ اِمامِ رَاسِتِينِ، سلام بِرْ تُو اَيِّ الْوَحْدَهُ النَّاطِقُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْفَائِقُ الرَّائِقُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَصَنِيِّ ناطق، سلام بِرْ تُو اَيِّ مصلح بِرْ تر، سلام بِرْ تُو اَيِّهَا السَّنَامُ الْأَعْظَمُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الصِّرَاطُ الْأَقْوَمُ، السَّلَامُ اَيْ بزرگ بزرگان، سلام بِرْ تُو اَيِّ صراط استوار، سلام عَلَيْكَ يا مِضَبَاحِ الظُّلُمَاتِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا دافعَ الْمُعَضَلَاتِ، بِرْ تُو اَيِّ چراغ تاریکی‌ها، سلام بِرْ تُو اَيِّ دفع کننده مشکلات، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا مِفْتَاحِ الْخَيْرَاتِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا مَعْيِدَنَ سلام بِرْ تُو اَيِّ کلید خیرات، سلام بِرْ تُو اَيِّ معدن البرکاتِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا صاحِبِ الْحُجَّاجِ وَالدَّلَالَاتِ، السَّلَامُ بِرَكَاتِ، سلام بِرْ تُو که دارنده حجت‌ها و دلایلی، سلام عَلَيْكَ يا صاحِبِ الْبَرَاهِينَ الْوَاضِهِ حَاتِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا ناصِيَهَ رَبِّ تُو اَيِّ صاحِبِ برهان‌های آشکار، سلام بِرْ تُو اَيِّ یاور ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۴۵ دِينِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا نَاشِرَ حُكْمِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا دِينِ خدا، سلام بِرْ تُو اَيِّ ناشر حکم خدا، سلام بِرْ تُو اَيِّ فاصِهِ لِالْخُطَابَاتِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا کاشفَ الْكُرْبَاتِ، السَّلَامُ داور در امور مهم، سلام بِرْ تُو اَيِّ برطرف کننده اندوهها، سلام عَلَيْكَ يا عَمِيدَ الصَّادِقِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا لِسانَ النَّاطِقِينَ، بر تو ای مورد اعتماد راستگویان، سلام بِرْ تُو اَيِّ زبان گویندگان، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا خَلْفَ الْخَائِفِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا زَعِيمَ سلام بِرْ تُو اَيِّ جانشین بیمناکان، سلام بِرْ تُو اَيِّ رهبر الصَّادِقِينَ الصَّالِحِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا سَيِّدَ الْمُسْلِمِينَ، السَّلَامُ راستگویان صالح، سلام بِرْ تُو اَيِّ سرور مسلمانان، سلام عَلَيْكَ يا هادِيَ الْمُضَلِّلِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا سَيِّكَنَ الطَّائِعِينَ، بر تو ای هدایتگر گمراهان، سلام بِرْ تُو اَيِّ آرامش مطیعان، اَشْهَدُ يَا مَوْلَايَ إِنَّكَ عَلَى الْهُدَى وَالْعَزُورَهُ الْوُثْقَى وَشَمْسُ گواهی می‌دهم ای مولایم که تو در مسیر هدایتی رسیمان مستحکم، خورشید الضُّحَى وَبَحْرُ الْمَدِي وَكَهْفُ الْوَرِى وَالْمَثَلُ الْمَأْغَلِي صَلَّى نیمه روز، دریای کرم، پناهگاه مردم و الگوی برتر می‌باشی، درود اللَّهُ عَلَى رُوحِكَ وَيَدِنِكَ، والسَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى الْعَبَاسِ عَمَ بِرِ روان و پیکرت و سلام بِرْ تُو و بِرِ عباس عمومی ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۴۶ رَسُولُ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَّ كَاتِهِ». رسول خدا که درود و رحمت و برکات خدا بر او باد».

زيارت وداع ائمه بقیع عليهم السلام

مرحوم شیخ طوسی و سید بن طاووس گفتهد که چون خواستی ائمه بقیع را وداع کنی، بگو: «السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَئِمَّهُ الْهُدَى وَرَحْمَهُ

الله وَبَرَّ كَاتُهُ، أَسْتَوْدِعُكُمُ الله «سلام و رحمت و برکات خدا بر شما ای پیشوایان هدایت شما را به خدا و أَقْرَأْ عَلَيْكُمُ السَّلَامَ، آمَنَا بِالله وَبِالرَّسُولِ وَبِمَا جَئْشَمْ بِهِ مَى سِپَارَمْ و درود وداع به شما عرضه می دارم، و ایمان دارم به خداوند و پیامبر و به آنچه که آورده اید، وَ دَلَّتْمُ عَلَيْهِ. اللَّهُمَّ فَاكِبُنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ». و راهنمایی کردید بر آن. خدایا! مرا از جمله شاهدان قرار ده.» پس دعا بسیار کن، و از خداوند بخواه که بار دیگر زیارت ایشان را نصیب تو گرداند، و این آخرین زیارت تو نباشد. ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص:

۲۴۷

زيارت عباس بن عبدالمطلب عليهما السلام

عباس بن عبدالمطلب، عمومی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آلہ مقامی والا دارد، و در راه اسلام فداکاری‌های بسیار کرده و از حامیان رسول خدا صلی الله علیه و آلہ بوده، که قبر او در قبرستان بقیع است. در مفتاح الجنات این زیارت برای آن بزرگوار نقل شده است: «السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَبْيَاسُ بْنُ عَبْدِ الْمُطَلِّبِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَمَّ «سلام بر تو ای عباس پسر عبدالمطلب، سلام بر تو ای رَسُولِ اللهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَاحِبِ السَّقَايَةِ وَرَحْمَمُهُ اللَّهُ وَبَرَّ كَاتُهُ». عمومی رسول خدا، سلام بر تو ای ساقی حاجج و رحمت و برکات الهی بر تو باد.»

زيارت مادر گرامی امیر المؤمنین عليه السلام

زيارت فاطمه بنت اسد مادر گرامی امیر المؤمنین عليهما السلام فاطمه بنت اسد، از زنان عالی مقام و مورد احترام خاص رسول خدا صلی الله علیه و آلہ بود، و فرزندی هم چون علی بن ابی طالب علیه السلام به دنیا آورد. قبر ایشان نزدیک قبور ائمہ بقیع است، لکن ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۴۸ بعضی گفته‌اند قبر آن مخدّره نزدیک قبر حلیمه سعدیه دایه پیامبر صلی الله علیه و آلہ می باشد. نزد قبر آن بانوی مجلّله می گویی: «السَّلَامُ عَلَى نَبِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَى «سلام بر پیامبر خدا سلام بر رسول خدا سلام بر مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ، السَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْأَوَّلِينَ، السَّلَامُ مُحَمَّدٌ آقَى رَسُولَانْ سلام بر محمد آقای اولین، سلام علی مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْآخِرِينَ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ بَعَثَهُ اللَّهُ رَحْمَمُهُ بر محمد آقای آخرین سلام بر کسی که خدا برانگیختش رحمت للعالیمین، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَمُهُ اللَّهُ وَبَرَّ كَاتُهُ، السَّلَامُ برای جهانیان سلام و رحمت خدا و برکاتش بر تو ای پیغمبر سلام علی فاطمه بُنْتِ اسَدِ الْهَاشِمِيَّةِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الصَّدِيقَةِ بر فاطمه دختر اسد آن بانوی هاشمی سلام بر تو ای راستگوی المرضیه، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا التَّقِيَّةِ النَّقِيَّةِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا پَسْنِدِیده سلام بر تو ای بانوی پرهیز کار پاکیزه سلام بر تو ای الْكَرِيمَهُ الرَّضِيَّهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا کافله مُحَمَّدٍ خاتم النَّبِيِّینَ، بانوی بزرگوار و خوشنود از حق سلام بر تو ای کفالت کننده محمد خاتم پیغمبران السَّلَامُ عَلَيْكَ يا والدَه سَيِّدِ الْوَصِيِّینَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا مَنْ ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۴۹ سلام بر تو ای مادر بزرگ او صیای الهی، سلام بر تو ای که ظَهَرَتْ شَفَقَتُهَا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ خَاتَمِ النَّبِيِّینَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا آشکار شد مهرت نسبت به رسول خدا خاتم پیغمبران سلام بر تو ای مَنْ تَرِيَتْهَا لِوْلِيِّ اللَّهِ الْأَمِينِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى رُوحِكَ که به او تفویض شد تربیت ولی الله امین سلام بر تو و بر روح تو وَبَيْدِنِیَّکِ الطَّاهِرِ، السَّلَامُ عَلَيْکَ وَعَلَى وَلَدِکِ، وَرَحْمَهُ اللَّهُ و بدن پاکت سلام بر تو و بر فرزندت و رحمت خدا و برکاته، أَشَهَدُ أَنَّکِ أَحْسَنْتِ الْكَفَالَهُ، وَأَدَيْتِ الْأَمَانَهُ، و برکاتش گواهی دهم که براستی تو بخوبی کفالت کردی و حق امانت را ادا کردی و اجتهدت فی مرضاه الله، و بالغت فی حفظ رَسُولِ اللهِ، عارفَهُ و در بدست آوردن موجبات خوشنودی خدا کوشش کردی و در نگهداری رسول خدا حد اعلای سعی خود را مبذول داشتی در حالی که بحقه، مُؤْمِنَه بِصَدْقَهِ، مُعْتَرَفَهُ بِتُبُوَّتِهِ، مُسْتَبْصَرَهُ بِنَعْمَتِهِ، کافله به حق او آشنا و به راستگوییش ایمان داشتی و به نبوتش معترف و به نعمتش بینا و آشنا بودی و تربیتش بِتَرِيَتِهِ، مُشْفَقَهُ عَلَى نَفْسِهِ، واقفَهُ عَلَى خِدْمَتِهِ، مُخْتَارَهُ را بعهده گرفتی و نسبت بدان حضرت مهر ورزیدی و برای خدمتکاریش خود را مهیا کردی و خوشنودیش را اختیار کردی

رِضاه، وَأَشْهُدُ أَنِّي مَضِيَتِ عَلَى الْإِيمَانِ وَالْمَسْكِ بِأَشْرَفِ وَگواهی دهم که تو از این جهان رفتی در حالی که به حق ایمان داشتی و بهترین الادیان، راضیه مرضیه، طاهره زکیه، تقیه نقیه، فرضی ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۵۰ ادیان متمسک گشته و در حال خوشنودی و پسندیدگی و پاکی و پاکیزگی و پرهیزکاری و دور از هر بدی بودی پس الله عنک و ارضاك، وَجَعَلَ الْجَنَّةَ مَنْزِلَكِ وَمَأْوَاكِ، اللَّهُمَّ صَلِّ خَدَا از تو خوشنود باد و خوشنودت سازد و بهشت را منزل و مأوایت قرار دهد خداها درود فرست علی محمد وآل محمد، وَأَنْفَعْنِي بِزِيَارَتِهَا، وَثَبِّتْنِي عَلَى بَرِّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَسُودَدَه مَرَا بُوسِيلَه زیارت این بانوی محترم و ثابت بدار مَحِبَّتِهَا، وَلَا تَحْرِمْنِي شَفَاعَتَهَا وَشَفَاعَةَ الْأَئِمَّهِ مِنْ ذُرَّتِهَا، به دوستیش و محروم مکن از شفاعت او و شفاعت امامان از نژادش و ارزقنى مُرافقَتِهَا، وَاحْشُرْنِي مَعَهَا وَمَعَ أُولَادِهَا الطَّاهِرِينَ، روزیم کن هم جواریش را و محشور کن مرا با او و با فرزندان پاکش الله لا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيَارَتِي إِيَاهَا، وَأَرْزُقْنِي الْمَوْدَ خَدَاها قرار مده این زیارتمن را آخرین زیارتمن و روزیم گردان آمدن إلهها آیدا ما أَنْفَقَتِي، وَإِذَا تَوَفَّيْتِي فَاحْشُرْنِي فِي زُمْرَتِهَا، به زیارتمن را همیشه تا زندهام داری و چون مرا میراندی در زمره او محشورم کن وَأَدْخِلْنِي فِي شَفَاعَتِهَا، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. اللَّهُمَّ وَدر شفاعت او داخلم گردان به رحمت ای مهربانترین مهربانان خداها بِحَقِّهَا عِنْدَكَ وَمَنْزِلَهَا لَدَيْكَ، اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَ وَلِجَمِيعِ به حقی که این بانوی محترم نزد تو دارد و به مقام و منزلت او در درگاهت که بیامرز مرا و پدر و مادرم و همه المُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، وَآتَنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَهِ ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۵۱ مردان مؤمن و زنان با ایمان را و بدنه به ما در دنیا خوبی و در آخرت حسنَه، وَقَنَا بِرَحْمَتِكَ عَذَابَ النَّارِ». نیز خوبی و نگاهمان دار به رحمت از عذاب دوزخ.

زيارت دختران حضرت رسول صلی الله علیه و آله

رسول خدا صلی الله علیه و آله غیر از فاطمه زهرا علیها السلام دختران دیگری هم به نامهای «زینب»، «ام کلثوم» و «رقیه» داشته است که قبرشان در بقیع میباشد. برای زیارت آنان، نزدیک قبورشان میایستی و به امید ثواب، چنین میگویی: «السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ رَبِّ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَلامَ بِرْ تَوَايِ پیامبر پروردگار جهانیان، سلام بر تو ای صَفْوَهَ جَمِيعِ الْأَئِمَّهِ وَالْمُرْسَلِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَنِ اخْتَارَهُ بَرْ گَزِیده همه پیامبران و رسولان، سلام و رحمت و برکات خدا بر توی ای آنکه خداوند الله علی الْخَلْقِ أَجْمَعِينَ، وَرَحْمَمُهُ اللَّهُ وَبَرَ كَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَى تو را بِرْ تمام آفریده هایش انتخاب کرد، سلام بر بناتِ السَّيِّدِ الْمُصْدِي طَفِي السَّلَامُ عَلَى بَنَاتِ النِّبِيِّ الْمُجْبَرِي ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۵۲ دختران حضرت مصطفی، سلام بر دختران پیامبر بر گزیده، السَّلَامُ عَلَى بَنَاتِ مَنِ اصْطَهَ طَفِيَ اللَّهُ فِي السَّمَاءِ، وَفَضَلَهُ عَلَى سلام بر دختران آنکه خداوند او را در آسمان برگزید و بر خلق جمیع البریه و الوری السلام علی ذریه السَّيِّدِ الْجَلِيلِ، مَنْ بَرْ تَری داد، سلام بر فرزندان سرور بزرگوار از نسلِ إِسْمَاعِيلَ، وَسُلَالَهُ إِبْرَاهِيمُ الْخَلِيلِ، السَّلَامُ عَلَى بَنَاتِ نسل اسماعیل و از فرزندان ابراهیم خلیل، سلام بر دختران النبی الرسول، السَّلَامُ عَلَى اخْوَاتِ فَاطِمَهَ الزَّهْرَاءِ الْبُتُولِ، پیامبر مرسل، سلام بر خواهران فاطمه؛ زهرا بتول السَّلَامُ عَلَى زَيْنَبَ وَأُمَّ كُلُّثُومَ وَرُقَيَّةَ، السَّلَامُ عَلَى الشَّرِيفَاتِ سلام بر زینب و ام کلثوم و رقیه، سلام بر بنوان الْأَحْسَابِ، وَالظَّاهِرَاتِ الْأَنْسَابِ، السَّلَامُ عَلَى بَنَاتِ الْأَبَاءِ وَالا- گهر و پاکیزه نسب، سلام بر دختران پدران الْأَعَاظِمِ، وَسُلَالَهُ الْأَجْدَادِ الْأَكَارِمِ الْأَفَخَمِ، عَبْدِالْمُطَلَّبِ بزرگوار و فرزندان نیای کریم و بزرگ؛ عبدالمطلب و عبدمناف و هاشم، وَرَحْمَهُ اللَّهُ وَبَرَ كَاتُهُ». و عبد مناف و هاشم و رحمت و برکات خدا بر آنان باد.

زيارت عقیل وعبدالله فرزند جعفر طیار علیهم السلام

زيارت جناب عقیل و جناب عبدالله فرزند جعفر طیار علیهم السلام عقیل و جعفر طیار هر دو برادران علی بن ابی طالب هستند. عبدالله پسر جعفر طیار، همسر حضرت زینب علیها السلام است. قبر عقیل و عبدالله بن جعفر در بقیع قرار دارد. در زیارت این دو

بزرگوار چنین می‌گویی: «السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَنَا يَاعَقِيلَ بْنَ أَبِي طَالِبٍ، السَّلَامُ عَلَيْكَ «سلام بر تو ای سرور ما عقیل بن ابی طالب»، سلام بر تو یا ابین عَمَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ عَمٍّ نَبِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ ای پسر عمومی رسول خدا، سلام بر تو ای پسر عمومی پیامبر خدا، سلام علیکَ يَا ابْنَ عَمٍّ حَبِيبِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ عَمَ الْمُضْطَفِ طَفْيَ بر تو ای پسر عمومی حبیب خدا، سلام بر تو ای پسر عمومی حضرت مصطفی، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَخَا عَلَى الْمُرْتَضَى السَّلَامُ عَلَى عَبْدِ اللَّهِ سلام بر تو ای برادر علی مرتضی، سلام بر تو ای عبدالله فرزند بین جعفر الطیار فی الجنان، وَعَلَى مَنْ حَوْلَكُمَا مِنْ أَصْيَاحِ ادْعِيَةِ وَآدَابِ حِرمَيْنِ شَرِيفَيْنِ، ص: ۲۵۴ جعفر پرواز کننده در بهشت، و سلام بر کسانی که اطراف شمایند از اصحاب رسول خدا صلی الله علیه و آله رَسُولِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْكُمَا وَأَرْضَكُمَا أَحْسَنَ الرِّضا، خداوند از شما خوشنود باشد و شما را به بهترین صورت خوشنود سازد وَجَعَلَ الْجَنَّةَ مَتْرِلَكُمَا وَمَسْكَنَكُمَا وَمَحَلَّكُمَا وَمَأْوَيَكُمَا، بهشت را منزل و مسکن و جایگاه و سر پناهتان قرار دهد، السَّلَامُ عَلَيْكُمَا وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ». سلام و رحمت و برکات خدا بر شما باد.»

ابراهیم، فرزند رسول اکرم صلی الله علیه و آله

ابراهیم، پسر رسول الله صلی الله علیه و آله در کودکی از دنیارت و پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله را داغدار کرد. در گذشت ابراهیم، پیامبر صلی الله علیه و آله را به شدت غمگین ساخت و آن حضرت در سوگ فرزند، اشک می‌ریخت و می‌فرمود: «چشم اشک‌فشن است و غمگین، ولی سخنی نمی‌گوییم که موجب ناخوشنودی پروردگارمان گردد». این فرزند، که مورد علاقه شدید پیامبر صلی الله علیه و آله بود، در بیچع به ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۵۵ خاک سپرده شد.

زیارت اسماعیل فرزند امام صادق علیهم السلام

اسماعیل، فرزند بزرگ امام صادق علیه السلام بود. در زیارت وی می‌گویی: «السَّلَامُ عَلَى جَدِّكَ الْمُضْطَفِ طَفْيَ السَّلَامُ عَلَى أَيِّكَ الْمُرْتَضَى» سلام بر جد (حضرت) مصطفی، سلام بر پدرت (حضرت) مرتضی، الرضا، السَّلَامُ عَلَى السَّيِّدِنَاءِ الْحَسَنِ وَالْحَسِينِ، السَّلَامُ عَلَى سلام بر دو سرور (امام) حسن و (امام) حسین، سلام بر خدیجه ام المؤمنین ام سیده نساء العالمین، السَّلَامُ عَلَى مادر مؤمنان و مادر بانوی بانوان جهان؛ خدیجه، سلام بر فاطمه ام الائمه الطاهرين، السَّلَامُ عَلَى النُّفُوسِ الْفَالِحَةِ، بُحُورِ مادر امامان پاک (حضرت) فاطمه، سلام بر جان‌های والا و دریاهای العلوم الزاخرة، شفعائی فی الآخرة، وَأُولَائِئِي عِنْدَ عَوْدٍ دانش؛ شفیعانم در آخرت و مدد کارانم به هنگام بازگشت الروح إلی العظام التَّخْرَة، ائمَّةُ الْخَلْقِ وَوَلَاءُ الْحَقِّ، السَّلَامُ عَلَيْكَ ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۵۶ روان به استخوان‌های فرسوده؛ پیشوایان راستین و وُلات حق، سلام بر تو آنها الشَّخْصُ الشَّرِيفُ، الطَّاهِرُ الْكَرِيمُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، ای شخصیت شریف؛ (امام) پاک و بزرگوار، گواهی می‌دهم که معبدی جز الله نیست و اینکه وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَمُضْطَفُهُ، وَأَنَّ عَلِيًّا وَلِيُّهُ وَمُجْتَبَاهُ، وَأَنَّ حَسْرَتَ مُحَمَّدَ بَنَهُ وَبَرَگَزیده او است و اینکه حضرت علی ولی و منتخب او می‌باشد و امامت تا الإمامه فی وُلَدِهِ إلی يَوْمِ الدِّينِ، نَعَمْ ذِلِكَ عِلْمُ الْيَقِينِ، وَتَحْنُنْ قِيَامَتَ در میان فرزندان (معصوم) او است، و برای ما امری یقینی است و بر این لِذِلِكَ مُعْتَدِلُونَ، وَفِي نَصْرِهِمْ مُجْتَهِدُونَ». باوریم و در یاریشان کوشان می‌باشیم.

زیارت حلیمه سعدیه علیها السلام

حلیمه سعدیه، دایه و مادر رضاعی رسول خدا صلی الله علیه و آله بود که آن حضرت را در کودکی از عبدالمطلب (جد پیامبر) تحويل گرفت و میان قبیله خود در بیرون مکه برد، و به او شیر داد و بزرگش کرد. زنی با عاطفه و مهربان که افتخار دایگی پیامبر صلی الله علیه و آله را داشت، و مورد احترام و علاقه حضرت بود. در زیارت آن بانوی عظیم الشأن چنین می‌گویی: «السَّلَامُ عَلَيْكَ

یا اُمَّ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ یا اُمَّ ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۵۷ «سلام بر تو ای مادر (رضاعی) پیامبر خدا، سلام بر تو ای مادر صَفِیِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَیکِ یا اُمَّ حَبِیبِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَیکِ یا برگزیده خدا، سلام بر تو ای مادر حبیب خدا، سلام بر تو ای اُمَّ الْمُصْبِحِ طَفْیِ السَّلَامُ عَلَیکِ یا مُزْضَعَةَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَیکِ مادر حضرت مصطفی، سلام بر تو ای دایه رسول خدا، سلام بر تو یا حَلِیَّةَ السَّعْدِیَّةِ، فَرِضَتِ اللَّهُ تَعَالَی عَنْکَ وَأَرْضَاكِ، وَجَعَلَ ای حَلِیمَه سَعْدِیَّه، خداوند تعالی از تو خوشنود باد و ترا خوشنود سازد، و بهشت الْجَنَّةَ مَنْزِلَکِ وَمَأْوَاکِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکَاتُهُ». را منزل و پناهگاهتان قرار دهد و رحمت و برکات خدا بر تو باد».

زيارت عمه‌های رسول اکرم صلی الله علیه و آله

قبر این دو بانوی بزرگوار «صفیه و عاتکه»، دختران عبدالطلب و ام البنین مادر حضرت ابوالفضل علیه السلام در بقیع در کنار هم قرار دارند. صفیه، زنی شجاع، با کمال و ادب و شاعر بود، و در آغاز ظهور اسلام مسلمان شد، و با پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله بیعت کرد، و به مدینه هجرت نمود. در جنگ ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۵۸ اُحد و خندق هم حاضر بود، و در سال ۲۰ هجری در سن ۷۳ سالگی از دنیا رفت. عاتکه نیز زنی با ایمان بود، و در ردیف صحابه پیامبر قرار داشت، و همراه مسلمانان مهاجر به مدینه هجرت کرد. در زیارت دو عمه حضرت رسول صلی الله علیه و آله صفیه و عاتکه می‌گویی: «السَّلَامُ عَلَیکُمَا یا عَمَّتَنِی رَسُولُ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَیکُمَا یا سلام بر شما دو عَمَّتَنِی نَبِیِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَیکُمَا یا عَمَّتَنِی حَبِیبِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَمَّهُ پیامبر خدا، سلام بر شما دو عمه حبیب خدا، سلام عَلَیکُمَا یا عَمَّتِی الْمُصْبِحِ طَفْیِ رَضِیَّةِ اللَّهِ تَعَالَی عَنْکُمَا وَجَعَلَ بر شما دو عمه حضرت مصطفی، خداوند از شما خوشنود باد و بهشت الْجَنَّةَ مَنْزِلَکُمَا وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکَاتُهُ». را جایگاهتان قرار دهد و رحمت و برکات خدا بر شما باد».

زيارت ام البنین مادر حضرت ابوالفضل علیه السلام

ام البنین، که نامش «فاطمه» دختر حرام است، زنی رشید، شجاع و عارف و فاضل و نجیب و با اخلاص بود که پس از شهادت حضرت زهرا علیها السلام، به همسری امیر المؤمنین علیه السلام در آمد، و صاحب چهار فرزند رشید به نامهای عباس، عبدالله، جعفر و عثمان شد که هر چهار نفر در کربلا، در رکاب امام حسین علیه السلام جنگیدند و شربت شهادت نوشیدند. ام البنین برای شهدای کربلا و چهار شهید خود در مدینه عزاداری می‌کرد و در رثایشان شعر می‌سرود، واز احیاگران یاد کربلا و شهدا بود. در زیارت ام البنین علیها السلام می‌گویی: «السَّلَامُ عَلَیکِ یا زَوْجَهَ وَلِیِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَیکِ یا زَوْجَهَ» (سلام بر تو ای همسر ولی خدا، سلام بر تو ای همسر امیر المؤمنین، السَّلَامُ عَلَیکِ یا اُمَّ الْبَنِينِ، السَّلَامُ عَلَیکِ یا اُمَّ امیرِ المؤمنین، سلام بر تو ای مادر ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۶۰ الْعَبَاسِ بْنِ اَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ بْنِ اَبِي طَالِبٍ، رَضِیَ اللَّهُ تَعَالَی عَنْکَ، عَبَّاسٌ پَسِرِ امیرِ المؤمنان علی بن ابی طالب، خدای تعالی از تو راضی باد وَجَعَلَ الْجَنَّةَ مَنْزِلَکِ وَمَأْوَاکِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکَاتُهُ». و بهشت را منزل و پناهگاهتان قرار دهد و رحمت و برکات خدا بر شما».

زيارت شهدای واقعه حرّه در بقیع

زيارت شهدای واقعه حرّه در بقیع بقیع، تاریخچه‌ای مفصل دارد، و قبور بسیاری از پاکان و مجاهدان در آن است. از آن جمله مجروحان جنگ اُحد که پس از انتقال به مدینه، به شهادت رسیدند و در بقیع دفن شدند. و نیز شهدای واقعه حرّه در بقیع مدفونند. پس از حادثه کربلا و شهادت امام حسین علیه السلام و یارانش، مردم مدینه بر ضد امویان قیام کرده، والی مدینه را بر کنار کردند. یزید هزاران نفر از سربازان خود را به مدینه فرستاد، و به مددت سه روز، مال و جان و نوامیس مسلمانان را بر آنان مباح نمود. در این جنایت

وقتل عام، هزاران مسلمان به شهادت رسیدند که در میان آنان، هشتاد نفر از صحابه و ۷۰۰ نفر از فرزندان ادعيه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۶۱ مهاجرین و انصار بودند. این حادثه به «واقعه حَرَّه» معروف است و شهدای آن در خاک بقیع آرمیده‌اند. در زیارت قبور شهدای واقعه حَرَّه و شهدای اُحد می‌گویی: «السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا شُهَدَاءِ يَا سُعَدَاءِ يَا نُجَباءِ يَا نُقَبَاءِ يَا أَهْلَ سلام بر شما ای شهیدان، ای نیکان و سعادتمدان، ای جوان مردان و گرامیان، ای مهتران و بزرگتران، ای اهل الصدق و الوفاء، السلام عَلَيْكُمْ يَا مُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللهِ حَقَّ صدق و وفا، سلام بر شما ای جهادکنندگان در راه خدا آن گونه که حق جهاده، السلام عَلَيْكُمْ بما صَبَرْتُمْ فَغِئْمَ عَقْبَى الدَّارِ، السلام و سزاوار بود، سلام بر شما به خاطر صبر و استقامتان چه نیکوست سرانجام آن سرای جاویدان، سلام عَلَيْكُمْ يَا شُهَدَاءِ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَ كاتُهُ». بر شما ای شهیدان، رحمت و برکات خداوند بر شما باد.»

زیارت اہل قبور

این زیارت برای دیگر اموات مؤمن و مؤمنه مدافون در بقیع و در دیگر قبرستان‌ها خوانده می‌شود: ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۶۲ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ «السَّلَامُ عَلَى أَهْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، مِنْ أَهْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، يَا سَلامٍ بِرَّ مُعْتَدَلٍ بِهِ «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» از سوی معتقدان به «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» ای اهل لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، بِحَقِّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، کَيْفَ وَجَدْتُمْ قَوْلَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ معتقدان به «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»، شما را به حق «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» چگونه یافید پاداش ذکر «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ إِلَّا اللَّهُ، مِنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، يَا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، بِحَقِّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، را از سوی معبدی که نیست جز الله، ای معبد یکتا به حق «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» اغفر لمن قال لا إله إلا الله، واحشرنا في زمرة من قال لا إله إلا يامرز آنکه را که گوید: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَمَا رَا در زمرة گویند گان «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، اللَّهُ، مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَلَيْهِ الْحَمْدُ». محمد رسول الله، علی ولی الله محسور ساز». از امیر المؤمنین علیه السلام روایت شده هر کس به قبرستان برای زیارت اهل قبور برود، خداوند متعال ثواب پنجاه سال عبادت به او عطا فرماید، و گناه پنجاه ساله او و والدینش را ببخشد. از پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله نقل است هر کس هفت مرتبه سوره إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ را نزد قبر مؤمنی بخواند، خداوند متعال فرشته‌ای را نزد قبر او می‌فرستد که عبادت خدا کند، و ثوابش را به نام آن می‌تست. پس چون روز ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۶۳ قیامت شود به هر هولی از احوال قیامت برسد، خداوند آن هول را از او برطرف کند، تا اینکه داخل بهشت شود.

زيارة حضرت عبد الله بن عدال المطلب عليهما السلام

پدر گرامی حضرت رسول اکرم صلی اللہ علیہ و آله پس از مراجعت از سفر شام و قبل از ولادت رسول خدا صلی اللہ علیہ و آله از دنیا رفت، قبر آن بزرگوار تقریباً رو به روی «باب الشی لام در محل مُصیّلی قرار داشت که پس از طرح توسعه حرم، در داخل شبستان مسجد، کنار باب قبا قرار گرفت و هم‌اکنون جای دقیق آن معلوم نیست. در زیارت آن حضرت بگو: «السلامُ عَلَيْكَ يَا وَلَيَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَمِينَ اللَّهِ، سَلامٌ بَرْ تَوَاعِي وَلَيَ خَدَا، سَلامٌ بَرْ تَوَاعِي امِينٌ خَدَا، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نُورَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُسْتَوْدَعَ نُورِ الرَّسُولِ سَلامٌ بَرْ تَوَاعِي نُورٌ خَدَا، سَلامٌ بَرْ تَوَاعِي سِپْرَدْگاه نُورٌ پیامبرِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَالِدَ خَاتَمَ الْأَنْبِيَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ ادْعَيْهِ وَآدَابِ حرمین شریفین، ص: ۲۶۴ خدا، سلام بر تو ای پدر خاتم پیامبران، سلام بر تو ای آنکه اُنْتَهیٰ إِلَيْهِ الْوَدِيعَهُ وَالْأَمَانَهُ الْمُنْيَعَهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ امانت منیع (نور نبوت) به او منتقل گردید، سلام بر تو ای آنکه أَوْدَعَ اللَّهُ فِي صُلْبِهِ الطَّيْبِ الطَّاهِرِ الْمَكِينِ نُورَ الرَّسُولِ اللَّهِ الصَّادِقِ خداوند به و دیعت نهاد در صلب پاک و پاکیزه او، نور رسول راستگو و الْأَمِينِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَالِدَ سَيِّدِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ، أَشْهَدُ امین را، سلام بر تو ای پدر سرور پیامبران و رسولان، گواهی دهم آنکه قد حفظَ الْوَصِيَّهَ، وَأَدَّيَتَ الْأَمَانَهَ عَنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ فِي که تو وصیت را حفظ، و حق امانت پروردگار جهانیان یعنی رَسُولِهِ، وَكُنْتَ فِي دِينِكَ عَلَى يَقِينٍ، وَأَشْهَدُ آنَّكَ اتَّبعْتَ دِینَ پیامبر او را ادا نمودی، و در دینت به مقام یقین رسیدی، و گواهی دهم که تو دین اللَّهِ عَلَى مِنْهاجِ حَيْدَكَ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلَ اللَّهِ فِي

حیاتِکَ وَبَعْدَ خدا را که شریعت جدت ابراهیم خلیل الله بود، در دوره زندگی پیروی کردی و فاتیک، علی مرضات الله فی رسوله، وَأَقْرَتَ وَصَيَّدَفَتْ بُشِّرَوَةً وَبَرَ آن مردی و مورد رضای خدا و پیامبرش بودی و به نبوت رَسُولِ الله صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، وَوَلَیَّهُ أَمِیرَالْمُؤْمِنِینَ عَلَیْهِ رسول خدا صلی الله عليه و آله و ولایت امیر مؤمنان و دیگر السَّلَامُ، وَالْمَائِمَةُ الطَّاهِرِینَ عَلَیْهِمُ السَّلَامُ، فَصَلَّی اللَّهُ عَلَیْکَ حَيَاً ادْعِيهِ وَآدَابَ حِرمَینَ شَرِيفَینَ، ص: ۲۶۵ ائمَّه طَاهِرِینَ عَلَیْهِمُ السَّلَامُ اقرار کردی، خداوند در حال حیات و مرگ و میتاً، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ». بر تو درود فرستاد و رحمت و برکاتش بر تو باد».

فضیلت زیارت حمزه و سایر شهدای احمد

فضیلت زیارت حضرت حمزه و سایر شهدای احمد از حضرت رسول اکرم صلی الله عليه و آله نقل است که هر کس مرا زیارت کند و عمومیم حمزه را زیارت ننماید، به من جفا کرده است. شیخ مفید رحمه الله فرموده که پیغمبر اکرم صلی الله عليه و آله به زیارت قبر حمزه امر می فرمود و به زیارت ایشان و شهدا اهتمام می کرد. حضرت فاطمه علیها السلام پس از رحلت رسول اکرم صلی الله عليه و آله بر زیارت قبر آن بزرگوار مواظبت می نمود. و از زمان حضرت رسول صلی الله عليه و آله سنت شده است که مسلمانان به زیارت عمومی گرامی آن حضرت می روند، و در کنار قبرش درنگ می کنند. و در حدیث است که حضرت فاطمه علیها السلام پس از رحلت پدر روزهای دوشنبه و پنج شنبه هر هفته به زیارت قبور شهداء می رفت و با اشاره به مواضع مسلمانان در صحنه جنگ احمد، ادعیه و آداب حرمین شریفين، ص: ۲۶۶ می فرمود: اینجا موضع رسول خدا صلی الله عليه و آله بود، و در این مکان مشرکین، و به نقلی دیگر در آنجا نمازی گزارد و دعا می کرد. شهدای احمد رضوان الله علیهم حدود هفتاد نفرند.

زیارت حضرت حمزه عمومی پیامبر صلی الله عليه و آله

چون به زیارت آن حضرت در احمد رفتی نزد قبرش بایست و این زیارت را بخوان: «السَّلَامُ عَلَيْکَ يَا عَمَّ رَسُولِ اللهِ، صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، سلام بر تو ای عمومی گرامی رسول خدا که درود خدا بر او و آلش باد السَّلَامُ عَلَيْکَ يَا خَيْرَ الشُّهَدَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْکَ يَا أَسِيدَاللهِ وَأَسِيدَ - سلام بر تو ای بهترین شهیدان سلام بر تو ای شیر خدا و شیر رَسُولِهِ، أَشَهَدُ أَنَّكَ قَدْ جَاهَدْتَ فِي اللهِ عَزَّ وَجَلَّ، وَجُحِيدْتَ رَسُولَ خَدَا گواهی دهم که تو براستی جهاد کردی در راه خدای عزوجل و جان خود را بِنَفْسِکَ، وَنَصِيْحَتَ رَسُولَ اللهِ، وَكُنْتَ فِيمَا عِنْدَ اللهِ سُبْحَانَهُ در این راه بذل کردی و برای رسول خدا خیر خواهی کردی و مشتاق بودی آنچه را نزد راغب، بِأَنِّي أَنْتَ وَأَمِّي، أَتَيْتُكَ مُقَرِّبًا إِلَى اللهِ عَزَّ وَجَلَّ ادعیه و آداب حرمین شریفين، ص: ۲۶۷ خدای سبحان بود، پدر و مادرم به فدایت من در اینجا به نزد شما آمدم تا بِزیارتِکَ، وَمُتَقَرِّبًا إِلَى رَسُولِ اللهِ صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ بِذِلِّکَ، بدینوسیله به رسول خدا صلی الله علیه و آله تقرب جویم راغبًا إِلَيْکَ فِي الشَّفَاعَيْهِ، أَتَيْتُكَ بِزیارتِکَ خلاصَ نَفْسِی مَتَعَوِّذًا وَاشتیاق به تو در شفاعت دارم، جویندهام به وسیله زیارت خلاص کردن جانم را، پناهندهام بِكَ مِنْ نَارٍ اشیَحَّقَهَا مِثْلِي بِمَا جَنَيْتُ عَلَى نَفْسِی، هارباً مِنْ به تو از آتشی که امثال من بواسطه جنایتی که کرده‌ایم مستحق آن گشته‌ایم، گریزانم از ذُنُوبِ الٰتِی اخْتَطَبَتُهَا عَلَى ظَهَرِی، فَزِعًا إِلَيْکَ رَجَاءَ رَحْمَةِ گناهانی که بر پشت خویش بار کرده‌ام پناهنده‌ام به تو به امید رحمت رَبِّی، أَتَيْتُكَ مِنْ شُفَّةٍ بَعِيْدَةٍ، طالباً فَكَاكَ رَقَبَتِی مِنَ النَّارِ، وَقَدْ پروردگارم به زیارت آمده‌ام از راهی پرنج و دور و خواهان آزادی خویش از دوزخم و براستی که أَوْقَرْتَ ظَهَرِی ذُنُوبِی، وَأَتَيْتُ مَا أَشِحَّطَ رَبِّی، وَلَمْ أَجِدْ أَحَدًا خم کرده پشتم را سنگینی بار گناهانم و به کاری که موجب خشم پروردگار من است دست زده‌ام و نیافتم کسی را آفرُع إِلَيْهِ خَيْرًا لَیِ مِنْكُمْ أَهْلِی بَیْتِ الرَّحْمَمِ، فَكُنْ لَیِ شَفِيعًا يَوْمَ که به او پناه برم بهتر از شما خاندان رحمت پس تو (ای سرور بزرگوار) شفیعم باش در روز فَقْرِی وَحاجَتِی، فَقَدْ سَرَّتْ إِلَيْکَ مَحْزُونًا، وَأَتَيْتُکَ مَكْرُوبًا، نداری و نیازم که راه پیمودم به سویت غمناک و آمده‌ام به نزدت در حال محنّت زدگی وَسَكَبَتْ عَبْرَتِی عَنْدَکَ باکِیًا، وَصِرَوتْ إِلَيْکَ مُفْرَدًا، وَأَنْتَ مَمْنَ ادعیه و آداب حرمین

شريفين، ص: ۲۶۸ و ريختم اشکم را در پيشت گريان و به درگاه آمد هام تک و تنها و تو از کسانی هستى امرئي الله بصلةٍ، وَحَتَّى عَلَى بِرِّهِ، وَدَلَّى عَلَى فَضْلِهِ، وَهَدَانِي که خداوند به من دستور پيوند او را داده و به نيكی به او وادارم کرده و بر فضل و بر تريش راهنمایی کرده و به محبت ش لجیه، وَرَغَبَنِي فِي الْوِفَادَةِ إِلَيْهِ، وَالْهَمَنِي طَلَبَ الْحَوَائِجَ عِنْدَهُ، هدایت نموده و به رفتن سیر خوان کوشش ترغیبیم کرده و به من الهام کرده که حاجاتم را در پيش او بخواهم أَتَّمْ أَهْلُ بَيْتٍ لَا يَسْقُى مَنْ تَوَلَّكُمْ، وَلَا يَخِبُّ مَنْ أَتَّا كُمْ، شما خاندانی هستيد که بد بخت نشود هر که دوستان دارد و نومید نگردد هر که به درگاه هتان آيد و لا يحسِّر مَنْ يَهْوَأْكُمْ، وَلَا يَسْعُدْ مَنْ عَادِيْكُمْ». و زيانکار نشود هر که هوای شما در سر دارد و روی سعادت نبند هر که شما را دشمن دارد.» پس رو به قبله می کنی و می گویی: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ. اللَّهُمَّ إِنِّي تَعَرَّضْتُ «خدایا درود فrstت بر محمد و آل محمد خدایا من خود را در گذرگاه لر حمتک بِلَزُومِي لِقَبِيرِ عَمٌ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، لِجِيرَنِي مهرت قرار دادم بدانکه ملازم قبر عمومی پیغمبرت صلی الله عليه و آله گشتم تا مرا در پناه خود گيرد مِنْ نِقْمَتِكَ وَسَخْطِكَ وَمَقْتَكَ فِي يَوْمٍ تَكُُرُّ فِيهِ الْأَصْوَاتُ، از انتقام تو در روزی که صد اها در آن روز بسيار گردد و تَشَغَّلُ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا قَدَّمْتُ، وَتُجَادِلُ عَنْ نَفْسِهَا، فَإِنْ تَرَحَّمْنِي ادعیه و آداب حرمین شريفين، ص: ۲۶۹ و هر کس سرگرم شود بدانچه از پيش فرستاده و از خويشت دفاع کند پس اگر در آن روز الیوم فلا خوف علی و لا حزن، وإنْ تُعَاقَبْ فَمَوْلَى لَهُ الْقُدْرَةُ بِهِ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ، وَلَا تَصِيرْ رُفْنِي بِعَيْرِ بَرْ بَنْدَهِ خَوْدَ وَلِي نَامِيدَمْ مَكْنُونَ پس تو مولائی هستی که قدرت داري علی عبده، وَلَا تُحَمِّلْنِي بَعْدَ الْيَوْمِ، وَلَا تَصِيرْ رُفْنِي بِعَيْرِ بَرْ بَنْدَهِ خَوْدَ وَلِي نَامِيدَمْ مَكْنُونَ (از اينجا) بدون حاجتم حاجتی، وَتَقَرَّبَتْ بِهِ إِلَيْكَ أَيْتَغَاءَ مَرْضَاتِكَ وَبُوسِيلَه او به درگاه تو تقرب جويم به آرزوی دسترسی به خوشنودیت و رجاء رحمتك، فَتَقَبَّلْ مِنِي، وَعَدْ بِحِلْمِكَ عَلَى و به اميد دریافت رحمت پس بپذير از من و باز گرد به برباريت بر ناداني من جهلي، وَبِرَأْفِتَكَ عَلَى جِنَائِهِ نَفْسِي، فَقَدْ عَظَمَ و به مهرت بر جنایتي که بر خود کردم چونکه گناه بزرگ است و ترس از آن ندارم که جرمی، وَمَا أَخَافُ أَنْ تَظَلِّمَنِي، وَلِكِنْ أَخَافُ سُوءَ بِهِ مِنْ سَتَمْ کني ولی از بدی حساب ترس دارم الحساب، فَبِهِمَا فُكَنَّى مِنَ النَّارِ، وَلَا تُخَيِّبْ سَيِّعِي، وَلَا پس به حق هر دو آنها که آزادم کن از آتش و نومید مکن کوششم را و يهونَ عَيْنِكَ اِيْتَهَالِي، وَلَا تَحْجِبَنَّ عَنْكَ صَوْتِي، وَلَا تَقْبَلْنِي بِعَيْرِ مبادا زاري من نزد تو ناچيز و خوار قرار گيرد و صدای من از تو محجوب گردد و بدون حاجاتم مرا حوابی، يا غیاث کل مکروپ و محرزون، وَيَا مُفَرِّجًا عَنِ ادْعِيَهِ وَآدَابِ حَرَمِينِ شَرِيفِينِ، ص: ۲۷۰ باز نگردن ای فريادرس هر محنت زده و غمناک و ای گشاینده (اندوه) از الْمُلْهُوفِ الْحَيْرَانِ الْغَرِيقِ الْمُسْرِفِ عَلَى الْهَلْكَةِ، فَصَلِّ عَلَى اندوهگين سرگردن و غريقي که مشرف بر هلاكت است پس درود فrstت بر مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَانْظُرْ إِلَيَّ نَظَرَةً لَا أَشْقَى بَعْدَهَا أَبَدًا، وَارْحَمْ مُحَمَّدٍ وَآلَ مُحَمَّدٍ وَبنگر به من نگريستني که هر گز پس از آن بد بخت نشوم و رحم کن تَضَرُّعِي وَعَبْرَتِي وَأَنْفَرَادِي، فَقَدْ رَجُوتْ رِضَاكَ، وَتَحْرَيْتُ بِهِ زارِي و اشك و تنهائي چونکه من به خوشنودیت اميدوارم و جو ياريم آن الْخَيْرُ الَّذِي لَا يُعْطِيهِ أَحَدٌ سِوَاكَ، فَلَا تَرَدَّ أَمْلَى، اللَّهُمَّ إِنْ تُعَاقِبْ خَيْرِي رَا که عطا نکند آن را احدي جز تو پس آرزويم را باز مگردن خدايا اگر کيفکنی فمولی لَهُ الْقُدْرَةُ عَلَى عَبِيْدِهِ وَجَزَائِهِ بِسُوءِ فَعْلِهِ، فَلَا اخِيْنَ پس مولائی هستی که بر بنداهات قدرت داري و پاداش عمل بدلش بوده پس نوميدم مساز الیوم، وَلَا تَصِيرْ رُفْنِي بِعَيْرِ حاجتی، وَلَا تُخَيِّبْ شُخُوصَهِ امروز و باز مگردن بدون روا شدن حاجتم و ناميد مکن حرکت کردن و وفادتی، فَقَدْ أَنْفَدْتُ نَفَقَتِي، وَأَتَعْبَتُ يَدَنِي، وَقَطَعْتُ و آمدنم را چونکه پولم را خرج کردهام و بدنم را به تعب افکندم و بیان های المغازات، وَخَلَفَتُ الْأَهْلَ وَالْمَالَ وَمَا خَوَلْتَنِي، وَآثَرْتُ ما بسياري را پشت سر گذاردم وزن و فرزند و مال و منالم و آنچه را به من دادی همه را بجای گذاردم و آنچه را عنده ک علی نفسی، وَلُمْدُتْ بِقَبِيرِ عَمٍ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، ادعیه و آداب حرمین شريفين، ص: ۲۷۱ پيش تو است برای خود اختيار کردم و به قبر عمومی پیغمبرت صلی الله عليه و آله پناه آوردم و تقریب بِهِ أَيْتَغَاءَ مَرْضَاتِكَ، فَعَيْدَ بِحِلْمِكَ عَلَى جَهْلِي، و بوسيله او برای جستن خوشنودیت تقرب جسم پس باز گرد با برباريت بر نادانيم وَبِرَأْفِتَكَ عَلَى ذَنْبِي، فَقَدْ عَظَمَ جُرمِي، بِرَحْمَتِكَ يَا كَرِيمُ يَا كَرِيمُ. و با مهرت بر گناه بزرگ که براستی گناهانم بزرگ ک گشته به مهرت، ای بزرگوار ای بزرگوار.»

زیارت شهدای اُحد

در زیارت شهدای جنگ احید که در دامنه کوه احید دفن هستند، چنین می‌گویی: «السَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَى نَبِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَى سَلَامِ بْرِ رَسُولِ اللَّهِ خَدَا سَلَامَ بْرِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَى أَهْلِ بَيْتِ الطَّاهِرِينَ، السَّلَامُ مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ سَلَامَ بْرَ خَانِدَانِ پاکش سَلَامَ عَلَيْكُمْ أَئِيَّهَا الشُّهَدَاءُ الْمُؤْمِنُونَ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَهْلَ بَيْتِ بَرِ شَمَا اَیِّ شَهِيدَانِ بَا اِيمَانِ سَلَامَ بْرَ شَمَا اَیِّ خَانِدَانِ الْإِيمَانِ وَالْتَّوْحِيدِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا اَنْصَارَ دِينِ اللَّهِ وَأَنْصَارَ اَدْعِيَهُ وَآدَابَ حَرَمَيْنِ شَرِيفَيْنِ»، ص: ۲۷۲ ایمان و توحید سلام بْرَ شَمَا اَیِّ یارَانِ دِينِ خَدَا و یارَانِ رَسُولِهِ، عَلَيْهِ وَآلِهِ السَّلَامُ، سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَغِنَمَ عَقْبَيِّ رَسُولِ خَدَا - که بْرَ او وَآلِهِ سلام باد - سلام بْرَ شَمَا بَدَانِ شَکِیَّاَیِّ که کردید پس چه خوب است الدَّارِ، اَشَهَدُ أَنَّ اللَّهَ اَخْتَارَكُمْ لِدِينِهِ، وَاصْطَفَاكُمْ لِرَسُولِهِ، وَأَشَهَدُ خانه آخرت شما گواهی دهم که براستی خداوند شما را برای دین خود انتخاب فرمود و برگزیدتان برای رسول خود و گواهی دهم آنکُمْ قَدْ جَاهَدْتُمْ فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ، وَذَبَيَّتُمْ عَنْ دِينِ اللَّهِ وَعَنْ که شما در راه خدا جهاد کردید آنطور که باید و دفاع کردید از دین خدا و از نَبِيِّهِ، وَجِدَتُمْ بِأَنْفُسِكُمْ دُونَهُ، وَأَشَهَدُ أَنَّكُمْ قُتِلْتُمْ عَلَى مِنْهاجِ پیغمبر خدا و جانبازی کردید در رکاب رسول خدا و گواهی دهم که شما بر همان راه رَسُولِ اللَّهِ، فَجَزَاكُمُ اللَّهُ عَنْ نَبِيِّهِ وَعَنِ الْإِسْلَامِ وَأَهْلِهِ أَفْضَلَ رَسُولِ خَدَا کشته شدید پس خدایتان پاداش دهد از جانب پیامبر و از دین اسلام و مسلمانان بهترین الْجَزَاءِ، وَعَرَفَنَا وُجُوهُکُمْ فِي مَحِيلِ رِضْوَانِهِ وَمَوْضِعِ إِكْرَامِهِ مَعَ پاداش و بشناسند به ما چهره‌های شما را در جایگاه رضوان و اکرامش همراه با الْبَيْنَ وَالصَّدِيقَيْنَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ، وَحَسْنَ أُولَئِكَ پیغمبران و راستگویان و شهیدان و صالحان و چه نیکو رفیق، اَشَهَدُ أَنَّکُمْ حِزْبُ اللَّهِ، وَأَنَّ مَنْ حَارَبَکُمْ فَقَدْ حَارَبَ اللَّهَ، رفیقانی هستند آنها گواهی دهم که شمائید حزب خدا و هر که با شما بجنگ مسلمًا با خدا جنگ کرده و اِنَّکُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ الْفَاثِرِینَ، الَّذِينَ هُمْ اَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۷۳ و براستی شما از مقربان و رستگارانید که در پیشگاه پروردگارشان زنده‌اند یُرِزَّقُونَ، فَعَلَى مَنْ قَتَلَکُمْ لَغْةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ، وَرُوزِی می خورند پس لعنت خدا و فرشتگان و همه مردم بر آنکه شما را کُشت اَتَتَّیَّکُمْ یا اَهْلَ التَّوْحِيدِ زَائِرًا وَبِحَقِّکُمْ عَارِفًا، وَبِنِیَارِتُکُمْ آمدہام به نزد شما برای زیارت ای اهل توحید و به حق شما عارف و بوسیله زیارت شما إِلَى اللَّهِ مُتَقَرِّبًا، وَبِمَا سَبَقَ مِنْ شَرِيفِ الْأَعْمَالِ وَمَرْضِيِ الْفَعَالِ به سوی خدا تقرب جویم و بدانچه گذشته از اعمال شریف و کارهای پسندیده عالِیَّاً، فَعَلَيْکُمْ سَلَامُ اللَّهِ وَرَحْمَتُهُ وَبَرَکَاتُهُ، وَعَلَى مَنْ قَتَلَکُمْ دانایم پس بر شما باد سلام خدا و رحمت و برکاتش و لعنت خدا لعنةُ اللَّهِ وَغَضَبُهُ وَسَيِّخطُهُ، اللَّهُمَّ انْفَعْنِی بِزِيَارَتِهِمْ، وَبَشِّنِی عَلَى وَخْش و غضبیش بر آنکس که شما را کُشت خدایا بهره‌مندم ساز به زیارت‌شان و بر آن نیتی که آنها داشتند مرا هم قصدِهم، وَتَوَفَّنَی عَلَى مَا تَوَفَّيَتْهُمْ عَلَيْهِ، وَاجْمَعَ بَيْنِی وَبَيْنَهُمْ ثابت بدار و بمیرانم بر آنچه ایشان را بر آن میراندی و گرد آور میان من و ایشان فی مُسْتَقَرِ دارِ رَحْمَتِکَ، اَشَهَدُ اَنَّکُمْ لَنَا فَرَطٌ، وَنَحْنُ بِکُمْ در جایگاه خانه رحمت گواهی دهم که شما بر ما سبقت گرفتید و ما هم به شما لا حِقُونَ». ملحق خواهیم شد.» سپس هر چه می‌توانی سوره آنَا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ ادْعِيَهِ وَآدَابَ حَرَمَيْنِ شَرِيفَيْنِ، ص: ۲۷۴ الْقُدْرِ بخوان و ثواب آن را به ارواح مطهره این شهدا هدیه کن:

مستحبات مدینه منورہ و مسجد النبی صلی اللہ علیہ و آله

- ۱- غسل ورود به مدینه و مسجدالتبی صلی اللہ علیہ و آلہ و زیارت پیامبر صلی اللہ علیہ و آلہ و ائمہ بقیع علیہم السلام، که می توان با یک غسل همه را نیت کرد. ۲- مستحب است در مدد اقامت یک ختم قرآن یا بیشتر در مدینه و به خصوص در مسجدالتبی صلی اللہ علیہ و آلہ بخواند. ۳- مستحب است هر مقدار می تواند در مدینه صدقه بدهد، و مرحوم مجلسی روایت کرده که یک دِرهم صدقه در مدینه معادل ده هزار دِرهم در جای دیگر است. بنابراین سعی کند در کمک کردن به برادران دینی- مخصوصاً سادات و

ذریه پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله - کوتاهی نشود. ۴- مواطعه اعمال و رفتار خود باشد، و فرصت را غنیمت شمرد، و هرچه می تواند نماز بخواند، به ویژه در ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۷۵ مسجدالّبی صلی الله علیه و آله که هر رکعت نماز در مسجدالّبی صلی الله علیه و آله مساوی هزار رکعت نماز در غیر آن است مگر مسجد الحرام، و برای نماز افضل اماکن، روشه رسول الله صلی الله علیه و آله می باشد. ۵- در وقت ورود و خروج از مسجد صلوات بفرستد. ۶- هنگام ورود در مسجد دو رکعت نماز تحيّت مسجد بجا آورد. ۷- از طرف والدین و برادران دینی و آشنايان، به پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله سلام کند. ۸- پس از زیارت - چنانکه قبلًا گفته شد - دو رکعت نماز زیارت بخواند، و ثوابش را به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله هدیه کند. ۹- نزدیک مرقد مطهر رسول خدا بایستد، و حمد و ثنای الهی را به جای آورد، و دعا کند. ۱۰- در مقام جبرئیل نماز و دعا بخواند. ۱۱- در محراب رسول خدا - در صورت امکان - نماز بگارد. ۱۲- در مسجد صدا را بلند نکند. ۱۳- دو رکعت نماز نزد ستون ابوالبابه (ستون توبه) بجا آورد، و دعا کند. ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۷۶ ۱۴- نماز و دعا در روشه مبارکه حضرت رسول صلی الله علیه و آله مستحب است، در صورتی که امکان نداشته باشد، مناسب است این کار هر چه نزدیکتر به این مکان شریف انجام گیرد.

اعمال مسجد قبا

وقت تشرّف، دو رکعت نماز تحيّت مسجد بجا آور، بعد تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام را بگو، و زیارت جامعه را بخوان آنگاه دعا کن، و بهتر است که به این جملات دعا کنی: «اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ وَقُولُكَ الْحَقُّ فِي كِتَابِكَ الْمُتَنَزِّلِ عَلَىٰ «خَدَاوَنْدًا! گفته تو درست است و تو در قرآنی که بر سینه پیامبر صَدِّرَ نَبِيِّكَ الْمُرْسَلِ: لَمَسِّيْجَدُ اسِّسَتْ عَلَى التَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ مَرْسَلَتْ نَازِلَ كَرْدَهَاي، فرمودهای: «موَكَّدًا مسجدی که از روز نخست بر پایه تقوا پی ریزی شده باشد، أَحَقُّ أَنْ تَقْوَمَ فِيهِ، فِيهِ رِجَالٌ يُحْبَّونَ أَنْ يَتَّهَّرُوا وَاللهُ يُحِبُّ سزاوارتر است که در آن (برای عبادت) بایستی، در آنجا مردانی هستند که پاکیزگی را دوست دارند و خداوند هم المُطَهِّرین. اللَّهُمَّ طَهِّرْ قُلُوبَنَا مِنَ النِّفَاقِ، وَأَعْمَلْنَا مِنَ الرِّيَا، ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۷۷ پاکیزگان را دوست می دارد، خداوند! دلهای ما را از نفاق، واعمال ما را از ریا، وَفُرُوجَنَا مِنَ الزِّنَا، وَأَلْيَسْتَنَا مِنَ الْكِذْبِ وَالْغَيْبَةِ، وَأَعْيَنَا مِنْ وَاعضای تناسلی ما را از زنا، و زبانهای ما را از دروغ و غیبت، و دیدگانمان را از الْخِيَانَةِ، فَإِنَّكَ تَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ، رَبَّنَا نَكَاهَ خیانت آمیز (حرام) حفظ کن، که توبه خیانت دیدگان و انگیزه های پنهان در سینه ها آگاهی، پرورد گار! ظلمَنَا أَنفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَعْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمَنَا لَنَكُونَنَا مِنَ الْخَاسِرِينَ». ما به خویش ستم کردیم و اگر ما را نیامرزیده و بر ما ترحم نورزی، مؤکّدًا از زیانکارانیم.»

مسجد قبلین

مستحب است در مسجد قبلین دو رکعت نماز تحيّت مسجدخوانده شود، و مناسب است بعد از آن این دعا را بخوانی: «اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا مَسْجِدُ الْقَبْلَيْنِ، وَمُصَلَّىٰ نَبِيِّنَا وَحَبِيبِنَا وَسَيِّدِنَا «خَدَاوَنْدًا! این مسجد قبلین و نماز گاه پیامبرمان حیب ما و سرور ما مُحَمَّدٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ. اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ وَقُولُكَ حضرت مُحَمَّدٌ - درود خدا بر او آلس باد - است خداوند! تو که گفتارت الْحَقُّ فِي كِتَابِكَ الْمُتَنَزِّلِ عَلَىٰ صَدِّرَ نَبِيِّكَ الْمُرْسَلِ: قَدْ نَرَى ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۷۸ راست است در کتابی که بر سینه پیامبرت نازل ساختهای فرمودهای: «ما صورتَ تَقْلِبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّنَّكَ قِبْلَهَ تَرْضِيَهَا فَوْلَ رَا که به سوی آسمان می گردانی (و منتظر تعیین قبله نهایی هستی) می بینیم، اکنون تو را به سوی قبله ای که از آن خشنود باشی می گردانیم، وَجْهِكَ شَطْرُ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ. اللَّهُمَّ كَمَا بَلَغْنَا فِي الدُّنْيَا روی خود را به سوی مسجد الحرام بگردان». خداوند! همانگونه که ما را در دنیا زیارت هه و مآثره الشَّرِيفَه، فلا تُحْرِمنَا يَا اللهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ فَضْلِ بِهِ زیارت و دیدار آثار شریفیش نائل ساختی، خداوند! در آخرت از فضیلت شَفَاعَهُ مُحَمَّدٌ صَلَّى

اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، وَاحْشُرُنَا فِي زُمْرَتِهِ شَفَاعَتْ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مَحْرُومَانِ مَسَارٍ، وَدَرَ زَمْرَهُ آنَانَ وَتَحْتَ لِوَائِهِ، وَأَمْثَا عَلَى مَحْبَبَتِهِ وَسُنْتِهِ، وَأَسْقَنَا مِنْ حَوْضِهِ وَزِيرِ پُرچَمْشَانِ مَحْشُورَمَانِ گَرْدَانَ، وَبَرَّ مَحْبَبَتِهِ وَپَیرویِ از سَتْتَشِ بَمِيرَانَ وَاز حَوْضِ كَوْثَرِشِ الْمُؤْرِدِ بِيَدِهِ الشَّرِيفَةِ، شَرِبَةَ هَنِيَّةَ مَرِيَّةَ لَا نَظَمًا بَعْدَهَا أَبَدًا، إِنَّكَ بِدَسْتِ شَرِيفِشِ سِيرَابِمَانِ سَازَ، آبَى گَوَارَا كَهْ هَرَگَزْ پَسْ از آن تَشَنَّهِ نَكْرَدِيمْ وَتَوَعَّلَى كُلِّ شَئِءٍ قَدَرِيرُ». بَرَ هَرَ چِيزْ تَوانَايِ.

مسجد فتح (مسجد احزاب)

در کنار رشته کوه سلع، چند مسجد کوچک است که موقعیت جنگ احزاب (خندق) را نشان می‌دهد. یکی از آنها مسجد فتح است. مستحب است بعد از خواندن دو رکعت نماز تحيیت مسجد، این دعا را بخوانی: «يَا صَيْرِيْخَ الْمَكْرُوْيِينَ، وَيَا مُجِيْبَ دَعْيَوَةِ الْمُضْطَرِّيْنَ، وَيَا «اَيْ فَرِيادِ رسَّ گَرْفَتَارَانَ وَاَيْ اَجَابَتْ كَنْنَدَهِ دَعَاهِيْ دَرْمَانَدَگَانَ وَاَيْ مُغِيْثَ الْمَهْمُومَيْنَ، اَكْتَشَفَ عَنِيْ صُرْرَى وَهَمَى وَكَوْبِي وَغَمِى»، دادرس غمزدگان بگشا از من سختی و اندوه و گرفتاری و غم را کما کَشَفَتْ عَنْ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ هَمَهُ، وَكَفِيَّتُهُ هَوْلَ چنانچه گشودی از پیامبرت صلی الله عليه و آله اندوهش را و هراس دشمن را از او کفایت عَيْدُوْهُ، وَأَكْفِنِي ما اهْمَنِي مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، يَا أَرْحَمَ الرَّاجِحِيْنَ». ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۸۰ کردی و از من هم کفایت کن آنچه فکر مرا به خود مشغول داشته از کار دنیا و آخر تم ای مهربانترین مهربانان.

دعا در مسجد الاجابه

در مسجد الاجابه پس از دو رکعت نماز تحيیت مسجد، این دعا را می‌خوانی: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ صَبَرَ الشَّاكِرِيْنَ لِسَكَ، وَعَمَلَ الْخَائِفِيْنَ «خداوند!» از تو شکیایی شاکران، عمل خائنان، مِنْكَ، وَيَقِيْنَ الْعَابِدِيْنَ لَكَ. اللَّهُمَّ أَنْتَ الْعَالِيُّ الْعَظِيْمُ، وَأَنَا يَقِيْنَ عَابِدَانَ تَرَا خَوَاسِتَارَمْ، خَدَاونَد! تویی والا و بزرگ و من عَبْدُكَ الْبَائِسُ الْفَقِيْرُ، وَأَنْتَ الْغَنِيُّ الْحَمِيْدُ، وَأَنَا الْعَبْدُ الْذَلِيلُ، بنده بیچاره و نیازمند تو می‌باشم، تو بی‌نیاز و ستودهای و من بنده خوار، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَامْنُنْ بِغُناَكَ عَلَى فَقْرِي، خَدَاونَد! درود فrust بر محمد و دودمانش، و به بی‌نیازیت بر نیازمندیم و بِحِلْمَكَ عَلَى جَهْلِي، وَبِقُوَّتِكَ عَلَى ضَعْفِي، یا قَوْيُ یا عَزِيزُ، و به بردباریت بر نادانیم و به تواناییت بر ناتوانیم منت گذار، ای تو نیازمند عزیز، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الْأَوْصَيَاءِ الْمَرْضِيَّيْنَ، وَأَكْفِنِي خَدَاونَد! درود فrust بر محمد و آلس که اوصیای شایسته‌اند، و آنچه را که امور ما اهْمَنِی مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ یا أَرْحَمَ الرَّاجِحِيْنَ». ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۸۱ دنیا و آخرت برایم مهم است، کفایت فرما ای مهربانترین مهربانان.» ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۸۲

فصل سوم: اعمال مکه مکرمه

مستحبات احرام

غسل: مستحب است قبل از احرام، به قصد احرام غسل کنند، و بهتر است که بعد از ادای نماز فریضه محروم شوند. شیخ صدوق فرموده: مستحب است این دعا هنگام غسل احرام خوانده شود: «بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لِي نُورًا وَطَهُورًا وَجِرْزاً وَأَنْنَا «بنام خدا و به یاری خدا، خداوند! آن را برایم نور و پاکیزگی و مصونیت و امنیت مِنْ كُلِّ حَوْفٍ، وَشِنَاءً مِنْ كُلِّ داءٍ وَسُقُمٍ. اللَّهُمَّ طَهِّرْنِي وَطَهِّرْ از هر ترسی و شفای هر درد و بیماری قرار ده خداوند! پاکیزه‌ام ساز و قلبم لی قلی، وَأَشْرَخْ لِي صَدْرِي، وَأَجْرِ عَلَى لِسَانِي مَحْبَبَتِکَ را پاک کن و سینه‌ام را گشاده فرما و بر زبانم محبت خویش و مِتْدَحْتَكَ وَالثَّنَاءَ عَلَيْكَ، فَإِنَّهُ لَا قُوَّةَ لِي إِلَّا بِكَ، وَقَدْ عَلِمْتُ وَمَدْحُوكَ

شناخت را قرار ده که نیرویی جز به کمک تو نمی باشد و می دانم که آن قوامِ دینی اللَّهِ لِسْتَ بِنَبِيًّا، وَالاتِّبَاعُ لِسْتَ بِأَمْرِكَ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ! می باشد». ادعیه و آداب استواری دینم تنها تسلیم بودن در برابر فرمان تو و پیروی از سنت پیامبرت صلی الله عليه و آله علیه و آله! می باشد. حرمین شریفین، ص: ۲۸۵ سپس جامه های احرام را پوشیده و این دعا را بخواند: «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي رَزَقَنِي مَا أُوْارِي بِهِ عَوْرَتِي، وَأَوْدُدُ بِهِ سَتَاش خداوندی را سزاست که به من جامه ای روزی ساخت که بوسیله آن شر مگاهم را پوشانم و واجب را فرضی، وَأَعْبُدُ فِيهِ رَبِّي، وَأَنْتَهِي فِيهِ إِلَى مَا أَمْرَنِي، الْحَمْدُ لِلَّهِ إِذَا كُنْتُ بِرَوْدَةِ كَارِمِ رَبِّي نَيَاش نَمَايِمْ وَبِهِ آنچه مأمور ساخته است عمل نمایم، ستایش خدایی الَّذِي قَصَدْتُهُ فَبَلَغَنِي، وَأَرَدْتُهُ فَأَعْانَنِي وَقَلَّنِي، وَلَمْ يَقْطُعْ بِي، را سزاست که آهنگ او نمودم و او به مقصد رساند، وقصد او کردم کمک نمود و پذیرایم گردید، و مرا نومید نساخت، وَوَجْهُهُ أَرَدْتُ فَسِلْمَنِي، فَهُوَ حَصِينِي وَكَهْفِي وَحِرْزِي وَظَهْرِي وَقَصْدِي اخلاص کردم مرا به سلامت داشت، پس او پناهگاهم و پشت و ملاذی و ملجهی و منجای و ذخیری و عیده‌تی فی شدّتی و رخائی. و پشتواهانم و امید و پناهم و یار و یاورم در سختی و آسانی است.» و مستحب است بعد از تلبیه واجب بگوید: «لَيَّيَّكَ ذَا الْمَعَارِجِ لَيَّيَّكَ، لَيَّيَّكَ دَاعِيَّةٍ إِلَى دَارِ السَّلَامِ لَيَّيَّكَ، دَعْوَتْ را جابت کردم، ای خداوند بلند مرتبه، اجابت کردم، اجابت کردم، که مرا به خانه امن و سلامت فراخوانده ای، اجابت کردم، لَيَّيَّكَ غَفارُ الدُّنُوبِ لَيَّيَّكَ، لَيَّيَّكَ أَهْلَ التَّلِيَّةِ لَيَّيَّكَ، لَيَّيَّكَ ذَا اجابت کردم، ای بخشندگانهان، اجابت کردم، اجابت کردم، ای شایسته اجابت، اجابت کردم، ای الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ لَيَّيَّكَ، لَيَّيَّكَ تَبَيَّدِيَّ وَالْمَعَادِ إِلَيَّكَ لَيَّيَّكَ، لَيَّيَّكَ دارنده جلال و کرامت، اجابت کردم، اجابت کردم، ای آغازگر هستی، که بازگشت به سوی توست، اجابت کردم، اجابت کردم، ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۸۶ تَسْتَغْفِرُ إِلَيْكَ لَيَّيَّكَ، لَيَّيَّكَ مَرْهُوبًا وَمَرْغُوبًا إِلَيْكَ لَيَّيَّكَ، ای بی نیازی که به تو نیازست، اجابت کردم، که بیم و امید به سوی توست، اجابت کردم، لَيَّيَّكَ إِلَهُ الْحَقِّ لَيَّيَّكَ، لَيَّيَّكَ ذَا النَّعْمَاءِ وَالْفَضْلِ الْجَمِيلِ اجابت کردم، ای معبد به حق، اجابت کردم، اجابت کردم، ای دارنده نعمت ها و افرون بخش نیکویی و جمال، لَيَّيَّكَ کَشَافُ الْكُرْبَابِ الْعِظَامِ لَيَّيَّكَ، لَيَّيَّكَ عَيْدُوكَ وَابْنُ اجابت کردم، اجابت کردم، ای برطرف کننده غمه های بزرگ، اجابت کردم، اجابت کردم، بنده تو و پسر عبیدیک لَيَّيَّكَ، لَيَّيَّكَ یا کَرِيمُ لَيَّيَّكَ. بندهات، اجابت کردم، اجابت کردم، ای کریم اجابت کردم ای کریم.»

مستحبات ورود به حرم

مستحبات ورود به حرم ۱. غسل کردن. ۲. پیاده شدن از وسیله نقلیه. ۳. خواندن این دعا: «اللَّهُمَّ إِنِّي قُلْتَ فِي كِتَابِكَ الْمُنْزَلِ وَقُولُّكَ الْحَقُّ: وَأَذْنُنِ خداوند! در قرآن (به ابراهیم) فرمودی و فرموده ات درست است که «مردم را فِي النَّاسِ بِالْحَيْثَ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ بِهِ حَجَّ فراخوان تا پیاده و سواره بر مرکب های لاغر اندام از هر راه دور به سویت آیند» فَجَّعَ عَمِيقًا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَرْجُو أَنْ أَكُونَ مِمَّنْ أَجَابَ دَعْوَتَكَ، وَقَدْ ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۸۷ خداوند! من امیدوارم از کسانی باشم که دعوت را پاسخ گفته و از سرزمین جِئْتُ مِنْ شُقَّةٍ بَعِيدَةٍ وَمِنْ فَجَّعَ عَمِيقًا، سامِعًا لِنِدَائِكَ، وَمُسْتَجِيبًا و راه دوری آمدہام، ندایت را شنو و پذیرا و فرمانبردارت لک، مُطِيعًا لِأَمْرِكَ، وَكُلُّ ذِلِّكَ بِفَضْلِكَ عَلَى وَإِحْسَانِكَ إِلَيَّ، فَلَكَ می باشم، و این همه به فضل و احسان توست، پس سپاس ترا سزد که الْحَمْدُ عَلَى مَا وَفَقْتَنِي لَهُ، أَبْغَى بِذِلِّكَ الرُّلْفَةَ عِنْدَكَ، وَالْقُرْبَةَ إِلَيْكَ، مرا به آن توفیق بخشیدی که به سویت تقرب جویم و نزدیکی به سوی تو و الْمَنْزَلَةِ لِمَدِيْكَ، وَالْمَغْفِرَةِ لِتُدْنُوبِي، وَالْتَّوْيِةَ عَلَى مِنْهَا بِمَنْكَ، و جاه و متزل نزد تو و مغفرت گناهانم خواستار شوم که بر من به لطف خویش بخشایی اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَحَرَّمْ يَدَنِی عَلَى النَّارِ، خداوند! درود فرست بر محمد و آلش، و بدنم را بر آتش حرام ساز و آمنی مِنْ عَذَابِكَ وَعَقَابِكَ، بِرَحْمَتِكَ یا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. و از عذاب و کیفرت امام دهی به رحمت ای مهربانترین مهربانان.»

آداب ورود به مسجد الحرام ۱. غسل کردن. ۲. پای بر هنر با حالت متانت و وقار قدم برداشتن. ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۸۸ و مستحب است بر در مسجد الحرام ایستاده، بگوید: «السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، بِسْمِ اللَّهِ سلام و رحمت و برکات خداوند بر تو ای پیامبر، به نام خدا و بالله و من الله و ماشاء الله، السلام على رسول الله و آلها، السلام و به یاری او و یاری از خداست و خواست خواست خداست، سلام بر رسول خدا و آل او، سلام على ابراهیم و آلها، والسلام على انبیاء الله و رسوله والحمد بر ابراهیم خلیل الله وآلش، سلام بر پیامبران خدا و فرستادگانش و سپاس لله رب العالمین». مخصوص خداوند؛ پروردگار جهانیان است.» و در روایت دیگر وارد است که نزد در مسجد بگوید: «بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ وَمِنَ اللَّهِ وَإِلَى اللَّهِ وَمَا شاءَ اللَّهُ وَعَلَىٰ «به نام خدا و به کمک او و بازگشت به سوی خداست و خواست خواست خداست و بر ملأ رسول الله، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَحَيْثُ أَلْأَسْمَاءُ لِلَّهِ، شریعت رسول خدا صلی الله علیه و آله میباشم و بهترین نامها برای خداست والحمد لله، والسلام على رسول الله، السلام على مُحَمَّدِ بْنِ و سپاس ویژه خداوند است و سلام بر رسول خدا، سلام بر محمد بن عبد الله، السلام علىكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السلام ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۸۹ عبدالله، سلام و رحمت و برکات خدا بر تو ای پیامبر، سلام على انبیاء الله و رسیله، السلام على إبراهیم خلیل الرحمن، السلام بر انبیای خدا و پیامبرانش، سلام بر خلیل خدای رحمان، سلام على المُرْسَلِين، والحمد لله رب العالمین، السلام علينا وعلی بر پیامبران خدا و فرستادگان و سپاس مخصوص خدا؛ پروردگار جهانیان است، سلام بر ما و بر عباد الله الصالحین. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَبَارِكْ بَنَدَگَان شایسته خداوند، خداوند! دورد فرست بر محمد و آلس و برکت بخش على محمد وآل محمد، وارحمن مُحَمَّداً وآل مُحَمَّد، کماصیه لیت بر محمد وآلش و ترحم کن بر محمد و خاندانش، چنانچه درود و وبارکت و ترحمت على إبراهیم وآل إبراهیم، إنک حمید برکت و ترحم ورزیدی بر ابراهیم و دودمان ابراهیم که تو ستدود مجید. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ، وَبَرِّگی، خداوند! درود فرست بر محمد و خاندان محمد؛ بندو و پیامبرت، وعلی إبراهیم خلیلک وعلی انبیائیک ورسولک وسلم خداوند! درود فرست بر ابراهیم خلیل و بر انبیا و پیامبرانت که درود علیهم، وسلام على المُرْسَلِين، والحمد لله رب العالمین، بر آنان و سلام فرست بر رسولان و سپاس مخصوص خداوند؛ پروردگار جهانیان است، اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ، وَأَشْيَعْ عِمَلَنِی فِي طَاعَتِكَ ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۹۰ خداوند! ابواب رحمت را برایم بگشا و مرا به فرمانبرداری و مرضاتیک، واحفظنی بحفظ الیمان آیدا ما ابقینی، جل شاء و جلب خشنودیت به کار گیر و در پناه ایمان برای همیشه تا آنگاه که باقیم داشته ای محفوظم دار، ستایش ذات تو وجهک، الحمد لله الذي جعلنی مِنْ وَفِدِهِ وَرَوَارِهِ، وَجَعَلَنِی بزرگ است، حمد مخصوص خدایی است که مرا از واردین و زائرینش قرار داد، مِمَّنْ يَعْمُرْ مساجده، وَجَعَلَنِی مِمَّنْ يُنَاجِيْهِ. اللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ وَزَائِرُكَ از کسانی که مساجدش را آباد میکنند و با او مناجات مینمایند، خداوند! من بندو فی بیتک، وعلی کُلِّ مِائَتِيْ حَقٌّ لِمَنْ أَتَاهُ وَزَارَهُ، وَأَنَّتْ خَيْرٌ وَزَائِرَ خانهات میباشم و بر هر وارد و زائری حقی بر صاحب خانه میباشد، و تو میأتی و اکرم مزور، فأسالیک یا الله یا رحمان یانک آنت الله الذي بهترین و گرامی ترین کسی هستی که بر او وارد میشوند، پس از تو میخواهم ای خدای رحمان لا إله إِلَّا أَنْتَ، وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، یانک واحد أحد صیده، که معبدی جز تو نیست تنها و بی همتایی، یگانه، بی نیاز، لم تلذد و لم تولذ و لم یکن له [لک کفوأً أحد، وَأَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُكَ نه زاده ای و نه زاده شده ای، و برای تو همتایی نمیباشد و اینکه محمد و رسولک، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَىٰ أَهْلِ بَيْتِهِ، یا جواد یا کریم یا بندو و فرستاده توست که صلوات خدا بر او و خاندانش باد ای بخشنده ماجد یا جبار یا کریم، آشک اُنْ تَجَعَّلْ تُحْفَتَكَ إِيَّاَيَ بِزِيَارَتِی ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۹۱ ای کریم ای بزرگ ای خطابوش، ای کریم از تو میخواهم که هدیه مرا به خاطر یانک اول شنی تعطینى فکاک رقیتی مِنَ النَّارِ. زیارت از خانه تو، نخستین عطایت را رهایم از آتش قرار بده.» پس سه مرتبه بگوید: «اللَّهُمَّ فُكَّ رَقْبَتِي مِنَ النَّارِ». آنگاه چنین ادامه دهد: «وَأَوْسِعْ عَلَىٰ مِنْ رِزْقَكَ الْحَالِ الطَّيِّبِ، وَأَدْرِأْ عَنِّي شَرَّ

«وَإِذْ رُوزِيَ حَلَالٌ وَپَاكِيَّهُ بَرْ مِنْ وَسْعَتْ بَخْشُ وَشَرِّ شَيَاطِينِ الْأَئْسِ وَالْجِنِّ وَشَرِّ فَسَقَةِ الْعَرَبِ وَالْعَجَمِ». شَيَطَانُهَايِ جَنُ وَأَنْسُ، وَشَرِّ فَاسِقَانِ عَرَبُ وَعَجَمُ رَا إِذْ مِنْ دَفَعَ كَنْ». پَسْ دَاخِلَ مَسْجِدَ الْحَرَامِ شَوْدُ، وَرُوْ بِهِ كَعْبَهُ دَسْتَهَا رَا بَلَندَ نَمُودَه بَگُويَد: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَشَأْلُكَ فِي مَقَامِي هَذَا، فِي أَوَّلِ مَنَاسِكِي أَنْ «خَداونَدًا!» دَرِ اِينِ جَايِگَاهَمُ وَدَرِ اوَّلِ مَنَاسِكِمُ اَزْ تُوْ مِنْ خَواهَمُ كَهْ تَقْبِيلَ تَوْيَتِي، وَأَنْ تَجاوَزَ عَنْ خَطِيَّتِي وَتَضَعَّ عَنْيِ وَزِرِي، تَوبَاهَمُ رَا پَذِيرَا وَازْ خَطايمِ درِ گَذَرِي وَوزَرِ وَبَالَمُ رَا إِذْ مِنْ بَرَدَارِي الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بَلَغَنِي يَيْتَهُ الْحَرَامَ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَشَهَدُ أَنَّ هَذَا اِدعِيَهُ وَآدَابَ حَرَمِينِ شَرِيفِينِ، ص: ۲۹۲ حَمْدُ مَخْصُوصِ خَدَائِي اَسْتَ كَهْ مَرَا بِهِ بَيْتَ اللَّهِ الْحَرَامِ خَوِيشَ رَسَانَدُ، خَداونَدًا! مِنْ گَواهِي دَهْمُ كَهْ اِينِكَ يَيْتَكَ الْحَرَامُ الَّذِي جَعَلَتْهُ مَثَابَةً لِلنَّاسِ وَأَمَنَا مُبَارَكَاً وَهُدَى بَيْتَ اللَّهِ الْحَرَامِي اَسْتَ كَهْ تُوْ مَحَلَّ آمَدُ وَشَدَ مَرَدُمُ وَمَحَلَّ اَمَنُ وَمَبَارَكُ وَهَدَيَايَتُ لِالْعَالَمِينَ. اللَّهُمَّ إِنِّي عَبِيدُكَ، وَالْبَلَدُ بَلَدُكَ، وَالْبَيْتَ يَيْتَكَ، جَهَنَّمُ جَهَنَّمَانِ قَرَارَ دَادِي، خَداونَدًا! مِنْ بَنَدَهُ تُوْ وَاِينِ شَهَرِ شَهَرِ تَوْسَتُ وَخَانَهُ خَانَهُ تُوْ مِنْ باشَدَ آمَدَهَامُ اَطْلُبُ رَحْمَتَكَ، وَأَوْمُ طَاعَتَكَ، مُطِيقًا لِاَمْرِكَ، رَاضِيًّا بِقَدَرِكَ، تَا رَحْمَتَ تُوْ رَا بَطْلِمِ وَآهَنَگَ اَطَاعَتَ تُوْ كَرَدَمُ، فَرَمَنْبَرِدارِ اَمَرَ تُوْ مِنْ باشَمُ، وَرَاضِيَ بِهِ تَقْدِيرِ تُوْ هَسْتَمُ، أَشَأْلُكَ مَسَأَلَةَ الْمُضَطَّ طَرَرِ إِلَيْكَ الْخَائِفِ لِعَقُوبَتِكَ. اللَّهُمَّ افْتَيْحُ لِي اَزْ تُوْ مِنْ خَوَاهَمُ هَمَانَدِ نِيَازَمَنِي كَهْ اَزْ تُوْ خَائِفِ مِنْ باشَدُ، خَداونَدًا! دَرَهَايَ أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ، وَأَسْتَعْمَلْنِي بِطَاعَتِكَ وَمَرْضَاتِكَ». رَحْمَتُ رَا بِهِ روِيمِ بَكْشا وَبِهِ طَاعَتُ وَجَلَبَ رَضَايَتُ وَادَارَمُ سَازُ. بَعْدَ خَطَابَ كَنَدَ بِهِ كَعْبَهُ وَبَگُويَد: «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَظَمَكَ وَشَرَفَكَ وَكَرَمَكَ وَجَعَلَكَ مَثَابَةً «حَمْدُ خَدَائِي رَا كَهْ تَرا بَزَرَگَ وَبَا شَرَافَتُ وَمَحَلَّ آمَدُ وَشَدَ لِلنَّاسِ وَأَمَنَا مُبَارَكَاً وَهُدَى لِلْعَالَمِينَ». مَرَدُمُ وَجَایِ اَمَنُ وَمَبَارَكُ وَعَامِلُ هَدَيَايَتُ جَهَنَّمَانِ قَرَارَ دَادُ.» وَمُسْتَحِبُ اَسْتَ وَقْتِي روِبرُوِي «حَجَرُ الْأَسْوَدِ» رَسِيدُ، بَگُويَد: «أَشَهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، اِدعِيَهُ وَآدَابَ حَرَمِينِ شَرِيفِينِ، ص: ۲۹۳ «گَواهِي مِنِ دَهْمُ كَهْ مَعْبُودِي جَزِ خَدَائِي يَكْتَايِ بِهِ هَمَتَنِي سَيِّستَ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبِيدُهُ وَرَسُولُهُ، آمَنْتُ بِاللَّهِ، وَكَفَرْتُ بِالْجِبَرِتِ وَاِينِكَهُ مُحَمَّدَ بَنَدَهُ وَفَرَسْتَادَهُ اَوْسَتُ، اِيمَانَ آورَدَمُ بِهِ خَدَاءِ، وَبِهِ جَبَتُ وَالْطَّاغُوتُ وَبِاللَّاتِ وَالْعَزَّى، وَعِبَادَةُ الشَّيْطَانِ، وَعِبَادَةُ كُلُّ نِدَ طَاغُوتُ وَلَاتُ وَعَزَّى وَعِبَادَتُ شَيْطَانِ وَعِبَادَتُ هَرِ چَهِ شَرِيكَ خَدَاءِ يُدْعَى مِنْ دُونِ اللَّهِ». خَوانَدَهُ شَوَدَ كَفَرَ مِنْ وَرَزَمُ. اِمامَ صَادِقَ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِهِ اِبُو بَصِيرَ فَرَمَوْدُ: هَنَگَامِي كَهْ دَاخِلَ مَسْجِدَ شَدِي جَلو بَرُو تَا روِبرُوِي «حَجَرُ الْأَسْوَدِ» كَهْ رَسِيدِي مَتَوَجَّهَ آنِ شَدَهُ، اِينِ دَعَا بِخَوانَ: «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَيَّدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِي لَوْلَا أَنْ هَيَّدَانَا» حَمْدُ مَخْصُوصِ خَدَائِي اَسْتَ كَهْ ما رَا بِهِ اِينِجَا هَدَيَايَتُ كَردُ وَاَكْرَ هَدَيَايَتُ خَدَاءِ نَبُودُ بِهِ اِينِجَارَهُ اللَّهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، أَكْبَرُ نَمِي يَافِتِيمُ، مَنْزَهَ اَسْتَ خَدَاءِ وَسَيَّاسَ وَيِزَهُ اَوْسَتُ وَمَعْبُودِي نَيِّسَتُ جَزِ خَدَاءِ وَخَداونَدَ بَزَرَگَ اَسْتَ، خَداونَدَ بَزَرَگَتُ اَزِ مِنْ خَلْقِهِ، وَأَكْبَرُ مِمَّا أَخْشَى وَأَخْذَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا آفَرِيدَهُ هَايِشَ مِنْ باشَدُ، خَداونَدَ بَزَرَگَتُ اَسْتَ اَزِ آنِچَهِ اَزِ آنِ بِيَمَنَاكِيمُ، مَعْبُودِي جَزِ خَدَائِي يَكْتَايِ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، يُحْبِي وَيُمِيِّتُ، وَيُمِيِّتُ بِي هَمَتَنِي، مَلَكُ هَسْتَيِ وَحَمْدُ بَرَایِ اَوْسَتُ، زَنَدَهُ مِنْ كَنَدُ وَمِنْ مِيرَانَدُ اِدعِيَهُ وَآدَابَ حَرَمِينِ شَرِيفِينِ، ص: ۲۹۴ وَيُحْبِي، يَيِّدِهِ الْخَيْرُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. اللَّهُمَّ وَدُوبَارِهِ زَنَدَهُ مِنْ كَنَدُ، خَيْرُ وَخَوبَيِ بِهِ دَسْتُ اَوْسَتُ، وَاوِ بِهِ هَرِ چِيزُ تَوَانَا اَسْتُ، صَيْلِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَبَارِكُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، خَداونَدًا! سَلَامُ وَدَرُودُ فَرَسْتُ بِرِ حَضُورَتِ مُحَمَّدٍ وَآلِشُ، وَبرِ آنَانَ بَرَكَتُ بَخْشُ؛ كَمَا فَضَلَلِ مَا صَيْلَيَتُ وَبَارَكَتُ وَتَرَحَّمَتُ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَآلِ بَهْتَرِينَ دَرُودُ وَبَرَكَتُ وَرَحْمَتِي كَهْ بِرِ اِبْرَاهِيمَ وَآلِشُ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَحِيدٌ، وَسَلَامٌ عَلَى جَمِيعِ النَّبِيِّنَ فَرَسْتَادَهَايِ كَهْ توْ سَتُودَهُ وَبَزَرَگَيِ، سَلَامُ بِرِ تَمَامِ پِيَامِبَرَانَ وَالْمُرْسَلِينَ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِ الْعَالَمِينَ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَوْمَنُ وَفَرَسْتَادَگَانُ، وَسَيَّاسَ مَخْصُوصِ خَداونَدَ؛ پِرَوَرَدَگَارِ جَهَنَّمَانِ اَسْتَ، خَداونَدًا! بَوْعِيدَكَ، وَأَحَدَدَقُ رُسْلَكَ، وَأَتَيْعُ كِتَابَيَكَ». بِهِ وَعَدَهُ توَيِّمانَ دَارَمُ وَپِيَامِبرَاتُ رَا تَصْدِيقَ مِنْ كَنَمُ وَازْ كَتَابَتُ پِيَروِيِ مِنْ نَمَایِمُ.» وَدرِ روَايَتِ مَعْتَرِ وَاردَ اَسْتَ كَهْ وَقْتِي نَزِديَكَ حَجَرُ الْأَسْوَدِ رَسِيدِي دَسْتَهَايِ خَوَاهَمُ رَا بَلَندَ كَنَ، وَحَمْدُ وَثَانِيَ الهَى رَا بَجا آورِ، وَصَلَوَاتُ بِرِ پِيَغمَبَرِ فَرَسْتُ، وَازْ خَداونَدِ عَالَمِ بَخَواهَهُ كَهْ حَجَّ توْ رَا قَبُولَ كَنَدُ، پَسْ اَزِ آنِ حَجَّرَ رَا بُوسِيدَهُ وَاستَلامَ نَمَى. وَاَكْرَ بُوسِيدَنِ مَمْكُن نَشَدَ لَمَسَ كَنَ، وَاَكْرَ آنِ هَمِ مَمْكُن نَشَدَ اِشارَهُ بِهِ آنِ كَنَ، وَبَگُو: اِدعِيَهُ وَآدَابَ حَرَمِينِ شَرِيفِينِ، ص: ۲۹۵ «اللَّهُمَّ أَمَانَتِي أَدَيْتُهَا وَمِيَاثِقِي تَعَاهَدْتُهُ لِتَسْهِلَهُ لِبِالْمُوْافَاءِ، «خَداونَدًا! اَمَانَتِمُ رَا اَدا وَپِيَمانَمُ رَا تَجْدِيدَ كَرَدَمُ تَا توْ بِرِ وَفَا بِهِ عَهْدَمُ گَواهِي دَهَى، اللَّهُمَّ تَصْدِيقًا بِکِتَابِكَ وَعَلَى سُيَّهِ نَبِيِّكَ،

آشْهَدُ أَنْ خَداونِدًا! كَتَبْتَ رَا تَصْدِيقَ مِنْ كُنْمٍ وَازْسَنْتَ پِيامْبَرَتْ - كَهْ دَرُودَ تُو بِرَ او وَبِرَ آللَّشِ - پِيروِيِ مِنْ نَمَائِمَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، وَگَواهِي مِنْ دَهْمٍ كَهْ مَعْبُودِي جَزْ خَدَاهِي يَكْتَاهِي بِهِ هَمْتَاهِي بِهِ مِنْتَاهِي بِاللهِ، وَكَفَرْتَ بِالْجِبْرِ وَالطَّاغُوتِ وَبِاللَّاتِ وَالْغَزِيِّ پِيامْبَرَ وَرَسُولَ اوْسَتْ، بِهِ خَدَا اِيمَانَ آورَدَمْ وَبِهِ جَبَتْ وَطَاغُوتَ وَلَاتَ وَعِبَادَهِ الشَّيْطَانِ، وَعِبَادَهُ كُلَّ تَنْتَهَى يُدْعَى مِنْ دُونِ اللهِ». وَعَرَى وَعِبَادَتِ شَيْطَانِ وَعِبَادَتِ هَرِ شَرِيكِي بِرَاهِي خَدَا كَفَرَ مِنْ وَرَزَمْ». واگر نتوانی همه را بخوانی قسمتی از آن را بخوان، و بگو: اللَّهُمَّ إِيَّاكَ بَسَطْتُ يَدِي وَفِيمَا عِنْدَكَ عَظَمْتُ رَعْتَيْتِي خَداونِدًا! به سوی تو دست گشودم و اشتیاقم به آنچه نزد توست بزرگ است فَاقْبِلْ سُبْحَانِي، وَأَغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ پس تسبیحِم را پیذیر، گناهم را بیامز و بر من ترحم کن، خداوندًا! به تو از الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ وَمَوَاقِفِ الْخِزْنِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَهِ». کفر، فقر، و خواری دنیا و آخرت پناه می برم).» ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۹۶

مُسْتَحِبَات طَوَاف

مستحب است حاجی در حال طواف، با کمال خلوص و توجه به خدا، در هر دوری از طواف‌های هفت گانه، راز و نیازی آهسته و آرام، با حضرت حق داشته باشد.

مستحبات سعی

مستحب است پس از خواندن نماز طواف و بیش از سعی، مقداری از آب زمزم بیاشامد و به سر و پشت و شکم خود بزید و بگوید: **اللَّهُمَّ أَجْعِلْهُ عِلْمًا نَافِعًا، وَرِزْقًا وَاسِعًا، وَسَفَاءً مِنْ كُلِّ داءٍ «خداوند! آن را وسیله آموختن دانشی سودمند، و روزی فراخ، و شفای درد و بیماری وَسْقُم».** قرار ده. پس از آن نزدیک حجرالاسود باید، و مستحب است با آرامش دل و بدن بالای صفا رفته، و به خانه کعبه نظر کند، و به رکنی که حجرالاسود در آن است رو نماید، و حمد و ثنای ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۹۷ الهی را بجا آورد، و نعمت های الهی را به خاطر بیاورد، آنگاه این ذکر را بگوید: **«اللَّهُ أَكْبَرُ»** هفت مرتبه. «خدای بزرگ است.» **«الْحَمْدُ لِلَّهِ»** هفت مرتبه. **ستایش مخصوص خدا است.» **«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»** هفت مرتبه. «معبدی جز الله نیست.» **«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ»**، «معبدی جز خدای یگانه بی همتا نیست، هستی او را است و ستایش ویژه او است یُحِیٰ وَيُمِيتُ، وَهُوَ حَىٰ لَا يَمُوتُ، يَيْدِه الْخَيْرٌ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ زندگی می بخشد و می میراند، و او خود زنده فنا ناپذیر است، خیر بدست او است، و او بر شئی قَدِيرٍ» (سه مرتبه). هر چیز توانا می باشد.» پس صلوات بر محمد و آل محمد بفرستد، و سه مرتبه بگوید: **«اللَّهُ أَكْبَرُ عَلَى مَا هَدَانَا، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ أَكْبَرُ ادْعِيَهُ وَآدَابُ حِرْمَنِ شَرِيفِينَ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الْحَمِيمُ الْحَمِيمُ الدَّائِمُ»**. ویژه خداوند زنده قائم بذات است و ستایش او را که علی ما آزمود ستایش لِلَّهِ الْحَمِيمِ الْحَمِيمِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الْحَمِيمِ الدَّائِمِ». ویژه خداوند زنده قائم بذات است و ستایش او را که خدا جاویداست.» پس سه مرتبه بگوید: **«أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، لَا «گواهی می دهم که خدای جز زنده یکتا نیست، و گواهی می دهم که حضرت محمد بنده و فرستاده اوست جز او نَعِيَّدُ إِلَمَا إِيَاهُ، مُخْلِصٌ يَنَ لَهُ الدِّينَ، وَلَوْ كَرَهَ الْمُشْرِكُونَ».** را عبادت نمی کنم، دین خود را برای او خالص کرده ام گرچه مشرکان ناخوش دارند.» پس سه مرتبه بگوید: **«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسأَلُكَ الْعُفْوَ وَالْعَافِيَةَ وَالْيَقِينَ فِي الدِّينِ «خداوند! من از تو بخشش، عافیت و یقین در دنیا وَالآخرَةِ». آخرت می طلبم.»** و سه مرتبه بگوید: **«اللَّهُمَّ آتِنَا فِي الدِّينِ حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقَنَا عَذَابَ «خداوند! در دنیا نیکی و در آخرت نیکی به ما عطا فرما، و از عذاب آتش النارِ». نگاهمان دار.» ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۲۹۹ پس بگوید: **«اللَّهُ أَكْبَرُ»** صد مرتبه. **«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»** صد مرتبه. **«الْحَمْدُ لِلَّهِ»** صد مرتبه. **«سُبْبَحَانَ اللَّهِ»** صد مرتبه. پس بگوید: **«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ، أَنْجَزَ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، نَیِّسَتْ مَعْبُودَيْ جَزْ خَدَائِیْ یَكَتَایْ یَكَتَا کَهْ وَعَدَهَاشْ وَفَا کَرَدْ وَبَنَدَهَاشْ رَا یَارِی دَادْ وَعَلَبَ الْأَغْرِيَابَ وَحَدَّهُ، فَلَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَحَدَّهُ. اللَّهُمَّ وَبَرَّ احزَابَ بَهْ******

نهایی پیروز شد، مُلک هستی او راست، و تنها ستایش برای او است خداوند! بار ک لی فی الْمَوْتِ وَفِيمَا بَعْدَ الْمَوْتِ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ مَرْگَ، وَپس از مرگ را بر من مبارک گردان، خداوند به تو پناه می برم از ظُلْمِهِ الْقَبْرِ وَوَحْشَتِهِ. اللَّهُمَّ أَظِلْلِنِي فِي ظِلِّ عَرْشِكَ يَوْمَ لَا ظِلٌّ تاریکی وَوَحشت قبر، خداوند! مرا در سایه عرش در روزی که سایه‌ای جز سایه رحمت تو إِلَى ظِلِّكَ». نمی باشد جایم ده. و بسیار دعای بعد را که سپردن دین و نفس و اهل و مال خود به خداوند عالم است، تکرار کند، بگوید: ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۰۰ «إِنِّي تَوَدُّعُ اللَّهَ الرَّحْمَنَ الرَّحِيمَ الَّذِي لَا تَضِيَعُ وَدَائِعَهُ دِينِي «بِهِ خَدَائِي رَحْمَانَ وَرَحِيمَ كَه امانتی نزد او تباہ نگردد، دین وَنَفْسَی وَأَهْلِی. اللَّهُمَّ اسْتَعْمِلْنِی عَلَیِ كِتَابِکَ وَسُنْنَتِ نَبِیِّکَ، وَجَانِمَ وَخَانُوادِهِم را می سپارم، خداوند! مرا بر طبق کتاب و سنت پیامبرت توفیق عمل ده وَتَوَفَّنِی عَلَیِ مِلْتَهِ، وَاعْتَذِنِی مِنَ الْفَسْتِهِ». و مرا بر دین او بمیران و از فتنه پناهم ده. پس «اللَّهُ أَكْبَرُ» سه مرتبه بگوید. بعد دعای سابق را دو مرتبه تکرار کند، آنگاه یک بار دیگر تکبیر و دعا را بخواند، واگر تمام این عمل را نتواند انجام دهد هر قدر که می تواند بخواند. مستحب است که رو به کعبه نماید، و این دعا را بخواند: «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِی كُلَّ ذَنْبٍ أَذْبَثْتُهُ قَطُّ، فَإِنْ عُدْتُ فَعِيدُ عَلَیَ «خداوند! هر گناهی که تا کنون کرده‌ام بیامرز، اگر گناه را از سر گرفتم تو آمرزش را برایم بِالْمَغْفِرَةِ، فَإِنَّكَ أَنَّكَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ. اللَّهُمَّ افْعُلْ بِی ما أَنَّتَ اعْدَهَ کن که تو بخشندۀ و مهربانی، خداوند! با من چنان رفتار کن که شایسته اهله، فَإِنَّكَ إِنْ تَفْعِلْ بِی ما أَنَّتَ أَهْلُهُ تَرْحَمْنِی، وَإِنْ تُعَذِّبْنِی توست که اگر آنگونه که شایسته توست با من رفتار کنی به من رحم کرده‌ای و اگر عذاب کنی ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۰۱ فَأَنْتَ غَنِّیٌّ عَنِ عِذَابِی، وَأَنَا مُحْتَاجٌ إِلَی رَحْمَتِکَ، فَیَا مَنْ أَنَا تو بی نیاز از عذاب من هستی و من نیازمند به رحمت پس ای کسی که من مُحْتَاجٌ إِلَی رَحْمَتِهِ ازْحَمْنِی. اللَّهُمَّ لَا تَفْعِلْ بِی ما أَنَا أَهْلُهُ، محتاج به رحمتش هستم رحم کن خدایا! با من چنان رفتار مکن که در خور آن فَإِنَّكَ إِنْ تَفْعِلْ بِی ما أَنَا أَهْلُهُ تُعَذِّبْنِی، وَلَمْ تَقْلِمْنِی، می باشم اگر با من بدانگونه که سزاوار آنم رفتار کنی در این صورت مرا عذاب خواهی کرد بی آنکه به من ستمی رواداری أَصْبَحْتُ أَتَقَى عَدْلَکَ، وَلَا أَخَافُ جَوْزَکَ، فَیَا مَنْ هُوَ عَدْلٌ لَا که من از عدل تو بیمناکم و از ستمت در امان، ای عادلی که ستم روانی داری یَجُوَرُ ازْحَمْنِی». به من رحم فرما. پس بگوید: «یا مَنْ لَا يَخِبُّ سَائِلُهُ، وَلَا يَنْفَدِ نَائِلُهُ، صَلَّ عَلَیِ مُحَمَّدٍ «ای آنکه گدا را نومید نمی کنی و عطایت را پایانی نیست، بر مَحْمَدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَعْتَذْنِی مِنَ النَّارِ بِرَحْمَتِکَ». و آل مَحْمَدٍ درود فرست، و به رحمت مرا از آتش پناه ده. در حدیث شریف وارد شده است: هنگامی که از صفا پایین می آید رو به خانه کعبه کند و بگوید: ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۰۲ «اللَّهُمَّ إِنِّی أَعُوذُ بِکَ مِنْ عِذَابِ الْقَبْرِ وَفِتْنَتِهِ وَغُرْبَتِهِ «خداوند! من به تو پناه می برم از عذاب و فتنه قبر و تنها یی وَوَحْشَتِهِ وَظُلْمَتِهِ وَضَيْقَهِ وَضَنْکِهِ. اللَّهُمَّ اظْلِنِی فِي ظِلِّ عَرْشِکَ وَتَرَسَ وَتَارِیکَ وَتَنگَی وَفَشارَ آن، خداوند! مرا در سایه عرشت قرار ده روزی که یوْمَ لَا ظِلٌّ إِلَّا ظِلُّكَ». سایه‌ای جز سایه لطف تو نیست. سپس می گویی: «یا ربَّ الْعَفْوِ، یا مَنْ أَمَرَ بِالْعَفْوِ، یا مَنْ هُوَ أَوْلَى بِالْعَفْوِ، یا مَنْ «ای پروردگار بخشندۀ، ای آنکه دستور بخشش دادی، ای آنکه سزاوار ترین فرد به عفو و بخششی، ای آنکه یُثْبِتُ عَلَیِ الْعَفْوِ، الْعَفْوُ الْعَفْوُ، یا جَوَادُ يَا كَرِيمُ يَا قَرِيبُ، بر بخشیدن پاداش می دهی، بخشش، بخشش، بخشش، ای بخشندۀ ای کریم، ای نزدیک (به ما) یا بَعِيلُ، ازْدَدْ عَلَيَ نِعْمَتِکَ، وَاسْتَعْمِلْنِی بِطَاعَتِکَ وَمَرْضَاتِکَ». نعمت‌های از دست رفته را به من باز گردان، و در جهت اطاعت و خوشنودیت به کارم گیر. مستحب است از صفا تا مناره میانه، راه رود، واژ آنجا تا جایی که محل بازار عطاران بوده است (این فاصله با چراغ سبز مشخص شده)، (هَرَوْلَه کند) و مستحب است در هنگامی که به این محل می رسد، بگوید: ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۰۳ «بِسْمِ اللَّهِ وَاللَّهِ أَكْبَرُ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَیِ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، «بنام خدا و با استعانت از او، خداوند بزرگ است، درود بر مَحْمَدٍ وَاللَّهُمَّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَتَجَاوِزْ عَمَّا تَعْلَمْ، إِنَّكَ أَنَّتَ الْأَعَزُّ خاندان او، خداوند! بیامرز و رحم فرما و از آنجه می دانی در گذر که تو بسیار عزیز الْأَكْرَمُ، وَاهْدِنِی لِلَّتِی هَیَ أَقْوَمُ. اللَّهُمَّ إِنَّ عَمَلِی ضَعِيفٌ وَجَلِيلٌ وَكَرِيمٌ می باشی، و مرا به راهی که درست است هدایت کن، خداوند! عمل ضعیف است فَضَاعَفْهُ لِی، وَتَقَبَّلْ مِنِی. اللَّهُمَّ لَمَکَ سَيِّعَیٰ، وَبِیکَ حَیَوْلَی تو مضاعف ش گردان و از من بپذیر، خداوند! سعی من برای تو است، و توان وَقُوتَی، تَقَبَّلْ عَمَلِی، یا مَنْ يَقْبِلْ عَمَلَ الْمُتَّقِّنِ». و نیرویم از تو می باشد، عمل را قبول

فرما، ای آنکه عمل پرهیز کاران را می‌پذیری.» و چون از این قسمت گذشت بگوید: «یا ذا الْمَنْ وَالْفَضْلِ وَالْكَرْمِ وَالنَّعْمَاءِ وَالْجُودِ، اغْفِرْ لِي» (ای صاحب نعمت و فضل و کرم و جود، بیامرز ذُنُوبِی، إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ). گناهانم را که کسی جز تو گناهان را نمی‌آمرزد.» و هنگامی که به مرده رسید بالای آن برود، و بجا آورد آنچه را که در صفا بجا آورد، و بخواند دعاهای آنجا را به ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۰۴ ترتیبی که ذکر شد. و پس از آن بگوید: «یا مَنْ أَمَرَ بِالْعَفْوِ، يَا مَنْ يُحِبُّ الْعَفْوَ، يَا مَنْ يُعْطِي عَلَى الْخَدَاوَنَدِ! ای آنکه به بخشش دستوردادهای، ای آنکه بخشش را دوستداری، ای آنکه بربخشش الْعَفْوِ، يَا مَنْ يَعْفُو عَلَى الْعَفْوِ، يَارَبَ الْعَفْوِ، الْعَفْوُ الْعَفْوُ الْعَفْوُ.» پاداش می‌دهی، ای آنکه هر کس را که عفو کند، او راعفوی کنی، ای پروردگار بخشندۀ، الْعَفْوُ، الْعَفْوُ، الْعَفْوُ. و مستحب است در گریه کردن بکوشد و خود را به گریه وا دارد، و در حال سعی دعا بسیار کند، و بخواند این دعا را: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسأَلُكَ حُسْنَ الظَّنِّ بِكَ عَلَى كُلِّ حَالٍ، وَصِدْقَ «خداوند!» از تو می‌خواهم که در هر حال مرا نسبت به خود حسن ظن عنایت کنی، و نیت التَّیَّهَ فِی التَّوْكِلِ عَلَیْکَ». صادق در توکل بر تو را خواستارم.» ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۰۵

مستحبات و اعمال مَكْرَمَه

۱. نمازهای واجب را در مسجد الحرام بجا آورد. ۲. ذکر خدا را بسیار بگوید، و حالت تذکر و تتبه را در خود حفظ نماید. ۳. قرآن را ختم نماید. ۴. بسیار به کعبه معظمه نگاه کند، که موجب آمرزش گناهان می‌شود. ۵. طواف کند (البته اگر طواف مستحبی، برای دیگران ایجاد مشکل و مزاحمت می‌کند، آن را ترک نموده و به جای آن نماز بخواند). ۶. از آب زمزم بنوشد. ۷. طواف وداع انجام دهد.

طواف وداع

بدان که برای کسی که می‌خواهد از مکه بیرون رود، مستحب است طواف وداع نماید، و در هر دور حجرالاسود و رکن یمانی را در صورت امکان استلام کند، چون به مستجار رسد مستحباتی را که قبلًا برای آن مکان ذکر شد بجا آورد، ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۰۶ و آنچه خواهد دعا کند. بعد حجرالاسود را استلام نموده، حمد و ثنای الهی نماید، و صلوات بر پیغمبر وآل او بفرستد و این دعا را بخواند: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ، وَبَنِيَّكَ وَأَمِينِكَ، «خداوند!» درود فrst بر محمد، بنده، و فرستاده، و بیامبر، و امین، وَحَسِيبَكَ وَنَجِيَّكَ، وَخَيْرَتَكَ مِنْ خَلْقِكَ. اللَّهُمَّ كَمَا بَلَغَ وَحَسِيبَ، وَرَازِدَارَ وَبَرْگَزِیدَه از میان آفریده هایت، خداوند! چنانچه او پیام رسالاتِکَ، وَجَاهِيَّدَ فِي سِيلِكَ، وَصَدَاعَ بَأْمِرِكَ، وَأَوْذِيَ رَا بَلَاغَ، وَدر راهت جهاد، و دینت را آشکار و برای دین تو فی جَنِيَّكَ حَتَّیَ أَتَاهُ الْيَقِينُ. اللَّهُمَّ أَلْيَنِي مُفْلِحًا مُنْجِحًا تا لحظه مرگ رنج کشید، خداوند! مرا با حاجات برآورده، با رستگاری و دعای مُسْتَجَابًا لی، بِأَفْضَلِ مَا يَرِجُعُ بِهِ أَحَدُ مِنْ وَفْدِكَ مِنَ الْمُعْفَرَةِ مستجاب باز گردان، به بهترین صورتی که فردی از واردان بر خویش را با مغفرت وَالْبَرَكَةِ وَالرَّضْوَانِ وَالْعَافِيَّةِ، (مِمَّا يَسِّعُنِي أَنْ أَطْلُبَ أَنْ تُعْطِينِي وَخوشنودی و عافیت باز می گردانی، آنچه را از تو می‌توانم بخواهم مثلَ الَّذِي أَعْطَيْتَهُ أَفْضَلَ مَنْ عَبَدَكَ، وَتَزَيَّدْنِي عَلَيْهِ) اللَّهُمَّ إِنْ بِهِ بَهْرَى بَنَدَهات می بخشی و افزون از آن به من عطاکن. خداوند! ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۰۷ آمَتَنِی فَاغْفِرْ لِي وَإِنْ أَحْيَنِتَنِی فَارْزُقْنِیه مِنْ قابِلِ. اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْ هرگاه که مُردم پس بیامرز مرا و اگر زندهام داشتی، پیشاپیش روزی ام ده، خداوند! این زیارت آخر العَهْدِ مِنْ بَنَيَّتِكَ. اللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ وَابْنُ عَبْدِكَ وَابْنُ را برایم آخرین زیارت خانهات قرار مده، خداوند! من بنده و فرزند بنده امِتَکَ، حَمْلَتِنِی عَلَى دَائِيَّتِكَ، وَسَيِّرَتِنِی فِي بِلَادِكَ، حَتَّیَ وَكَنِیْزَ تو هستم، مرا بر مرکوبت سوار و از مسیر شهرهایت به اَذْخَلْتِنِی حَرَمَکَ وَأَمِنَّکَ، وَقَدْ كَانَ فِي حُسْنِ ظَنِّي بِسِكَ أَنْ حَرَمَ امنت رساندی، و گمان نیکم به تو این است که تَغْفِرَلِي ذُنُوبِی، فَإِنْ كُنْتَ قَدْ غَفَرْتَ لِي ذُنُوبِی فَهَازْدَهْ عَنِّي رِضَى، گناهانم را بیامرزی، و چنانچه آمرزیدهای، خوشنودیت را از من افزون ساز، وَقَرْبَتِنِی إِلَيْکَ زُلْفَی

ولاتباعِ عَدْنَى، وَإِنْ كُنْتَ لَمْ تَعْفُرْ لِي فَمَنْ وَبِهِ مَقَامٌ قَرْبَتْ نَائِلَ سَازْ، وَدُورَمْ نَسَازْ وَأَكْرَنْ يَنَامْ زِيدَهَايِ هُمُ الْآنَ فَاغْفِرْ لِي قَبْلَ أَنْ تَنْأَى عَنْ بَيْتِكَ دَارِي، وَهَذَا أَوَانُ اكْنُونْ مَرَا يَيَامْ زِيَادَهَايِ هُنْ كَمْ، اينَكَ آغَازْ أَنْصَهِ رَافِي، إِنْ كُنْتَ أَدِنْتَ لِي غَيْرَ رَاغِبِ عَنْكَ وَلَا عَنْ بَيْتِكَ، بازْ كَشْتَمْ مِي باشَدْ، أَكْرَجَازَهَامْ دَهِي، بِي آنَكَ بِهِ تو وَخَانَهَاتْ بِي رَغْبَتْ شَدَهِ وَلَا مُسْبِدِلِ بِكَ وَلَا يِهِ اللَّهُمَّ احْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدِي وَمِنْ وَجْهِي وَعَنْ يَمِينِي وَعَنْ شِمَالِي، حَتَّى تُبَلَّغَنِي أَهْلِي، پَشْتَ سَرْ، از رَاسْتَ وَچَپْ مَحَافَظَتْ فَرَمَا، تَا مَرَا بِهِ خَانَوَادَهَامْ شَرِيفَيْنِ، ص: ۳۰۸ خَلْفِي وَعَنْ يَمِينِي وَعَنْ شِمَالِي، حَتَّى تُبَلَّغَنِي أَهْلِي، پَشْتَ سَرْ، از رَاسْتَ وَچَپْ مَحَافَظَتْ فَرَمَا، تَا مَرَا بِهِ خَانَوَادَهَامْ بَرْسَانِي وَچَونْ وَأَكْفِنِي مَوْنَةَ عِبَادَكَ وَعِيَالِي، فَإِنَّكَ وَلِي ذَلِكَ مِنْ خَلْقِكَ رَسِيدِمْ، هَزِينَهِ زَنْدَگِي شَانِ رَا كَفَایَتْ كَنْ، كَهْ تو كَفَایَتْ كَنْنَدَهِ مَنْ وَدِيَگَرْ آفَرِيدَهَايِتْ وَمِنِي». مِي باشِي». پَسْ مَقْدَارِي از آبْ زَمْ زِيَادَهَايِ، وَاينَ دُعا رَا بَخَوانَدْ: «آتِيَوْنَ تَابِيَوْنَ عَابِدُوْنَ لِرَبِّنَا حَامِدُوْنَ، إِلَى رَبِّنَا «بَازْ كَشْتَگَانْ، تَوبَهِ كَنْنَدَگَانْ، عَابَدَتْ كَنْنَدَگَانْ وَسَتِيَشَگَانْ پَرَوَرَدْ گَارِمانِ مِي باشِيمْ، رَاعِيَوْنَ، إِلَى اللَّهِ رَاجِعُوْنَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ». بِهِ سَوَى پَرَوَرَدْ گَارِمانِ مَشْتَاقَانَهِ بازْ كَشْتَهِ وَرَجَعَتْ مِي كَنِيمْ». ادعِيهِ وَآدَابِ حَرَمِينِ شَرِيفَيْنِ، ص: ۳۰۹

زيارت مزارهای متبرکه مکه مکرمه

توضیحی کوتاه درباره مزارهای مکه مکرمه: یکی از اعمال مفید و سازنده که با تأکیدات فراوان مورد توجه و توصیه ائمه اطهار و پیشوایان دین قرار گرفته، یاد گذشتگان و زیارت قبور آنان میباشد. براین اساس محل مراقدی که در مکه مشخص است و حجاج محترم میتوانند با حضور در کنار قبور آن بزرگواران یا از دور در ک فیض نمایند، یادآوری میگردد: ۱. قبرستان ابوطالب- که به آن حَسْيُونَ وَجْهَنَّمُ الْمَعْلَةَ نَيْزَ گَفْتَهِ مَنْ شَوَّدَ- پس از بقیع اشرف مقابر است، و رسول اکرم صلی الله علیه و آلہ مکرر به آنجا رفت و آمد داشته‌اند. و در آنجا حضرت عبدمناف جد اعلای پیامبر، حضرت عبدالمطلب جد پیامبر، حضرت ابو طالب عمومی پیامبر، حضرت خدیجه همسر پیامبر، وعده‌ای از علمای ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۱۰ بزرگ و جمع بسیاری از مؤمنین، مدفون میباشند. و بنابر قولی مدفن والده مکرمه حضرت نبی اکرم «آمنه بنت وهب» نیز در این قبرستان قرار دارد. گرچه مشهور این است که قبر آن جانب در آباء بین مکه و مدینه است.

زيارت عبد المناف

زيارت عبد مناف عليه السلام جد اعلای پیامبر خدا صلی الله علیه و آلہ و آله «السلامُ عَلَيْكَ أَئُّهَا السَّيِّدُ النَّبِيلُ، السَّلامُ عَلَيْكَ أَئُّهَا الْغُصْنُ» سلام بر تو ای سید بزرگوار، سلام بر تو ای شاخه المُثْمِرُ مِنْ شَجَرَةِ إِبْرَاهِيمِ الْخَلِيلِ، السَّلامُ عَلَيْكَ يَا حَيْدَرَ خَيْرِ پر بار شجره (طیبه) ابراهیم خلیل علیه السلام، سلام بر تو ای جد بهترین الوری السلام علیکَ یا ابنَ الْأَنْبِياءِ الْأَصْفَيَاءِ، السلام علیکَ آفَرِیدَهَا، سلام بر تو ای پسر پیامبران برگزیده، سلام بر تو یا ابنَ الْأَوْصِيَاءِ الْأَوْلَيَاءِ، السلام علیکَ یا سَيِّدُ الْحَرَمِ، السلام ای پسر اوصیای اولیا، سلام بر تو ای بزرگ حرم، سلام بر علیکَ یا وارث مَقَامِ إِبْرَاهِيمِ، السلام علیکَ یا صَاحِبَ بَيْتِ اللَّهِ تو ای وارث مَقَامِ ابراهیم، سلام بر تو ای سرپرست بَيْتِ اللَّهِ الْعَظِيمِ، السلام علیکَ وَعَلَى آبائِكَ الطَّاهِرِيْنَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَّ كَاتُهُ». ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۱۱ عظیم، سلام بر تو و بر پدران و فرزندان پاکت و رحمت خدا و برکاتش بر همه شما باد.»

زيارت عبدالمطلب جد پغمبر خدا صلی الله علیه و آلہ

«السلامُ عَلَيْكَ یا سَيِّدَ الْبُطْحَاءِ، السَّلامُ عَلَيْكَ یا مَنْ نَادَاهُ «سلام بر تو ای سید سرزمین بطحا، سلام بر تو ای فراخوانده هاتِفُ الْغَيْبِ بِأَكْرَمِ نِدَاءِ، السَّلامُ عَلَيْكَ یا ابنَ إِبْرَاهِيمِ از سَوَى فراخوان غیبی به بهترین صورت، سلام بر تو ای پسر ابراهیم الْخَلِيلِ، السَّلامُ عَلَيْكَ یا وارثَ النَّذِيْحِ إِشْمَاعِيلَ، السلام علیکَ خلیل، سلام بر تو ای وارث اسماعیل ذیح، سلام بر تو یا مَنْ أَهْلَكَ اللَّهَ بِدُعَائِهِ أَصْحَابَ الْفِيلِ،

وَجَعَلَ كَيْدَهُمْ فِي اى آنکه به دعايش اصحاب فیل به نابودی رسید، و توطئه شان تَضْليلٍ، وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَايلَ، تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِنْ سِتَّجِيلٍ، خَشَى گردید، و بر سر آنان پرنده ابایل را فرستاد، و آنان را با سنگ های کوچکی هدف قرار داد، فَجَعَلُهُمْ كَعَصِيفٍ مَأْكُولٍ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا مَنْ تَضَرَّعَ فِي وَهْمِهِ رَا چون کاه خورد شده قرارشان داد، سلام بر تو ای آنکه متضرر عانه عرض حاجاته إلَى اللَّهِ، وَتَوَسَّلَ فِي دُعَائِهِ بِنُورِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ حاجت به در گاه الهی نمود، و در دعايش به نور رسول خدا صلی الله عليه و آله توسيل ادعیه و آداب حرمین شریفين، ص: ۳۱۲ عَلَيْهِ وَآلِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا مَنْ اسْتَجَابَ اللَّهُ دُعَاءَهُ، جست، سلام بر تو ای آنکه خداوند دعايش اجابت نمود، وَنُودِي فِي الْكَعْبَةِ، وَبُشِّرَ بِالْإِجَابَةِ فِي دُعَائِهِ، وَأَسْيَجَدَ اللَّهُ الْفِيلَ و در کعبه مورد ندای غیبی قرار گرفت، و مژده اجابت دعا به او داده شد، و خداوند فیل إِكْرَاماً وَإِعْظَاماً لَهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا مَنْ أَتَبَعَ اللَّهَ لَهُ الْمَاءَ حَتَّى را به احترام او به زانو درآورد، سلام بر تو ای آنکه به امر خداوند برایش آب از زمین جوشید تا او شرب وَازْتَوَى فِي الْأَرْضِ الْقُفَرِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ الذِّيْحِ در سرزمنی بی آب و علف سیراب گردید، سلام بر تو ای پسر و وَأَبَا الذِّيْحِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا ساقِي الْحَجِيجِ وَحَافِرَ زَمَرَمَ، پدر ذیح، سلام بر تو ای ساقی حجاج و حفر کننده زمم، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا مَنْ جَعَلَ اللَّهَ مِنْ نَسْلِهِ سَيِّدَ الْمُرْسَلِينَ وَخَيْرَ سلام بر تو ای آنکه خداوند در نسل او سرور پیامبران و بهترین أهْلِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا مَنْ طَافَ حَوْلَ آفَرِيدَهَهَايَ آسمان و زمین را قرار داد، سلام بر تو ای آنکه بر گرد الْكَعْبَةِ وَجَعَلَهُ سَيْبَعَةَ أَشْوَاطٍ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا مَنْ رَأَى فِي كعبه طوف هفتگانه گرارد، سلام بر تو ای کسی که در خواب الْمَنَامِ سَلِسَلَةُ النُّورِ وَعِلْمَ أَنَّهُ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا رشته نوری مشاهده و فهمید که او اهل بهشت می باشد، سلام بر تو ای ادعیه و آداب حرمین شریفين، ص: ۳۱۳ شَيْيَةُ الْحَمْدِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى آبَائِكَ وَأَجَدَادِكَ وَأَبْنَائِكَ شَيْيَةُ الْحَمْدِ، سلام بر تو و بر تمام پدر و اجداد و فرزندات، و رحمت جمیعاً وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَّ كَاتُهُ». و برکات الهی بر همه شما باد».

زيارت حضرت ابوطالب عليه السلام

زيارت حضرت ابوطالب عمومی گرامی پیامبر صلی الله عليه و آله و پدر بزرگوار امیر مؤمنان علیه السلام «السَّلَامُ عَلَيْكَ يا سَيِّدَ الْبَطْحَاءِ وَابْنَ رَئِيسِهَا، السَّلَامُ عَلَيْكَ» سلام بر تو ای بزرگ سرزمنی بطحا و فرزند رئیس آن، سلام بر تو يا وارث الْكَعْبَةِ بعده تأسیسها، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا كافل الرَّسُولِ ای وارث سرپرستی کعبه پس از تجدید بنا، سلام بر تو ای سرپرست وَنَاصِيَّهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا عَمَ الْمُضِيَّ طَفَى وَأَبَا الْمُرْتَضَى السَّلَامُ و ياور پیامبر، سلام بر تو ای عمومی حضرت مصطفی و پدر علی مرتضی، سلام عَلَيْكَ يا بیضَّهَ الْبَلدِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيَّهَا الدَّابُّ عَنِ الدِّينِ، بر تو ای بزرگ شهر، سلام بر تو ای مدافع دین وَالْبَذِلُ نَفْسَهُ فِي نُصْرَةِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى و يار جان ثثار سرور پیامبران، سلام و رحمت و برکات الهی بر تو و بر ادعیه و آداب حرمین شریفين، ص: ۳۱۴ وَلَدِكَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَّ كَاتُهُ». فرزندت امیر مؤمنان باد».

زيارت حضرت خدیجه عليها السلام

زيارت حضرت خدیجه، همسر گرامی پیامبر اکرم صلی الله عليه و آله «السَّلَامُ عَلَيْكَ يا امَّ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا زَوْجِهِ سَيِّدَ سَلَام بر تو ای مادر مؤمنان، سلام بر تو ای همسر سرور الْمُرْسَلِينِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا امَّ فاطمَةَ الزَّهْرَاءِ سَيِّدَةِ نِسَاءِ فرستاد گان، سلام بر تو ای مادر فاطمه زهراء سرور بانوان الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا أَوَّلَ الْمُؤْمِنَاتِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا مَنْ دو جهان، سلام بر تو ای نخست بانوی مؤمن، سلام بر تو ای آنکه أَنْفَقْتَ مَا لَهَا فِي نُصْرَةِ سَيِّدِ الْأَنْبِيَاءِ، وَنَصَرَرْتَهُ مَا لَهَا بَطَاعَتْ دارائیش را در راه پیروزی اسلام و ياری سرور انبیا هزینه کرد و دشمنان وَدَافَعْتَ عَنْهُ الْأَعْدَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا مَنْ سَلَّمَ عَلَيْهَا جَبَرِئِيلُ، را از او دور ساخت، سلام بر تو ای آنکه بر او جبرئیل درود فرستاد، وَبَلَغَهَا السَّلَامُ مِنَ اللَّهِ الْجَلِيلِ، فَهَنِئًا لَكَ بِمَا أَوْلَاكَ اللَّهُ مِنْ و سلام خدای بزرگ را به او ابلاغ

کرد، این فضل الهی گوارایت باد فضلِ^۱، وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَّ كَانَهُ. ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۱۵ و سلام و رحمت و برکاتش بر تو باد.»

زیارت حضرت قاسم فرزند رسول اکرم صلی اللہ علیہ و آله

السلام عَلَيْكَ يَا أَبَّنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ «سلام بِرْ تَوْا إِسْرَافِيلَ» ای قاسم پسر رسول خدا، سلام عَلَيْكَ يَا أَبَّنَ نَبِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَّنَ حَبِيبِ اللَّهِ، السَّلَامُ بِرْ تَوْا إِسْرَافِيلَ خدا، سلام بِرْ تَوْا إِسْرَافِيلَ حَبِيبِ خدا، سلام عَلَيْكَ يَا أَبَّنَ الْمُصْطَفَى السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى مَنْ حَوْلِكَ مِنَ بِرْ تَوْا إِسْرَافِيلَ حَضْرَتِ مُصْطَفَى، سلام بِرْ مَرْدَانَ وَزَنَانَ بِإِيمَانٍ مَدْفُونٍ در اطْرَافِ، الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، رَضْتَ إِلَهٌ تَعَالَى عَنْكُمْ وَأَرْضَاكُمْ أَحْسَنَ خَدَاوَنَدَ از شَمَا خَوْشَنَودَ وَشَمَا رَا از خَوْدَ به بَهْتَرَيْنَ صُورَتِ الرَّضَا، وَجَعَلَ الْجَهَةَ مَثْرِلَكُمْ وَمَسْنَكَنَكُمْ وَمَأْوِيَكُمْ، السَّلَامُ خَوْشَنَودَ گَرْ دَانَدَ، وَبَهْشَتَ رَا مَنْزَلَ وَمَأْوَيَتَانَ قَرَارَ دَهَدَ، سلام وَعَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَّ كَاتُهُ». رَحْمَتُ وَبرَكَاتُ خدا بِرْ شَمَا بَادَ». ۲. مَزارُ شَهَدَى فَخَّ: در این مکان که نزدیک مسجد تعییم است حدود صد نفر از فرزندان حضرت زهرا علیها السلام به ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۱۶ دستور خلیفه عباسی (موسى‌الهادی) به شهادت رسیده، و به خاک سپرده شده‌اند با همان زیارت که امام زادگان زیارت می‌شوند، آنان زیارت می‌گردند: مَزارُ شَهَدَى فَخَّ «السلام عَلَى جَدِّكُمُ الْمُضْيَ طَفْيِ السَّلَامُ عَلَى أَبِيكُمْ «سلام بِرْ جَدَتَانَ حَضْرَتِ مُصْطَفَى، سلام بِرْ پَدْرَتَانَ الْمُرْتَصَى الرَّضَا، السَّلَامُ عَلَى السَّيِّدَيْنِ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ، عَلَى مَرْتَضَى، رَاضِيَ بِهِ قَضَى حَقَّ، سلام بِرْ دُو سَرُور؛ امام حَسَن وَامَام حَسَيْن، السَّلَامُ عَلَى فَاطِمَةَ أُمِّ الْأَئِمَّةِ الطَّاهِرِيْنَ، السَّلَامُ عَلَى الْفُؤُوسِ سلام بِرْ خَدِيجَةَ مَامِ مؤْمنَانَ وَمَادِرِ سَرُورِ بَانَوَانَ دُو جَهَانَ، السَّلَامُ عَلَى فَاطِمَةَ أُمِّ الْأَئِمَّةِ الطَّاهِرِيْنَ، السَّلَامُ عَلَى الْفُؤُوسِ سلام بِرْ حَضْرَتِ فَاطِمَةِ مَادِرِ اطْهَارَ، سلام بِرْ انسَانَهَايِ الْفَاخِرَةِ، بُحُورِ الْعُلُومِ الرَّازِخَةِ، شُفَعَائِي فِي الْآخِرَةِ، وَأُولَائِيَ ارْزَشَمَنَدَ، دریاها وَگنجینه‌های دانش، شَفِيعَانَم در روز واپسین و اوایل‌ایم عِنْدَ عَوْدِ الرُّوحِ إِلَى الْعِظَامِ التَّخَرَّةِ، أَئِمَّةِ الْخُلُقِ وَوُلَادِ الْحَقِّ، به هنگام بازگشت روح به استخوان‌های فرسوده، امامان و والیان بر حق، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَيُّهَا الْأَشْخَاصُ الشَّرِيفَةُ الطَّاهِرَةُ الْكَرِيمَةُ، أَشْهَدُ سلام بِرْ شما ای گرامی پاکان با شرافت، گواهی می‌دهم أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَمُصَيْ طَفَاهُ، وَأَنَّ عَلِيًّا وَلِيُّهُ ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۱۷ که معبدی جز خدای یکتا نیست و حضرت محمد بنده و برگزیده او است، و حضرت علی ولی و مجتباه، وَأَنَّ الْإِمَامَةَ فِي وَلْدَهِ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ، نَعَلَمُ ذَلِكَ عِلْمًا وَبِرْگزیده او می‌باشد و امامت در میان فرزندانش تا قیامت مستقر است و ما به طور یقین الْيَقِينِ، وَنَحْنُ لِذِلِكَ مُعْتَدِلُونَ، وَفِي نَصْرِهِمْ مُجْتَهِدُونَ». به این حقیقت آگاه و معتقد و در یاری آنها در تلاشیم».

جغرافیا اسلامی

۳. حجر اسماعیل: در داخل مسجد الحرام کنار خانه کعبه حدّ فاصل رکن شمالی و رکن غربی، خانه حضرت اسماعیل بوده است که در آن قبر مبارک حضرت اسماعیل و مادرش هاجر و قبور جمع زیادی از پیامبران علیهم السلام قرار دارد. واژه برخی روایات استفاده می‌شود که اطراف خانه کعبه قبور انبیای الهی فراوان است، که در این مکان زیارت می‌شوند. و مستحب است احرام حجّ تمتع در حجر اسماعیل زیر ناوдан رحمت انجام گیرد، و آن‌جا مکان دعا و استغفار و طلب رحمت و حاجت می‌باشد.

زیارت حضرت اسماعیل و هاجر در حجر اسماعیل

زیارت حضرت اسماعیل و هاجر علیهم السلام در حجر اسماعیل «السلام علی سَيِّدِنَا إِسْمَاعِيلَ ذَبِيْحُ اللَّهِ ابْنِ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلُ اللَّهِ» سلام بر سورمان اسماعیل ذبیح الله، پسر ابراهیم خلیل الله، السلام علیک یا نَبِیِّ اللَّهِ وَابْنَ نَبِیِّهِ، السلام علیک یا صَفِیِّ اللَّهِ سلام بر تو ای پیامبر خدا و پسر پیامبر خدا، سلام بر تو ای برگزیده خدا وابن صیفیه، السلام علیک یا مَنْ أَنْبَعَ اللَّهُ لَهُ بَثْرَ زَمْرَمْ حِينَ و پسر برگزیده

خدا، سلام بر تو ای آن که زمزم برایش جوشید، آنگاه اُبُوه بِوَادِغَيْرِ ذِي زَرْعِ عِنْدَ يَيْتِ اللَّهِ الْمُحَرَّمِ، وَاسْتَجَابَ که پدرش که او را در وادی بی‌آب و علف در کنار بیت الله الحرام اسکان داد و خداوند دعای الله فیه داعیوَة أَبِيه إِبْرَاهِيمَ حِينَ قَالَ: رَبَّنَا إِنِّي أَشِيكَنْتُ مِنْ پَدْرَشْ ابْرَاهِيمَ رَا درباره‌اش مستجاب ساخت که عرضه داشت: «پروردگارا! من بعضی از ذریتی بِوَادِغَيْرِ ذِي زَرْعِ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيَقِيمُوا فَرَزْنَدَنَمْ رَا در سرزمین بی‌آب و علف، در کنار خانه و حرمت ساکن ساختم، پروردگارا! تا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْيَدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَأَرْزُقْهُمْ مِنْ نَمَازْ رَا بر پا دارند، پس دلهای گروهی از مردم را به آنها متمایل ساز و از ثمرات الشَّمَراتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا مَنْ سَيَّلَمْ نَفْسَهُ بِهِ آنها روزی ده شاید ترا شکر گزارند، سلام بر توی ای آنکه تن به ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۱۹ لِلَّذِبْحِ طَاعَةً لِتَأْمُرِ اللَّهِ تَعَالَى إِذْ قَالَ لَهُ أُبُوهُ: إِنِّي أَرِي فِي الْمَنَامِ قَرْبَانِي شَدَّنَ دَادَ تَأْطِاعَتْ اَمْرَ الْهَى كَرْدَه باشد، آنگاه که پدرش به او گفت: «من در خواب دیدم اُبی ذبحک فانظُر ماذا تری قالَ يا أَبَتْ افْعَلْ ما تُؤْمِنْ که ترا ذبح می‌کنم، نظر تو چیست؟ گفت: پدرم به آنچه دستور داری عمل کن، سَتَجَدْنَیِ إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ، فَدَفَعَ اللَّهُ عَنْهُ الذَّبْحَ بِهِ خَوَاستَ خدا مرا از صابران خواهی یافت، پس خداوند ذبح را از او برداشت وَفَدَاهُ بِذِبْحٍ عَظِيمٍ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا مَنْ أَعَانَ أَبَاهُ عَلَى بِنَاءِ وَذْبَحِي بزرگ را فدای او کرد، سلام بر تو ای آنکه پدر خویش را در ساخت کعبه الْكَعْبَةِ کما قالَ اللَّهُ تَعَالَى وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمَ الْقَوَاعِدَ مِنْ یاری داد، چنانچه خدای تعالی فرمود: «آنگاه که ابراهیم و اسماعیل پایه‌های الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ، کعبه را بالا می‌برند (می‌گفند): «پروردگارا! از ما بپذیر که تو شنوا و دانایی» السَّلَامُ عَلَيْكَ يا مَنْ مَدَحَهُ اللَّهُ تَعَالَى فِي كِتَابِهِ بِقُولِهِ: وَأَذْكُرْ سلام بر تو ای آنکه خدای تعالی در کتابش چنین توصیف کرده: «وَدِرِ این کتاب از فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقُ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا اسماعیل یاد کن که او در وعده‌هایش صادق و رسول و پیامبر بود، وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالَّذِي كَانَ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا او همواره خانواده‌اش را بهنمaz و زکات دستور می‌داد و پیوسته مورد رضایت پروردگارش بود» ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۲۰ السَّلَامُ عَلَيْكَ يا مَنْ جَعَلَ اللَّهُ مِنْ ذُرَيْتِهِ مُحَمَّدًا سَيِّدَ الْمُرْسَلِينَ سلام بر تو ای آنکه خداوند از نسل او حضرت محمد سرور رسولان وَخَاتَمَ النَّبِيِّنَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى وَخَاتَمِ پیامبران صلی الله علیه و آل‌هه را قرار داد سلام بر تو و بر ایسک ابراهیم خلیل الله، وَعَلَى أَخِيكَ اسْيَحَكَ اسْيَحَ نَبِيِّ اللهِ، السَّلَامُ پدرت ابراهیم خلیل الله و بر برادرت اسحاق پیامبر خدا، سلام عَلَيْكَ وَعَلَى جَمِيعِ أَنْبِياءِ اللهِ الْمَدْفُونِينَ بِهَذِهِ الْبَقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ بر تو و بر تمام پیامبران الهی که در این بقعه مبارک و بزرگ مدفونند، الْمُعَظَّمَةُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى أَمْكَ الْطَّاهِرَةِ الصَّابِرَةِ هاجر سلام و رحمت و برکات خدا بر تو و بر هاجر وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَّ كَاتُهُ، حَشَرَنَا اللهُ فِي زُمْرِتُكُمْ تَحْتَ لِوَاءِ مُحَمَّدٍ مادر پاک و شکیایت، خداوند ما را در زمرة شما و زیر پرچم پیامبر و خاندانش صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَلَا... جَعَلَهُ اللهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ صَلَواتِ اللهِ عَلَيْهِمْ مَحْشُورَ سَازَدَ وَقَرَارَ نَدَهَدَ (این را) آخرین زیارت از شما، زِيَارَتِكُمْ، وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَّ كَاتُهُ». و سلام و رحمت و برکات خدا بر شما باد». پس دو رکعت نماز زیارت بخوان، و ثوابش را به آن حضرت اهدا کن.

زيارت سایر انبیای عظام در حجر اسماعیل

زيارت سایر انبیای عظام علیهم السلام در حجر اسماعیل به نیت زیارت ارواح طیه هریک از انبیای عظام الهی سلام الله علیهم اجمعین یا به نیت زیارت تمامی آنان می‌خوانی زیارتی را که مرحوم کلینی در کتاب شریف کافی، و مرحوم شیخ طوسی در تهدیب، وابن قولویه در کامل الزیارات آورده‌اند. این زیارت که اوّل آن «السَّلَامُ عَلَى أَوْلَيَاءِ اللهِ وَأَصْفَيَايَهِ...» می‌باشد، و در فصل اوّل این کتاب به عنوان زیارت جامعه قرار داده شده، در زیارت همه مرقدهای متبرکه جایز است، و پس از پایان آن بسیار بر محمد و آل محمد صَلَواتِ اللهِ عَلَيْهِمْ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَّ كَاتُهُ فرستی، و برای خود و مؤمنین و مؤمنات به هر نحو که بخواهی دعا می‌کنی.

محل ولادت پیامبر اکرم صلی اللہ علیہ وآلہ

در نزدیکی صفا و مروه میدانی است که در آنجا کتابخانه‌ای به نام «مکتبة مکة المکرّمه» واقع شده، در این بقیه نور عالم تاب نبی اکرم صلی اللہ علیہ وآلہ بر جهانیان تایید، و در همین محل مدتی در کنار مادرش آمنه زندگی نمود. حجاج محترم این دعا را در این مکان مقدس می‌خوانند: «اللَّهُمَّ بِجَاهِ نَبِيِّكَ الْمُصْبِحِ طَفْيَ وَرَسُولِكَ الْمُرْتَضَى وَأَمِينِكَ خَداوند!» به جایگاه پیامبر برگزیده‌ات و رسول مورد رضایت که امین علی وحی السماء، طهراً قُلوبنا مِنْ كُلٍّ وَصْفٍ يُبَايِعُنَا عَنْ وَحْيِ آسمانی تواست، دلهای ما را از آنچه ما را از تو و محبت دور و مهجور مشاهیدیکَ وَمَحَبَّتِكَ، وَأَمِنْتَنَا عَلَى مُوَالَةِ أَوْلِيَائِكَ، می‌سازد پاک ساز، و ما را بر دوستی اولیات و معاواده اعدایکَ، والشوقِ إلی لقائِكَ، یا ذا الجلالِ و دشمنی اعدایت، و به شوق دیدارت، ای ذوالجلال و الإکرام. اللَّهُمَّ إِنِّي أَوْدَعْتُ فی هذَا الْمَحَلِ الشَّرِيفِ ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۲۳ و الإکرام بمیران، خداوند! من به ودیعه سپردم در این جای شریف من یومنا هذا إلی یومِ الْقِيَامَةِ خالصاً مُخلصاً، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ. نیست و حضرت محمد صلی اللہ علیہ وآلہ بندھ و فرستاده او می‌باشد». خانه حضرت خدیجه علیها السلام

خانه حضرت خدیجه علیها السلام

خانه حضرت خدیجه کبری علیها السلام مسکن حضرت رسول اکرم صلی اللہ علیہ وآلہ وام المؤمنین خدیجه بوده است، و در این خانه فرزندان آن حضرت، از جمله حضرت زهرا علیها السلام متولد شده‌اند. و در همین مکان حضرت خدیجه وفات نمود. و حضرت رسول صلی اللہ علیہ وآلہ قبل از هجرت به مدینه در این منزل سکونت داشتند، جبرئیل امین چندین مرتبه در آنجا فرود آمد، و در آن قبیه وحی قرار گرفته است، چه بسیار شباهی را که رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ در آن جا به نماز و دعا و مناجات با قاضی الحاجات مشغول بودند، و در همین خانه بود که کفار قریش برای قتل پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ توطئه چیزی، و حضرت امیر المؤمنین علیه السلام در فراش پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۲۴ خوایده، و آماده جانفشنانی در راه خدا شدند. مسجد غدیر خم در سه میلی چُحفه و به روایت دیگر در دو میلی آن واقع شده است. مرحوم شیخ صدوq در «فقیه» از امام صادق علیه السلام روایت کرده که نماز در مسجد غدیر خم مستحب است. ابواء ابواء، نام قریه‌ای است در سیزده میلی میقات چُحفه، که مادر رسول خدا جناب آمنه بنت و هب پس از زیارت قبر همسرش عبداللہ در مدینه، و مراجعت به سوی مکه در آن قریه مریض شد و از دنیا رفت، و در آن محل به خاک سپرده شد. زیارت آمنه بنت و هب مادر گرامی حضرت رسول صلی اللہ علیہ وآلہ

مسجد غدیر خم

«السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيْتَهَا الطَّاهِرَةُ الْمُطَهَّرَةُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ ادْعَيْهِ وَآدَابَ حرمین شریفین، ص: ۳۲۵» سلام بر تو ای بانوی پاک و پاکیزه، سلام بر تو ای خَصَّهَا اللَّهُ بِأَعْلَى الشَّرَفِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ سَطَعَ مِنْ جَبَّنِهَا آنکه خدایش به برترین شرافت اختصاص داد، سلام بر تو ای آنکه از پیشانیش نُور سَيِّد الْأَنْبِيَاءِ، فَأَضَاءَتْ بِهِ الْأَرْضُ وَالسَّمَاءُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ نور سرور رسولان درخشید و زمین و آسمان را روشن ساخت، سلام بر تو یا مَنْ تَرَلَتْ لِأَجْلِهَا الْمَلَائِكَةُ، وَضُرِبَتْ لَهَا حُجْبُ الْجَنَّةِ، ای آنکه به خاطرش فرشتگان نازل شدند و سرا پرده بهشتی برایش زده شد، السَّلَامُ عَلَيْكَ یا مَنْ تَرَلَتْ لِخَدْمَتِهَا الْحُورُ الْعَيْنُ، وَسَقَيَهَا مِنْ سلام بر تو که حور العین برای خدمتش فرود آمد و او را از شرابِ الْجَنَّةِ، وَبَشَّرَنَهَا بِولادَةِ خَيْرِ الْأَنْبِيَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ یا أَمَّ آشامیدنی بهشت نوشانید و به تولد برترین

پیامبران نویدش داد، سلام بر تو ای مادر رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكِ یا أَمَّ حَبِیْبِ اللَّهِ، فَهَنِئَا لَکِ بِمَا آتَاکِ رسول خدا، سلام بر تو ای مادر حبیب خدا، گوارا باد تو را بر آن چیزی که اللَّهُ مِنْ فَضْلٍ، وَالسَّلَامُ عَلَيْکِ وَعَلَی رَسُولِ اللَّهِ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ خدا از فضل و کرم به تو عطا فرمود. سلام بر تو و بر پیامبر خدا، درود خدا براو وَآلِهِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَّ کاتُهُ». و بر آلس و رحمت و برکات خدا بر شما باد.»

بَدْر

ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۲۶ بَدْر در رمضان سال دوم هجری، جنگ بدر کبری در آنجا به وقوع پیوست که در جریان آن چهارده تن از اصحاب آن حضرت به شهادت رسیدند، در زیارت آن شهدا می گویی: «السَّلَامُ عَلَی رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَی نَبِیِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَی «سلام بر رسول خدا، سلام بر پیامبر خدا، سلام بر مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَی أَهْلِ بَيْتِهِ الطَّاهِرِينَ، السَّلَامُ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، سلام بر اهل بیت پاکش، سلام عَلَیکُمْ أَیُّهَا الشُّهَدَاءُ الْمُؤْمِنُونَ، السَّلَامُ عَلَیکُمْ یا أَهْلَ بَیْتِ بر شما ای شهدای با ایمان، سلام بر شما ای خاندان الإِيمَانِ وَالتَّوْحِيدِ، السَّلَامُ عَلَیکُمْ یا أَنْصَارِ دِینِ اللَّهِ وَأَنْصَارَ ایمان و توحید، سلام بر شما ای یاوران دین خدا، و یاران رَسُولِهِ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، سَلَامٌ عَلَیکُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ رسول او صلی الله عليه و آله سلام بر شما که شکیبایی ورزیدید فَغَمَ عَقْبَی الدَّارِ، أَشْهَدُ أَنَّ اللَّهَ قَدِ اخْتَارَکُمْ لِتَدِینَهُ وَاصْطَفَاكُمْ و نیکو سرایی است سرای آخرت گواهی دهم که خداوند شما را برای دینش برگزید لِرَسُولِهِ، وَأَشْهَدُ أَنَّکُمْ قَدْ جَاهَدْتُمْ فِی اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ، وَنَصَرْتُمْ ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۲۷ و برای پیامبرش انتخاب کرد و گواهی دهم که شما حق جهاد در راه او را گزاردید و یاری لِدِینِ اللَّهِ وَسُنَّتِ رَسُولِهِ، وَجَدْتُمْ بِأَنْفُسِکُمْ دُونَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّکُمْ دین خدا و پیامبر او کردید و در برابر او جانفشانی نمودید و گواهی دهم قُتِلْتُمْ عَلَی مِنْهاجِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، که شما در راه پیامبر خدا صلی الله عليه و آله سیر نمودید فَجَازَکُمُ اللَّهُ عَنْ نَبِیِّهِ وَعَنِ الإِسْلَامِ وَأَهْلِهِ أَفْضَلُ الْجَزَاءِ، وَعَرَفَنَا پس خداوند از سوی پیامبرش و اهل اسلام و اهل اسلام بهترین پاداش را به شما عنایت فرماید فِی مَحَلٍ رِضْوَانِهِ وَمَوْضِعِ إِکْرَامِهِ مَعَ النَّبِيِّنَ وَالصَّدِيقِیْنَ و ما را در بهشت و محل کرامتش با پیامبران و صدیقان و الشَّهَدَاءِ وَالصَّالِحِینَ، وَحَسْنَ اُولَئِکَ رَفِیقًا، أَشْهَدُ أَنَّکُمْ حِزْبُ و شهدا و صالحان آشنا سازد که آنان بهترین رفیقاند و گواهی دهم که شمایید اللَّهِ، وَأَنَّ مَنْ حَارَبَکُمْ فَقَدْ حَارَبَ اللَّهَ، وَأَنَّکُمْ لَمِنَ الْمُقْرَبِینَ حزب الله و هر کس با شما بستیزد با خداوند جنگیده است و اینک شما از مقرین الفائزین، الَّذِینَ هُمْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ، فَعَلَی مَنْ قَتَلَکُمْ و رستگارانید آنان که نزد پروردگارشان زنده‌اند و روزی می خورند لعنةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِکَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِینَ، وَالسَّلَامُ عَلَیکُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَلَعْنَتُ خدا و فرشتگان و مردم بر آنانکه شما را کشتند و سلام و رحمت و برکات اللَّهِ وَبَرَّ کاتُهُ». ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۲۸ خداوند بر شما باد.» ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۲۹ ربذه

ربذه

«ربذه» در فاصله حدود ۲۰۰ کیلومتری شمال شرقی مدینه در کوههای حجاز غربی، بر خط طولی ۱۸°-۴۱° و خط عرضی ۲۴°-۴۰° قراردارد. نزدیک‌ترین راه برای رسیدن به آن، از راه قصیم به مدینه است که حدود ۷۰ کیلومتر از مدینه فاصله دارد. «۱» جناب ابوذر غفاری و جمعی از صحابه در آنجا مدفون می‌باشند. و مستحب است ابوذر را به این عبارات زیارت کنید: «السَّلَامُ عَلَیکَ یا أَبَا ذَرِ الْغَفارِیِّ، السَّلَامُ عَلَیکَ یا صاحِبِ «سلام بر تو ای ابوذر غفاری، سلام بر تو ای یار رَسُولِ اللَّهِ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَّ کاتُهُ، رسول خدا درود و سلام و رحمت و برکات خدا بر رسول خدا باد السَّلَامُ عَلَیکَ یا مَنْ قالَ فِی حَقِّ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۳۰ سلام بر تو ای آنکه پیامبر خدا صلی الله عليه و آله دربارهات فرمود: وَآلِهِ: مَا أَقْلَتِ الْغَبرَاءَ وَلَا- أَظَلَّتِ الْخَضْرَاءَ عَلَی ذِی لَهْجَتِهِ «زمین حمل نکرده و آسمان سایه نگسترانیده بر گویندهای اَصْدَقَ مِنْ أَبِی ذَرِ، السَّلَامُ عَلَیکَ یا مَنْ نَطَقَ بِالْحَقِّ، وَلَمْ يَخْفِ راستگوتر از ابی ذر»، سلام بر تو ای که سخن حق گفتی و در راه خدا فی اللَّهِ لَوْمَةَ لَاِمِ، وَلَا ظُلْمٍ

ظالِم، أَتَيْتُكَ زَائِرًا شَاكِرًا لِبِلَائِكَ فِي از سرزنش سرزنشگری و نه از ستم ستمگری بیمی به خود راه ندادی، به زیارت آمده‌ام در حالی که برای آنچه در راه اسلام دیدی الإسلام، فَأَسْأَلُ اللَّهَ الَّذِي حَصَّكَ بِصِدْقِ اللَّهِجَةِ وَالْخُشُونَةِ شکرگزارم و از خدایی که ترا به راستگویی فی ذات الله و متابعةُ الخَيْرِينَ الفاضلةِ لِمَنْ أَنْ يُحِسِّنَى حیاتَكَ، نستوهی و پیروی از نیکوکاران برتر اختصاص داد می‌خواهم که مرا زندگی و میستی مماتَكَ، وَيَحْشُرُنِي مَحْشَرَكَ، عَلَى إِنْكَارِ مَا أَنْكَرْتَ، وَمَرْكَى چون تو بیخشد، چون تو محشورم سازد. بر انکار آنچه انکار کردی و مُنَاهِذَةٌ مَنْ نَاهَذَتْ، جَمَعَ اللهُ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ وَبَيْنَ رَسُولِهِ وَآلِهِ وَمَخالَفَت آنکه با او مخالفت کردی، خداوند بین ما و شما و رسولش و اهليت او صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ فِي مُسْتَقْرَرٍ رَحْمَتِهِ، وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ - که درود خداوند بر او باد- جمع کند در جایگاه رحمتش و درود و وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ». ادعیه و آداب حرمین شریفین، ص: ۳۳۱ رحمت و برکات خداوند بر او باد».